GECONSOLIDEERD JAARVERSLAG

2022

We zijn er voor je. ethias

Jaarverslag

Het Jaarverslag van de Groep Ethias, hierna «de Groep» bevat het beheersverslag, de geconsolideerde financiële staten, opgesteld overeenkomstig het IFRS-referentiedocument (International Financial Reporting Standards) zoals aangenomen door de Europese Unie alsook de jaarrekeningen van Ethias nv opgesteld overeenkomstig de wettelijke en reglementaire bepalingen die in België van toepassing zijn.

Deze geconsolideerde financiële staten werden opgesteld door de Raad van bestuur van Ethias nv op datum van 30 maart 2023.

Behoudens anders vermeld zijn de bedragen in dit verslag uitgedrukt in duizend euro.

De maatschappelijke zetel van de vennootschap Ethias nv is gevestigd in België op het volgende adres: rue des Croisiers 24 te 4000 Luik.

ethias

NATIONALE ZETEL
Rue des Croisiers 24
4000 LUIK
+ 32 (0)4 220 31 11

ZETEL VOOR VLAANDEREN
Prins-Bisschopssingel 73
3500 HASSELT
+ 32 (0)11 28 21 11

ZETEL VOOR HET DUITSTALIGE GEWEST
Klötzerbahn 24-26
4700 EUPEN
+ 32 (0)87 59 10 00

ethias.be

Inhoud

WOORD VAN DE VOORZITTERS 4

1. VOORSTELLING VAN ETHIAS 6
   - 1.1. Een mutualistisch geïnspireerde groep 6
   - 1.2. De strategische bouwstenen 7
   - 1.3. Producten en diensten 8

2. MARKANTE FEITEN VAN 2022 13
   - 2.1. De marktomstandigheden in 2022 13
   - 2.2. De COVID-19-pandemie 14
   - 2.3. Behoud van de Fitch-rating 14
   - 2.4. De uitkering van dividenden 14
   - 2.5. Stormen en overstromingen 14
   - 2.6. Ethias Impact Fund 14
   - 2.7. Ethias ondertekent VN-principes voor Duurzaam Verzekeren (UN PSI) en treedt toe tot het SBTi-initiatief 14
   - 2.8. Partnerships en maatschappelijke speler 15
   - 2.9. Innovatiedynamiek 15
   - 2.10. Sluiting van de hoofdkantoren op maandag 15
   - 2.11. Onderscheidingen 15
   - 2.12. Sponsoring en partnerships met Wout van Aert 15
   - 2.13. Gunning van de overheidsopdracht FOD Pensioenen 16
   - 2.14. Versterking van het partnership tussen Ethias en NRB 16
   - 2.15. NRB verwerft 5G-frequenties 16
   - 2.16. Nieuw managementteam voor NRB 16

3. KERNCIJFERS 17
   - 3.1. Belangrijkste gegevens van de geconsolideerde resultatenrekening 17
   - 3.2. Belangrijkste gegevens over de toestand van de geconsolideerde financiële positie 17
   - 3.3. Wettelijke coëfficiënten 17
   - 3.4. Overige kerngegevens 17

4. RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR 18

5. DUURZAAMHEID 19
   - 5.1. Duurzaamheid bij Ethias: een historisch overzicht 19
   - 5.2. Sustainability-strategie 20
   - 5.3. Duurzaam bestuur 21
   - 5.4. Duurzame investeringen 33
   - 5.5. Europese Taxonomie 41
   - 5.6. Partner- en lidmaatschappen 44
   - 5.7. Tabel met overeenkomstige SDG's 47
   - 5.8. Ambities 2023 50

6. BEOORDELING VAN DE INTERNE CONTROLE 51

7. RISICOBEHEER 52
   - 7.1. Inleiding 52
   - 7.2. Governance inzake risicobeheer 52
   - 7.3. Typologie van de risico's 54
   - 7.4. Risicobeheerbeleid 55
   - 7.5. Verzekeringsrisico's 55
   - 7.6. Financiële risico's 59
   - 7.7. Operationele risico's 68
   - 7.8. Opkomende risico's 68

8. INFORMATIE BETREFFENDE MILIEU- EN PERSONEELSAANGELEGENHEDEN 70

9. GEBEURTENISSEN NA DE CONSOLIDATIE VAN DE FINANCIËLE POSITIE . 71

10. INFORMATIE OVER DE OMSTANDIGHEDEN DIE EEN AANZIENLIJKE INVLOED KUNNEN HEBBEN OP DE ONTWIKKELING VAN DE VENNOOTSCHAP 72
   - 10.1. Reglementaire evoluties - Solvency II 72
   - 10.2. Evolutie in de duurzaamheids-regelgeving 72

11. ONDERZOEK EN ONTWIKKELING 73
   - 11.1. Flora 73
   - 11.2. Innovation Hub 73
   - 11.3. Venturing 73
   - 11.4. Technologische evoluties 73

12. OVERIGE ACTIVITEITEN VAN DE GROEP 75

13. GOVERNANCEVERSLAG 76
   - 13.1. Samenstelling van de organen 76
   - 13.2. Externe functies uitgeoefend door de leidinggevenden van de Groep 77
   - 13.3. Rechtvaardiging van de onafhankelijkheid en de competentie van de leden van het Audit- en Risicocomité van Ethias nv 81
   - 13.4. Rechtvaardiging van de competentie van de leden van het benoemings- en remuneratiecomité van Ethias nv 81

14. GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE STATEN 83
   - 14.1. Staat van de geconsolideerde financiële positie 83
   - 14.2. Geconsolideerde resultatenrekening 85
   - 14.3. Geconsolideerde staat van het globale resultaat ("Comprehensive Income") 85
   - 14.4. Staat van de geconsolideerde kasstromen 86
   - 14.5. Staat van de wijzigingen van het geconsolideerde eigen vermogen 87

15. ALGEMENE INLICHTINGEN 88
   - 15.1. Juridische structuur 88
   - 15.2. Consolidatieperimeter 89
   - 15.3. Acquisities en overdrachten van dochterondernemingen 91
   - 15.4. Voorstelling van de subgroep NRB 92
   - 15.5. Samenvatting van de belangrijkste boekhoudkundige principes 95
   - 15.6. Significante boekhoudkundige inschattingen en beoordelingen 114
   - 15.7. Segmentinformatie 115
   - 15.8. Kapitaalbeheer 119

16. TOELICHTINGEN BIJ DE GECONSOLIDEERDE STAAT VAN DE FINANCIËLE POSITIE 120
   - 16.1. Acquisitieverschillen 120
   - 16.2. Overige immateriële vaste activa 121
   - 16.3. Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen 122
   - 16.4. Gebruiksrecht van activa 124
   - 16.5. Deelnemingen in verbonden ondernemingen en joint-ventures 125
   - 16.6. Financiële beleggingen 126
   - 16.7. Afgeleide financiële instrumenten 136
   - 16.8. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen 137
   - 16.9. Vorderingen 138
   - 16.10. Overige activa 139
   - 16.11. Geldmiddelen en kasequivalenten 139
   - 16.12. Voor verkoop aangewezen activa en passiva met betrekking tot beëindigde activiteiten 140
   - 16.13. Eigen vermogen 140
   - 16.14. Verplichtingen met betrekking tot verzekerings- en investeringscontracten 142
   - 16.15. Financieringsschulden 147
   - 16.16. Personeelsbeloningen 149
   - 16.17. Voorzieningen 153
   - 16.18. Commerciële schulden en andere schulden 154

17. TOELICHTINGEN BIJ DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING . . 156
   - 17.1. Opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten 156
   - 17.2. Technische lasten van de verzekeringsactiviteiten 156
   - 17.3. Nettoresultaat van de overdrachten in herverzekering 157
   - 17.4. Nettoresultaat van de overige activiteiten 157
   - 17.5. Netto financieel resultaat zonder kosten van de schuldenlast 158
   - 17.6. Kosten van de schuldenlast 159
   - 17.7. Lasten volgens aard en bestemming 160
   - 17.8. Personeelskosten 160
   - 17.9. Belastingen op het resultaat 161

18. TOELICHTING MET BETREKKING TOT DE ELEMENTEN DIE NIET OPGENOMEN ZIJN IN DE FINANCIËLE POSITIE 162
   - 18.1. Leaseovereenkomsten 162
   - 18.2. Verbonden partijen 162
   - 18.3. Honoraria van de commissaris 165
   - 18.4. Ontvangen en gegeven verplichtingen 166
   - 18.5. Voorwaardelijke verplichtingen 166
   - 18.6. Gebeurtenissen na de rapporteringsperiode die geen aanleiding geven tot aanpassingen 166

19. OVERIGE INFORMATIE 167
   - 19.1. Verslag van de commissaris over de jaarrekeningen van het boekjaar afgesloten op 31 december 2022 167

20. JAARREKENINGEN VAN ETHIAS NV 174
   - 20.1. Balans 174
   - 20.2. Resultatenrekening 176
   - 20.3. Toelichtingen 179
   - 20.4. Sociale balans 196
   - 20.5. Vergoeding van de bestuurders 198
   - 20.6. Verslag van de Commissaris over de jaarrekeningen van het boekjaar afgesloten op 31 december 2022 200

Woord van de voorzitters

We zijn er voor je

2022... **... De wereld herstelt langzaam van de pandemie. Zij raakt oververhit. De gevolgen van de overstromingen en de stormen zijn nog steeds voelbaar in een groot deel van België. De uitbraak van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne in februari blijkt een seismische geopolitieke gebeurtenis met tragische gevolgen, zowel direct als indirect. Naast het ondraaglijke menselijke leed ter plaatse zijn de economische moeilijkheden toegenomen en bereikt de inflatie in België in oktober, met een piek van 12,3%, het hoogste niveau in bijna 50 jaar. Gas, brandstof, elektriciteit, grondstoffen, voedsel... De prijzen gaan door het dak en treffen zowel de bevolking als de ondernemingen. Dit bevestigt ook dat onze wereld het tijdperk van cybercriminaliteit is binnengetreden.**

De crisissen volgen elkaar niet meer op, ze overlappen elkaar. In deze nieuwe wereld en met het oog op deze nieuwe risico's zijn vertrouwen, solidariteit en het zoeken naar oplossingen voor meer bescherming belangrijker dan ooit.

Zoals u in dit verslag zult ontdekken, zijn onze actieplannen opgesteld om onze stakeholders in deze evolutie te blijven begeleiden en de toekomst op een verantwoorde manier en zo zorgeloos mogelijk tegemoet te zien. Zo positioneert Ethias zich als een positieve katalysator om de uitdagingen aan te gaan.

Een andere, solide en verantwoordelijke Belgische speler die al meer dan 100 jaar ten dienste staat van de samenleving

Dankzij haar anticipatievermogen, haar veerkracht en haar meer dan 100 jaar expertise heeft Ethias het jaar 2022 kunnen afsluiten met een goed resultaat dat dicht in de buurt van haar prognoses ligt, ondanks de complexe inflatiecontext en de gevolgen van de overstromingen.

Op 31/12/2022 **bedraagt het nettoresultaat (aandeel van de groep) 398 miljoen euro**. Het operationele resultaat van de activiteiten **Niet-Leven** bedraagt 171 miljoen euro. In **Leven** bedraagt het operationele resultaat 82 miljoen euro. Het **totale incasso** bedraagt 2,9 miljard euro, d.i. een stijging met 130 miljoen euro. Dit zeer goede incassoresultaat overtreft de prognoses en is toe te schrijven aan zowel de verzekering Leven als de activiteit Niet-Leven. De **Solvency II-ratio** bedraagt op zijn beurt 170%[1] na aftrek van het voorziene **dividend van 108 miljoen euro**. Deze ratio is berekend volgens de standaardformule zonder gebruik te maken van overgangsmaatregelen voor technische voorzieningen. Onder voorbehoud van goedkeuring door de Algemene Vergadering zal een dividend van 108 miljoen euro worden uitgekeerd aan onze vier aandeelhouders (de Federale Staat, het Waals Gewest, het Vlaams Gewest en de vennootschap EthiasCo.)

Een veerkrachtige en flexibele groep die oplossingen biedt

Ethias Groep is een ecosysteem, samengesteld uit Ethias nv, NRB, IMA Benelux, Ethias Services, Ethias Pension Fund en Ethias Ventures, dat ten dienste van haar verzekerden staat.

Zo boekt Ethias Pension Fund in 2022 een mooi succes door de overheidsopdracht van de Federale Overheidsdienst Pensioenen binnen te halen als aankoopcentrale voor het beheer van de 2e pensioenpijler voor contractuele werknemers van de lokale publieke collectiviteiten. Deze oplossing illustreert eens te meer de positionering van Ethias ten dienste van de collectiviteiten om lokale uitdagingen en problemen rond pensioen- en schadedekking aan te pakken.

Een nieuwe stap naar een nieuwe wereld...

Naast de economische prestaties, die uiteraard essentieel zijn voor bedrijven, wil Ethias in haar strategie duurzaamheidsdoelstellingen opnemen in al haar transacties en activiteiten.

1 Jaarlijkse beoordeling van de solvabiliteit op 31/12/2022.

Zoals u in dit verslag zult ontdekken, is de maatschappelijke betrokkenheid van Ethias vast verankerd sinds haar oprichting. Dit werd in 2022 benadrukt door de uitreiking van de Ethias Youth Solidarity Awards (die tot doel hebben jongerenarmoede te bestrijden), de oprichting van het Ethias Impact Fund, de toetreding tot de United Nations Principles for Sustainable Insurance, tal van duurzame investeringen en partnerships, de voortzetting van ons plan om tegen 2030 koolstofneutraal te zijn.

Door duurzaamheid in alle aspecten van onze activiteiten te integreren, versterken we ons vermogen om een solide en verantwoordelijke speler ten dienste van de samenleving te zijn. Een speler die banen schept, maar ook oplossingen aanreikt voor een nieuwe, duurzame wereld.

De awards die we onlangs ontvingen voor ons merkimago, de kwaliteit van onze producten en diensten, het welzijn van onze medewerkers en onze wens om de Mens centraal te stellen, zijn hiervan een illustratie.

MAATSCHAPPELIJK ENGAGEMENT

We zijn bijzonder trots op wat we hebben bereikt dankzij ons unieke bedrijfsmodel, onze waarden, het vertrouwen van onze klanten, de steun van onze aandeelhouders maar ook de niet aflatende inzet van meer dan 5000 medewerkers van de groep die we in de schijnwerpers willen zetten voor hun veerkracht tijdens deze werkelijk uitzonderlijke periode.

Wij wensen u veel leesplezier.

We zijn er voor je.

Philippe LALLEMAND
Voorzitter van het Directiecomité
Chief Executive Officer

Myriam VAN VARENBERGH
Voorzitster van de Raad van Bestuur

1. Voorstelling van Ethias

1.1. Een mutualistisch geïnspireerde groep

1.1.1 Directe verzekeraar

Een directe verzekeraar zijn: dat is niet alleen een kwestie van businessmodel, maar volgens Ethias ook van een directe positieve impact te hebben op het leven van haar klanten en, in ruimere zin, de samenleving.

De economische ontwikkelingen sinds de start van de oorlog in Oekraïne, waaronder de hoge inflatie, hebben een direct negatief effect op de koopkracht en de welvaart. Als antwoord op deze situatie zet Ethias zich uiteraard in via haar verzekeringsproducten, zoals een campagne rond een aanbod van producten tegen toegankelijke premies. Maar Ethias engageert zich ook ruimer, door bijvoorbeeld de projecten te ondersteunen van 18 OCMW's die jongeren in kwetsbare situaties willen helpen. In de loop van 2022 heeft Ethias met de oprichting van het Ethias Impact Fund de stijd tegen armoede verder willen versterken.

Een directe verzekeraar zijn: dat betekent een verzekeraar zijn die dicht bij de mensen staat en hun bezorgdheden begrijpt.

Het fygitale model van Ethias

Ethias stelt de klantervaring centraal in haar aanpak. En omdat achter elke klant bovenal een persoon schuilgaat, zal *de mens* bij Ethias altijd de eerste plaats innemen.

De digitale technologie biedt uiteraard de kans om het aanbod van producten en diensten voortdurend te verbeteren en uit te breiden. Toch wil Ethias vooral oog én oor blijven hebben voor de verwachtingen en behoeften van haar klanten. Vanuit een fygitale aanpak, die zich op het kruispunt tussen digitaal en menselijk contact situeert, wil ze haar klanten het beste van beide werelden bieden. **Het streefdoel? Zorgen voor een unieke, eenvoudige, efficiënte en menselijke klantervaring.**

In deze onzekere tijden moet Ethias zich verankeren in de realiteit en haar steeds menselijker aanpak versterken.

Ethias is er voor haar klanten: op elk moment van hun leven en wanneer ze een specifieke nood, vraag of probleem hebben. Ethias en al haar medewerkers staan aan hun zijde. Zonder vooroordelen. We zijn er voor hen opdat ze nooit alleen zouden staan.

1.1.2 De kracht van een groep

Steunend op het succes van haar unieke model heeft Ethias een ecosysteem uitgebouwd dat inzet op de sterke punten en eigenheden van haar dochterondernemingen om zich te positioneren als een groep die waarde genereert voor al haar stakeholders

De voornaamste entiteiten van de Ethias Groep zijn:

- **Ethias:** meer dan 100 jaar expertise in het bijstaan van klanten voor de bescherming van personen en goederen
- **NRB:** leverancier van ICT-oplossingen en -diensten met een Europese roeping
- **Flora:** 100 % digitale verzekering
- **Ethias Services:** ontwikkeling van innovatieve diensten op het gebied van preventie, risicobeheer en pensioenen
- **IMA Benelux:** ontwikkeling en dienstverlening in bijstand voor Auto, Woning en Gezondheid
- **Ethias Pension Fund:** multi-werkgeverspensioenfonds dat uniek is in België en de best aangepaste oplossingen voor pensioenfinanciering aanbiedt
- **Ethias Ventures:** nieuw instrument (° eind 2022) om te investeren in start-ups die actief zijn op het vlak van insurtech en verzekeringsgerelateerde ecosystemen met maatschappelijke meerwaarde: mobiliteit, gezondheid en huisvesting

Van een strategie als verzekeraar naar een strategie van geïntegreerde en duurzame diensten voor klanten en de samenleving

Het ecosysteem van de Ethias Groep steunt op de deskundigheid en de talenten van meer dan 5 000 medewerkers en op de synergieën tussen hen om zo de uitrol van verschillende oplossingen op het gebied van gezondheid, vergrijzing, mobiliteit en openbare diensten te versnellen. Op die manier kan Ethias een dienstenaanbod ontwikkelen dat verder gaat dan het aanbieden van verzekeringscontracten door ook aandacht te besteden aan de duurzaamheidsaspecten.

Deze strategie, die verder reikt dan verzekeren, berust op 5 pijlers:

- Uitgebreidere diensten aanbieden
- Digitale toepassingen en technologische innovaties ten dienste van de mens ontwikkelen
- Ecosystemen opbouwen
- Synergieën ontwikkelen en competenties bundelen
- Partnerships concretiseren en een nieuwe kijk op de commerciële aanpak

1.2. De strategische bouwstenen

1.2.1 Brand Purpose

De **Brand Purpose** definieert de bestaansreden van de onderneming: haar morele principes die verder reiken dan het streven naar winst. In deze nieuwe wereld staat de mens centraal in al onze acties zodat ze meer dan ooit een hefboom zijn voor duurzame vooruitgang, rechtvaardigheid en gemoedsrust voor iedereen.

Zo ziet de wereld eruit vandaag.

Gezondheidscrisissen, een digitale kloof, sociale ongelijkheden, het steeds nijpender klimaatprobleem ... Het zijn nieuwe bedreigingen die meer en meer de solidariteit op de proef stellen. Die solidariteit is nodig om te bouwen aan een verantwoordelijke en duurzame samenleving van de toekomst.

Menselijke en ethische waarden worden te veel miskend, alhoewel ze onze enige en unieke reden van bestaan zijn.

Daarom plaatsen we bij Ethias de mens en de gemeenschap centraal in alles wat we doen.

Centraal in ons handelen, in onze prioriteiten, in onze middelen en in onze doelstellingen. Centraal ook in het middelpunt van onze naam - de *h* van Ethias staat voor het humane. Het is een symbool van de menselijke waarden die sinds jaar en dag zorgen voor de sterke veerkracht in onze organisatie.

Bij Ethias zorgen we ervoor dat onze medewerkers en partners openbloeien doordat ze het beste van zichzelf kunnen geven. We zijn wendbaar en flexibel. Op dit eigenste moment zijn we met z'n allen bezig om het leven voor iedereen eenvoudiger en aangenamer te maken. We willen mensen doen glimlachen en de bedreigingen rondom ons wegnemen.

Want bij Ethias schept technologie geen afstand. Ze verbindt mensen met elkaar. Ze vergemakkelijkt contact, zonder het te vervangen. We staan dicht bij u, spreken uw taal en kennen uw leefwereld. Ons vak? Direct verzekeren, in direct contact met het leven, om u zonder enig voorbehoud rechtstreeks oplossingen te kunnen bieden.

We zijn er om u te beschermen en een duwtje in de rug te geven... waardoor u ten volle uzelf kunt zijn en kunt bereiken wat u wilt in het leven. Of u nu alleenstaande, een koppel, een gezin, een vereniging, een onderneming of een publieke instantie bent.

En om dit waar te maken, durven we vriendelijk, begripvol en empathisch te zijn. Al deze diepgewortelde menselijke waarden brengen we samen in een onstuitbaar enthousiasme voor het welzijn van iedereen.

Daarom zal onze opdracht altijd zijn: **"Samen mens durven zijn"**

1.2.2 Waarden

Waarden zijn voor Ethias de grondslag van haar identiteit, van haar cultuur en van haar persoonlijkheid. Kortom, zij vormen het DNA van de onderneming en werden in 2018 met alle Ethias-medewerkers opnieuw vastgelegd.

#Menselijk

Het menselijke aspect staat centraal in al onze relaties die we met respect en met empathie behandelen. We zijn een daadwerkelijke partner voor elk van onze gesprekspartners. Bij ons zijn nabijheid en solidariteit geen loze woorden.

#Empathie #Respect #Nabij #Team #Solidariteit

#Engagement

Al meer dan 100 jaar engageren we ons, dag in dag uit, actief voor onze klanten, voor onze collega's en voor de samenleving. We zijn betrouwbaar, schenken vertrouwen en gaan proactief te werken. Respect voor ethiek staat bij ons hoog in het vaandel.

#Vertrouwen #Betrouwbaar #Doeltreffendheid #MaatschappelijkEngagement #Ethiek #Verantwoordelijk #100jaar #Proactief

#Klanttevredenheid

Deze waarde is de motor van onze activiteit en van al onze acties. Vanuit onze mutualistische achtergrond streven we een bevoorrechte relatie met de klant en een kwaliteitsvolle dienstverlening na. Onze toegankelijkheid, onze efficiëntie, onze flexibiliteit spreken voor zich en dragen bij aan de tevredenheid van onze klanten.

#Toegankelijk #Partner #Flexibiliteit #Aanpassingsvermogen #Efficiëntie #Eenvoud #Wendbaar

#Enthousiasme

Wat er ook gebeurt, Ethias heeft een hart voor de zaak. We geven dagelijks blijk van energie, vitaliteit, optimisme en dynamisme. Dit enthousiasme maakt ons creatief en laat ons innovatieve projecten ondernemen.

#Innovatie #Vitaliteit #Creativiteit #Energie #Dynamisme #Optimisme

1.2.3 Opdracht

De verzekering vereenvoudigen om de Ethias-klanten zekerheid, gemoedsrust en ondernemingsvrijheid te bieden, met innovatieve producten en diensten. Als partner van hun dagelijkse leven stelt Ethias haar expertise en haar dynamisme tot hun dienst.

1.2.4 Visie

De visie van Ethias voor de toekomst is opgebouwd rond 3 pijlers die onze kracht vertegenwoordigen:

- **Direct:** Ethias is een directe verzekeraar die relaties creëert en versterkt met haar klanten
- **Digitaal:** de kern van haar strategie, maar ten dienste van mensen
- **Publieke sector:** Ethias is er trots op de nr. 1 verzekeraar van de publieke sector te zijn en alle burgers op deze manier van dienst te kunnen zijn

1.3. Producten en diensten

1.3.1 Schadevergoeding bij natuurrampen: een topprioriteit

Ethias engageerde zich 7 dagen per week voor haar verzekerden.

Na de uitzonderlijke overstromingen in juli 2021 werden bij Ethias meer dan 14 000 dossiers geopend.

In februari 2022 waren nagenoeg alle B2C-verzekerden vergoed. In de pers werd Ethias ook herhaaldelijk genoemd als de verzekeraar die in de kortste tijd een maximum aantal schadedossiers voor deze natuurramp heeft weten te vergoeden.

In februari 2022 werden meer dan 15 000 dossiers geopend na de stormen. Opnieuw werden de beheerders zo snel mogelijk ingeschakeld om hulp te kunnen bieden aan de slachtoffers. Ethias heeft er een erezaak van gemaakt om eenzelfde efficiëntie aan de dag te leggen als tijdens de overstromingen en haar klanten op de best mogelijke manier te begeleiden.

1.3.2 Een belangrijke motivatie: de tevredenheid van de klant!

Ethias wordt in 2022 gezien als een speler die een ruime keuze aan verzekeringsproducten biedt, gemakkelijk toegankelijk is, kwaliteitsvolle contracten en een hoogstaande dienstverlening biedt [1].

Tevredenheid bij de particuliere klanten[2]

- Uit de in 2022 gevoerde NPS-studie blijkt een **algemene tevredenheid** over Ethias van 92 %.
- Na een contact met Ethias zouden **2 op 3 klanten haar aanbevelen bij hun familieleden en kennissen**.

Tevredenheid bij de klanten in Collectiviteiten[3]

- De **algemene tevredenheid** van de Ethias-klanten is bijzonder hoog (93 %).
- **9 op de 10 klanten beschouwen Ethias als hun bevoorrechte partner** op het vlak van verzekeringen (Niet-Leven).

Klachtenbeheer

Voor het klachtenbeheer stemt Ethias zich af op de gedragscode van Assuralia.

Iedere belanghebbende - een kandidaat-verzekeringnemer, een verzekerde, een begunstigde of een derde schadelijder - kan zijn/haar ongenoegen over een verzekeringscontract of -dienst uiten.

Een onafhankelijke klachtencorrespondent zal het dossier in alle objectiviteit onderzoeken en een antwoord opstellen dat hij/zij binnen de maand na ontvangst van de klacht zal versturen naar de klager. Als die termijn niet kan worden nagekomen, zal de klager een gemotiveerde brief ontvangen.

Er wordt jaarlijks een verslag over het klachtenbeheer opgemaakt.

GRAFIEK VAN DE EVOLUTIE QUA KLACHTEN

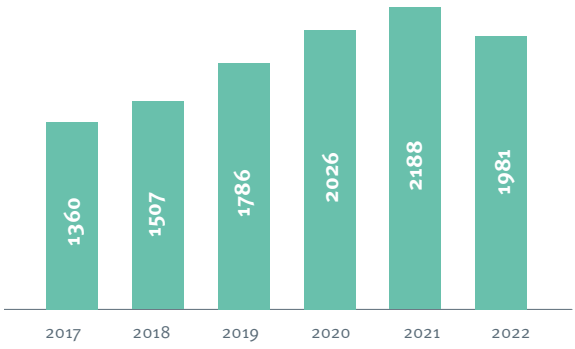

De daling van het aantal klachten in 2022 is sterk uitgesproken in de tweede helft van het jaar.

Deze opvallende daling in al onze diensten geeft uiting aan de wens van Ethias om de klant en zijn tevredenheid voorop te stellen.

Dankzij de beschikbaarheid van de Ethias-medewerkers, zelfs buiten de normale werkuren, kon de achterstand in het beheer als gevolg van de uitzonderlijke natuurrampen worden weggewerkt.

1 Deze indicatoren zijn afkomstig uit de "Brand Image"-studie, waarmee de positionering en het imago van Ethias bij particulieren (klanten/prospecten) kan worden gemeten. Steekproefgroep 2022: 2 000 respondenten.

2 * Die indicatoren komen uit het NPS-project (Net Promoter Score), een tool die in 2014 werd ingevoerd om de tevredenheids- en aanbevelingsgraad te meten van Particulieren (klanten & prospects) die een contact met Ethias hebben gehad. Steekproefgroep 2021: 25 548 klanten.

3 [2] Deze indicatoren komen uit de studie "Satisfaction & Moments of Truth", die binnen de Collectiviteiten werd gevoerd (een studie die in 2011 werd opgezet en om de 2 à 3 jaar wordt vernieuwd). Steekproefgroep 2021: 135 B2B-klanten.

1.3.3 Een steeds duurzamer productengamma

Ethias verbetert voortdurend haar productengamma. Op die manier wil ze steeds betere dekkingen bieden aan de Belgische samenleving in moeilijke tijden, bijdragen tot een beter milieubeheer door verantwoord gedrag aan te moedigen en gezondheidszorg voor iedereen toegankelijk maken.

1.3.3.1 Voor de particuliere klanten

Mobiliteit

Ethias biedt een verzekering voor "minder dan 10 000 km", een specifiek tarief voor groene voertuigen, een uniek "Ethias Young Drivers"-aanbod, maar ook basisverzekeringen tegen een toegankelijke prijs voor meer solidariteit. De familiale verzekering omvat een gratis verzekering van zachte mobiliteit.

Nieuwe versie van “Bike & More”

Terwijl de automarkt moeilijkheden ondervindt, is de fiets aan een enorme opmars bezig. Het momentum dat de gezondheidscrisis heeft teweeggebracht, blijft groeien.

Het "Bike & More”-product is sinds zijn lancering in 2019 met gemiddeld 51 % gegroeid. Die groei zet zich vandaag door en bedraagt 24 % in 2022, mede dankzij de acties die Ethias de hele zomer heeft gevoerd. Het “Mobility Pack” (25 % korting op het “Bike & More”-product in combinatie met een autoverzekering) heeft de conversiegraad van offertes naar “Bike & More"-contracten geboost tot meer dan 60 %. Eind december 2022 schonken bijna 18 000 klanten hun vertrouwen aan Ethias voor dit verzekeringsproduct, in lijn met haar ESG-beleid.

Gezondheid

Het doel van Ethias? Het gamma van gezondheidszorgproducten aanvullen om betaalbare en toegankelijke zorg voor iedereen te waarborgen.

Ethias Hospi Quality

Een kwaliteitsvolle en toegankelijke hospitalisatieverzekering, die op moeilijke momenten het comfort van een eenpersoonskamer garandeert (dankzij een Joker) bij een ziekenhuisopname wegens ernstige ziekte.

Waarborg “Servi+” voor de producten “Hospi Quality+” en "Hospi Next+”

Na een ziekenhuisopname wegens ernstige ziekte is ondersteuning tijdens het revalidatieproces van onschatbare waarde. Dankzij een partnership met “Ring Twice”, een van de eerste erkende platformen voor collaboratieve economie, geeft Ethias een vergoeding tot € 500 per jaar voor niet-medische thuishulp in de volgende domeinen: huishoudhulp, babysitting, tuinieren, doe-het-zelf, zorg & welzijn, petsitting, specifieke lessen i.v.m. het huidige schooltraject, of esthetische producten (turban, foulard ...). Ethias vergoedt ook deze kosten tot € 500 euro als de verzekerde kiest voor een andere dienstverlener buiten de voorgestelde kandidaten via het “Ring Twice”-patnership.

Woning

De Woningverzekering dekt automatisch eco-installaties (zonnepanelen, fotovoltaïsche panelen, warmtepompen ...)

Medehuurdersverzekering “Flora by Ethias”

Cohousing wordt steeds populairder. Een verklaring ligt in het feit dat het voor jongeren en eenoudergezinnen steeds moeilijker wordt een woning aan te kopen.

Flora ging in oktober 2021 van start met de huurdersverzekering voor cohousers. Deze medehuurdersverzekering zonder franchise biedt alle cohousers dekking tegen burgerlijke huurdersaansprakelijkheid voor schade die zij zouden veroorzaken aan de cohousingwoning of aan naburige woningen, maar ook dekking tegen schade aan de inboedel van de huisgenoten. Daarnaast is er een optie - uniek op de markt - toegevoegd waarmee cohousers zich kunnen verzekeren tegen schade die ze elkaar zouden berokkenen en voor bijstand bij conflicten. Een zeer nuttige waarborg als je bedenkt dat cohousing steeds populairder wordt bij personen die elkaar vooraf niet kenden.

Rechtsbijstandverzekering

Sinds december 2019 biedt Ethias een rechtsbijstandverzekering aan conform de Wet Geens. Het doel van deze wet is de verzekering “Rechtsbijstand” toegankelijker te maken door de waarborgen ervan uit te breiden. Bovendien is de premie fiscaal aftrekbaar.

Travel

Bijstand & Annulering

Vijf COVID-gerelateerde waarborguitbreidingen zijn opgenomen in de Assistance- en Reisannuleringsverzekeringen, automatisch (voor zowel bestaande als nieuwe klanten) en gratis (geen premieverhoging). Dankzij deze waarborguitbreidingen genieten de Ethias-klanten een uitgebreide dekking in geval van een pandemie, zoals COVID-19.

Partnerships

Whestia

Via het label “Schuldsaldoverzekering Whestia” werkt Ethias in partnership met het Waals Woningfonds (FLW) en met verschillende agenten die sociale leningen in Wallonië commercialiseren.

Sociale huisvesting

Ethias is partner van meer dan 30 sociale huisvestingsmaatschappijen in Vlaanderen (waaronder Woonhaven Antwerpen, de grootste van deze groep). Zij biedt haar verzekeringsproducten (Woningverzekering, Familiale verzekering en optionele diefstaldekking) aan tegen een tarief dat aangepast is aan deze doelgroep van huurders.

67 000 sociale woningen genieten een aangepast basis-verzekeringspakket: een belangrijk instrument voor armoedepreventie

Woningfonds voor Grote Gezinnen in Wallonië

In 2021 is Ethias een partnership aangegaan met het Woningfonds voor Grote Gezinnen in Wallonië (FLW). Klanten die via dit sociaal fonds een hypothecaire lening afsluiten, kunnen ook rekenen op onze woningverzekering.

Vlaams Huurdersplatform

Eind 2022 heeft Ethias een samenwerking afgesloten met het Vlaams Huurdersplatform (VHP). Het VHP ondersteunt de werking van de huurdersbonden en het netwerk van sociale huurders (VIVAS – Vereniging van Inwoners VAn Sociale woningen). Daarnaast verdedigt het platform de belangen van huurders, met aandacht voor de meest kwetsbare huurders, vanuit het grondrecht op wonen. De abonnees of leden van het VHP kunnen een huurdersverzekering afsluiten onder een voordelig tarief.

Blue-bike

De samenwerking tussen Ethias en Blue-bike – het fietsendeelsysteem met De Lijn, de Vlaamse en Waalse overheid als voornaamste aandeelhouder – is opnieuw verlengd tot midden 2024.

Ethias en Blue-bike werken nauw samen rond duurzame mobiliteit. Naast visibiliteit op de fietspunten en fietsen zoeken we continu naar bijkomende win-winactiviteiten in het kader van onze Sustainability-strategie.

1.3.3.2 Voor de klanten in Collectiviteiten

Ethias, de toonaangevende verzekeraar van de publieke sector, verzekert grote spelers in de publieke sector die zich inzetten voor duurzame ontwikkeling en alternatieve energie.

Mobiliteit

Mobility & More

De “Mobility & More"-verzekering is een innovatief en flexibel product dat tot doel heeft het traject te verzekeren dat de personeelsleden van de Ethias-klanten afleggen, ongeacht het gebruikte vervoermiddel (en meer specifiek zachte mobiliteit). Werkgevers kunnen kiezen uit verschillende waarborgopties om hun personeelsleden een uitgebreide mobiliteitsdekking te bieden voor woon-werk- en dienstverplaatsingen.

Bike & More

De collectieve "Bike & More"-verzekering wil werkgevers aanmoedigen om zachte mobiliteit te gaan promoten door de zachte mobiliteitstoestellen van hun personeelsleden tegen voordelige tarieven te verzekeren.

Recent nog werd dit product uitgebreid naar de waarborg "burgerlijke aansprakelijkheid voor het gebruik van zachte mobiliteitsmiddelen" om zachte mobiliteit voor professioneel gebruik verder te promoten en de betrokken werknemers garanties te bieden die vergelijkbaar zijn met die van werknemers met een bedrijfswagen.

Patrimonium

Property-verzekeringen (brand & alle risico's)

Ethias verzekert groene energiebronnen (fotovoltaïsche panelen, zonnepanelen, warmtepompen en oplaadpalen voor elektrische voertuigen), zowel in de polissen “Property” (patrimonium) als via specifieke dekkingen (verzekeringen “alle risico’s”).

Dekking van bedrijfsverliezen na een schadegeval in Property

Het doel is faillissement na een schadegeval te voorkomen door de vaste kosten te dekken vóór de productiemiddelen weer bedrijfsklaar zijn en door de heropstart van het bedrijf te vergemakkelijken. Het is een soort levensverzekering voor de organisatie.

Verzekering Cyber Protection

Dit product werd ontwikkeld voor de klanten “lokale overheden” (gemeenten, steden, OCMW's, politiezones, hulpverleningszones) om hen te verzekeren tegen cyberrisico's en hen te helpen hun IT-tools en de gegevens waarover zij beschikken in het kader van hun activiteiten ten dienste van de bevolking beter te beveiligen.

Het doel? Deze klanten sensibiliseren voor het belang om hun gevoelige gegevens te beschermen en hen te begeleiden bij de verdere stappen om hun IT-infrastructuur te beveiligen.

Gezondheid

Verzekering beroepsziekten

Als maatschappelijke speler heeft Ethias een product ontwikkeld (dat voorheen niet bestond op de Belgische markt) om tegemoet te komen aan de behoeften van verontruste klanten in het kader van de COVID-19-pandemie. Meer dan ooit zijn werkgevers en werknemers zich bewust van de noodzaak voor een optimale dekking bij blootstelling aan gezondheidsrisico's op het werk.

Dit nieuwe product voorziet in een extralegale schadevergoeding voor werknemers en personeelsleden - in de particuliere sector en bij lokale of provinciale besturen - die het slachtoffer zijn van een door Fedris erkende beroepsziekte.

Hospiflex verzekering - Waarborg “Servi +"

Deze facultatieve waarborg dekt de kosten van niet-medische diensten (tuinonderhoud, schoonmaak ...) om het welzijn van verzekerden te verbeteren die wegens een ernstige ziekte in het ziekenhuis zijn opgenomen.

1.3.4 Beyond Insurance: het dienstenaanbod van Ethias

1.3.4.1 Voor de particulieren

Bescherming van de lichamelijke en geestelijke gezondheid, preventie thuis en onderweg zijn de kern van de Ethias-activiteiten.

Mobiliteit

Liberty Rider

Een app voor motorrijders om de hulpdiensten te verwittigen bij een val.

Assist on Demand

Een sms naar Ethias voor snelle pechverhelping via een digitaal platform en met een onderhandeld tarief. Deze dienst is ook beschikbaar voor wie niet verzekerd is.

Gezondheid

Care4You

Dankzij dit betrouwbare en gratis instrument kunnen artsen en patiënten elkaar virtueel én in alle veiligheid ontmoeten. Het platform, dat werd ontwikkeld tijdens de COVID-pandemie, maakt gezondheidszorg toegankelijker.

App4You

Digitaal en innovatief solidariteitsplatform dat eenvoudig, gratis en toegankelijk voor iedereen is. Het biedt vrijwilligers de mogelijkheid andere burgers in nood te helpen terwijl ze gratis door Ethias verzekerd zijn tegen burgerlijke aansprakelijkheid en lichamelijk letsel.

Woning

Home Services

Met Home Services vindt u snel de juiste persoon als u een vakman nodig hebt voor een snelle interventie thuis. Voorbeelden zijn: de verwarming die het midden in de winter begeeft, een voordeur die niet meer sluit, u bent het slachtoffer van een inbraak, uw elektrische installatie is uitgevallen …

1.3.4.2 Voor de Collectiviteiten en Ondernemingen

De diensten (opleiding, audits en consultancy) zijn gericht op risicopreventie en -beheer. De ondersteuning is gepersonaliseerd.

Ethias Services biedt diensten aan op drie belangrijke domeinen:

- Personen beschermen
- Gebouwen beschermen
- Bedrijfsactiviteit beschermen

Deze drie domeinen zijn ook geïntegreerd in de opleidingsschool van Ethias Services. Klanten kunnen zich rechtstreeks online inschrijven op het platform waarop alle diensten vermeld staan: solutions.ethias.be.

Een gamma van diensten rond duurzaamheid

In 2022 voegde Ethias Services een nieuw duurzaam aanbod toe.

Op **het vlak van energie** is **Ethias Services** een partnership aangegaan met Helexia, een ESCO (Energy Service COmpany) die al meer dan 10 jaar actief is in de ondersteuning van de energietransitie.

Vermindering van de koolstofvoetafdruk, energieautonomie en beheersing van de betreffende kosten zijn grote uitdagingen voor alle instellingen van de openbare sector. Toch is het voor hen niet altijd gemakkelijk om hun weg hierin te vinden. Daarom slaan Ethias Services, de leverancier van "Beyond Insurance"-oplossingen van Ethias, en Helexia Belgium de handen in elkaar om de instellingen te begeleiden bij hun energietransitie.

Maar ook op het vlak van **luchtkwaliteit** door de kwaliteit van de binnenlucht te analyseren, te zuiveren en in real-time te melden. Samen met onze partner helpen we zaalbeheerders en -uitbaters te voldoen aan de CO_2-normen en de personen te beschermen die van deze locaties gebruikmaken.

Psychologische ondersteuning

Op elke crisismoment kan de telefonische adviesdienst “Let's Talk” worden geactiveerd. Dat was het geval in 2020 (COVID-crisis - voor studenten en kleine bedrijven en hun personeel) en in 2021 (slachtoffers van de overstromingen).

Beheer van psychosociale risico’s

Een verontrustende geestelijke gezondheid, een moeizame hervatting voor werknemers, een dalende welzijnsindex die niemand spaart … Ethias Services heeft daarom een reeks opleidingen, audits en adviesdiensten opgezet om bedrijven te helpen risico's te voorkomen en hun werknemers in moeilijke tijden bij te staan. De aangeboden diensten omvatten: preventie van burn-out, begeleiding na een traumatische gebeurtenis of werkongeval, stress- en conflictbeheersing, psychosociale risicoanalyse, audit van

de geestelijke gezondheid, expertise in beroepsherscholing of professionele re-integratie, enz.

Competentiebeheer

Ethias biedt haar expertise aan om een ethisch en inclusief management te helpen ontwikkelen met als doel conflicten op te lossen, werknemers in moeilijkheden op te sporen en te begeleiden, de voordelen en uitdagingen te begrijpen die bestaan wanneer verschillende culturen samenwerken, of samenwerking en intergenerationele synergieën aanmoedigen.

Risk Management

De experts van Ethias helpen bedrijven om hun activiteit na een ramp weer op de rails te krijgen terwijl ze de risico's voor de toekomst beperken. Ze houden rekening met de technische aspecten, maar ook en vooral met de menselijke aspecten, waardoor ze zich kunnen blijven concentreren op hun kernactiviteiten.

Dit geldt met name voor een reeks diensten op het gebied van cyberrisicobeheer. Dankzij deze diensten kunnen onder meer bedrijven hun maturiteit op dat vlak vergroten.

Preventie

Kennis van de wetgeving, de juiste aanbevelingen, een noodplan én goede eerstehulpverleners zijn essentieel voor de veiligheid van een bedrijf en zijn werknemers. Een brandpreventieaudit helpt het brandrisico te verminderen, de veiligheid van alle op het terrein aanwezige personen te garanderen, een snel evacuatieplan op te stellen, evacuatieoefeningen te houden, de schadelijke gevolgen van een brand te beperken door deze onder controle te houden en de tussenkomst van de hulpdiensten te vergemakkelijken.

Om te zorgen voor een rechtstreekse band met de verzekerden, een luisterend oor voor hun noden en minder papierverbruik ging Ethias van start met een blog voor de collectiviteiten: www.ethias.be/blog-nl. Zij vinden er online magazines, infofiches, sensibiliseringsvideo's en getuigenissen van klanten.

Ethias Cyber Prevention

Cybercriminaliteit is een van de opkomende risico's en is voor bedrijven een grote uitdaging geworden.

De verbetering van de veiligheid zal tegelijkertijd afhankelijk zijn van de invoering van beschermingsmiddelen en preventieve acties. Die hebben bijvoorbeeld betrekking op een gedragswijziging bij de gebruikers, maar ook op de mogelijkheid om snel te kunnen reageren bij een cyberaanval dankzij de tussenkomst van een expert voor gegevensrecuperatie.

Ethias Cyber Prevention begeleidt bedrijven bij de **uitrol van een preventiebeleid** (veiligheidsaudit, actieplan afgestemd op de vastgestelde risico's, bedrijfscontinuïteitsplan, sensibilisering voor cybercriminaliteit, bestrijding van phishing). Ethias biedt ook verschillende cybersecuritydiensten aan.

UrbanData

UrbanData heeft als doel steden en gemeenten te helpen bij het besluitvormingsproces dat voorafgaat aan het overheidsbeleid op verschillende domeinen en bij de opvolging van de effecten ervan.

Over welke indicatoren omtrent de gemeentelijke activiteit willen de beleidsmakers geïnformeerd worden? Waar en wanneer gebeuren de schadegevallen? Hoe de gegevens te interpreteren? Wat zijn de gevolgen voor de werking van de gemeente?

Dankzij de samenvoeging van gegevens uit verschillende bronnen maakt de tool het mogelijk verschillende types van ongevallen die over een lange periode op het grondgebied van de gemeente gebeurd zijn, te identificeren, te selecteren en te analyseren.

Het platform biedt de mogelijkheid om de gegeolokaliseerde schadegevallen te visualiseren op interactieve en dynamische kaarten, per postcode, per wijk, per straat, met een rangschikking van de ongevalgevoelige zones. Verder kan de evolutie van schadegevallen in de tijd en op verschillende domeinen worden opgevolgd, ook per maand en per dag van het schadegeval. Zo kan worden bepaald welke types van schadegevallen het vaakst voorkomen en waar ze zich in de gemeente/stad voordoen.

Partnerships voor preventie

Exia is een technologie voor het voorkomen van dodehoekongevallen, ontwikkeld door deze spin-off van de VUB. Er is aangetoond dat deze technologie het aantal doden als gevolg van dodehoekongevallen met 31% helpt verminderen.

De Preventiedienst van Ethias en Ethias Services hebben een partnerschap afgesloten met **Oxygis** om op basis van hun expertise een mappingsoftware (web en mobile) te ontwikkelen voor de inventarisatie en het onderhoud van speelpleinen. Dankzij dit partnership worden de veiligheid en integriteit van kinderen op speelpleinen versterkt.

2. Markante feiten van 2022

2.1. De marktomstandigheden in 2022

2.1.1 Begin van een nieuwe macro-economische cyclus

In 2022, toen de COVID-gezondheidscrisis achter ons leek te liggen, begonnen de macro-economische gevolgen ervan voelbaar te worden, voornamelijk door een toenemende inflatiedruk. De FED, die deze inflatiestijging tot dan toe als "tijdelijk" had beschouwd, gooide het roer volledig om. Dit was het eerste stap in een reeks toekomstige snelle aanpassingen van het wereldwijde monetaire beleid. Eind februari zorgde de uitbraak van de oorlog in Oekraïne voor een nieuwe schok op de grondstof- en voedselprijzen, waardoor de olieprijs voor het eerst sinds 2011 het niveau van 110 dollar per vat bereikte. Enkele weken later volgde de eerste in een lange reeks renteverhogingen van de Fed. In een poging om een nieuwe COVID-uitbraak in te dammen stelde China kort daarna opnieuw strikte lockdownmaatregelen in. Tegen deze achtergrond bleven de logistieke spanningen in de bevoorradingsketens aanhouden. Aan het einde van de eerste jaarhelft kwamen de Amerikaanse aandelenmarkten "officieel" in een Bear Market terecht, nadat zij meer dan 20% gezakt waren ten opzichte van hun recente hoogste niveaus. In Europa werden de gezinnen en bedrijven hard getroffen door de energiecrisis. Na de eenzijdige beslissing van Rusland om de gaslevering aan een aantal EU-landen stop te zetten stegen de gasprijzen immers naar recordhoogtes. Door de huidige werking van de Europese energiemarkt had deze stijging van de gasprijzen een weerslag op de elektriciteitsprijzen. In het licht van deze situatie verkrapte ook de ECB vanaf juli haar monetaire beleid, vier maanden na de Verenigde Staten. Exit dus van het nulrentebeleid in de eurozone. Verwacht werd dat de inflatiepiek pas vanaf december 2022 achter ons zou liggen en dat de Europese inflatie zich zou stabiliseren op een jaarpercentage van 9,2% (na een piek van 10,6% in oktober).

Tegen deze achtergrond evolueerde de inflatiegroeidynamiek in 2022 in negatieve zin met een reëel risico op een langere periode van hoge inflatie en geringe groei. Zowel in Europa als in de Verenigde Staten verbrak de inflatie immers record na record, terwijl het wereldwijde BBP vertraagde. Om dit risico op een aanhoudende en ongecontroleerde inflatie aan te pakken besloten de centrale banken hun monetair beleid aan te scherpen door voor 2022 meerdere renteverhogingen, maar tegelijk ook het einde van de massale liquiditeitsinjectie in de markten aan te kondigen.

Het gecombineerde effect van de sterke inflatiestijging en de maatregelen van de centrale banken om deze te beteugelen, begint merkbaar te worden op de wereldwijde en Europese groeivooruitzichten. Toch zullen de centrale banken, gezien het risico dat alle inflatiecomponenten niet voldoende zullen dalen, hun cyclus van renteverhogingen in 2023 waarschijnlijk voortzetten.

2.1.2. Sterke marktvolatiliteit

Als gevolg van de monetaire verkrapping en de hoge inflatie waren de rentes op staatsobligaties zeer volatiel. Toch sloten zij 2022 af met een aanzienlijke stijging, vooral op het korte deel van de curve. De rente op Belgische obligaties op 10 jaar sloot het jaar 2022 af op 3,22%, tegen 0,19% op 31/12/2021.

De moeilijke economische context en de verkrapping van het monetaire beleid van de FED en de ECB waren ook erg ongunstig voor de aandelenindices. Zo sloot de EuroStoxx50 in 2022 af op -11,74% en verloor de S&P500 nog meer met -19,44%.

2.1.3 Impact op het financieel beheer van Ethias

Ondanks het turbulente macro-economische klimaat heeft ons financieel beheer het effect van de volatiliteit van de financiële markten op de prestaties van onze beleggingsportefeuille beperkt. We hebben namelijk geen significante toename van ons wanbetalingsrisico gezien. Dit is vooral toe te schrijven aan een grote diversificatie van de aangehouden emittenten, maar ook aan hun zeer goede kredietkwaliteit. Aangezien Ethias niet rechtstreeks blootgesteld is aan Oekraïne en Rusland, heeft het conflict geen directe gevolgen voor onze portefeuille.

Bovendien passen onze gespecialiseerde investerings- en risicoteams, net als bij eerdere crises, een actieve investeringsstrategie toe. Dit betekent dat zij altijd reageren op de actuele gebeurtenissen en passende maatregelen nemen om de portefeuilles te beschermen. Vanuit het oogpunt van het aanhouden van onze obligaties tot einddatum, in overeenstemming met ons ALM-beheer, wordt de daling van de marktwaarde van onze obligaties gecompenseerd door de daling van de waarde van onze verplichtingen aan de passiefzijde. Er zijn maatregelen genomen om de portefeuilles te beschermen tegen de stijgende rentvoeten, met name door middel van programma's van afdekkingsderivaten. Ook andere risico's, zoals het risico op een stijging van de kredietspreads, op een stijging van de langetermijninflatie of aandelenrisico, hebben geleid tot de implementatie van gerichte beheermaatregelen.

Tot slot heeft Ethias door de stijging van de rentevoeten tegen gunstigere voorwaarden kunnen beleggen, zodat het gemiddelde rendement van haar portefeuilles de komende jaren kan worden versterkt. De inflatiestijging heeft een positief effect gehad op het rendement van haar aan de inflatie gekoppelde obligaties.

2.1.4 Impact op de verzekeringsproducten en technische verplichtingen

In deze specifieke macro-economische context van hoge inflatie is het beheer van het verzekeringstechnische risico en het reserveringsrisico geïmpacteerd en zijn tariefverhogingen doorgevoerd. Daarnaast heeft Ethias ook een aantal van haar aannames en schattingsmethoden herzien om de waargenomen en verwachte inflatieniveaus correct weer te geven in haar financiële staten.

Als reactie op de inval in Oekraïne heeft de Europese Unie een reeks sancties tegen Rusland ingesteld. Ethias controleert regelmatig, via haar dienst Compliance, of haar investeringen en haar relaties met de klanten of tussenpersonen in overeenstemming zijn met de geldende regels.

2.2. De COVID-19-pandemie

Vanaf het begin van de pandemie heeft Ethias een zeer actieve rol willen spelen door ondersteuning te bieden aan verschillende actoren in onze samenleving. In 2022 heeft Ethias dit engagement voortgezet, bijvoorbeeld door alle COVID-vaccinatiecentra gratis te verzekeren voor burgerlijke aansprakelijkheid en lichamelijke ongevallen en verder te gaan dan alleen verzekeren door haar steun te verlenen aan sectoren die het nodig hadden:

- Zo heeft Ethias na de krokusvakantie 1500 **alcoholgeldispensers** verdeeld aan de bij haar verzekerde kleuter-, lagere en middelbare **scholen**.
- Daarnaast heeft Ethias de **cultuursector** een **korting van 25%** aangeboden op de brandverzekeringspremie 2022
- alsook een nieuwe **premiekorting** voor de Belgische **sportfederaties**.

2.3. Behoud van de Fitch-rating

In mei 2022 kondigde Fitch het behoud van de **rating "A" (positive outlook)** aan en benadrukte hierbij opnieuw het hoge kapitalisatieniveau, de lage schuldgraad en de sterke operationele rentabiliteit van de onderneming.

2.4. De uitkering van dividenden

De AV van 18 mei 2022 heeft de uitkering van een dividend van 105 miljoen euro goedgekeurd voor het boekjaar 2021.

2.5. Stormen en overstromingen

Na de uitzonderlijke overstromingen van juli 2021 zijn bij Ethias meer dan 14.000 dossiers geopend. Begin 2022 waren bijna alle B2C-verzekerden vergoed.

In februari 2022 zijn naar aanleiding van de stormen meer dan 15.000 dossiers geopend en zijn de beheerders opnieuw ingeschakeld om snel hulp te bieden aan de slachtoffers. Het was voor Ethias een erezaak om even efficiënt te zijn als tijdens de overstromingen en haar klanten optimaal te ondersteunen.

2.6. Ethias Impact Fund

In oktober heeft Ethias het Ethias Impact Fund opgericht. Dankzij dit fonds, dat wordt beheerd door de Koning Boudewijnstichting, zal Ethias filantropische acties kunnen uitvoeren. Het fonds wordt de "sterke arm" van de duurzaamheidsstrategie van Ethias op sociaal gebied. De opdracht van dit fonds is tweeledig: enerzijds structuur geven aan het filantropisch beleid van Ethias (financiële giften) en anderzijds een uitgebreid netwerk van partnerships op het terrein ontwikkelen om dit netwerk aan te wenden voor "double impact"-acties in de samenleving. Ethias zal dus niet alleen financiële middelen, maar ook tijd en deskundigheid ter beschikking stellen.

Tijdens de eerste drie jaren zal het Fonds voorrang geven aan de ondersteuning van projecten of verenigingen die verband houden met kinderarmoedebestrijding, gezondheid en bescherming van het milieu: Deze steun zal voornamelijk worden verleend via projectoproepen, zoals voor de Ethias Youth Solidarity Awards.

2.7. Ethias ondertekent VN-principes voor Duurzaam Verzekeren (UN PSI) en treedt toe tot het SBTi-initiatief.

Na haar toetreding tot het UN Global Compact in 2014 en de UN PRI in 2020 heeft Ethias in oktober 2022 ook de Principes voor Duurzaam Verzekeren van de Verenigde Naties ondertekend. Of het nu gaat om milieu, samenleving of goed bestuur, deze principes vormen het normenkader voor verzekeraars op het vlak van duurzaamheid. Ethias versterkt zo haar engagement om risico's te verminderen, innovatieve oplossingen te ontwikkelen, de bedrijfsprestaties te verbeteren en bij te dragen tot ecologische, sociale en economische duurzaamheid. Dit is de logische concretisering van haar Sustainability-strategie en de integratie ervan binnen de onderneming en de gehele waardeketen.

In overeenstemming met de verbintenis die in 2021 bij de toetreding tot BACA werd aangegaan, is Ethias in december 2022 toegetreden tot de Net Zero-norm van het SBTi ***(Science-Based Targets Initiative)***. Dit sterke engagement van Ethias is erop gericht om een plan met tussentijdse decarbonisatiedoelstellingen in te dienen en door een onafhankelijke instantie te laten valideren met als doel koolstofneutraal worden in lijn met de doelstellingen uit het Klimaatakkoord van Parijs. Ethias **gaat zo verder op de weg naar koolstofneutraliteit tegen 2030** en geeft zichzelf

nog meer middelen om dit te bereiken. Deze ambities gaan hand in hand met **de groeiende wens om de ecologische voetafdruk en de voetafdruk op de biodiversiteit op duurzame wijze te verkleinen.**

2.8. Partnerships en maatschappelijke speler

In mei 2022 heeft Ethias samen met de Duitstalige Gemeenschap en Proximus een protocolakkoord ondertekend voor de uitrol van glasvezel op het hele grondgebied van de Duitstalige Gemeenschap.

Als Belgische verzekeraar wil Ethias een positieve invloed uitoefenen op de maatschappij. Daarom heeft Ethias geïnvesteerd in 3 nieuwe partnerships die **vastgoedbeleggingen** aanbieden die voldoen aan de **ESG-criteria:**

- **Vicinity Affordable Housing Fund** ("Vicinity") wil kwaliteitsvolle, (bijna-)energieneutrale huurwoningen aanbieden en een aanzienlijke maatschappelijke en milieu-impact hebben via een nieuw model voor vastgoedbeheer.
- **Revive** laat de geschiedenis van oude, industriële brownfields en verwaarloosde sites midden in de stad herleven tot groene urban hubs.
- **Hamsterhuren II** stelt huurders in staat hun eigen woning te kopen via het hamsterhuursysteem (omzetting van ten minste 50% van maximaal 8 jaar huur in een aanbetaling voor een hypotheek) en op voorwaarde dat de vastgoedprojecten gebruik maken van energie-efficiënte technieken en gebouwd zijn met duurzame materialen.

2.9. Innovatiedynamiek

« Learn the lessons and move fast ». Zo wil Ethias vooruitgang boeken op het gebied van innovatie. Na de ontwikkeling en testing van verschillende innovaties en de lancering van haar dienstenmarktplaats schakelt Ethias een versnelling hoger dankzij de opgedane ervaring. Voortbouwend op de eerste successen van haar 100% digitale aanbod, dat in 2022 verder werd uitgebreid, wordt Flora dus ook het bruggenhoofd van Ethias voor de ontwikkeling van *embedded insurance*. Daarnaast wordt Ethias Ventures de nieuwe tool voor investeringen in start-ups die actief zijn in het domein van de insurtech en van ecosystemen met maatschappelijke meerwaarde dicht bij verzekeringen: mobiliteit, gezondheid en huisvesting. Data ten dienste van de klant: Ethias beschikt over een grote hoeveelheid data die niet alleen gebruikt w orden ten dienste van de klantervaring, maar ook ten dienste van de steden en gemeenten. Dit is het doel van UrbanData, het instrument dat alle bekende schadegevallen in een stad of gemeente inventariseert met behulp van visuele kaarten. Tot slot is de *Customer Zone* nu toegankelijk via de Ethias-app, een manier om alle diensten en contracten binnen handbereik te hebben.

2.10. Sluiting van de hoofdkantoren op maandag

Ethias heeft besloten haar acties op te voeren om haar koolstofvoetafdruk te verkleinen en tegelijkertijd in te spelen op de verwachtingen van haar medewerkers om flexibeler te gaan werken door nieuwe hybride werkmethoden in te voeren. Elke maandag zijn de nationale zetels van Luik en Hasselt gesloten en worden de werknemers verzocht om van thuis uit te werken. Bovendien staat Ethias homeworking tot 3 dagen per week toe, d.w.z. 60 % van de werktijd.

Dankzij deze maatregel (innovatief op de Belgische markt) zal Ethias haar afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verder kunnen afbouwen. Dit komt bovenop de talrijke initiatieven van de voorbije jaren. Zo kon de onderneming haar koolstofvoetafdruk al met een derde verminderen, vier jaar vroeger dan gepland.

De sluiting van de hoofdkantoren heeft geen gevolgen voor de klanten, aangezien alle regionale kantoren (met inbegrip van Luik, Hasselt en Alleur) volledig toegankelijk blijven.

2.11. Onderscheidingen

In 2022 ontving Ethias de certificering **“Top Employer”** uit handen van het Top Employers Institute. Die titel is een bekroning voor het personeelsbeleid en de gevoerde HR-praktijken, met bijzondere aandacht voor de initiatieven op het vlak van welzijn, werkomgeving, organisatie & change en digitalisering.

Net als de vorige jaren ontving Ethias verschillende **DECAVI-trofeeën**, waaronder die voor de huurdersverzekering, de arbeidsongevallenverzekering en de BA Privéleven. Zij ontving ook voor de 3e keer op rij de DECAVI-trofee voor haar **maatschappelijke inzet**. Deze onderscheiding bevestigt de relevantie van haar **engagementen** en van haar wens om de Mens centraal te stellen.

Het merkimago werd op zijn beurt bekroond met de "**Best Brand Award 2022**". Ethias werd daarbij verkozen als nummer 1 merk voor de verzekeringssector.

2.12. Sponsoring en partnerships met Wout van Aert

Sinds het begin van de zomer heeft Ethias een grotere visibiliteit dankzij diverse sponsorinitiatieven, zoals de aanwezigheid op verschillende Franstalige en Nederlandstalige festivals en op diverse sportevenementen zoals de Ethias Tour de Wallonie, de Woman Races of het Ethias Ladies Open in Eupen.

Na zijn uitzonderlijke prestaties in de Ronde van Frankrijk (winnaar van 3 etappes, titel van superstrijder, groene trui) en de belangstelling die hij heeft gewekt bij de media en het publiek, is Wout van Aert zonder meer een topambassadeur

voor Ethias. De waarden die hij uitdraagt (teamwerk, toepassing van een duidelijke en solide strategie, hard werk en zelfverbetering) liggen duidelijk in de lijn van de bedrijfsfilosofie.

2.13. Gunning van de overheidsopdracht FOD Pensioenen

In september heeft Ethias Pension Fund OFP de overheidsopdracht binnengehaald die door de Federale Overheidsdienst Pensioenen was gelanceerd als aankoopcentrale voor de lokale publieke collectiviteiten. Concreet wordt met deze overheidsopdracht Ethias Pension Fund, een multi-werkgevers-IBP (instelling voor bedrijfspensioenvoorziening), aangesteld als beheerder voor de aanvullende pensioenplannen van het type “vaste bijdragen" die de plaatselijke en provinciale overheden van Wallonië, Vlaanderen en Brussel hebben opgezet voor hun contractuele personeelsleden. Potentieel gaat het om tienduizenden contractuele personeelsleden! In de motivering van zijn beslissing wijst de Federale Overheidsdienst Pensioenen op de vele sterke punten en troeven die de doorslag hebben gegeven. De FOD benadrukt met name:

- Het professionalisme en de relevantie van het dienstenaanbod,
- Een structuur die een daadwerkelijke betrokkenheid van de lokale overheden mogelijk maakt via een vertegenwoordiging in het bevoegde operationele orgaan,
- Een beleggingsbeleid dat rekening houdt met de budgettaire verplichtingen van de inrichtende instanties in de publieke sector en tegelijk aandacht besteedt aan de factoren op het vlak van milieu, maatschappij en goed bestuur (ESG),
- Een plan van aanpak om de aansluiting van de lokale overheden te faciliteren en het beheersproces vóór eind 2022 af te ronden zodat de lokale overheden het attest kunnen verkrijgen dat recht geeft op een vermindering van de responsabiliseringsbijdrage.
- Ondersteuning, flexibiliteit en nabijheid.

2.14. Versterking van het partnership tussen Ethias en NRB

Eind 2022 werd het partnership tussen Ethias en de NRB versterkt. Dit partnership voorziet in belangrijke verbintenissen van NRB op het gebied van innovatie, modernisering en geleidelijke transformatie van de huidige systemen, maar ook op het gebied van continue verbetering van de werking door optimalisering van de capaciteiten en binnen een beperkt budget.

2.15. NRB verwerft 5G-frequenties

In juni heeft het BIPT, de federale regulator van de telecommarkt, 5G-frequenties toegekend aan NRB. Dit zal de teams van NRB in staat stellen use cases en toepassingen met een zeer duidelijke toegevoegde waarde te ontwikkelen, waarbij 5G wordt gebruikt in de verschillende sectoren waarin NRB actief is, met name nutsbedrijven, industrie, logistiek, ziekenhuizen, smart cities en openbare diensten.

2.16. Nieuw managementteam voor NRB

Henri Thonnart, die de NRB-groep sinds haar oprichting kent, met name als CFO, is benoemd tot CEO van de groep. Melchior Wathelet, die toen CEO van Zorgi en verantwoordelijk voor de dochterondernemingen was, zal de leiding van alle commerciële teams op zich nemen. Olivier Lallemand, die CEO van Afelio was, heeft de leiding over deel Applicaties overgenomen en Michael Boeckx, voorheen Chief Security Officer, het deel Infrastructuur. Anne Gemine behoudt de Directie Human Resources.

3. Kerncijfers

3.1. Belangrijkste gegevens van de geconsolideerde resultatenrekening

INCASSO 2022

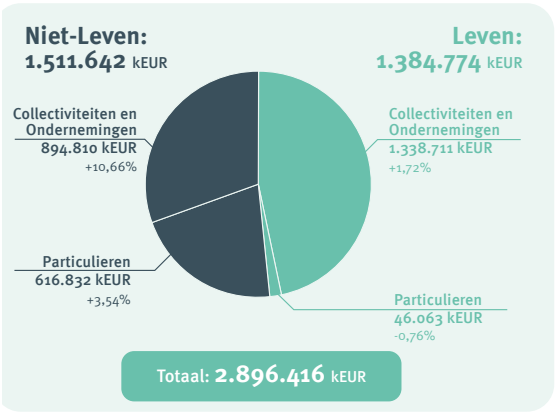

VARIATIE OVER HET JAAR

+7,64%

+1,63%

+4,68%

INCASSO 2021

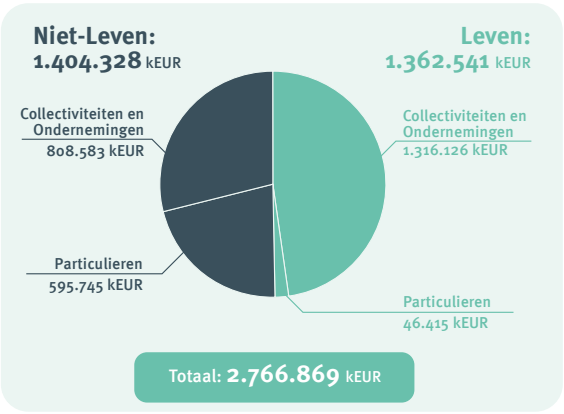

NETTORESULTAAT VAN DE LOPENDE VERRICHTINGEN NA BELASTINGEN

2022	2021
413.053 kEUR Variatie: +97,07%	209.592 kEUR

AANDEEL IN HET RESULTAAT VAN DE VERBONDEN ONDERNEMINGEN

2022	2021
(2.162) kEUR Variatie: +402,94%	(430) kEUR

NETTORESULTAAT VAN HET BOEKJAAR

2022	2021
410.891 kEUR Variatie: +96,45%	209.162 kEUR

DEEL VAN DE GROEP

2022	2021
397.599 kEUR Variatie: 110,40%	188.970 kEUR

DEELNEMINGEN DIE GEEN CONTROLE OPLEVEREN

2022	2021
13.291 kEUR Variatie: -34,17%	20.192 kEUR

3.2. Belangrijkste gegevens over de toestand van de geconsolideerde financiële positie

TOTAL VAN HET ACTIEF

2022	2021
18.323.649 kEUR Variatie: -13,51%	21.186.346 kEUR

EIGEN VERMOGEN VAN DE GROEP

2022	2021
1.553.277 kEUR Variatie: -48,39%	3.009.552 kEUR

DEELNEMINGEN DIE GEEN CONTROLE OPLEVEREN

2022	2021
72.035 kEUR Variation: -2,59%	73.950 kEUR

3.3. Wettelijke coëfficiënten

SOLVENCY II-RATIO VAN DE VENNOOTSCHAP ETHIAS NV

2022	2021
170 % Variatie: -8%	178 %

De Solvency II-marge op eind december 2022, vastgesteld volgens de standaardformule, bedraagt 170% en houdt rekening met een dividend van 108 miljoen euro dat aan de algemene vergadering zal worden voorgesteld. Eind 2021 bedroeg de Solvency II-marge 178% rekening houdend met het dividend van 105 miljoen euro.

3.4. Overige kerngegevens

AANTAL WERKNEMERS

2022	2021
4.386 Variatie: 1,02%	4.342

ETHIAS NV

2022	2021
1.952 Variatie: -1,21%	1.976

NRB GROEP

2022	2021
2.324 Variatie: 2,40%	2.270

IMA BENELUX

2022	2021
110 Variatie: 14,58%	96

4. Resultaat van het boekjaar

In 2022 wordt een **geconsolideerde winst** (aandeel van de groep) van 398 miljoen euro geregistreerd, dit is een stijging van 110% ten opzichte van het resultaat van 2021. Deze evolutie wordt verklaard door een goede prestatie van de activiteiten Leven en Niet-Leven, die wordt teniet gedaan door een verslechtering van de andere activiteiten van Ethias nv en van de groep NRB.

Het totale incasso bedraagt 2.896 miljoen euro, een stijging van 4,7% ten opzichte van het incasso van 2021 die het resultaat is van een stijging van het incasso Niet-Leven met 7,6% en een stijging van het incasso Leven met 1,6%. De aangepaste gecombineerde operationele ratio bedraagt 93%.

Het **resultaat van de activiteiten Niet-Leven** bedraagt 166 miljoen euro en toont een duidelijke verbetering ten opzichte van 2021 (+75%), dat sterk werd beïnvloed door de overstromingen in juli.

Het **resultaat van de activiteiten Leven** bedraagt 381 miljoen euro. Het goede resultaat van de activiteiten Leven in 2022 wordt met name verklaard door een goed verzekeringstechnisch resultaat (in het bijzonder sterftewinsten) en door de terugneming van de risicovoorziening die niet langer nodig is gezien het resultaat van de toereikendheidstest van de passiva. Door deze goede resultaten kon de voorziening voor winstdeelnemingen (na aftrek van taksen) worden gedoteerd met 32 miljoen euro, hoofdzakelijk op de gekantonneerde fondsen van de 1e pijler.

Het **resultaat van de overige activiteiten** bedraagt -18 miljoen euro, waarvan -37 miljoen euro afkomstig is van Ethias nv en 19 miljoen euro van de groep NRB.

De **belastinglast** van het boekjaar bedraagt 132 miljoen euro.

Punt 7 van hoofdstuk ***15***. ***Algemene informatie*** bevat meer informatie over het resultaat van het boekjaar.

5. Duurzaamheid

Dit hoofdstuk gaat over duurzaamheid binnen Ethias nv, het moederbedrijf en de belangrijkste bijdrager van de groep.

5.1. Duurzaamheid bij Ethias: een historisch overzicht

5.2. Sustainability-strategie

5.2.1 Een strategie geïntegreerd in de kern van onze activiteiten

Wanneer we duurzaamheid in de ondernemingsstrategie willen integreren, moeten we in de eerste plaats een 360-graden-blik werpen op onze organisatie en in ons denken en onze beslissingen rekening houden met overwegingen voor al onze stakeholders: klanten, medewerkers, aandeelhouders, leveranciers en de samenleving.

De Sustainability-strategie van Ethias, die in december 2021 volledig werd herzien, berust op een versterkte governance, met een team van gepassioneerde medewerkers die als belangrijkste taak hebben duurzaamheidscriteria te integreren in alle activiteitsdomeinen van de onderneming.

Ze is opgebouwd rond de drie grote pijlers van ESG (Environment - Milieu / Social - Maatschappij / Governance - Goed bestuur) en kan worden samengevat in **10 belangrijke verbintenissen** die Ethias aangaat ten aanzien van de planeet, de samenleving en haar verschillende stakeholders.

5.2.1.1 Onze 10 hoofdpunten

1. Steeds **duurzamere producten en diensten** ontwikkelen en aanbieden, in overeenstemming met de Europese vereisten
2. Inzetten op **preventie** om de uitdagingen op het vlak van duurzaamheid aan te pakken
3. Voortzetting van de weg naar **koolstofneutraliteit** met het **“Change Over”** programma
4. Bijdragen aan de **regeneratie van ecosystemen** en de **biodiversiteit**
5. Haar **milieu-impact verminderen** en streven naar **“Zero Plastic”**
6. Haar **verantwoorde investeringen** uitbreiden
7. **Impact** creëren in de samenleving dankzij het **Ethias Impact Fund**
8. Elke persoon verwelkomen in zijn/haar/hun **diversiteit** en **eigenheid**
9. Duurzaamheid doen leven binnen de onderneming met de **#ReGeneration Movement**
10. Duurzaamheid bevorderen door zich aan te sluiten bij **expertennetwerken en -communities** in België en over de hele wereld

5.2.1.2 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SGDs)

In 2015 hebben alle lidstaten van de Verenigde Naties de 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's) aangenomen in het kader van het programma "Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling". Dit programma omvat een actieplan om deze doelstellingen over 15 jaar te bereiken.

Onze Sustainability-strategie is gebaseerd op het referentiesysteem van de SDG's, en meer specifiek op de zes duurzame ontwikkelingsdoelstellingen waarbij Ethias gelooft het potentieel te bezitten om een echt verschil te maken in de samenleving. Het gaat om de volgende doelstellingen: **armoede uitroeien**, **gezondheid voor alle leeftijden promoten**, **duurzamere steden en gemeenschappen** maken, **duurzamere consumptie- en productiepatronen** aannemen, **klimaatverandering** bestrijden en **alle vormen van samenwerking** op deze belangrijke domeinen **bevorderen en aanmoedigen**. Hieronder volgt een concordantietabel tussen deze doelstellingen, hun doelgroepen en de belangrijkste acties en engagementen van Ethias.

"Het jaar 2022 stond in het teken van een verdere integratie van duurzaamheid in alle activiteiten van de onderneming en daarbuiten. De belangrijkste rol van het Sustainability-team is ervoor te zorgen dat de duurzaamheidsstrategie niet parallel met de ondernemings- en groepsstrategie leeft, maar er volledig in geïntegreerd is. Daartoe konden we rekenen op de inzet en steun van het topmanagement, maar ook van alle medewerkers die duurzaamheid tot een kernelement van hun werk willen maken. Of het nu gaat om onze Stream Leads Sustainability of alle personen die zich bij ons hebben aangesloten in de Regeneration Movement, een beweging voor alle medewerkers die zich willen inzetten voor verandering."

Bénédicte PASSAGEZ, Head of Sustainability, Ethias

5.3. Duurzaam bestuur

5.3.1 Een transversale en participatieve aanpak van duurzaamheid

Bij Ethias is de duurzaamheidsstrategie niet het werkdomein van één persoon of van enkele "gelukkigen". Ze wordt op transversale wijze aangestuurd via 15 werkgroepen ("workstreams") zodat de integratie van duurzaamheid op alle niveaus van de onderneming gewaarborgd is.

Deze werkgroepen komen regelmatig collegiaal samen om de strategie uit te voeren. Ze halen ook inspiratie uit de ideeën en initiatieven van Ethias-medewerkers binnen de ReGeneration Movement.

SUSTAINABILITY GOVERNANCE

"Every Day Is An Impact Day": duurzaamheid klopt in de harten van alle Ethiassers

We schrijven 2015. Op de COP21 wordt het klimaatakkoord van Parijs bereikt. In het verlengde van die klimaatconferentie lanceert een groep geëngageerde collega's de **Green Movement**: een ecologische beweging die de onderneming en al haar medewerkers wil sensibiliseren voor het belang om de koolstofvoetafdruk te verkleinen.

We schrijven 2022. Naar aanleiding van de nieuwe Sustainability-strategie en de groeiende ongerustheid over de toestand van de wereld herrijst deze beweging - die met de pandemie is weggedeemsterd - uit haar as. Haar opdracht en ambitie beperkt zich niet langer tot het thema van de ecologische transitie, maar strekt zich nu uit tot het bredere thema van de "Regeneratie".

Elke Ethias-werknemer kan nu deelnemen aan de nieuwe **ReGeneration Movement** om samen, vanuit een positieve groepsdynamiek, een positieve impact op de samenleving en de planeet te maken. Elke dag en elke actie, hoe klein ook, kan een verschil maken voor een meer wenselijke toekomst.

De beweging, die begin 2022 van start ging, is snel gegroeid en telt vandaag bijna 100 medewerkers, allemaal op vrijwillige basis. Dit jaar hebben ze verschillende acties op touw gezet:

- Een kledingverkoop en een speelgoedbeurs, waarvan een deel van de opbrengst naar de Pelicano Stichting ging
- Sensibilisering en opleiding van medewerkers rond de uitdagingen van de klimaatverandering via de Klimaatfresco-tool
- Diverse communicatie- en bewustmakingsacties: getuigenissen van medewerkers die een duurzame aanpak nastreven, een duurzaamheidsquiz, enz.
- Gezamenlijke actie met de organisatie aSmartWorld in het kader van de Europese week voor de vermindering van elektronisch afval. Voor elke doorverkochte smartphone of tablet van een Ethias-medewerker doneert Ethias 1 euro aan de Pelicano Stichting.

5.3.2 Onze beleidslijnen, charters en codes

Al onze engagementen en principes, die staan beschreven in dit verslag, zijn geformaliseerd in beleidslijnen, charters en codes. U vindt ze terug op onze website: **www.ethias.be/duurzaam**

5.3.3 Realisaties 2022

MILIEUVOETAFDRUK

BIODIVERSITEIT

De biodiversiteit herstellen en natuurrampen voorkomen

DECARBONISATIETRAJECT

2030
NET-ZERO OPERATIES

Voetafdruk van onze operationele activiteiten: 4 339 ton CO_2e, waarvan 60 % afkomstig van mobiliteit

29 % minder koolstofuitstoot sinds de start van het "Change Over"-project

Sluiting van de twee bedrijfszetels op maandag

2050
NET-ZERO INVESTERING

Ondertekening SBTi

TOP EMPLOYER*

- Purpose & values: **100%**
- Leadership **98,71%**
- Maatschappelijk betrokkenheidsbeleid (sustainability) : **95,63%**
- Werkomgeving: **92,59%**

* Gebaseerd op de "Top Employer 2023"-certificering door het Top Employers Institute (TEI).

BELGISCHE ECONOMIE

€ 5,2 miljard
aan investeringen in de Belgische economie

DUURZAAMHEIDS-VERBINTENISSEN

MAATSCHAPPELIJK ENGAGEMENT

ETHIAS YOUTH SOLIDARITY AWARDS

€ 450 000 om OCMW's aan te moedigen armoede onder jongeren te bestrijden

ETHIAS IMPACT FUND

Ethias Bedrijfsfonds ondergebracht bij de Koning Boudewijnstichting

REGENERATION MOVEMENT

Meer dan **100 collega's** betrokken bij deze interne duurzaamheidsbeweging

5.3.4 Milieu-impact

"Het is voor een onderneming steeds noodzakelijker om te groeien in harmonie met de omgeving rondom haar. Het is niet langer mogelijk ons ecosysteem uit te putten of te beschadigen zonder daarvoor op een bepaald moment een prijs te betalen. In plaats daarvan moeten ondernemingen evolueren naar een vorm van evenwichtige en zelfs regeneratieve welvaart."

Benoit Piret, Head of R&D Human Resources

Ook al lijken de activiteiten van Ethias op zich niet vervuilend, de onderneming en haar medewerkers vertegenwoordigen toch een "milieu-impact" door hun verplaatsingen, energieverbruik, afvalproductie, CO_2-uitstoot en water-/papierverbruik. Het is voor Ethias van essentieel belang om haar negatieve impact op het milieu te verminderen en haar positieve impact te vergroten.

Ethias voert jaarlijks een meting uit van haar koolstofvoetafdruk, in samenwerking met het bedrijf CO2logic. Deze meting resulteert in een actieplan om de voetafdruk te verminderen. Sinds het begin van de samenwerking gebruikt CO2Logic de koolstofbalansmethode ("Bilan Carbone"). Ethias heeft gevraagd om over te stappen op de "GHG Protocol"-methode, waarbij GHG staat voor "Greenhouse Gas". Die methode wordt namelijk gebruikt in het SBTi-traject waarvoor Ethias zich heeft geëngageerd. Doel is de methode voor de berekening van de koolstofvoetafdruk en het gebruik van de gegevens tussen alle partners te harmoniseren.

5.3.4.1 "Change Over": op weg naar koolstof neutraliteit!

Ethias volgt sinds 2003 de klimaatveranderingen proactief op.

Als reactie op de klimaatverandering lanceerde Europa in 2019 de Green Deal met als ambitie om tegen 2050 het eerste klimaatneutrale continent te zijn.

In 2022 onderneemt Ethias nieuwe initiatieven door haar meerjarenplan "Change Over" uit 2020 verder uit te rollen. Zo wil ze een koolstofneutrale verzekeringsmaatschappij worden binnen haar operationele perimeter (zonder Asset Management). Daarbij zal ze in een eerste fase haar huidige emissies compenseren. Dit plan berust op twee belangrijke pijlers:

- **Energiesoberheid en -efficiëntie:** keuze voor passieve gebouwen, onnodige verplaatsingen beperken, homeworking verder ontwikkelen, overtollig energieverbruik maximaal beperken ...
- **Energieshift**: geleidelijk overschakelen op elektriciteitsvormen die worden aangedreven door koolstofarme bronnen. Deze transformatie zal vooral betrekking hebben op de infrastructuur en alle mobiliteitsaspecten van de medewerkers. Ethias nam het voortouw en besloot haar ecologische impact te kwantificeren voor een betere beperking ervan dankzij talrijke acties op het terrein.

Koolstofbalans 2022

Als verantwoordelijke en geëngageerde verzekeraar heeft Ethias bijzondere aandacht voor de klimaatproblematiek en de impact ervan op het milieu. Sinds 2008 laat ze jaarlijks een audit van haar koolstofvoetafdruk uitvoeren.

EVOLUTIE KOOLSTOFVOETAFDRUK IN TCO2E (ETHIAS OPERATIONEEL)

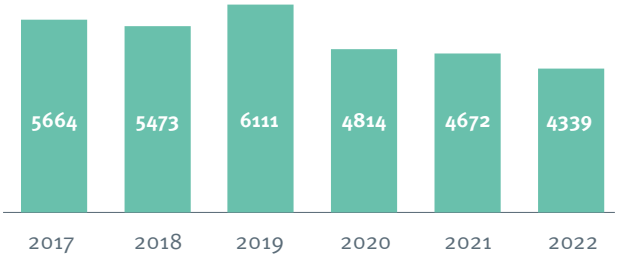

Ethias ontving het "CO_2 Neutral Company"-label in 2020 en 2021. Dit label wordt door een onafhankelijke instantie gecertificeerd. Het garandeert dat de gelabelde organisaties hun resterende CO_2-uitstoot berekenen, aanzienlijk verminderen en compenseren.

In 2022 wijzigde CO2logic zijn labellingmodel door nieuwe, meer verfijnde categorieën te creëren en door het belang van een lagere koolstofvoetafdruk te benadrukken.

Dankzij de daling van haar **koolstofuitstoot met 7,1 % ten opzichte van 2021** zou Ethias dit jaar het label "Silver CO2 Neutral Company" verkrijgen. **De koolstofvoetafdruk van de operationele activiteit bij Ethias, d.w.z. de scopes 1 en 2 in hun geheel en het Upstream-gedeelte van scope 3 (exclusief financiële investeringen) bedraagt nu 4 339 ton CO2-equivalent,** waarvan 60 % voornamelijk afkomstig is van mobiliteit (inclusief wagenpark) en 20 % van gebouwen.

5.3.4.2 Mobiliteit

Een mobiliteitsbeleid voor medewerkers

Ethias heeft zich publiekelijk voor het thema "zachte mobiliteit" ingezet omdat ze ervan overtuigd is dat mobiliteit van cruciaal belang is voor de toekomst van onze samenleving, maar ook omdat ze zich positioneert als pionier op dit gebied. Ze moedigt haar werknemers sterk aan om ook bij zichzelf vragen te stellen over hun mobiliteit. Er worden workshops georganiseerd en via een interne nieuwsbrief promoten we de acties van onze fietsers. Gemiddeld leggen zij 21 kilometer per dag af (heen en terug).

De onderneming voert namelijk al vele jaren een **dynamisch en proactief "verplaatsingsbeleid"**: ze zet daarbij in op een intelligente en milieuvriendelijkere mobiliteit, met voorrang

aan openbare vervoermiddelen, carpooling en zachte voortbewegingstoestellen om de verplaatsingen van medewerkers te verbeteren. Ze stelt ook alle technologische middelen ter beschikking die nodig zijn voor het organiseren van vergaderingen op afstand en geeft een bevoorrechte plaats aan homeworking om haar doelstellingen qua koolstofneutraliteit tegen 2030 te ondersteunen. **In 2022 kreeg Ethias het 4*-fietslabel "Tous Vélo-Actifs"[1].**

Elektrificatie van het wagenpark

Ethias beschikt over een wagenpark van 1 050 voertuigen (company cars en wagens uit het cafetariaplan). Met de invoering van een nieuwe fleet policy in december 2021, dat volledig de kaart van groene mobiliteit trekt, kwam een intensieve elektrificatie van het wagenpark op gang. Maar liefst 62 % van de in 2022 bestelde wagen zijn geëlektrificeerd. Zo zal bijna 45 % van het Ethias-wagenpark tegen eind 2024 minder dan 50 g Co_2/km uitstoten. Anderzijds werd ook de CO_2-limiet voor thermische voertuigen verlaagd, waardoor onze koolstofvoetafdruk nog kleiner wordt.

1e Mobiliteitssalon "Less Carbon"

Van 16 tot 22 september 2022 zette Ethias zachte mobiliteit in de kijker via verschillende sensibiliseringsacties (de "Tous Vélos Actifs"-challenge, een fietstocht naar ons toekomstige hoofdkantoor in Luik, en een Less Carbon Salon met focus op verschillende zachte mobiliteitsmiddelen, waaronder carpooling).

5.3.4.3 Beheer van onze gebouwen

Het **elektriciteitsverbruik** is met 27 % gestegen, voornamelijk als gevolg van de werkhervatting on site na de COVID-crisis.

Het **aardgasverbruik** daalde met 27 % dankzij een lagere gemiddelde temperatuur in onze gebouwen, de sluiting van onze zetels op maandag en een rationalisering van de werkruimte.

Een verminderde bezettingsgraad

In 2022 heeft Ethias haar acties op vastgoedvlak voortgezet om de oppervlakte aan bezette kantoorruimte, en daarmee haar koolstofvoetafdruk, te verminderen. Die aanpak wordt onder meer ondersteund door de invoering van *homeworking* in combinatie met *desk sharing*. Het doel is uiteraard om de beschikbare werkruimten te optimaliseren.

Luik

In 2021 zette Ethias het licht op groen voor de keuze van haar toekomstige locatie in Luik: een nieuw passiefgebouw (BREAAM-certificering "Excellent") in de **ecowijk Rives Ardentes**. Op die manier zal ze de huidige oppervlakte met 25% kunnen verminderen.

De eerste steen werd gelegd op 21 oktober 2022. De bouwwerkzaamheden zijn volop aan de gang.

Hasselt

Om de ingenomen oppervlakte verder te verminderen en haar doelstelling van koolstofneutraliteit te bereiken, is Ethias gestart met grote renovatiewerken voor haar gebouw in Hasselt en werd het *"desk sharing"*-principe hier veralgemeend. Zo kan de oppervlakte per werkplek met 40 % worden verminderd. Op basis van de behoeften van Ethias zullen de kantoorruimtes **volledig worden gerenoveerd tegen eind 2023 met hoogwaardige materialen en het gebruik van de modernste technologie**. Het gebouw zal uiteindelijk voldoen aan hoogwaardige en vrij strenge technische criteria, die gelijkwaardig zijn aan een **"very good"-certificering van BREEAM**.

Programma voor energieoptimalisatie

Ethias houdt nauwgezet toezicht op het energieverbruik van haar verschillende gebouwen en regionale kantoren. Dankzij de installatie van energiemetingsmodules en aanwezigheidsdetectoren kunnen snel corrigerende of innovatieve maatregelen worden bepaald om de uitstoot te verminderen.

Wanneer ze haar zetels renoveert of bouwt, zal Ethias gebruikmaken van de meest recente technologieën, zoals de installatie van smartbuildingsensoren.

Voor de inrichting van onze gebouwen opteren we steeds voor milieuvriendelijke materialen.

Bij de keuze van haar leveranciers en partners op het vlak van uitrusting en infrastructuur neemt Ethias uiteraard de ecologische criteria in aanmerking (keuze voor recycleerbaar en energiezuinig materiaal, ecologische en bio-afbreekbare producten).

5.3.4.4 100 % groene stroom

Om coherentie in haar beleid na te streven heeft Ethias contracten gesloten voor de levering van elektriciteit die voor 100 % bestaat uit hernieuwbare energiebronnen (hydro-elektriciteit, wind, co-generatie of zonne-energie).

5.3.4.5 Green IT

Hoewel de IT-tools de milieuaspecten ondersteunen door de papierbesparing die zij opleveren, kunnen ze zelf ook een bron van energieverbruik zijn.

Samen met haar IT-filiaal NRB, bij wie haar IT-oplossingen liggen, wil Ethias deze impact verminderen door haar infrastructuur en processen te optimaliseren, maar ook door:

- De lancering van een interne campagne om **digitale opslagruimtes bij Ethias** te reduceren
- De migratie van mailarchieven naar cloudoplossingen
- De schenking, via Digital4Youth, van Ethias-laptops aan scholen en vzw's om **de levensduur van de toestellen te verlengen**
- De **virtualisering van de NRB-servers** om het aantal fysieke servers en daarmee de energiebehoefte qua stroom en koeling te verminderen
- De ingebruikname van **een windturbine** op 26 januari 2022. Met deze windturbine wil NRB 41 % van de energiebehoeften dekken.

1 Initiatief van het Waalse Gewest en Wallonie Cyclable. Meer info op https://veloactif.be/

5.3.4.6 Compensatie voor postzendingen

Er is ook een partnership gesloten met bpost om de **CO_2-compensatie van postzendingen** te verzekeren.

5.3.4.7 Afvalvermindering

Hoewel afvalsortering deel uitmaakt van eenieders privégewoonten, is het nog een stuk moeilijker om dit binnen de onderneming te organiseren en vooral om het te verankeren in de mentaliteit van alle medewerkers. Daarom maakt Ethias het personeel regelmatig bewust voor het belang van een correcte afvalinzameling en -sortering.

Papierverbruik

Ethias ging verder met haar acties om papierverbruik te verminderen, onder meer door haar communicatiestromen te digitaliseren en sensibiliseringsinitiatieven te voeren bij haar partners en medewerkers. In 2022 daalde het papierverbruik ten opzichte van 2019 (referentiejaar zonder lockdownmaatregelen): 50 % minder papier gebruikt.

Andere verbruiksgoederen

Naast papier en karton wil Ethias ook de recyclage van apparaten en andere verbruiksgoederen optimaliseren:

- Bestelling van stoelen met “cradle-to-cradle”-certificaat (90 % recycling - Quality Office Certification)
- **Schenking van bureaus** en ander meubilair aan caritatieve instellingen en scholen
- **Inzameling van batterijen** in samenwerking met Bebat

5.3.4.8 Verantwoorde aankopen en leveranciers

In het kader van een beleid voor verantwoorde aankopen ziet het departement Procurement van Ethias erop dat de beste garanties worden verkregen tegen de beste voorwaarden voor de levering van goederen en diensten. In 2022 heeft Ethias dit aankoopbeleid volledig herzien en bijkomende duurzaamheidscriteria opgenomen. Deze criteria zitten nu vervat in een charter met de **principes die moeten worden nageleefd op het vlak mensenrechten en milieu. Elke nieuwe leverancier wordt verzocht deze principes mee te ondertekenen.**

Voor Ethias is het essentieel dat aanbestedingen voor producten en diensten ook een ESG-component bevatten. Zo krijgen de leveranciers in kwestie een vragenlijst rond ESG toegestuurd. De antwoorden op deze vragenlijst spelen integraal mee in de weging van de offertes die tot de selectie van de leverancier leiden. Ethias ziet er ook op toe dat de algemene voorwaarden van alle bestelbonnen een artikel bevatten waarin de leverancier zich ertoe verbindt **de basisprincipes van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) na te leven** en te doen naleven door zijn eventuele onderaannemers.

Personeelsrestaurants

Ethias biedt haar personeel een cateringdienst aan. Ze is daarvoor een partnerschap aangegaan met ISS Facility Services. Dit omvat:

- Gebruik van **biologische** en/of **lokaal geproduceerde producten**
- **Naleving van het Fairtrade@Work-label**
- **Afvalvermindering**
- Ondertekening van het **Charter "Green Deal - Duurzame kantines”**.
- De hele dag **gratis fruit**

In de loop van het jaar werd meer dan 6,5 ton fruit verdeeld onder de medewerkers.

5.3.4.9 Regeneratie en biodiversiteit

Sinds enkele jaren al bevordert Ethias de biodiversiteit en de bescherming van bijen door bijenkorven te plaatsen in de groene ruimtes rondom haar gebouwen in Hasselt en Alleur.

In 2022 versterkt Ethias haar inspanningen voor de bescherming van de biodiversiteit. Zo slaan Natuurpunt en Ethias de handen in elkaar voor het behoud van de Vallei van de Zwarte Beek in Lummen. Die vallei is een van de laatste veengebieden in Vlaanderen en staat onder grote druk door de klimaatverandering. Dankzij de financiële steun van Ethias en de Vlaamse overheid zal Natuurpunt de nodige hectares kunnen aankopen om een robuust, aaneengesloten natuurgebied te creëren.

Waterbeheer staat centraal in dit project. Het doel is namelijk dit veen te laten “vernatten” zodat het zijn rol kan spelen als CO_2-opslag, hotspot voor de biodiversiteit en waterbuffer tegen overstromingen.

Voor Ethias houdt de bescherming van de biodiversiteit rechtstreeks verband met haar opdracht als verzekeraar: meer biodiversiteit draagt bij tot de preventie van natuurrampen, waardoor het risico op schade uiteindelijk afneemt en zowel burgers als klanten in risicozones meer gemoedsrust krijgen.

5.3.5 Menselijke impact

Ethias zou niets zijn zonder de kracht en de inzet van haar 1.952 medewerkers! Voor Ethias zijn de sociale cohesie en het welzijn van haar werknemers dan ook een absolute prioriteit die rechtstreeks verband houdt met haar waarden en ESG-verbintenissen.

Een respectvolle, collaboratieve en verantwoordelijke dialoog is steeds een kenmerk geweest van de bedrijfscultuur bij Ethias. Het is dankzij de sociale cohesie dat de onderneming al meer dan een eeuw is kunnen groeien.

5.3.5.1 Missie van HR

Ethias voert een klantgericht, modern en geïntegreerd HR-beleid ten behoeve van devan de medewerkers door het verzekeren van een kwaliteitsvolle dienstverlening, zonder hierbij de beschikbare financiële middelen uit het oog te verliezen. Ethias is ervan overtuigd dat People & Business hand in hand gaan.

5.3.5.2 Visie van HR

Ethias wil omstandigheden creëren waarbij haar medewerkers zich optimaal kunnen inzetten zodat ze het beste van zichzelf kunnen geven met als doel de performantie van de onderneming en de tevredenheid van de klanten te maximaliseren. Om dit doel te bereiken werkt het HR-team constructief samen met alle betrokken actoren om een werkomgeving te creëren waar responsabilisering en betrokkenheid, wederzijds respect en vertrouwen centraal staan. Ethias luistert ook daadwerkelijk naar haar medewerkers en managers. Zo kan een evenwicht worden gevonden tussen de behoeften van de business en de noden van haar medewerkers.

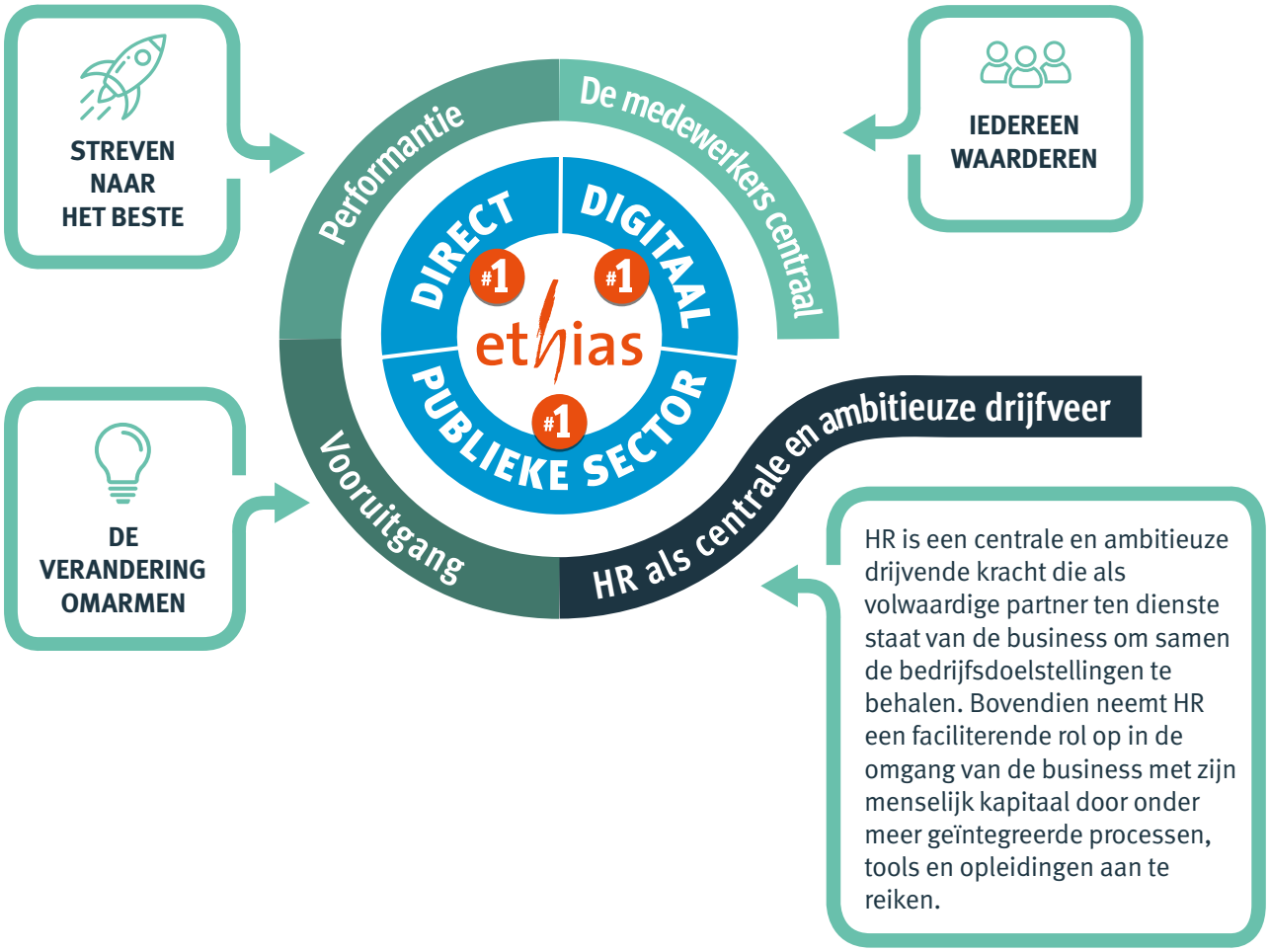

5.3.5.3 HR-strategie

"SAMEN MENS DURVEN ZIJN!"

Employer Branding

Employee Engagement Survey

In 2021 namen Ethias-medewerkers voor het tweede jaar op rij deel aan de Employee Engagement Survey. Ze werden gevraagd naar hun *engagement* (betrokkenheid) en hun *enablement* (de middelen waarmee ze hun werk goed kunnen doen). Voor Ethias vormen de verbeterpunten uit deze enquête kansen om de werkomgeving van haar medewerkers - de drijvende kracht van de onderneming - te ontwikkelen en te optimaliseren.

In 2022 werkten de directies aan de concrete uitvoering van hun actieplannen.

- 82 % van de medewerkers namen deel aan de enquête
- 86 % van de respondenten erkennen Ethias als een verantwoordelijke onderneming
- 85 % van de respondenten geloven in de waarden van de onderneming

Certificering Top Employer 2023

In het voorjaar van 2022 had Ethias vier weken de tijd om te antwoorden op een uitgebreide vragenlijst: 400 vragen over 600 praktijken, verdeeld in 6 thema's en 20 subthema's met de nadruk op "Leadership Development", “Employee Listening” en “Purpose”. Op 17 januari 2023 kreeg Ethias dan de bevestiging dat ze voor de tweede keer het "Top Employer”-label had gekregen.

Together@Home & Office

Hybride organisatie

Ethias heeft een hybride werkorganisatie opgezet, buiten de opgelegde beperkingen naar aanleiding van de gezondheidscrisis in ‘20-’21. Die organisatie berust op het idee van evenwicht en op het principe "noch een recht, noch een verplichting".

Ethias laat haar werknemers toe om vrijwillig en vrijblijvend te blijven telewerken. Wel zijn er twee basisregels: een **Team Together Day** (d.w.z. de verplichting om minstens één dag per week als team op kantoor aanwezig te zijn) en een **maximum van 3 homeworkingdagen per week**.

Op die manier hoopt Ethias het juiste evenwicht te vinden tussen fysieke aanwezigheid en werken op afstand. Homeworking biedt voordelen voor de medewerkers: grotere flexibiliteit, geen tijdverlies op de arbeidsweg, beter evenwicht tussen werk en privé ... Maar ook voor de onderneming: winst in oppervlakte en behoud van een goede productiviteit. Dit alles zonder het sociale netwerk en de bedrijfscultuur uit het oog te verliezen.

Ethias vindt het daarom ook belangrijk dat zo veel mogelijk diensten op bepaalde weekdagen samen op kantoor aanwezig zijn. Dit versterkt de banden tussen diensten, vergemakkelijkt het oplossen van complexe problemen en stimuleert innovatie.

Thuiswerkvergoeding

Om de kosten voor telewerk te drukken werd in 2022 een thuiswerkvergoeding ingevoerd.

Re- & Up-skilling Competencies

Ethias biedt haar personeelsleden ook diverse mogelijkheden om zich te ontwikkelen in boeiende en gevarieerde beroepen, ver van de verzekeringsclichés. Tegelijkertijd wil ze een evenwicht tussen werk en privéleven bevorderen.

Nieuwe medewerkers verwelkomen

In 2022 verliep de aanwervingsprocedure meer face-to-face, hoewel ook gesprekken en interviews via videoconferentie een vaste waarde bleven. Er werden 133 personen aangeworven.

Interne mobiliteit

De Ethias-medewerkers beschikken over de nodige tools om te blijven groeien en van functie te veranderen binnen de bedrijfsstructuur. In 2022 muteerden 177 medewerkers naar een andere functie

MyLearning

Opleidingen spelen een belangrijke rol in de duurzame tewerkstelling van de Ethias-medewerkers. Op het digitale platform “MyLearning” kunnen haar medewerkers in overleg met HR en hun manager de opleiding kiezen die bij hun loopbaan past.

Aantal opleidingen en aantal deelnemers in 2022:

- 49 online cursussen (3 046 deelnemers)
- 185 webinars (2 060 deelnemers)
- 9 blended learnings (62 deelnemers)
- 9 coachings (1 235 deelnemers)
- 238 lezingen (5 344 deelnemers)

De verhouding tussen leren op afstand en fysieke opleidingen verschuift weer meer naar face-to-face trainings. Collega's willen elkaar ontmoeten. Dat hoort bij onze cultuur en waarden.

Opleidingen voor meer welzijn

Ethias wil haar personeelsleden de nodige instrumenten aanreiken om hun taken beter te vervullen, maar ook om hun welzijn te bevorderen. Daarom organiseert Ethias regelmatig workshops en infosessies.

- Webinar: Gunnar Michielsen “Webcommunicatie”.
- Opleiding: Preventie tegen agressie
- Assertiviteitstraining

Ethias Young Talent Development Program

Het in 2021 opgestarte “Young Talents”-programma werd in 2022 geherlanceerd. Via een programma van 1 jaar werken de geselecteerde medewerkers rond verschillende thema’s. Ze worden hierin bijgestaan door de universiteiten van Hasselt en Luik maar ook door interne experten. Het is de bedoeling dat ze aan het einde van het traject een innovatief project binnen Ethias voorstellen.

Leadership@Ethias

In 2022 werd het “Leadership@Ethias”-programma verder uitgerold. Deze keer was het de beurt aan de fieldmanagers (directe leidinggevenden). In de aanloop naar het programma vond met elke fieldmanager een assessmentgesprek plaats om naar zijn/haar specifieke behoeften te peilen. Op basis hiervan werd een programma georganiseerd.

Sustainable Career

Mylife@ethias

Vanwege de onzekerheden in het leven, maar ook vanwege de verbeterde levensstandaard, wil Ethias meer aandacht besteden aan duurzame groei en behoud van resources, waaronder het menselijk potentieel.

De ambitie van HR is het voortouw te nemen, erop vooruit te gaan en te anticiperen op behoeften.

Daarom is HR gestart met een langetermijnproject om naar medewerkers te luisteren en hun loopbaan duurzaam te maken.

Ethias houdt de vinger aan de pols bij drie doelgroepen om samen met hen een plan op maat te ontwikkelen:

- **Begin van de carrière**: jongeren tot 30 jaar
- **Halverwege de carrière**: +/- 40/45 jaar oud, met 15 tot 20 jaar ervaring
- **Einde van de carrière:** +/- 55 jaar

Senior Talent Program

Uit studies van het RIZIV en Ethias blijkt duidelijk dat de leeftijdsgroep 55-59 jaar het grootste risico loopt op langdurig absenteïsme. Het Senior Talent Program is gericht op werknemers vanaf 55 jaar en zal in 3 fasen verlopen:

1. Persoonlijk profiel (persoonlijkheids- en zelfkennistests)
2. Interview “Pit Stop 55+” met HR
3. Individuele begeleiding (indien nodig).

Het doel is medewerkers van 55 jaar (die dus nog 12 jaar moeten werken) de kans te geven om een balans op te maken van hun beroepssituatie en van hun verwachtingen voor hun resterende loopbaan.

In 2023 gaat het om 142 werknemers (geboren in 1966, 1967 en 1968). Vanaf 2024 zal het proces worden aangeboden aan medewerkers die in de loop van dat jaar 55 worden.

Het gehele project zal worden uitgevoerd in nauwe samenwerking met het management (up- en downstream). Op die manier kunnen we consistent blijven met de businessverwachtingen en toekomstgericht werken met het management (successieplanning, enz.).

Eindeloopbaanplan

Als gevolg van de positieve evolutie van de levensverwachting hebben de verschillende regeringen de pensioenleeftijd verhoogd. Op die manier willen ze ook de werkgelegenheidsgraad in België verbeteren,

Om haar seniormedewerkers bij deze verandering te ondersteunen heeft Ethias verschillende eindeloopbaanformules aangeboden.

Die waren een groot succes: 80 % van de 99 betrokken werknemers tekende in op een van de formules:

- 60 % van de betrokken collega's koos voor een geleidelijke vermindering van hun prestaties aan het einde van hun loopbaan via het “Relay Time”-plan.
- 25 % van de betrokken collega's koos voor het “Fast”-plan om met vervroegd pensioen te kunnen gaan zodra de mogelijkheid zich voordoet.
- 15 % van de betrokken collega's verkiezen te werken tot hun wettelijk pensioen door aan het einde van hun loopbaan hun prestaties te verminderen en zich tegelijkertijd toe te leggen op een nieuwe activiteit, maar op vrijwillige basis (“Transition”-plan).

Diversiteit & Inclusie

Bij Ethias berust diversiteit op 4 pijlers:

- **Gender** (man/vrouw)
- **Leeftijd** (intergenerationele dynamiek)
- **Handicap** (valide/mindervalide)
- **Herkomst** (etnische en culturele diversiteit)

Gender (man/vrouw)

Op 31 december 2022 telde de onderneming 1 952 medewerkers (987 vrouwen / 965 mannen).

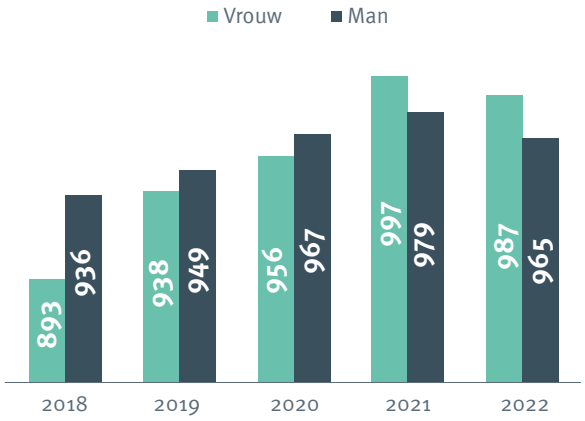

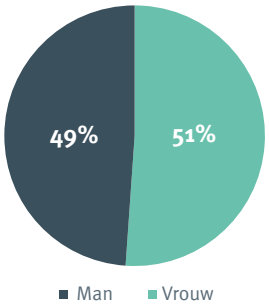

Opdat onze onderneming duurzaam en robuust blijft, is het essentieel dat mannen en vrouwen samenwerken om een inclusieve bedrijfscultuur te promoten die volop ruimte biedt aan vrouwelijk talent. Het charter “Women in Finance” is een

initiatief van het Belgian Financial Forum en van verschillende instellingen die “Women in Finance Belgium” heeft opgericht. Door financiële organisaties samen te brengen kon de mix tussen mannen en vrouwen worden bevorderd en konden goede praktijken worden gedeeld. Op 17 juni 2019 plaatsten meerdere Belgische financiële ondernemingen hun handtekening onder dit charter. **Als maatschappelijk verantwoorde verzekeraar was Ethias een van de eerste ondertekenaars.**

VERDELING MANNEN/VROUWEN OP ZATERDAG 31 DECEMBER 2022

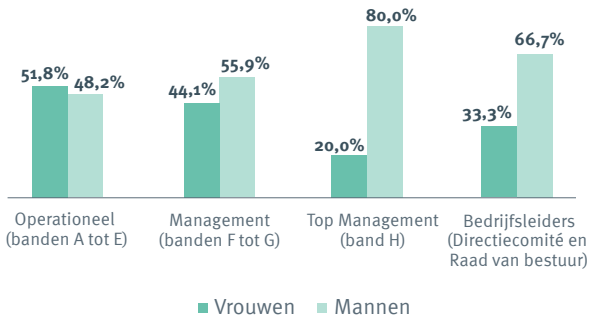

We stellen vast dat er nog steeds sprake is van een onevenwicht in de verdeling van managementfuncties. De actieplannen voor de komende jaren zullen ons op weg helpen naar meer gelijkheid op alle niveaus.

Leeftijd (intergenerationele dynamiek)

Opleiding is een belangrijke pijler voor Ethias. Daarom wenst zij stagiairs een kwaliteitsvolle eerste werkervaring bieden. Stagiairs kunnen op hun beurt ook een mooie ondersteuning voor de medewerkers zijn.

In 2018 sloot Ethias een eerste driejarig partnerschap (2018-2019-2020) af met **YouthStart**, een vzw die het zelfvertrouwen van kanszoekende jongeren tussen 16 en 30 jaar wil bevorderen. **Deze vereniging helpt jongeren integreren in het bedrijfsleven en bekroont hen aan het einde van de opleiding met een welverdiend certificaat.** In 2021 hernieuwde Ethias haar driejarig partnerschap voor de periode 2021-2022-2023.

In 2022 organiseerde Ethias twee YouthStart-certificatiedagen in haar gebouwen, één in Hasselt en één in Luik. YouthStart biedt jongeren uit kansarme milieus een achtdaagse opleiding, waarbij ze kunnen rekenen op de hulp van een coach om een concreet project uit te werken. Aan het einde van de opleiding presenteren de jongeren hun projecten aan een jury van Ethias-collega's. Ethias ondersteunt de werking van YouthStart met een bedrag van € 15 000 per jaar.

Handicap (valide/mindervalide)

Van haar 37 regionale kantoren zijn er 32 **toegankelijk voor personen met een beperkte mobiliteit** (26 kantoren hebben een aangepaste inrichting en 6 zijn uitgerust met een toegangshelling of lift).

Een persoonlijk onthaal is de eerste dienst die aan personen met een handicap wordt verleend:

- Algemene houding en gedrag: beleefdheid, een luisterend oor, vriendelijkheid (bijvoorbeeld personen met een auditieve beperking een notitieboekje en balpen aanbieden).
- Mobiliteit: brede zones en wandelpaden zonder obstakels.
- Inrichting van lokalen: zitplaatsen, verlichting, portieken, sanitaire voorzieningen, enz.

Herkomst (etnische en culturele diversiteit)

Ethias heeft diverse mentorprojecten. Enerzijds levert Ethias een financiële bijdrage aan de werking van diverse vzw’s. Anderzijds treedt een aantal collega’s op als mentor voor werkzoekenden met een migratieachtergrond die moeilijk toegang krijgen tot de arbeidsmarkt. Aan medewerkers die deze uitdaging aangaan, biedt Ethias de mogelijkheid om tijdens hun werkuren deel te nemen aan het mentorprogramma.

In het bedrijvennetwerk van **Be.Face** bundelen de deelnemende bedrijven hun middelen voor de **inclusie van kansarme bevolkingsgroepen.**

Mentoring@work maximaliseert de kansen op werk en arbeidsmarktintegratie voor buitenlandse werkzoekenden in Limburg. Het verbreedt het draagvlak in bedrijven en draagt bij aan meer expertise en sociale inclusie in de samenleving, dankzij de samenwerking met vrijwillige mentoren.

12 personen (3 Nederlandstaligen & 9 Franstaligen) nemen deel aan het mentoringproces via Mentoring@work (NL) en BeFace (FR).

“We zijn er voor je.” De nieuwe tagline van Ethias past perfect bij het initiatief **« De Warmste Werkuren »** naar aanleiding van De Warmste Week! De editie 2022 van De Warmste Week vond plaats in Hasselt en het centrale thema, dat volledig in lijn ligt met de waarden van Ethias, was de strijd tegen kansarmoede. Ethias trommelde dan ook al haar medewerkers op en samen maakten ze meer dan 400 uren voor het goede doel. Op die manier heeft Ethias 17 850 euro ingezameld.

Preventie van psychosociale risico’s

Disconnect to Connect

Ethias hecht veel belang aan het welzijn van haar medewerkers. Deconnecteren helpt om zich daarna weer volledig te kunnen concentreren. Daarom werd in 2021 de interne campagne **Disconnect to Connect** gelanceerd. Ethias wil haar medewerkers daarin begeleiden door hen informatie, tools en steun aan te bieden.

Ethias had dit project in 2021 opgestart met het recht op deconnectie. Dit initiatief werd in 2022 verder uitgerold met diverse communicaties om medewerkers te **sensibiliseren voor een slim gebruik van digitale tools** en met de lancering van een toolbox om digitale instrumenten beter te gebruiken en om afspraken en good practices rond telewerk correct toe te passen. Aan de vooravond van elke schoolvakantie worden de sensibiliseringsacties herhaald zodat collega’s hun **vertrek op vakantie adequaat kunnen voorbereiden voor een optimale deconnectie** (zoals een efficiënt “out of office"-bericht instellen met info over andere contactpersonen).

Via een opleidingsplatform kunnen alle medewerkers zich verder bekwamen aan de hand van een e-learning met praktische oefeningen en een game rond deconnectie. Op die manier was Ethias **volledig voorbereid toen de Arbeidsdeal voorzag in het recht op deconnectie** (met toepassing ervan in 2023).

MyMindScan

MyMindScan (MMS) is een online tool die de mentale weerbaarheid analyseert. Aan de hand van zes wetenschappelijk gevalideerde factoren bepaalt MyMindScan de veerkracht en het persoonlijk profiel van elke collega.

In 2022 maakten enkele honderden medewerkers gebruik van het platform.

My Workplace Options

Sinds 2020 werkt Ethias samen met Workplace Options als Employee Assistance Program (EAP). Via dit programma kunnen zowel medewerkers als hun gezinsleden 24/7 gratis hulp en ondersteuning kunnen krijgen op verschillende gebieden. Zo kunnen ze snel informatie, advies en/of ondersteuning krijgen voor vragen of problemen die van invloed kunnen zijn op hun persoonlijk welzijn of hun werk. Het hele jaar door, zoals op de Dag van de Geestelijke Gezondheid, wordt via links verwezen naar deze diensten en naar andere interne resources. Op die manier willen we de bekendheid ervan vergroten en eventuele twijfels over het gebruik ervan wegnemen.

Versterkt beleid rond absenteïsmebeheer en re-integratie

In 2022 breidde Ethias haar beleid verder uit en zette ze in op een preventieve en proactieve aanpak via informatieverstrekking en opleiding van het management (zowel in het kader van de Leadershiptrajecten als via sensibiliseringssessies met de steun van de Sociale Cel en HR Business Partners). Ethias reikt hen een reeks tools aan waarmee ze kleine signalen kunnen opsporen, de cijfers over hun entiteit kunnen analyseren, een professionele en empathische dialoog met de medewerkers kunnen aangaan en zich nog sterker betrokken kunnen voelen bij de voorbereiding op een professionele re-integratie.

Voor de re-integratie van langdurig zieken werd een (formele en informele) procedure opgestart, met de steun van de vakbondsorganisaties, de directie Human Resources en de vertrouwenspersonen. In 2022 werden 22 personen begeleid via de formele procedure en 86 via het informele traject.

ABSENTEÏSMEGRAAD

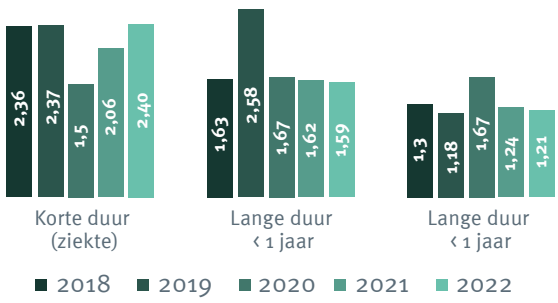

De vertrouwenspersonen

De vertrouwenspersonen maken deel uit van de psychosociale cel. Ze hebben een ruime opdracht aangezien ze medewerkers kunnen bijstaan voor alle problemen die verband houden met geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk, maar ook problemen die betrekking hebben op stress, burn-out of conflicten. Ze kunnen ook ondersteuning bieden bij informele procedures om de re-integratie van langdurig afwezige collega's te vergemakkelijken.

IN 2022 DEDEN 257 PERSONEN EEN BEROEP OP DE VERTROUWENSPERSONEN (142 IN HASSELT EN 115 IN LUIK)

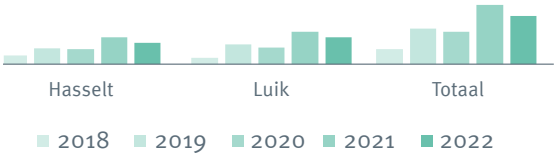

Permanente opleiding voor vertrouwenspersonen: in het kader van het charter dat Ethias heeft ondertekend met het CEASE-netwerk (netwerk van bedrijven die zich inzetten voor de strijd tegen huiselijk geweld) volgden ook de vertrouwenspersonen een opleiding rond gendergerelateerd geweld.

De EHBO-ploeg

Er zijn 60 EHBO-ers bij Ethias: 21 in Hasselt en 39 in Luik.

Bloeddonatie

73 medewerkers gaven bloed tijdens een bloedinzamelactie.

Na de gezondheidscrisis van 2020-2021 konden er opnieuw bloedinzamelacties worden georganiseerd op de zetel van Luik. Op **31 mei 2022**: 46 donoren voor 37 zakjes. Op **4 oktober 2022**: 64 donoren voor 50 zakjes.

Griepvaccinatie

237 personen werden gratis gevaccineerd tegen het griepvirus.

Personeelsvereniging

De Personeelsvereniging, opgericht in 1959, telt vandaag 7.500 leden (actieve en gepensioneerde collega's, hun partners en kinderen). Ze is ook bekend als de Vriendenkring of, in het Frans, "Amicale".

In 2022 waren de initiatieven van de Personeelsvereniging vooral gericht op activiteiten om de cohesie tussen collega's te behouden en op een meer structurele hervatting van de werkzaamheden on site. Het hele jaar door werden bij specifieke gelegenheden ontbijtjes en snacks uitgedeeld.

Er werden diverse weekendactiviteiten georganiseerd. Zo bracht een Geocaching Challenge gedurende meerdere weken 30 gezinnen samen. 175 personen namen deel aan diverse wandel- en autorally's.

De grote jaarlijkse evenementen, zoals Sinterklaas en de Paaseierenraap, konden in 2022 normaal plaatsvinden.

Een deel van de interne vrijwilligers hielpen in 2022 bij de renovatie van de appartementen in Middelkerke. Elke mede-

werker heeft namelijk de mogelijkheid om, voor een interessante prijs, een van de twee flats aan onze Belgische kust te huren. Ethias biedt de mogelijkheid om onder dezelfde voorwaarden een vakantiehuisje in Malmedy te huren.

5.3.6 Impact van Ethias in de samenleving

5.3.6.1 Ethias Impact Fund

In 2022 richtte Ethias het Ethias Impact Fund op, een bedrijfsfonds dat is ondergebracht bij de Koning Boudewijnstichting.

Dit fonds moet de sterke arm zijn van Ethias' duurzaamheidsstrategie op sociaal/maatschappelijk gebied door een concrete, zichtbare en meetbare impact voor de samenleving te creëren via een gestructureerd en mensgericht beleid.

Naast financiële donaties zal het fonds ook een uitgebreid netwerk van partnerschappen met actoren op het terrein ontwikkelen om acties met een zogenaamde "dubbele impact" voor de samenleving te ondersteunen. Op die manier wil Ethias niet alleen financiële middelen, maar ook tijd en deskundigheid ter beschikking stellen.

Het fonds zal voorrang geven aan de ondersteuning van projecten of verenigingen die verband houden met de thema's van de Sustainability-strategie:

- Strijd tegen kinderarmoede
- Gezondheid & milieu (waaronder bescherming van de natuur, van de biodiversiteit, van dieren ...).

Deze steun zal voornamelijk worden verleend via projectoproepen, zoals de Ethias Youth Solidarity Awards in de strijd tegen armoede.

Het Beheerscomité, benoemd door de Raad van Bestuur van de Koning Boudewijnstichting, bestaat uit 5 personen: Bruno Vanobbergen (voorzitter), Françoise Pissart (vertegenwoordigster van de Koning Boudewijnstichting), Lucie Dewert, Bénédicte Passagez en Alain Flas (vertegenwoordigers van Ethias).

Bruno Vanobbergen werd als voorzitter gekozen voor zijn expertise in de strijd tegen kinderarmoede en zijn kennis van de verenigingswereld. Bovendien deelt hij de menselijke waarden van Ethias.

5.3.6.2 Ethias Youth Solidarity Awards

Met een budget van € 450 000 moedigt Ethias OCMW's aan om armoede bij jongeren te bestrijden.

Ethias wil financiële kwetsbaarheid onder jongeren mee tegengaan en lanceerde daarom in 2022 voor de eerste keer de "Ethias Youth Solidarity Awards". Alle Belgische OCMW's werden opgeroepen om een project in te dienen dat bijdraagt tot de strijd tegen jongerenarmoede. Deze projecten kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op culturele participatie, toegang tot onderwijs, budgetbegeleiding, enz.

Drie op de tien Belgische jongeren (30 %) hebben al armoede gekend. Meer dan een kwart van de Belgische jongeren (27 %) heeft zelfs al eens bij een OCMW aangeklopt. En meer dan drie op de tien jongeren (33 %) hebben regelmatig minder plezier in het leven door geldzorgen. Dit zijn slechts enkele van de alarmerende cijfers uit een enquête onder 1 000 jongeren tussen 16 en 30 jaar over hun financiële situatie. Het onafhankelijke onderzoeksinstituut Indiville voerde deze studie uit in opdracht van Ethias.

Ethias Youth Solidarity Awards in cijfers:

- 130 OCMW's gingen op de oproep in
- 102 projecten werden ingediend
- 18 laureaten

"Te veel jongeren liggen wakker van hun financiële situatie. Met het coronavirus is dit probleem nog toegenomen. Jongeren zouden regelmatig eens met vrienden of familie uit eten moeten kunnen gaan, iets kunnen gaan drinken of kunnen sporten en ontspannen. Als topsporter weet ik hoe belangrijk het is om dromen en ambities te kunnen hebben. Daarom steun ik dit initiatief." "

Mattias Casse, Belgisch olympisch medaillewinnaar en ambassadeur van de Ethias Youth Solidarity Awards

5.3.6.3 Red Touch Challenge

In 2022 lanceerden Ethias en het Jeugd Rode Kruis via de "Red Touch Challenge" een oproep om projecten in te dienen. Met 606 inschrijvingen en 20 ingediende projecten was dit een mooi succes.

Bénédicte Passagez, Head of Sustainability, was een van de juryleden bij de **voorselectie van 16 projecten**. De 10 winnende projecten werden op hun beurt gekozen via een publieksstemming.

De bekroonde initiatieven richten zich op kansarmoede, intergeneratie, interculturaliteit en mentale gezondheid van jongeren. Dankzij de methodologische steun van het Jeugd Rode Kruis en de financiële steun van Ethias (2 000 euro) zullen deze projecten tussen februari en juni 2023 kunnen worden uitgerold.

5.3.6.4 Sponsoring & Partnerships

De sportieve, culturele en maatschappelijke partners van Ethias delen haar waarden van menselijkheid, engagement, klanttevredenheid en enthousiasme.

Ethias sponsort met financiële middelen of met publicitaire ondersteuning via haar eigen communicatiekanalen. Als sponsor is Ethias actief betrokken bij elk project dat ze ondersteunt.

Ethias sluit iedere vorm van sponsoring of patronaat uit aan organisaties die haar naam zouden associëren met doping, corruptie, geweld, racisme, aanzet tot haat, verslaving, verstoring van de goede orde en zeden of discriminatie op grond van ras, gender, leeftijd, geaardheid of geloof (bijv. homofobie, antisemitisme, islamofobie ...).

Festivals

Livemuziek brengt mensen samen, jong en oud, in al hun diversiteit en emoties.

Festivals: Pukkelpop, CORE-festival, Francofolies de Spa, Graspop Metal Meeting, Gent Jazz, Festival Dranouter, Cactus festival, Trakasspa, Baudet'stival, Dinant Jazz.

Cultuur

Culturele activiteiten geven mensen nieuwe invalshoeken en een bredere kijk op het eigen leven en de samenleving.

Culturele spelers: de Koninklijke Opera van Wallonië, het Nationaal Orkest van België, het Koninklijk Filharmonisch Orkest van Luik.

Sport

Met sport kun je jezelf uitdagen, je grenzen voortdurend verleggen, spanningen wegnemen, mensen samenbrengen, je welzijn verbeteren en je gezondheid beschermen. Het zijn enkele van de redenen waarom Ethias zich associeert met sportevenementen en zij twee inspirerende Belgische sportambassadeurs heeft gekozen.

Sportevents: Ethias Cross, UCI World Cup Cyclocross, Ethias Tour de Wallonie, Grand Prix de Wallonie, Exterioo Cycling Cup, Woman Race, Euromillions Cup Finals Volley, Mon Ventoux, Ethias Challenges, Count Me In, Start to Tennis, Start to Golf ...

Sportfederaties: tennis, volley, handbal, golf ...

Nationale ploegen: Yellow Tigers & Red Dragons (volleybal) en Red Wolves (handbal), en overkoepelende instellingen (Sport Vlaanderen, Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid (ISB), AES, LOS en AISF).

Wout van Aert, nationale trots en wereldtopper in het wielrennen, is sinds 2022 ambassadeur van Ethias. In het DNA van beiden staan menselijkheid, solidariteit én ambitie centraal.

Matthias Casse, bronzen medaillewinnaar op de Olympische Spelen en voormalig wereld- en Europees kampioen, is sinds 2021 ambassadeur van Ethias. Zijn gedrevenheid, gezonde levensstijl en ambitie sluiten volledig aan bij onze waarden.

Sociale partnerships

Digital4Youth

Ethias schenkt haar afgeschreven ICT-materiaal aan Digital4Youth, een organisatie die dit materiaal opwaardeert en het vervolgens ter beschikking stelt van jongeren die zich in een moeilijke situatie bevinden.

In 2022 schonk Ethias 284 computers, 51 tablets, 160 monitors, 33 printers en 2 projectors. NRB schonk op haar beurt 592 computers.

Stichting Pelicano

De Stichting Pelicano zet zich in voor de strijd tegen kinderarmoede in België. De Ethias-medewerkers kunnen er via het cafetariaplan **Flex@Ethias** voor kiezen om een bedrag te schenken. Dat bedrag gaat naar basisbehoeften van Belgische kinderen die in armoede leven: maaltijden, kleding, schoolbenodigdheden, doktersbezoeken, maar ook het inschrijvingsgeld voor een jeugdbeweging of sportclub.

In het najaar van 2022 leverden de bijenkorven naast de hoofdzetel in Hasselt en het regionaal kantoor van Alleur voor de tweede keer hun honing af. Net als in 2021 werden deze potjes honing, met het etiket Ethias, te koop aangeboden aan medewerkers tegen een prijs van € 8 voor 250 gram. De opbrengst van die oogst ging in 2022 naar de Stichting **Pelicano.**

Samen met haar eindejaarswensen deed Ethias ook een oproep om de strijd tegen kinderarmoede aan te gaan.

Die oproep leverde een totaalbedrag van € 11 330 aan donaties voor Pelicano op.

Sint-Vincentiusvereniging Genk & Restos du Cœur Seraing

De Sint-Vincentiusvereniging is een overkoepelende organisatie voor alle hulpbehoevenden in Genk. Ethias biedt haar medewerkers de mogelijkheid om inzamelingacties (kleding, speelgoed ...) te organiseren tijdens de werkuren en stelt daarbij haar infrastructuur in Hasselt ter beschikking.

Op initiatief van een van de Luikse medewerkers werd een vergelijkbare actie opgezet in samenwerking met Restos du Cœur in Seraing.

Sociale sponsoring

- Akcess van vzw Prométhéa
- Nationaal Orkest van België
- vzw Artikel 27
- Belgische Rode Kruis
- Les Territoires de la Mémoire
- vzw Creccide

Verder heeft Ethias **preventieacties** opgezet door onder meer **Fédémot, Apper en Houtopia** te ondersteunen.

Ethias slaat een brug met de academische wereld

Hogescholen en universiteiten leveren baanbrekend werk om oplossingen te vinden voor de meest uiteenlopende uitdagingen van vandaag en morgen. Door zich met hen te associëren verzekert Ethias zich ervan om haar voorsprong op het vlak van innovatie te behouden.

UCL

De Ethias-leerstoel “Pensioenen" streeft drie doelen na:

- Nadenken over de opzet van rechtvaardige en duurzame pensioenstelsels voor de financiering, de architectuur en de governance ervan, met bijzondere aandacht voor de studie van aanvullende pensioenen;
- Bijdragen tot de instandhouding van een transdisciplinair platform voor onderzoek over pensioenen aan de UCLouvain.
- De toekomst van het onderwijs over pensioenaangelegenheden aan de UCLouvain verzekeren en kwaliteitsvolle lezingen aanbieden over de problemen en uitdagingen van de pensioenstelsels op Belgisch en Europees niveau.

HEC Liège

Ethias verleent vier jaar lang financiële steun voor een doctoraatsthesis op het gebied van *machine learning*. Dit project richt zich onder meer op het gebruik van *belief functions* om besluitvorming te beschrijven.

UAntwerpen

ALLIC (Antwerp Liability Law and Insurance Chair) is een leerstoel aan de Universiteit Antwerpen. ALLIC steunt en promoot het onderzoek (steun van doctoraal studenten) en het onderwijs (seminaries en publicaties) over het aansprakelijkheids- en verzekeringsrecht.

5.4. Duurzame investeringen

Duurzaamheid centraal in onze investeringen

5.4.1 Algemene aanpak

Ethias houdt bij haar investeringsbeslissingen rekening met de ESG-factoren en wil zo een positieve bijdrage leveren aan de belangrijkste maatschappelijke en ecologische uitdagingen van dit moment. Ethias is onder meer bezorgd over de impact die haar investeringen kunnen hebben op de financiering van de energietransitie en de totstandkoming van een rechtvaardigere samenleving. Die rol als verantwoorde investeerder gaat hand in hand met haar verantwoordelijkheid op lange termijn in het beheer van de wettelijke en aanvullende pensioenen en in de ondersteuning van de economie.

Zoals nogmaals blijkt uit de laatste rapporten van de Intergouvernementele Werkgroep inzake klimaatverandering (IPCC) en de besprekingen tijdens de laatste COP-27 worden de klimaatverandering en de gevolgen ervan steeds tastbaarder. Er moet dringend worden gehandeld om deze gevolgen te beperken, zonder daarbij de voorwaarden uit het oog te verliezen voor een rechtvaardige overgang op basis van krachtige governance.

In 2022 is Ethias verdergegaan op de weg die ze de voorbije jaren is ingeslagen, maar heeft ze ook nieuwe initiatieven genomen. Twee van die initiatieven zijn een perfecte illustratie van die aanpak.

5.4.1.1 Impact Finance Belgium

Het idee voor de oprichting van het Impact Finance Belgium Institute ontstond in 2022. Het doel? Het aandeel van kapitaal dat gericht is op impactinvesteringen in België verhogen. Bij de lancering van deze vereniging werd op 30 november 2022 een eerste Belgian Impact Day georganiseerd. Ethias steunde als sponsor de organisatie van deze dag, die overigens een groot succes was. Enkele honderden deelnemers kwamen namelijk samen rond dit thema dat Ethias na aan het hart ligt.

5.4.1.2 Klimaatfresco

Ethias is ervan overtuigd dat we de klimaatverandering alleen kunnen aanpakken als we die ook begrijpen. Dit is precies waarover de Klimaatfresco-tool gaat. Via een interactieve workshop kunnen deelnemers snel hun inzichten delen in de uitdaging van de klimaatverandering. In juni 2022 nam het volledige departement Asset Management van Ethias deel aan een eerste Klimaatfresco-workshop.

5.4.2 Integratie van duurzaamheid in het investeringsbeheer

De integratie van duurzaamheidscriteria in het investeringsbeleid sluit aan bij de ondernemingsstrategie van Ethias. Die strategie steunt op robuuste beleidslijnen en concrete verbintenissen die zullen worden aangepast zodat de investeringsanalyse veel verder gaat dan het duo rendement-risico. Het Ethias Comité voor Duurzaam en Verantwoord Investeren is verantwoordelijk voor de ontwikkeling, uitvoering en opvolging van alle principes in de beleidslijn voor duurzaam en verantwoord investeren.

Het Comité kwam in 2022 regelmatig samen om dit beleid verder uit te voeren rond de twee hoofdpijlers: integratie van ESG-criteria en actief aandeelhouderschap.

5.4.2.1 Integratie van de ESG-criteria in onze beleggingsprocessen

Direct beheer

Ethias houdt in haar beleggingsprocessen rekening met de analyse van de ESG-criteria en geeft in haar selectieproces de voorkeur aan duurzame en verantwoorde beleggingen.

Het gebruik van externe ESG-gegevens en het **onderzoekspartnership rond ESG met HEC - ULiège** zijn belangrijke bronnen die voor beleggingsbeslissingen worden gebruikt.

Gedelegeerd beheer

Ethias geeft ook absolute prioriteit aan werken met beheerders die **de Principes voor Verantwoord Beleggen van de Verenigde Naties (de UN PRI)** hebben ondertekend. Naast deze eis legt Ethias duurzame beleggingscriteria vast in de beheersmandaten die zij afsluit.

5.4.2.2 Ons uitsluitingsbeleid

Sinds 2021 heeft Ethias haar uitsluitingscriteria aangescherpt, met minstens een afstemming op de vereisten van het "Towards Sustainability"- label

Naast de integratie van ESG-criteria in haar beleggingen is Ethias haar uitsluitingsbeleid blijven aanscherpen. Dit uitsluitingsbeleid, dat in 2005 van kracht ging, is sinds 2021 gebaseerd op minimaal de uitsluitingscriteria van het **"Towards Sustainability"-label van Febelfin**. In sommige gevallen legt het zelfs strengere regels op dan het label. Dit resulteert in de uitsluiting van een toenemend aantal emittenten uit het Ethias-beleggingsuniversum die niet aan onze duurzaamheidsnormen voldoen.

EVOLUTIE VAN HET AANTAL EMITTENTEN DIE VAN DE ETHIAS-INVESTERINGSPERIMETER ZIJN UITGESLOTEN

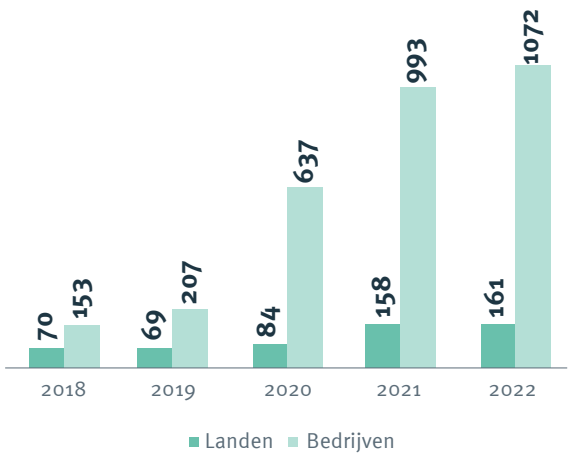

Sinds 2017 bant Ethias energiekolen (stoomkolen) uit haar investeringen. Deze fossiele energie draagt namelijk het meest bij tot de klimaatopwarming. Sinds 2019 bant Ethias ook tabak en heeft ze het verbod inzake bewapening uitgebreid tot de productie van conventionele wapens. Deze initiatieven liggen in het verlengde van de Green Deal die de Europese Commissie voorgesteld heeft.

5.4.2.3 Onze normatieve aanpak

Sinds meerdere jaren al is Ethias ondertekenaar van het **United Nations Global Compact** en van de **United Nations Principles for Responsible Investment**. Beide initiatieven zijn essentiële pijlers voor verantwoord beleggen en moedigen de naleving van de fundamentele mensenrechtenprincipes en de integratie van duurzaamheidscriteria in het beleggingsproces aan.

5.4.2.4 Ethias als actieve aandeelhouder

Wie zich als belegger wil engageren voor duurzaamheid, moet ook verantwoordelijkheid nemen voor zijn beleggingskeuzes en de opvolging ervan, en moet actief bijdragen tot initiatieven die veranderingsactoren op deze domeinen samenbrengen. Als actieve aandeelhouder voert Ethias zowel een stembeleid als een betrokkenheidsbeleid.

Voor de uitvoering van haar **stembeleid** nam Ethias op 17 mei 2022 deel aan de Gewone Algemene Vergadering van Montea, een onderneming waarin Ethias een belang van meer dan 1 % in het maatschappelijk kapitaal heeft. Ethias stemde voor alle resolutievoorstellen, met uitzondering van de resoluties 6, 7, 11 en 16 (betreffende kwesties in verband met het remuneratiebeleid), waarvoor Ethias zich onthield.

In 2022 werkte Ethias verder aan de drie samenwerkingsinitiatieven waartoe ze in 2021, in het kader van haar **engagementsbeleid**, was toegetreden.

Partnership for Biodiversity Accounting Financials (PBAF)

PBAF is een samenwerkingsverband van 30 financiële instellingen die samenwerken om de PBAF-norm te ontwikkelen. Die norm stelt financiële instellingen in staat de biodiversiteitseffecten en -afhankelijkheden van leningen en investeringen te beoordelen en openbaar te maken. Inzicht in de (positieve en negatieve) gevolgen van onze beleggingsportefeuille voor de biodiversiteit is een belangrijke doelstelling.

Ethias is de 1e Belgische speler die toetreedt tot het PBAF.

www.pbafglobal.com

Belgian Alliance for Climate Action (BACA)

BACA is een Belgisch initiatief dat wordt geleid door The Shift en het WWF. Vanuit een wetenschappelijk gefundeerde aanpak helpt het de milieu-impact van de aangesloten bedrijven te verminderen.

Ethias behoort tot de eerste Belgische verzekeraars die toetreden tot BACA.

www.belgianallianceforclimateaction.org

Climate Action 100+

Climate Action 100+ telt 617 wereldwijde investeerders. Met hun initiatief willen ze ervoor zorgen dat de (165) grootste uitstoters van broeikasgassen de nodige maatregelen nemen tegen de klimaatverandering.

Ethias behoort tot de eerste Belgische verzekeraars die toetreden tot Climate Action 100+

https://www.climateaction100.org

Science-Based Targets Initiative (SBTi)

Overeenkomstig de verbintenis die ze in 2021 bij haar toetreding tot BACA is aangegaan, sloot Ethias zich in 2022 aan bij het SBTi. Dit sterke engagement van Ethias is erop gericht om (binnen maximaal 2 jaar) een plan met tussentijdse decarbonisatiedoelstellingen (op basis van erkende wetenschappelijke methoden) in te dienen en die door een onafhankelijke instantie te laten valideren. Het doel? Koolstofneutraal worden in lijn met de doelstellingen uit het Klimaatakkoord van Parijs.

https://sciencebasedtargets.org

5.4.3 Samenstelling van onze beleggingsportefeuille

Ethias richt haar investeringen geleidelijk op duurzame economische ontwikkeling door ecologische en sociale factoren in haar beslissingen op te nemen. Alle door Ethias beheerde activa komen potentieel in aanmerking voor ESG-criteria, of ze nu rechtstreeks door het interne beheerteam worden belegd of via externe mandaten of fondsen. Onze aanpak is progressief en pragmatisch aangezien de integratie van ESG-criteria in ons beheer tijd en maturiteit vergt.

In verhouding tot het geheel van onze beheerde activa wordt een grote meerderheid van de beleggingen geanalyseerd. De diepte van de beschikbare gegevens varieert echter sterk naargelang het type investering. Met 16,5 miljard euro aan beheerde activa, inclusief contracten in rekeneenheden, beschikt Ethias over ESG-gegevens ten opzichte van de 11,6 miljard euro. Hieronder geven we de verdeling van deze activa volgens de gegevens gebruikt voor de analyse ervan.

In miljoen euro	In aanmerking komende uitstaande bedragen waarvoor we over gegevens beschikken			In aanmerking komende aandelen waarvoor we momenteel geen gegevens hebben	Niet in aanmerking komende uitstaande bedragen
	Uitstaande bedragen gedekt door MSCI	Gegevens verbonden aan de beleggingsfondsen	Gegevens verbonden aan de benchmarks		
Participaties	0	0	0	420	0
Aandelen	341	807	0	212	0
Staatsobligaties en soortgelijke papieren	5.755	113	157	1.365	0
Bedrijfsobligaties	2.329	755	157	1.147	0
Beleggingsvastgoed	287	42	165	376	0
Hypothecaire leningen	0	116	0	422	0
Alternatieve investeringen	58	330	90	308	0
Afgeleide producten	0	0	0	0	134
Kas en kasequivalenten	0	119	0	0	539
Totaal	**8.771**	**2.281**	**569**	**4.250**	**673**
Percentage	53%	14%	3%	26%	4%

De perimeter van de geanalyseerde uitstaande bedragen betreft voornamelijk soevereine en particuliere emittenten waarvoor Ethias over voldoende gegevens beschikt. Daartoe maakt Ethias gebruik van de diensten van het niet-financiële ratingbureau MSCI om kwalitatieve en kwantitatieve gegevens te verkrijgen over de emittenten in haar portefeuille. MSCI gebruikt een ratingschaal om deze emittenten te beoordelen op een schaal van 0 (minst goede bedrijf in zijn sector) tot 10 (beste bedrijf in zijn sector)[2].

Soms worden andere gegevensbronnen gebruikt, afhankelijk van de geanalyseerde activaklasse of emittent. De analyse van ESG-criteria op beleggingen wordt matuurder, maar de bijbehorende gegevens zijn nog steeds niet betrouwbaar en vaak moeilijk te vergelijken. Ontbrekende of onbetrouwbare gegevens maken het moeilijk om deze te meten en te analyseren.

De meeste investeringsfondsen moeten Ethias een reeks kwantitatieve en kwalitatieve gegevens verstrekken over de ESG-indicatoren van de investeringen in hun fondsen. We baseren ons hoofdzakelijk op deze gegevens om de betrokken fondsen te analyseren. Dit omvat het inzicht in de wijze waarop beheerders rekening houden met de SFDR-verordening.

Tot slot baseren we ons voor bepaalde activaklassen op externe certificeringen of benchmarks die tot doel hebben het duurzame en verantwoorde karakter van de betrokken beleggingen aan te tonen. Daartoe behoren energieprestatiecertificaten voor onze vastgoedbeleggingen of emissies van groene, sociale of duurzame obligaties.

5.4.4 Belangrijkste realisaties

5.4.4.1 Perimeter van de particuliere emittenten

De analyseperimeter van particuliere emittenten heeft zowel betrekking op de beleggingen van Ethias in aandelen als obligaties uitgegeven door ondernemingen. Binnen die perimeter bedraagt het percentage uitstaande bedragen waarvoor we over MSCI-gegevens beschikken 54 %. **Eind 2022 bedraagt de gemiddelde rating van deze door MSCI gedekte bedrijfsemittenten 7,3/10, wat overeenkomt met een niet-financiële rating van AA.** Deze goede prestatie kan worden verklaard door het feit dat Ethias, dankzij haar beleid om activiteiten in verband met fossiele brandstoffen uit te sluiten, in beperkte mate investeert in sectoren waar het milieurisico zwaarder weegt dan sociale of bestuurlijke criteria. Het dekkingspercentage (54 % van de analyseperimeter) wordt verklaard doordat 17 % van de scope "not quoted" is, met inbegrip van participaties zoals NRB of NEB of leningen.

Voor de perimeter van de niet door MSCI gedekte emittenten bleef Ethias investeren in vennootschappen en projecten die bijdragen tot een milieu- en/of maatschappelijke doelstelling. Deze particuliere investeringen gebeuren in zowel aandelen als schuldpapier.

Via investeringen die bijdragen tot een milieudoelstelling

Ethias investeert in de transitie naar een koolstofarme economie

De afgelopen jaren heeft Ethias haar investeringen in de hernieuwbare energiesectoren verhoogd om de energietransitie te ondersteunen. Deze transitie gebeurt bijvoorbeeld:

- Onrechtstreeks via investeringen in fondsen die gespecialiseerd zijn in energie-infrastructuur of de aankoop van beursgenoteerde aandelen
- Rechtstreeks via de financiering van of deelneming in het kapitaal van vennootschappen of financieringsinstrumenten. Voorbeelden zijn:
    - Derde-investeringen in zonnecellen, warmtekrachtkoppeling (cogeneratie), elektrische oplaadpunten
    - **Green4You**: kapitaal en financiering van een joint venture met ontwikkelaar Luminus
    - **Geen4Power**: financiering voor een vehikel opgezet door ontwikkelaar Perpetum
    - **PCRE** *(Power Capital Renewable Energy)*: beoogde installatie van 1,2 Gw in Ierland met eersterangsgebruikers zoals Microsoft
    - **Storm Holding**: toetreding tot het kapitaal van een holding die zich richt op de ontwikkeling van on-shore windenergie in België
    - **Fluxys Group**: deelneming in belangrijke speler in transport van groene waterstof en CO2

Naast deze investeringen in directe energieactiva nemen we dit ook op in onze directe investeringen. Als voorbeelden vermelden we:

- **OfficeCenter**: deze lening voorziet in de financiering van oplaadpunten voor elektrische voertuigen en een rentepercentage dat met name afhankelijk is van de verwezenlijking van ESG-doelstellingen.
- **WDP "Chocolate Box"**: Ethias financierde 's werelds grootste en meest duurzame opslagplaats voor chocolade. Het betreft hier het eerste gebouw in de Benelux dat het certificaat "BREEAM Outstanding" heeft gekregen, de hoogste norm voor duurzame logistiek. Dit energiepositief gebouw zorgt volledig voor zijn eigen energieverbruik.

Een koolstofarme samenleving is ook een samenleving die zachte mobiliteit promoot. Ethias steunt deze sector via investeringen in schuldpapier uitgegeven door Infrabel of Deutsche Bahn of particuliere infrastructuurschuldfondsen (geëlektrificeerd vervoer).

Tot slot wil Ethias deelnemen aan investeringen die de biodiversiteit ten goede komen. In dit verband neemt Ethias deel aan de groeifinanciering van Biobest, gevestigd in Vlaanderen en wereldspeler op de markt van biologische gewasbescherming en bestuiving.

2 De algemene ESG-rating van MSCI wordt voor elke emittent berekend als een gewogen som van zijn drie afzonderlijke scores, waarbij de weging afhangt van de sector waarin de emittent actief is. De berekende score wordt vervolgens voor elke emittent kwalitatief aangepast op basis van de sectorgenoten. Deze rating wordt vervolgens gewogen op het niveau van de Ethias-portefeuille volgens de reële waarde van de uitstaande bedragen op de afsluitingsdatum.

Via investeringen met maatschappelijke meerwaarde

Ethias investeert in tal van structuren met een maatschappelijke roeping

In lijn met haar doelstellingen voor duurzame ontwikkeling speelt Ethias een actieve rol in België door maatschappelijke initiatieven te ondersteunen. Zo zijn we betrokken bij de gezondheidssector via de financiering van ziekenhuizen en rusthuizen.

We financieren ook **wetenschappelijk onderzoek** via verschillende soorten investeringen, zoals het Qbic Feeder Fund, ICC UGent, ICAB VUB of Gimv Health & Care Fund. In 2022 steunden we bijvoorbeeld het IKIC-project: " I Keep It Cool ". Dit project heeft tot doel een gekoelde oplossing voor het transport van vaccins te ontwikkelen. De behoefte voor een dergelijke oplossing kwam duidelijk naar voren tijdens de COVID-crisis, maar is ook in Afrika sterk aanwezig.

Via financiële participaties in verschillende domeinen die belangrijk zijn voor het **versterken van de solidariteit**: sociale kredietverstrekkers, huisvestingsmaatschappijen, microfinancieringsinstellingen, fondsen voor sociale economie, steun aan diverse verenigingen en instellingen voor alternatieve financiering, impactfondsen.

Zo investeerden we in 2022 in het **SDG Frontier Fund,** opgericht op initiatief van BIO, de Belgische Investeringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden. Het fonds wil duurzame economische groei in opkomende markten in Afrika en Azië ondersteunen.

Opnieuw via investeren in infrastructuur die het grootste aantal mensen ten goede komt en die integratie bevordert, maar ook de economische ontwikkeling stimuleert. Dit is het geval voor glasvezel. Tijdens de COVID-periode zijn we ons ten volle bewust geworden van het nut van glasvezel, namelijk voor het onderhouden van contacten, maar ook voor het faciliteren van telewerk. Ethias neemt een aanzienlijk deel in het kapitaal en de financiering van **GoFiber in de vorm van een PPP (Publiek-Privaat Partnerschap**). Het betreft hier een open glasvezelnetwerk dat in samenwerking met Proximus en het Duitstalige Gewest wordt uitgerold. Zo kan een hele regio, waar nog tal van “witte zones” zijn, worden aangesloten op het netwerk.

5.4.4.2 Perimeters van de soevereine emittenten

Deze analyse heeft betrekking op obligaties die zijn uitgegeven door staten en gewesten. Binnen die perimeter bedraagt het percentage uitstaande bedragen waarvoor we over MSCI-gegevens beschikken 85 %. **In 2022 bedraagt de gemiddelde rating van de soevereine emittenten 5,9/10, wat neerkomt op een niet-financiële rating “A”.** De gemiddelde rating voor de soevereine emittenten van Ethias is gealigneerd op die van België, namelijk “A”. Deze rating van België wordt verklaard door een lage score “E” (wegens een risicovol beheer van energie- en watervoorraden). Dit belet niet dat België zich in het eerste kwartiel positioneert volgens de ratingverdeling van landen in dezelfde regio als België volgens MSCI (d.w.z. de regio "Europa en Centraal-Azië").

5.4.4.3 Perimeter van de beleggingsfondsen

Duurzaamheidscriteria vormen een integraal onderdeel van het fondsselectieproces bij Ethias. Deze beleggingsfondsen vertegenwoordigen 14 % van de uitstaande bedragen.

In ons selectieproces voor externe beheerders en hun beleggingsfondsen analyseren we de consistentie van hun ESG-beleid, de kwaliteit van hun teams, de kwaliteit van hun reporting, hun trackrecord op het gebied van deze strategieën maar ook de lokale initiatieven of verbintenissen die ze aangaan. Op dit punt is bijvoorbeeld de ondertekening van de UN PRI een basisvoorwaarde.

Voor interne beleggingsfondsen wordt de ESG-analyse uitgevoerd via *look-through*, waardoor elke aangehouden fondslijn kan worden gereconstrueerd en deze analyses op emittentniveau kunnen worden uitgevoerd.

Daarnaast heeft de inwerkingtreding van de Europese SFDR-reglementering *(Sustainable Finance Disclosure Regulation)* de informatie-uitwisseling tussen externe fondsbeheerders en Ethias versneld. Het is de bedoeling dat beheerders transparant communiceren over de opname van ESG-criteria in hun beleggingsproces. In dit verband hebben de meeste beheerders ons meegedeeld dat hun fonds in artikel 6, 8 of 9 is ingedeeld volgens de mate waarin rekening wordt gehouden met duurzaamheidsfactoren. Ethias is deze classificaties momenteel aan het analyseren. Zo is er een analyse van de criteria die beheerders hanteren om hun uitstaande bedragen in het kader van de SFDR-reglementering als duurzame beleggingen aan te merken. Op 31/12/2022 heeft Ethias op basis van haar interne analyse € 332 miljoen aan fondsen geherclassificeerd van artikel 9 naar artikel 8.

De door Ethias geïnvesteerde middelen (d.w.z. 14 % van de beheerde activa) kunnen volgens de SFDR-classificatie als volgt worden onderverdeeld:

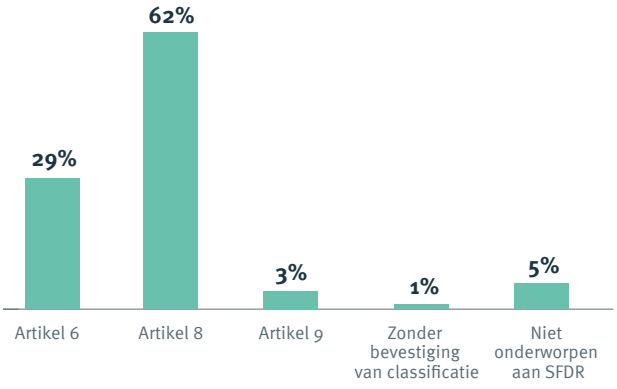

In miljoen euro, in marktwaarde	Beleggingsfondsen
Artikel 6	699
Artikel 8	1.498
Artikel 9	84
Zonder bevestiging van classificatie	16
Niet onderworpen aan SFDR	132
TOTAAL	2.430

Ook niet-beursgenoteerde vermogensfondsen zoals private debt of private equity stellen ons in staat om beleggingen met een ESG-invalshoek nog directer in te zetten. Deze omvatten:

- Privaat schuldpapier met “ESG-cliquets” zoals “Eiffel Impact Debt”: deze strategie verstrekt leningen aan bedrijven waarvan het remuneratieniveau wordt bepaald door ESG-indicatoren die een boete of bonus opleveren.
- Infrastructuur in zowel schuldpapier als aandelen: deze strategie financiert projecten rond zachte mobiliteit, activa die groene energie produceren, activa met een sociale invalshoek zoals toegang tot glasvezel of persoonlijke zorgdiensten.

Ethias verhoogt voortdurend het aandeel van haar beleggingen in deze strategieën die vanuit economisch oogpunt relevant zijn en sterk gekoppeld blijven aan onze ESG-doelstellingen.

5.4.4.4 Perimeter van de groene, sociale, duurzame of ESG-prestatiegerelateerde obligaties

Sustainability Bonds, Green Bonds en Social Bonds worden uitgegeven voor de financiering van een of meer bestaande projecten die al in ontwikkeling zijn of nieuwe projecten die als "duurzaam" kunnen worden aangemerkt. *Bonds linked to ESG performance* zijn activa waarvan de kenmerken (zoals de coupon) gekoppeld zijn aan prestaties op ESG-vlak.

In 2022 is Ethias blijven investeren in dergelijke obligaties zodat deze beleggingsportefeuille aan het eind van het jaar een bedrag van 955 miljoen euro bereikte. Dit is een stijging met 54 % ten opzichte van 2021 en met 122% ten opzichte van 2020:

BELEGGINGEN IN GROENE, SOCIALE, DUURZAME OF ESG-PRESTATIEGERELATEERDE OBLIGATIES IN MILJOEN EURO

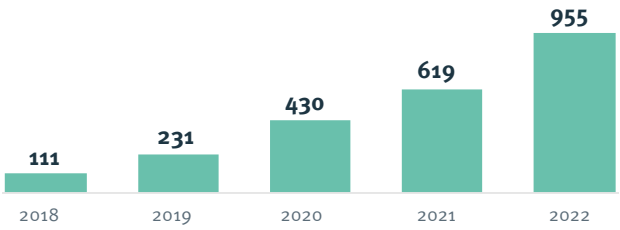

VERDELING VAN € 955 MILJOEN OVER GROENE, SOCIALE, DUURZAME OF ESG-PRESTATIEGERELATEERDE OBLIGATIES (2022)

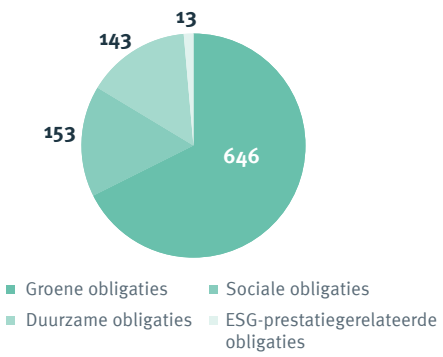

Vermeldenswaardig zijn de eerste twee *Bonds linked to ESG performance*. Enerzijds is er een lening aan Officenter, met de mogelijkheid van een couponreductie naargelang de operationele activiteit van de zonnepanelen op de kantoorgebouwen van Officenter. Anderzijds is er een SNAM-obligatie met ESG-convenanten en met een step-up coupon als deze niet worden nageleefd.

5.4.4.5 Perimeter van de directe en indirecte investeringen in passief en duurzaam vastgoed

Ethias was in 2022 zeer actief op de vastgoedmarkt, zowel in directe als indirecte investeringen. Ze schonk daarbij bijzondere aandacht aan de meest veeleisende ESG-criteria.

Ethias won de aanbesteding van de ULiège voor de ontwikkeling (in partnerschap met Moury en Quares) van bijna 600 studentenwoningen in Sart-Tilman. Er zullen 190 studentenkoten worden aangeboden tegen een verlaagd tarief (in de buurt van het sociaal tarief) om ze betaalbaar te maken voor financieel minderbedeelde studenten. Ethias heeft zich ook verbonden tot de aankoop van het eerste koolstofneutrale kantoorgebouw in Brussel, dat vanaf begin volgend jaar de hoofdzetel van CFE en CapitalAtWork zal huisvesten op lange termijn.

Bij de indirecte vastgoedinvesteringen heeft Ethias belangen genomen in verschillende fondsen waar de naleving van ESG-normen een must is. Ethias heeft ervoor gekozen haar participaties te diversifiëren om verschillende activaklassen over geheel België te dekken:

- **Vicinity**: fonds dat flexibele en betaalbare residentiële eenheden wil aanbieden voor bewoners uit de middenklasse. Het fonds besteedt evenveel aandacht aan de gevolgen voor het milieu (bouwtechnieken die het energieverbruik verminderen), de sociale gevolgen (oprichting van leefgemeenschappen tussen generaties) en de financiële gevolgen (beheersing van de energiekosten).
- **Revive**: fonds dat oude, industriële brownfields en verwaarloosde sites midden in de stad wil doen herleven tot groene urban hubs.
- **Zabrixx**: fonds dat voormalige industrieterreinen wil herontwikkelen en saneren om ze vervolgens om te vormen tot woongebouwen of zorgunits.
- **Canius**: fonds dat sociale ongelijkheid bij de toegang tot woningbezit wil verminderen en tegelijkertijd nieuwe energie-efficiënte woningen wil aanbieden.
- **Eiffage**: fonds met als doel terreinen te verwerven om er op termijn woonprojecten te ontwikkelen die de ecowijken van morgen kunnen zijn.
- **Cityforward**: fonds dat verouderde gebouwen in stadscentra wil aankopen om ze te transformeren zodat ze hun koolstofvoetafdruk kunnen verbeteren.

JAARLIJKSE INVESTERINGEN IN KANTOOR- EN LOGISTIEKE GEBOUWEN MET EEN ERKENDE CERTIFICERING OP DE VASTGOEDMARKT (IN MILJOEN EURO)

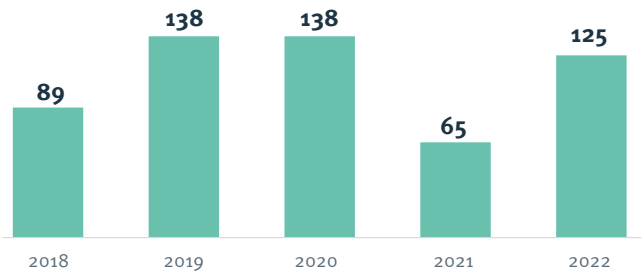

5.4.5 Verantwoorde beleggingsproducten in levensverzekeringscontracten

Ethias ontwikkelt een gamma van duurzame beleggingsproducten gekoppeld aan levensverzekeringspolissen voor particulieren, bedrijven en collectiviteiten.

5.4.5.1 Voor onze institutionele klanten

Via het Fonds Global 21 Ethical.

Het multi-collectiviteitenfonds **Ethias Global 21 Ethical** is bestemd voor het beheer van de reserves van de pensioenverzekeringen en de groepsverzekeringen. Dit fonds draagt het label **Ethibel Excellence** (bevestigd in 2022). Het is voorzien van twee solidaire mechanismen ten gunste van het **Réseau Financité** en **Fairfin**. Naargelang de keuze van de klant stort Ethias 0,05 % van het gemiddeld geïnvesteerde kapitaal terug aan een van deze partners op het einde van het jaar. De aangeslotene die het wenst, kan ook een deel of het geheel van zijn rendement retrocederen aan een vereniging van zijn/haar keuze.

Via levensverzekeringsproducten op maat, waarvan sommige zeer strikte ESG-criteria bevatten, zoals een decarbonisatietraject voor de beheerde beleggingsportefeuille.

Via het compartiment "Ethique" van het Ethias Life Fund, aangeboden in onze fondsen met aangewezen activa. Het doel van dit compartiment is te investeren in aandelen- of bedrijfsobligatiefondsen met ecologische, maatschappelijke of ethische criteria in hun langetermijnstrategie en met het "Towards Sustainability"-label van Febelfin.

5.4.5.2 Voor onze particuliere klanten

Via het fonds Invest 23 Mundo. Onze particuliere klanten hebben ook de mogelijkheid om te beleggen in het compartiment "Ethique" van het Ethias Life Fund via ons verzekeringsproduct Ethias Boost Invest Mundo (dat in 2022 de bevestiging van het label "Towards Sustainability" heeft ontvangen).

5.4.6 Investeringen in de Belgische economie

Ethias is een Belgische institutionele belegger die nauwe banden heeft met de lokale, regionale en federale overheden van het land. Ze is bovendien de toonaangevende verzekeraar van de lokale publieke entiteiten. Ethias besteedt dan ook een aanzienlijk deel van haar investeringen aan de economische ondersteuning van alle publieke actoren in het land.

Die investeringen zijn gediversifieerd over de lokale, regionale en federale actoren en over de verschillende activaklassen. Investeren in de Belgische economie, die hard werd getroffen door de opeenvolgende crisissen, en de economische actoren in staat stellen zich te herstellen en zich duurzaam te ontwikkelen: dit past duidelijk in onze strategie voor lokaal en verantwoord investeren en ontwikkelen. Ethias heeft 5,2 miljard euro geïnvesteerd in de Belgische economie (op een beheerd vermogen van 14,9 miljard euro, exclusief contracten in rekeneenheden).

In miljoen euro	Reële waarde van de investeringen in het Belgisch economisch weefsel op 31/12/2022	Reële waarde van de investeringen in het Belgisch economisch weefsel op 31/12/2021
Participaties	418	398
Aandelen	412	536
Staatsobligaties	2 176	3 230
Bedrijfsobligaties	323	426
Beleggingsvastgoed	827	681
Hypothecaire leningen	263	265
Alternatieve investeringen	402	304
Kas en kasequivalenten	348	287
Totaal	5 168	6 125

In 2022 was Ethias zeer actief op de markt van de Belgische private investeringen, zowel in vastgoed als in alternatieve investeringen. Ondanks haar kleine ploeg wordt Ethias vandaag op de markt erkend als een speler die kan voorzien in de financieringsbehoeften van infrastructuur-, vastgoed- en PPP-projecten in België. Het aandeel van de investeringen in de Belgische economie nam vooral toe door investeringen in alternatieve beleggingen en onroerend goed. De daling in de overheids- en bedrijfsobligaties is vooral te wijten aan het effect van de stijgende rentes op de marktwaarde van deze obligaties.

Onder de alternatieve investeringen heeft Ethias eind 2021, samen met de regio's en de Belgische staat, 80 miljoen euro beschikbaar gesteld om de economie te stimuleren. Ethias heeft namelijk geïnvesteerd in de vier relanceplannen: het Belgian Recovery Fund voor de federale overheid, het Welvaartsfonds voor Vlaanderen, het AMERIGO-fonds voor Wallonië en Boosting.Brussels voor Brussel. Als Belgische speler en verantwoorde investeerder steunt Ethias deze economische relanceplannen en investeert ze in de Fondsen die zijn opgericht om de bedrijven te helpen. Deze fondsen houden bij hun interventies rekening met de ESG-criteria, die ook voor Ethias fundamentele criteria zijn.

Naast deze fondsen verleent Ethias financiële steun aan verschillende **regionale investeringsinstanties** zodat zij lokale of kleinere bedrijven of opstartende ondernemingen rechtstreeks kunnen steunen. Vanuit diezelfde logica hebben we geïnvesteerd in het private-equityfonds **Belgian Growth Fund** dat tot doel heeft groeiende Belgische ondernemingen te ondersteunen door gespecialiseerde fondsen te selecteren.

5.5. Europese Taxonomie

5.5.1 Onderschrijvingsactiviteiten Niet-Leven die in aanmerking komen voor de Europese taxonomie

Op 31/12/2022 zijn de economische activiteiten van Ethias die in aanmerking komen voor de Europese taxonomie (Verordening (EU) 2020/852) de activiteiten die substantieel bijdragen aan de verwezenlijking van de volgende milieudoelstellingen: (i) de mitigatie van klimaatverandering en (ii) de adaptatie aan klimaatverandering.

De onderschrijvingsactiviteiten Niet-Leven van Ethias die voor de Europese taxonomie in aanmerking komen, zijn die activiteiten waarvan de uitgegeven premies in het boekjaar 2022 een dekkingscomponent bevatten die verband houdt met de klimaatverandering, zoals bepaald in artikel 10.1 van de Taxonomy Complementary Climate Delegated Act. Om het incassobedrag voor deze activiteiten te bepalen heeft Ethias verzekeringspremies geselecteerd uit de volgende boekhoudkundige categorieën: « Fire and other damage », « Marine aviation and transport » en « Motor other ».

De tak “Fire and other damages” omvat het incasso van Brand en Alle Risico's.

De tak “Marine aviation and transport” omvat het incasso van de transportdekkingen.

De tak “Motor Other” omvat het incasso van de automobieldekkingen, met uitzondering van Burgerlijke Aansprakelijkheid.

Rekening houdend met de bovengenoemde selectiecriteria vertegenwoordigen eind 2022 de onderschrijvingsactiviteiten Niet-Leven van Ethias, die in aanmerking komen voor de taxonomie:

Verzekeringstakken volgens Solvency II-categorieën	Incasso op basis van de uitgegeven premies 2022
Fire and other damage	271.806.679,31€
Marine aviation and transport	285.479,55€
Motor other	195.953.697,31€
Totaal	468.045.856,17€
Totaal incasso Non-Life	1.491.995.636,37€
% in aanmerking komend voor de taxonomie	31,37%

In 2022, op basis van het incasso van 2021, bedroeg het deel dat in aanmerking kwam voor de taxonomie 13,94 %. Het verschil met 2023, gebaseerd op het incasso 2022, schuilt in twee punten:

- Het incasso Niet-Leven van Ethias nv groeit.
- In het voorgaande boekjaar hebben we enkel rekening gehouden met de premie-onderdelen die betrekking hebben op de NatRam-dekking.

5.5.2 Investeringen geschikt volgens de EU-taxonomie

Het aandeel van de beleggingen van de verzekerings- of herverzekeringsonderneming die gericht zijn op de financiering van of verband houden met op de taxonomie afgestemde activiteiten in verhouding tot de totale beleggingen			
De gewogen gemiddelde waarde van alle beleggingen van verzekerings- of herverzekeringsondernemingen die gericht zijn op de financiering van of verband houden met op de taxonomie afgestemde economische activiteiten, **in verhouding tot de waarde van de totale door de KPI bestreken activa**, met daaruit voortvloeiende wegingsfactoren voor beleggingen in ondernemingen zoals hieronder		De gewogen gemiddelde waarde van alle beleggingen van verzekerings- of herverzekeringsondernemingen die gericht zijn op de financiering van of verband houden met op de taxonomie afgestemde economische activiteiten, met daaruit voortvloeiende wegingsfactoren voor beleggingen in ondernemingen zoals hieronder:	
Op omzet gebaseerd:	2,14 %	Op omzet gebaseerd:	211 276 480,96 €
Op kapitaaluitgaven gebaseerd:	/	Op kapitaaluitgaven gebaseerd:	/
Het percentage door de KPI bestreken activa in verhouding tot de totale beleggingen van verzekerings- of herverzekeringsondernemingen (totaal van de activa onder beheer). Met uitzondering van beleggingen in overheidsentiteiten.		De monetaire waarde van door de KPI bestreken activa. Met uitzondering van beleggingen in overheidsentiteiten.	
Bestreken aandeel:	59,56 %	Bestreken aandeel (geldbedrag):	9 852 691 827,40 €

Aanvullende rapportages: uitsplitsing van de **noemer** van de KPI			
Het percentage derivaten in verhouding tot de totale door de KPI bestreken activa.		De waarde in geldbedragen van derivaten:	
1,36 %		133 773 559,23 €	
Het aandeel van **blootstellingen aan financiële en niet-financiële ondernemingen die niet aan de artikelen 19 bis en 29 bis van Richtlijn 2013/34/EU** zijn onderworpen, in verhouding tot de totale door de KPI bestreken activa:		De waarde van **blootstellingen met betrekking tot financiële en niet-financiële ondernemingen die niet aan de artikelen 19 bis etn 29 bis de la directivevan Richtlijn 2013/34/EU zijn onderworpen**: Voor niet-financiële ondernemingen:	
Voor niet-financële ondernemingen:	60,48 %	Voor niet-financële ondernemingen:	5 958 601 869,55 €
Voor financiële ondernemingen:	0,00 %	Voor financiële ondernemingen:	0,00 €
Het aandeel van **blootstellingen aan financiële en niet-financiële ondernemingen uit niet-EU-landen die niet aan de artikelen 19 bis en 29 bis van Richtlijn 2013/34/EU zijn onderworpen**, in verhouding tot de totale door de KPI bestreken activa:		De waarde van **blootstellingen met betrekking tot financiële en niet-financiële ondernemingen uit niet-EU-landen die niet aan de artikelen 19 bis en 29 bis van Richtlijn 2013/34/EU zijn onderworpen:**	
Voor niet-financiële ondernemingen:	8,70 %	Voor niet-financiële ondernemingen:	856 851 610,88 €
Voor financiële ondernemingen:	0,00 %	Voor financiële ondernemingen:	0,00 €
Het aandeel van **blootstellingen aan financiële en niet-financiële ondernemingen die aan de artikelen 19 bis en 29 bis van Richtlijn 2013/34/EU zijn onderworpen**, in verhouding tot de totale door de KPI bestreken activa:		De waarde van **blootstellingen met betrekking tot financiële en niet-financiële ondernemingen die aan de artikelen 19 bis en 29 bis van Richtlijn 2013/34/UEEU zijn onderworpen**:	
Voor niet-financiële ondernemingen:	17,34 %	Voor niet-financiële ondernemingen:	1 708 475 165,72 €
Voor financièresële ondernemingen:	5,57 %	Voor financièresële ondernemingen:	548 654 695,73 €
Het aandeel van **blootstellingen aan andere tegenpartijen** in verhouding tot de totale door de KPI bestreken activa:		Waarde van **blootstellingen aan andere tegenpartijen**:	
6,56%		646 334 926,29 €	
Het aandeel van de beleggingen van de verzekerings- of herverzekeringsonderneming, met uitzondering van beleggingen die worden aangehouden voor levensverzekeringsovereenkomsten **waarbij het beleggingsrisico door de polishouders wordt gedragen**, en die gericht zijn op de financiering van of verband houden met op de taxonomie afgestemde economische activiteiten:		De waarde van de beleggingen van de verzekerings- of herverzekeringsonderneming, met uitzondering van beleggingen die worden aangehouden voor levensverzekeringsovereenkomsten **waarbij het beleggingsrisico door de polishouders wordt gedragen**, en die gericht zijn op de financiering van of verband houden met op de taxonomie afgestemde economische activiteiten:	
0,13%		13 247 088,57 €	
De waarde van alle beleggingen die **niet voor de taxonomie in aanmerking komende economische activiteiten** financieren, in verhouding tot de waarde van de totale desoor de KPI bestreken activa:		De waarde van alle beleggingen die **niet voor de taxonomie in aanmerking komende economische activiteiten** financieren:	
85,87 %		8 460 077 401,57 €	
De waarde van alle beleggingen die economische activiteiten financieren die voor de taxonomie in aanmerking komen, **doch niet op de taxonomie zijn afgestemd** in verhouding tot de waarde van de totale desoor de KPI bestreken activa:		De waarde van alle beleggingen die voor de taxonomie in aanmerking komend, **doch niet op de taxonomie afgestemde** economische activiteiten financieren:	
12,00 %		1 182 433 194,24 €	

Aanvullende rapportages: uitsplitsing van de **teller** van de KPI

Het aandeel van **op de taxonomie afgestemde blootstellingen aan financiële en niet-financiële ondernemingen die aan de artikelen 19 bis en 29 bis van Richtlijn 2013/34/EU zijn onderworpen**, in verhouding tot de totale door de KPI bestreken activa:		De waarde van **op de taxonomie afgestemde blootstellingen met betrekking tot financiële en niet-financiële ondernemingen die aan de artikelen 19 bis en 29 bis van Richtlijn 2013/34/EU zijn onderworpen**:	
Voor niet-financiële ondernemingen:		**Voor niet-financiële ondernemingen:**	
Op omzet gebaseerd:	1,62%	Op omzet gebaseerd:	159 852 135,13 €
Op kapitaaluitgaven gebaseerd:	/	Op kapitaaluitgaven gebaseerd:	/
Voor financiële ondernemingen:		**Voor financiële ondernemingen:**	
Op omzet gebaseerd:	0,00%	Op omzet gebaseerd:	0,00 €
Op kapitaaluitgaven gebaseerd:	/	Op kapitaaluitgaven gebaseerd:	/
Het aandeel van de beleggingen van de verzekerings- of herverzekeringsonderneming, met uitzondering van beleggingen die worden aangehouden voor levensverzekeringsovereenkomsten **waarbij het beleggingsrisico door de polishouders wordt gedragen**, en die gericht zijn op de financiering van of verband houden met op de taxonomie afgestemde economische activiteiten:		De waarde van de beleggingen van de verzekerings- of herverzekeringsonderneming, met uitzondering van beleggingen die worden aangehouden voor levensverzekeringsovereenkomsten **waarbij het beleggingsrisico door de polishouders wordt gedragen**, en die gericht zijn op de financiering van of verband houden met op de taxonomie afgestemde economische activiteiten:	
Op omzet gebaseerd:	0,03%	Op omzet gebaseerd:	3 006 061,23 €
Op kapitaaluitgaven gebaseerd:	/	Op kapitaaluitgaven gebaseerd:	/
Het aandeel van op de taxonomie afgestemde blootstellingen aan andere tegenpartijen in verhouding tot de totale door de KPI bestreken activa: Op omzet gebaseerd:		De waarde van op de taxonomie afgestemde blootstellingen aan andere tegenpartijen in verhouding tot de totale door de KPI bestreken activa:	
Op omzet gebaseerd:	0,52%	Op omzet gebaseerd:	51 424 345,83 €
Op kapitaaluitgaven gebaseerd:	/	Op kapitaaluitgaven gebaseerd:	/

Uitsplitsing van de teller van de KPI per milieudoelstelling

Op de taxonomie afgestemde activiteiten: – op voorwaarde van een positieve beoordeling voor “geen ernstige afbreuk doen aan” en sociale waarborgen:

(1) Klimaatmitigatie	Omzet:	1,87%	**Transitieactiviteiten:** Omzet: / CapEx: /
	CapEx:	/	**Faciliterende activiteiten:** Omzet: / CapEx: /
(2) Klimaatadaptatie	Omzet:	0,06%	**Aangepaste activiteiten:** Omzet: / CapEx: /
	CapEx:	/	**Faciliterende activiteiten:** Omzet: / CapEx: /
(3) Duurzaam gebruik en bescherming van water en mariene hulpbronnen			
(4) Transitie naar een circulaire economie			
(5) Preventie en bestrijding van verontreiniging			
(6) Bescherming en herstel biodiversiteit en ecosystemen			

5.6. Partner- en lidmaatschappen

5.6.1 Toetreding tot het Mondiaal Pact van de Verenigde Naties

In 2022 hernieuwde Ethias haar aansluiting bij het Mondiaal Pact van de Verenigde Naties (UN Global Compact), waartoe zij in 2006 is toegetreden. Dit Pact blijft integraal deel uitmaken van de ondernemingsstrategie:

10 VN Principes die bedrijven uitnodigen om	Antwoorden van Ethias
De internationaal aanvaarde mensenrechten te eerbiedigen en te bevorderen	• Menselijke gevolgen voor onze medewerkers • Impact van Ethias in de samenleving • Paritair Ethisch Comité • Integriteitsbeleid • Sociaal-ethische code • Duurzame investeringsbeleidslijnen • UN PRI / UN PSI
Er zich steeds van te vergewissen dat zij niet medeplichtig zijn aan schending van de mensenrechten	• Beleid voor duurzaam en verantwoord aankopen • Duurzame investeringsbeleidslijnen • UN PRI / UN PSI
De vrijheid van vakvereniging te respecteren en het recht op collectieve onderhandelingen te erkennen	• Social governance (sociaal-ethische code) • UN PRI / UN PSI
Zich in te spannen voor de uitbanning van iedere vorm van verplichte en gedwongen arbeid	• Beleid voor duurzaam en verantwoord aankopen • UN PRI / UN PSI
Zich in te spannen voor de effectieve afschaffing van kinderarbeid	• Beleid voor duurzaam en verantwoord aankopen • UN PRI / UN PSI
Zich in te spannen voor de uitbanning van discriminatie in arbeid en beroep	• Diversiteitscharter • “Women in Finance” Charter • Beleidslijnen voor Talent Management (Young Talents, Senior Talents)
Voorzorg te betrachten bij hun benadering van milieu-uitdagingen	• “Change Over” (koolstofneutraliteit vanaf 2030) en koolstofcompensatieprojecten • Duurzame investeringsbeleidslijnen • UN PRI / UN PSI / PBAF / Climate Action 100+ / BACA / SBTi / Partnership Natuurpunt
Initiatieven ondernemen om een groter milieubesef te bevorderen	• “Change Over” (koolstofneutraliteit vanaf 2030) en koolstofcompensatieprojecten • Balans van de CO_2-uitstoot • Acties voor een multimodale mobiliteit • SBTi • UN PRI / UN PSI
De ontwikkeling en de verspreiding van milieuvriendelijke technologieën te stimuleren	• Verantwoorde leveranciers • Strategische keuzes op het vlak van renovatie • SBTi • UN PRI / UN PSI
Elke vorm van corruptie tegen te gaan, inclusief afpersing en omkoping	• Integriteitsbeleid en whistleblowingprocedure • Duurzame investeringsbeleidslijnen • UN PRI / UN PSI

Referenties

- Zie hoofdstuk “Mensekijke impact - HR-strategie” (p.26 e. v)
- Zie hoofdstuk “Impact van Ethias in de samenleving” (p.31)
- Zie hoofdstuk “Duurzaamheid bij Ethias : een historisch overzicht” (p.19)
- Zie hoofdstuk “Onze beleidslijnen, charters en codes” (p.22)
- Zie hoofdstuk “Duurzaamheid bij Ethias : een historisch overzicht” (p.19)
- Zie hoofdstuk “Duurzaamheid centraal in onze investeringen” (p.33 e. v)
- Zie hoofdstuk “Duurzaamheid centraal in onze investeringen” (p.33 e. v)

- Zie hoofdstuk “Verantwoorde aankopen en leveranciers” (p.25)
- Zie hoofdstuk “Duurzaamheid centraal in onze investeringen” (p.33 e. v)
- Zie hoofdstuk “Duurzaamheid centraal in onze investeringen” (p.33 e. v)

- Zie hoofdstuk «Onze beleidslijnen, charters en codes» (p.22)
- Zie hoofdstuk “Duurzaamheid centraal in onze investeringen” (p.33 e. v)

- Zie hoofdstuk “Verantwoorde aankopen en leveranciers” (p.25)
- Zie hoofdstuk “Duurzaamheid centraal in onze investeringen” (p.33 e. v)

- Zie hoofdstuk “Verantwoorde aankopen en leveranciers” (p.25)
- Zie hoofdstuk “Duurzaamheid centraal in onze investeringen” (p.33 e. v)

- Zie hoofdstuk «Onze beleidslijnen, charters en codes» (p.22)
- Zie hoofdstuk “Diversiteit & inclusie” - “Gender (man/vrouw)” (p.28)
- Zie hoofdstuk “HR-strategie” - “Re- & upskilling competencies” - “Sustainable career” - “diversiteit & inclusie” (p.27)

- Zie hoofdstuk «Milieu-impact” - “Change Over: op weg naar koolstofneutraliteit!” (p.23)
- Zie hoofdstuk “Duurzaamheid centraal in onze investeringen” (p.33 e. v)
- Zie hoofdstuk “Ethias als actieve aandeelhouder” (p.34)

- Zie hoofdstuk “Milieu-impact” - “Change Over: op weg naar koolstofneutraliteit!” (p.23)
- Zie hoofdstuk “Koolstofbalans 2022” (p.23)
- Zie hoofdstukken “Een steeds duurzamer productengamma” (p.9), “Mobiliteit” en “Een mobiliteitsbeleid voor medewerkers” (p.23)
- Zie hoofdstukken “Ethias als actieve aandeelhouder” (p.34) en “Ambities 2023” (p.50)
- Zie hoofdstuk “Duurzaamheid centraal in onze investeringen” (p.33 e. v)

- Zie hoofdstuk “Verantwoorde aankopen en leveranciers” (p.25)
- Zie hoofdstuk “Strategische keuze voor renovatie” - “beheer van onze gebouwen” (p.24)
- Zie hoofdstukken “Ethias als actieve aandeelhouder” (p.34) en “Ambities 2023” (p.50)
- Zie hoofdstuk “Duurzaamheid centraal in onze investeringen” (p.33 e. v)

- Zie hoofdstuk “Onze beleidslijnen, charters en codes” (p.22)
- Zie hoofdstuk “Duurzaamheid centraal in onze investeringen” (p.33 e. v)
- Zie hoofdstuk “Duurzaamheid centraal in onze investeringen” (p.33 e. v)

5.7. Tabel met overeenkomstige SDG's

Elk van de zes doelstellingen voor duurzame ontwikkeling is opgesplitst in doelstellingen of subdoelstellingen (169 in totaal). Ze bepalen de prioriteiten die tegen 2030 moeten worden bereikt. Ze zijn volledig geïntegreerd in de Sustainability-strategie van Ethias en dienen als referentiekader voor onze acties en verbintenissen.

Gerelateerd aan SDG	Doelstellingen & Subdoelstellingen
	Beëindig armoede overal en in al haar vormen
	Extreme armoede uitroeien voor alle mensen wereldwijd
	Ervoor zorgen dat alle mannen en vrouwen, in het bijzonder de armen en de kwetsbaren, gelijke rechten hebben op economische middelen, alsook toegang tot basisdiensten, eigenaarschap en controle over land en andere vormen van eigendom, nalatenschap, natuurlijke hulpbronnen, gepaste nieuwe technologie en financiële diensten, met inbegrip van microfinanciering
	De weerbaarheid opbouwen van de armen en van zij die zich in kwetsbare situaties bevinden en hun blootstelling aan en kwetsbaarheid voor met klimaatgerelateerde extreme gebeurtenissen en andere economische, sociale en ecologische schokken en rampen beperken
	Solide beleidskaders creëren op nationaal, regionaal en internationaal niveau, die zijn gebaseerd op ontwikkelingsstrategieën ten gunste van de armen en het genderbeleid, om de versnelde investering te ondersteunen in acties die gericht zijn op het uitroeien van de armoede
	Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden
	Goede gezondheid en welzijn bevorderen
	Het aantal doden en gewonden in het verkeer wereldwijd halveren
	Zorgen voor een universele gezondheidsdekking, met inbegrip van de bescherming tegen financiële risico's, toegang tot kwaliteitsvolle essentiële gezondheidszorgdiensten en toegang tot de veilige, doeltreffende, kwaliteitsvolle en betaalbare essentiële geneesmiddelen en vaccins voor iedereen
	Steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam maken.
	Voor iedereen toegang voorzien tot adequate, veilige en betaalbare huisvesting en basisdiensten, en sloppenwijken verbeteren
	Het aantal doden en getroffenen aanzienlijk verminderen en in aanzienlijke mate de rechtstreekse economische impact op het bruto binnenlands product terugschroeven dat veroorzaakt wordt door rampen, met inbegrip van rampen die met water verband houden, waarbij de klemtoon ligt op het beschermen van de armen en van mensen in kwetsbare situaties
	Toegang voorzien tot veilige, betaalbare, toegankelijke en duurzame vervoerssystemen voor iedereen, waarbij de verkeersveiligheid verbeterd wordt, met name door het openbaar vervoer uit te breiden, met aandacht voor de behoeften van mensen in kwetsbare situaties, vrouwen, kinderen, personen met een handicap en ouderen
	Positieve economische, sociale en ecologische verbanden ondersteunen tussen stedelijke, voorstedelijke en landelijke gebieden door de nationale en regionale ontwikkelingsplanning te versterken

	Acties & Verbintenissen	Referenties
	• Pelicano • Red Touch Challenge (kansarmoede) • De Warmste Week	• Social partnerships (p.32) • Impact van Ethias in de samenleving (p.31) • Diversiteit & Inclusie (p.28)
	• Ethias Youth Solidarity Awards • AIS sociale huisvesting • Whestia • Eigenaarschap: partnership met het Woningfonds voor Grote Gezinnen in Wallonië en het Vlaams Huurdersplatform in Vlaanderen • Partnership met YouthStart	• Impact van Ethias in de samenleving (p.31) • Partnerships (p.9-10) • Partnerships (p.9) • Partnerships (p.10) • Diversiteit & Inclusie (p.28)
	• Preventie en schadevergoeding • Integratie van klimaatrisico's in onze producten en activiteiten	• Een gamma van diensten rond duurzaamheid - Preventie - UrbanData (p.12) • Schadevergoeding bij natuurrampen: een topprioriteit (p.8) • Opkomende risico's (p.68-69)
	• Ethias Impact Fund (notamment dans son volet "lutte contre la pauvreté infantile")	• Impact van Ethias in de samenleving (p.31)
	• Welzijnsbeleid en certificering "Top Employer" voor het tweede jaar op rij • Ethias Services "Beyond Insurance" (psychologische ondersteuning, beheer van psychosociale risico's, competentiebeheer, enz.) • Red Touch Challenge (geestelijke gezondheid van jongeren)	• Menselijke impact - HR-strategie (p.25-27) • Beyond Insurance: het dienstenaanbod van Ethias (p.11-12) • Impact van Ethias in de samenleving (p.31)
	• Preventiecampagne • Ethias Services "Beyond Insurance"	• Partnership met Exia (p.12)
	• Catalogus Gezondheidszorg (Hospi Quality, Waarborg Servi+ voor de producten Hospi Quality+ en Hospi Next+ dankzij een partnership met Ring Twice, een platform voor collaboratieve economie)	• Een steeds duurzamer productengamma - Gezondheid (p.9)
	• AIS sociale huisvesting • Eigenaarschap: partnership met het Woningfonds voor Grote Gezinnen in Wallonië en het Vlaams Huurdersplatform in Vlaanderen • Whestia	• Partnerships (p.9-10) • Partnerships (p.10) • Partnerships (p.9)
	• Prévention • Indemnisation via CatNat couvertures	• Een gamma van diensten rond duurzaamheid - Preventie - UrbanData (p.12) • Schadevergoeding bij natuurrampen: een topprioriteit (p.8)
	• Notre catalogue mobilité (Ethias Young Drivers, Bike & More, Pack Mobility, collaboration avec Blue Bike pour vélos partagés, assurance Mobility & More)	• Een steeds duurzamer productengamma (p.9-10)
	• Partenariat avec la plateforme d'économie collaborative Ring Twice	• Een steeds duurzamer productengamma (p.9)

Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen
De afvalproductie aanzienlijk beperken via preventie, vermindering, recyclage en hergebruik
Duurzame praktijken bij overheidsopdrachten bevorderen in overeenstemming met nationale beleidslijnen en prioriteiten
Garanderen dat mensen overal beschikken over relevantie informatie over en zich bewust zijn van duurzame ontwikkeling en levensstijlen die in harmonie zijn met de natuur
Inefficiënte subsidies voor fossiele brandstoffen die afvalproducerende consumptie aanmoedigen rationaliseren, door storende marktinvloeden uit de wereld te helpen, in overeenstemming met de nationale omstandigheden, ook door het belastingsysteem te herstructureren en deze schadelijke subsidies te laten uitdoven, waar deze bestaan, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke noden en omstandigheden in de ontwikkelingslanden en waarbij de mogelijke negatieve invloeden worden geminimaliseerd op hun ontwikkeling op een manier die de armen en de getroffen gemeenschappen beschermt

Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden
Maatregelen inzake klimaatverandering opnemen in nationale beleidsmaatregelen, strategieën en planning
De opvoeding, bewustwording en de menselijke en institutionele capaciteit verbeteren met betrekking tot mitigatie, adaptatie, impactvermindering en vroegtijdige waarschuwing inzake klimaatverandering

Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling
Structurele kwesties Multi-stakeholderpartnerschappen: Doeltreffende openbare, publiek-private en maatschappelijke partnerschappen aanmoedigen en bevorderen, voortbouwend op de ervaring en het netwerk van partnerschappen
Finance: Bijkomende financiële middelen voor ontwikkelingslanden mobiliseren vanuit verschillende bronnen

• Project “Zero Plastic” • Partnership met aSmartWorld (als onderdeel van de ReGeneration Movement) en DigitalforYouth • Bestelling van 90% gerecyclede verbruiksgoederen met certificaat (“cradle to cradle”) • Schenking van bureaus en ander meubilair aan goede doelen en scholen • Ondertekening van het Green Deal Charter (duurzame kantines)	• Onze 10 hoofdpunten (p.20) • Every Day Is An Impact Day : duurzaamheid klopt in de harten van alle Ethiassers (p.21) • Een transversale en participatieve aanpak van duurzaamheid (p.21) • Green IT (p.24) • Afvalvermindering - Andere verbruiksgoederen (p.25) • Verantwoorde aankopen en leveranciers - Personeelsrestaurants (p.25)
• Verantwoord aankoopbeleid • Herziening van het leveranciers-/aankoopcharter en het rooster voor aanbestedingen • Integratie van ESG-criteria in de selectie van leveranciers	• Verantwoorde aankopen en leveranciers (p.25)
• Interne en externe sensibiliseringsacties • Partnership met Coopérative Ardente (voor medewerkers, in het kader van de ReGeneration-beweging) • ReGeneration-beweging	• Een transversale en participatieve aanpak van duurzaamheid (p.21)
• Herziening van de investeringsbeleidslijnen (PIDR, uitsluitingsbeleid en “Towards Sustainability”-label, betrokkenheidsbeleid) • Integratie van ESG-criteria in de activaklassen	• Integratie van duurzaamheid in het investeringsbeheer - Ons uitsluitingsbeleid (p.34) • Ethias als actieve aandeelhouder - Samenstelling van onze beleggingsportefeuille (p.35) • Investeringen in de Belgische economie (p.39)
• Change Over • Gebouwenbeheer (sluiting van hoofdzetels op maandag) + nieuw wagenparkbeleid (elektrificatie) • Een gamma van diensten rond duurzaamheid (energie, luchtkwaliteit) • Label “CO2 Neutral® Company” • Onze Woningverzekering dekt automatisch eco-installaties (zonnepanelen, fotovoltaïsche panelen, warmtepompen ...) • We bieden een reeks producten en tarieven die groene en/of zachte mobiliteit aanmoedigen	• “Change Over”: op weg naar koolstof neutraliteit! (p.23) • Beheer van onze gebouwen - Mobiliteit - Elektrificatie van het wagenpark (p. 25) • Beyond Insurance: het dienstenaanbod van Ethias (p.11) • “Change Over”: op weg naar koolstof neutraliteit! (p.23) • Een steeds duurzamer productengamma - Woning (p.9) • Een steeds duurzamer productengamma - Mobiliteit (p.9)
• Interne sensibilisering • Klimaatfresco voor de teams Sustainability en Communication • Sustainability-training voor Young Talents	• “Every Day Is An Impact Day”: duurzaamheid klopt in de harten van alle Ethiassers (p.22) • Duurzame investeringen - Algemene aanpak (p.33) • Integratie van duurzaamheid in het investeringsbeheer (p. 34 e.v.)
• Partnerships en verbintenissen • Belgian Impact Day • Relanceplan	• Duurzaamheid bij Ethias: een historisch overzicht (p.19) • Impact van Ethias in de samenleving (p.31) • Sociale partnerships (p. 32) • Ethias als actieve aandeelhouder (p. 34-35) • Integratie van duurzaamheid in het investeringsbeheer (p. 34 e.v.) • Investeringen in de Belgische economie (p. 39)
• Compensatieproject	• Koolstofbalans 2022 (p.23)

5.8. Ambities 2023

De Sustainability-strategie van Ethias blijft nauw verbonden met haar Brand Purpose “Samen mens durven zijn”. Bij alle acties die gepland staan voor 2023 - en daarna - blijven we een duidelijke leidraad volgen: de opdracht om mens en solidariteit centraal te stellen.

Als er één les te trekken valt uit de crisissen van de afgelopen twee jaar, dan is het wel dat verdeeldheid en individualisme nergens toe leiden. Samen kunnen we een meer veerkrachtige, rechtvaardige en inclusieve samenleving maken.

2022 stond in het teken van de uitrol van Ethias' nieuwe Sustainability-strategie, met een sterke nadruk op sensibilisering en vorming rond duurzaamheidskwesties.

In 2023 zullen we onze collega's en andere belanghebbenden blijven betrekken bij deze permanente uitdaging.

- We zullen onze verschillende stakeholders uitnodigen om samen met ons de duurzaamheidskwesties te definiëren die voor Ethias van belang zijn.
- Binnen Ethias zal de ReGeneration Movement de ruimte creëren voor nieuwe denkpistes én acties die nodig zijn om de lijnen te verleggen en de samenleving/planeet elke dag positief te beïnvloeden.
- We zullen ons “Net-Zero”-traject voortzetten via een uitbreiding van onze inspanningen om onze investeringsportefeuille en waardeketen koolstofvrij te maken.
- We zetten ons ten volle in om onze ecologische voetafdruk te verkleinen en streven naar een herstel van de ecosystemen tegen 2030 (" Nature Positive 2030 ").
- Via ons Ethias Impact Fund zullen we armoede onder jongeren bestrijden door een tweede editie van de Ethias Youth Solidarity Awards te lanceren.
- We zullen onze productengamma’s omvormen en verrijken om onze klanten meer en duurzamere oplossingen te bieden, zowel in Leven als in Niet-leven.
- We zullen ons preventieaanbod versterken, want preventie is een essentiële hefboom ten aanzien van de opeenvolgende crises die ons treffen: gezondheidscrisis, hoge energieprijzen, natuurrampen, enz.
- We zullen duurzaamheid opnemen in al onze bedrijfsprocessen en op alle niveaus van de onderneming.

Al deze projecten houden in dat we onze werkwijze op een innovatieve manier moeten herbekijken. Laten we ambitieus zijn, maar nederig, proactief en luisterbereid. En laten we vooral durven. Mens durven zijn, creatief durven zijn, disruptief durven zijn!

Laten we samen, stap voor stap, de wereld creëren die we morgen willen zien.

6. Beoordeling van de interne controle

De opstelling van het verslag over de beoordeling van het internecontrolesysteem is conform de circulaire NBB_2015_21 over de interne controle alsook de COSO-normen 2013.

In termen van controleomgeving:

- heeft Ethias aandacht voor de naleving van de integriteit en van de ethische waarden die zij uitdraagt;
- wil zij haar doelstellingen verwezenlijken door middel van een duidelijk omschreven organisatiestructuur en passende bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- toont zij haar engagement om competente medewerkers aan te trekken, te vormen en te behouden in overeenstemming met de doelstellingen van haar meerjarenplan;
- verscherpt zij voor al haar medewerkers de verplichting om hun verantwoordelijkheden op te nemen op het vlak van interne controle.

In termen van risicobeoordeling:

- ziet Ethias erop toe duidelijke doelstellingen vast te leggen, wat ook toelaat de risico's verbonden aan haar doelstellingen te identificeren en te beoordelen;
- identificeert zij de risico's verbonden aan de realisatie van haar doelstellingen binnen haar gehele verantwoordelijkheidsperimeter en analyseert zij deze risico's regelmatig teneinde de geschikte beheermodaliteiten voor deze risico's te bepalen;
- integreert zij het interne en externe frauderisico in haar beoordeling van de risico's die de realisatie van haar doelstellingen in het gedrang kunnen brengen;
- identificeert en beoordeelt zij regelmatig de wijzigingen die een significante impact zouden kunnen hebben op haar internecontrolesysteem.

In termen van controleactiviteit:

- implementeert en/of herziet Ethias haar controleactiviteiten door middel van richtlijnen, die de beoogde doelstellingen preciseren, en procedures die deze richtlijnen activeren;
- selecteert en ontwikkelt zij de controleactiviteiten, met inbegrip van de algemene informaticacontroles, die ertoe bijdragen dat de risico's verbonden aan de realisatie van haar doelstellingen gehandhaafd blijven of tot aanvaardbare niveaus worden herleid.

In termen van informatie en communicatie:

- communiceert Ethias intern de informatie die vereist is voor de goede werking van de andere componenten van de interne controle, meer in het bijzonder door het verkrijgen van relevante en kwaliteitsvolle informatie.
- communiceert zij met derden over de punten die de werking van andere componenten van de interne controle kunnen beïnvloeden (aandeelhouders, analisten, regelgevers, klanten, leveranciers, verenigingen ...).

In termen van sturing:

- realiseert Ethias permanente en/of punctuele beoordelingen om te controleren of de componenten van de interne controle wel degelijk zijn ingevoerd en werkzaam zijn;
- deelt zij, te gepasten tijde, een beoordeling van eventuele tekortkomingen in de interne controle mee aan de verantwoordelijken voor de correctiemaatregelen en met name ook aan het Directiecomité en het Audit- en Risicocomité.

Het internecontroledepartement evolueert voortdurend en werd versterkt met de aanwerving van specifieke competenties. Het in 2021 ingevoerde internecontrolebeleid wordt voortgezet.

7. Risicobeheer

7.1. Inleiding

Naast haar businessactiviteit die erin bestaat de door haar cliënten onderschreven risico's te beheren wordt een verzekeringsonderneming, net zoals alle ondernemingen, zelf geconfronteerd met diverse risicocategorieën. In deze omstandigheden gaat het erom de onzekerheid zo goed mogelijk te beheren door de risico's waarmee de onderneming wordt geconfronteerd te identificeren, te beoordelen en doeltreffend te behandelen om ze te controleren en te beheersen. Het doel bestaat erin een zo goed mogelijk evenwicht te bekomen tussen de doelstellingen en de hiermee verbonden risico's, aangezien een overdreven risicoaversie zelf een risico zou kunnen vormen, waarbij niet mag worden vergeten dat elke bedreiging tegelijk ook opportuniteiten inhoudt.

Het algemeen risicobeheerproces heeft derhalve als doel "een redelijke zekerheid te bieden met betrekking tot het behalen van de doelstellingen van de organisatie door de risicoblootstelling binnen de limieten van de risicoappetijt te houden".

Ethias heeft bijgevolg systematisch een coherente aanpak van het risicobeheer aangenomen voor alle materiële risico's waarmee zij wordt geconfronteerd en die in de individuele risicobeleidslijnen wordt weergegeven.

7.2. Governance inzake risicobeheer

Het deugdelijk bestuur van een verzekeringsonderneming vereist de invoering van de volgende functies: Interne Audit, Compliance, Risk Management, Interne Controle en Actuariële Functie. Deze functies zijn niet enkel onafhankelijke controlefuncties, maar ook governancefuncties. Hun besluiten en adviezen worden omgezet in maatregelen om de beheerstructuur, de organisatie en de interne controle te versterken. Deze functies zijn, samen met de functies van de operationele lijnen en de ondersteunende functies, zodanig gestructureerd dat er drie verdedigingslinies zijn.

7.2.1 Eerste verdedigingslinie - De dagelijkse risico-opvolging

De eerste verdedigingslinie wordt verzekerd door de operationele lijnen en de supportfuncties (Accounting, Asset Management, IT, Human Resources ...). Hun taak bestaat erin de risico's van alle transacties te identificeren en de procedures en vastgestelde limieten te respecteren.

Ethias zorgt ervoor dat alle werknemers voldoende inzicht hebben in de risico's die een bedreiging kunnen vormen voor de goede uitvoering van de activiteiten waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Iedere werknemer is dus verantwoordelijk voor het opsporen en het inschatten van de continu gelopen risico's.

Bovendien maakt een netwerk van "risico"-correspondenten in de operationele lijnen en de supportfuncties het mogelijk om de technische competenties van de experten op het terrein te benutten, met name met betrekking tot klachten, operationele incidenten en de GDPR.

7.2.2 Tweede verdedigingslinie - De supervisie over de risico's

De tweede verdedigingslinie omvat de controlefuncties, namelijk de Risicobeheerfunctie (Risk Management), de Interne Controlefunctie, de Actuariële Functie en de Compliancefunctie, die erover moeten waken dat de risico's volgens de vastgestelde regels en procedures geïdentificeerd en beheerd worden door de eerste verdedigingslinie.

Deze vier functies vallen onder de CRO, die instaat voor de transversale coördinatie van de werkzaamheden en voor een passende uitwisseling van relevante informatie.

De CRO, lid van het Directiecomité, moet erop toezien dat de risicobeheerstructuur van Ethias operationeel is en moet de doeltreffendheid ervan verbeteren. De entiteiten die hiërarchisch afhangen van de CRO helpen hem bij zijn beoordeling van het risicoprofiel van de vennootschap, de afstemming ervan op de strategie en de risicoappetijt, alsook bij de identificatie van de toekomstige risico's.

De tweede verdedigingslinie, die onafhankelijk is van de eerste, handhaaft een methodologisch kader en onderliggende processen om de geïmplementeerde risicobeheerstructuur te kunnen controleren en superviseren. Bij overschrijding van het door Ethias gewenste risicoprofiel kan zij op het operationele niveau tussenkomen om wijzigingen te initiëren en de eerste verdedigingslinie te ondersteunen bij het oplossen van de problemen.

Tot slot, om de risicogovernance te versterken steunt het Directiecomité van Ethias op specifieke comités voor risicobeheer. Dit zijn raadgevende comités en hun aanbevelingen worden gevalideerd door het Directiecomité.

Het **Model Coordination Committee** ("MCC") heeft als opdracht toe te zien op en bij te dragen tot de naleving, binnen het risicokader dat de Raad van bestuur heeft vastgelegd, van alle interne en reglementaire normen voor ontwikkeling en gebruik van de interne kwantitatieve modellen die Ethias met name aanwendt voor het beheer van haar technisch-financiële risico's en voor haar activa-passivabeheer.

Op het vlak van verzekeringstechnieken, verzekeringscontractbeheer en herverzekeringsdekking, is het de opdracht van het **Insurance Reinsurance Committee (IRC)** om, via de businesslijnen, toe te zien op de naleving van de technische en commerciële doelstellingen en van het risicokader dat is vastgelegd door het Directiecomité en de Raad van bestuur van Ethias. Zo volgt het IRC de technische risico's (rentabiliteit, reservering, risico's) van de bestaande producten op, analyseert de mitigerende acties van de technische risico's, analyseert de wijzigingen aan bestaande producten

of nieuwe productvoorstellen en superviseert het herverzekeringsprogramma. Er wordt gewezen op de efficiënte samenwerking tussen de eerste en de tweede lijn, met name in de onderschrijvingsdossiers (herziening van de onderschrijvingsgidsen, commerciële strategie Niet-Leven, opvolging van de UFR/CFR, commerciële afwijkingen, herziening van het onderschrijvingsbeleid, voorziening en tarifering, S/P-evenwicht, POG, risk appetite, enz.)

Het **Assets and Liabilities Committee (ALCO)** heeft als opdracht bij te dragen aan de bescherming van Ethias op het vlak van liquiditeit, rentabiliteit en solvabiliteit via de afstemming van de activa en de passiva van de onderneming.

Het **Risk Management Forum (RMF)** heeft als opdracht de risico's die aan het Audit- en Risicocomité (en daarvoor aan het Directiecomité) worden voorgelegd, in detail te bespreken, om een specifiek zicht te hebben op alle risico's die de onderneming loopt. Het is het forum voor de analyse van specifieke risico's die in het kader van projecten of activiteiten aan het licht zijn gekomen, teneinde prioriteiten, relevante risicobeperkende maatregelen en actieplannen vast te stellen, alsook het beoogde risico daarvan en de ontwikkeling daarvan te volgen in overeenstemming met het beleid inzake risicobereidheid. Het ziet toe op:

- een efficiënte en transparante risicorapportering;
- de selectie van de belangrijkste risico's;
- de identificatie van de actieplannen;
- de monitoring van de reeds geïdentificeerde risico's, met name wanneer zij wijzigen (verslechteren);
- de beheerorganen praktische en pragmatische bedrijfsrichtsnoeren voor te stellen die in overeenstemming zijn met de risicobereidheid;
- het DC aan te bevelen het risicoprofiel van de onderneming te valideren.

Dit orgaan vervangt niet de Local Risk Forums die op operationeel niveau worden georganiseerd en die het mogelijk maken actieplannen op teamniveau op te stellen.

Elk comité wordt voorgezeten door een lid van het Directiecomité. De CRO is aanwezig op alle specifieke comités voor risicobeheer. Het was de wens van het Directiecomité en van de Raad van bestuur om “sterke comités” op te richten teneinde een doeltreffende “risk governance” binnen de onderneming te organiseren. Met dit doel werden ook de verantwoordelijkheden van ieder comité duidelijk vastgelegd door middel van een huishoudelijk reglement.

7.2.3 Derde verdedigingslinie - De onafhankelijke evaluatie

De derde verdedigingslinie wordt verzekerd door Interne Audit, die onder andere de naleving van de procedures door de eerste en de tweede verdedigingslinie beoordeelt en, meer in het algemeen, de doeltreffendheid van het internecontrolesysteem. Om haar onafhankelijkheid te verzekeren brengt deze entiteit rechtstreeks hiërarchisch verslag uit aan de CEO en functioneel aan het Audit- en Risicocomité.

Op het vlak van risicobeheer draagt de Raad van bestuur van Ethias nv de eindverantwoordelijkheid voor de doeltreffendheid van het risicobeheersysteem. Om zijn opdrachten tot een goed einde te brengen steunt de raad op het Audit- en Risicocomité. Het Audit- en Risicocomité adviseert de Raad van bestuur over alle aspecten van de Risk Appetite en het risicotolerantieniveau, analyseert de risicorapportering, challenget de implementatie van het risicobeheersysteem door het Directiecomité en controleert de correcte toepassing ervan.

7.3. Typologie van de risico's

Ethias heeft een kartering van de verschillende risico's opgemaakt met het oog op een gemeenschappelijk en gedeeld begrip van de risico's die door de onderneming worden beheerd.

De door Ethias aangenomen typologie is terug te vinden in de onderstaande schema's en

- berust op de modules van de standaardformule die wordt gebruikt om de reglementaire kapitaalbehoeften in het Solvency II-referentiestelsel te berekenen (lichtgroene vakjes in het schema),
- wordt aangevuld met de risico's die niet zijn gedekt door de standaardformule (donkergroen vakjes in het schema).

Verzekeringsrisico's				Financiële risico's		
Verzekeringstechnisch risico Leven	Verzekeringstechnisch risico Niet-Leven	Ziekte VAL	Ziekte niet-VAL	Marktrisico	Tegenpartij-risico	Liquiditeits-risico
Sterfterisico	Premie- en voorzieningenrisico	Rampenrisico		Renterisico	Downgrade-risico	Markt-liquiditeitsrisico
Langlevenrisico	Rampenrisico	Sterfterisico	Premie- en voorzieningenrisico	Aandelen-risico	Wanbetalings-risico	Financierings-liquiditeitsrisico
Invaliditeits-/arbeids-ongeschiktheidsrisico	Kostenrisico	Langleven-risico	Risico van voortijdige beëindiging (afkoop)	Vastgoed-risico		
Kostenrisico		Invaliditeits-/arbeids-ongeschiktheids-risico		Spread-risico		
Herzieningsrisico		Kostenrisico		Valutarisico		
Beëindigingsrisico		Herzienings-risico		Concentratie-risico		
Rampenrisico		Risico van voortijdige beëindiging (afkoop)				

Niet-financiële risico's	
Operationele risico's	Andere niet-financiële risico's
Onderbreking en uitval van het systeem en activiteiten	Modelrisico
Werkgelegenheid en veiligheid op de werkplek	Concentratierisico
Schending van wettelijke en regelgevende verplichtingen (Compliance)	Strategisch risico
Interne en externe klanttevredenheid	Reputatie risico
Onderaanneming, consultancy en toelevering	
Informatiebeveiliging	
Gegevensbescherming (AVG)	
Verzekeringsfraude	
Project	
Uitvoering, beheer, levering van processen	

7.4. Risicobeheerbeleid

Het risicobeheer binnen Ethias wordt geconcretiseerd door de invoering van verschillende opvolgingsprocessen waardoor het mogelijk is de gedragen risico's te identificeren, te monitoren en te rapporteren.

7.4.1 Risicobereidheid

De duidelijke en formele uiting van de doelstellingen van de organisatie is een voorafgaande voorwaarde voor ieder risicobeheer en de doelstellingen van de maatschappij moeten formeel worden geïnventariseerd tot een granulariteitsniveau dat overeenstemt met de gewenste risicoanalyse.

De risicobereidheid en de strategische doelstellingen van de onderneming moeten onderling coherent zijn. De risicobereidheid valt onder de Raad van bestuur. In de praktijk wordt deze voorgesteld door de Chief Risk Officer, gevalideerd door het Directiecomité en goedgekeurd door de Raad van bestuur. De risicobeleidslijnen zijn de rechtstreekse vertaling van de visie van de Raad van bestuur in termen van risicobereidheid. Net zoals de strategische doelstellingen worden omgezet in operationele doelstellingen moet de risicobereidheid, zoals goedgekeurd door de Raad van bestuur, eveneens via beleidslijnen worden omgezet in operationele termen. De risicobereidheid van Ethias, aangepast aan Solvency II, werd goedgekeurd door de Raad van bestuur en is toegespitst op zes actielijnen: solvabiliteit, rentabiliteit, liquiditeit, operationele uitmuntendheid, klantentevredenheid en duurzaamheid.

7.4.2 Proces inzake stresstesting en kapitaalplanning

In het kader van de planningsoefening evalueert de onderneming regelmatig haar solvabiliteit (d.i. de aanpassing van het niveau van haar interne eigen vermogen om het hoofd te bieden aan haar globale risicoprofiel). Deze oefening houdt rekening met het specifieke risicoprofiel: zij integreert de belangrijkste risico's en hun interacties bij de uitvoering van stresstests. De stresstests zijn op zich specifieke risicometingsinstrumenten. Driemaandelijks worden er punctuele stresstests uitgevoerd op de dekkingsratio van de SCR. Die stresstests zijn ofwel gestandaardiseerde gevoeligheidstests, ofwel impacttests afgestemd op het specifieke risicoprofiel van de onderneming. Dit proces is ook een instrument om de risicobeheercultuur te promoten en te verspreiden in alle departementen van de onderneming.

7.5. Verzekeringsrisico's

Elke verzekeringsmaatschappij is onderhevig aan risico's via de verzekeringsovereenkomsten die zij afsluit. Deze risico's, verzameld onder de naam «Verzekeringsrisico's», vinden hun oorsprong ofwel in de waarborgen die door de verschillende verzekeringsproducten worden aangeboden ofwel in het proces zelf van de verzekeringsactiviteit. De risico's met betrekking tot de verschillende processen worden evenwel geherklasseerd in de strategische, business of operationele risico's op basis van de verschillende factoren die deze risico's veroorzaken.

De verzekeringsrisico's worden hoofdzakelijk gedragen en beheerd op het niveau van Ethias nv. De andere vennootschappen van de Groep oefenen immers geen verzekeringsactiviteit uit. De gevoeligheidsanalyses in Leven en Niet-Leven hieronder worden bijgevolg enkel op het niveau van Ethias nv uitgevoerd.

7.5.1 Niet-Leven

7.5.1.1 Aard en omvang van de risico's

Verzekeringstechnisch risico Niet-Leven

Het verzekeringstechnisch risico in Niet-Leven is het risico dat voortvloeit uit de verzekeringsverplichtingen Niet-Leven, rekening houdend met de verzekerde gevaren en de processen die worden toegepast in de uitoefening van deze activiteit.

Premie- en reserverisico

Het premie- en reserverisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering van de waarde van de verzekeringsverplichtingen door schommelingen in het tijdstip, de frequentie en de ernst van de verzekerde gebeurtenissen en in het tijdstip en het bedrag van de schaderegelingen. De definitie omvat ook het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door schommelingen in het niveau, de trend of de volatiliteit van de kosten voor het beheer van de verzekerings- of herverzekeringsovereenkomsten. Dit risico houdt rekening met de inflatie en de hyperinflatie.

Rampenrisico

Het rampenrisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door de grote onzekerheid, met betrekking tot de extreme of uitzonderlijke gebeurtenissen, die weegt op de gekozen hypothesen op het vlak van prijszetting en voorziening.

Verzekeringstechnisch risico bijzondere ziekteverzekering

Het verzekeringstechnisch risico ziekteverzekering weerspiegelt het risico dat voortvloeit uit de onderschrijving van ziekteverzekeringsverplichtingen, ongeacht die al dan niet wordt uitgeoefend op een technische basis die gelijkaardig is aan deze van de levensverzekering, rekening houdend met de verzekerde gevaren en met de processen die worden toegepast in de uitoefening van deze activiteit.

Ziekteverzekering analoog aan de Levensverzekering (Ziekte VAL)

Het verzekeringstechnische risico ziekteverzekering VAL vloeit voort uit de onderschrijving van de ziekteverzekeringsverplichtingen voortgezet op een technische basis die analoog is aan de levensverzekering. Deze module bevat ook de annuïteiten die voortvloeien uit ziekteovereenkomsten niet-VAL zoals de overeenkomsten tot vergoeding van de werknemers of van de ongevallenovereenkomsten. De risico's in deze categorie zijn dezelfde als de risico's onder «Verzekeringstechnisch risico Leven», zonder rampenrisico.

Sterfterisico

Het sterfterisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door schommelingen in het niveau, de trend of de volatiliteit van de sterftecijfers wanneer een stijging van het sterftecijfer leidt tot een stijging van de waarde van de verzekeringsverplichtingen.

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door schommelingen in het niveau, de trend of de volatiliteit van de sterftecijfers wanneer een daling van het sterftecijfer leidt tot een stijging van de waarde van de verzekeringsverplichtingen.

Invaliditeits-/arbeidsongeschiktheidsrisico

Het ziekte/invaliditeitsrisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door schommelingen in het niveau, de trend of de volatiliteit van de schadegevallen omwille van veranderingen in de ziekte-, invaliditeitscijfers, genezings-, revalidatie- en morbiditeitscijfers.

Kostenrisico

Het kostenrisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door schommelingen die een impact hebben op het niveau, de trend of de volatiliteit van de kosten voor het beheer van de ziekteverzekeringsovereenkomsten (of ziekteherverzekeringsovereenkomsten) VAL.

Herzieningsrisico

Het herzieningsrisico, dat van toepassing is op de rentevoeten, is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door schommelingen in het niveau, de trend of de volatiliteit van de inflatievoet, een verandering in het wettelijk kader of in de gezondheidstoestand van de persoon. Het herzieningsrisico op de annuïteiten dat voortvloeit uit de ziekteovereenkomsten niet-VAL wordt ook onder dit risico geclassificeerd.

Beëindigingsrisico

Het beëindigingsrisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door schommelingen in het niveau of de volatiliteit van de percentages van opzeg, beëindiging of verlenging van de overeenkomsten.

Ziekteverzekering niet analoog aan levensverzekering (Ziekte niet-VAL)

Premie- en reserverisico

Het premie- en reserverisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door schommelingen in het tijdstip, de frequentie en de ernst van de verzekerde gebeurtenissen en in het tijdstip en het bedrag van de schaderegelingen. De definitie omvat ook het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door schommelingen in het niveau, de trend of de volatiliteit van de kosten voor het beheer van de verzekerings- of herverzekeringsovereenkomsten.

Beëindigingsrisico

Het beëindigingsrisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door schommelingen in het niveau of de volatiliteit van de percentages van opzeg, beëindiging of verlenging van de overeenkomsten.

Rampenrisico

Het rampenrisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door duidelijke onzekerheid gekoppeld aan de ongebruikelijke accumulatie van risico's in dergelijke extreme omstandigheden.

7.5.1.2 Gevoeligheidsanalyse

De tabel hieronder toont de bruto kostprijs, zonder herverzekering, van de gevoeligheidsanalyses op de resultatenrekening. Deze ramingen vertegenwoordigen het effect dat een stijging van de beheerskosten of van de schadelast veroorzaakt op de beoordeling van de verzekeringsovereenkomsten Niet-Leven in het kader van de IFRS 4-norm (fase 1).

In duizend euro; enkel Ethias nv	31 december 2022	31 december 2021
Stijging van de interne schadebeheerkosten met 10%	(14.929)	(13.968)
Stijging van de schadegevallen met 5%	(53.045)	(54.460)

7.5.2 Leven

7.5.2.1 Aard en omvang van de risico's

Verzekeringstechnisch risico Leven

Het verzekeringstechnisch risico in Leven is het risico dat voortvloeit uit de verzekeringsverplichtingen Leven, rekening houdend met de verzekerde gevaren en de procedés die worden toegepast in de uitoefening van deze activiteit.

Sterfterisico

Het sterfterisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door schommelingen in het niveau, de trend of de volatiliteit van de sterftecijfers wanneer een stijging van het sterftecijfer leidt tot een stijging van de waarde van de verzekeringsverplichtingen.

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door schommelingen in het niveau, de trend of

de volatiliteit van de sterftecijfers wanneer een daling van het sterftecijfer leidt tot een stijging van de waarde van de verzekeringsverplichtingen.

Invaliditeits-/arbeidsongeschiktheidsrisico

Het invaliditeits-/arbeidsongeschiktheidsrisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door schommelingen in het niveau, de trend of de volatiliteit in de invaliditeits-, ziekte-, genezings-, revalidatie- en morbiditeitscijfers.

Kostenrisico

Het kostenrisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen die voortvloeien uit schommelingen in het niveau, de trend of de volatiliteit van de beheerkosten van de levensverzekeringsovereenkomsten (of levensherverzekeringsovereenkomsten).

Herzieningsrisico

Het herzieningsrisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door een verandering in het wettelijk kader of in de gezondheidstoestand van de persoon.

Beëindigingsrisico

Het beëindigingsrisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door schommelingen in het niveau of de volatiliteit van de percentages van voortijdige beëindiging, beëindiging, verlenging of afkoop van de overeenkomsten.

Rampenrisico

Het rampenrisico in Leven is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering i, de waarde van de verzekeringsverplichtingen door de grote onzekerheid, met betrekking tot de extreme of uitzonderlijke omstandigheden.

7.5.2.2 Gevoeligheidsanalyse

De tabel hieronder toont de brutokostprijs van de gevoeligheidsanalyses op het eigen vermogen. Deze ramingen vertegenwoordigen het effect dat een wijziging van verschillende waarderingshypothesen veroorzaakt op de waardering van de verzekerings- en beleggingsovereenkomsten Leven in het kader van de IFRS 4-norm (fase 1). De schokken die in aanmerking worden genomen zijn deze die door de directie van de onderneming worden gebruikt in het kader van de waardering van de verzekeringsrisico's in Leven. De gebruikte grootheden liggen in de buurt van deze bepaald door de Solvency II-norm.

In duizend euro; inclusief de impact op de gekantonneerde fondsen	31 december 2022	31 december 2021
Sterfterisico		
Stijging van de mortaliteit met 15 %	2.374	32.536
Langlevenrisico		
Stijging van de levensverwachting met 20 %	(40.371)	(51.822)
Kostenrisico		
Stijging van de interne schadebeheerkosten met 10%	(46.855)	(42.587)
Verdubbeling van de inflatie vergeleken met de inflatievector van het referentiemodel	(115.373)	(108.013)

7.5.3 Concentratierisico

Het management analyseert de verzekeringsactiviteiten van de Groep en onderscheidt twee grote segmenten van verzekerden: enerzijds de Collectiviteiten en Ondernemingen en anderzijds de Particulieren.

Collectiviteiten en Ondernemingen

Ethias is de bevoorrechte verzekeraar van de openbare Collectiviteiten, dankzij een expertise die tijdens meer dan 100 jaar van partnership werd opgebouwd. Tot haar aangeslotenen behoren: de Federale Staat, de Gewesten en Gemeenschappen, de lokale overheden (provincies, steden en gemeenten, OCMW's ...), de openbare ondernemingen alsook duizenden intercommunales, scholen, ziekenhuizen, diensten van algemeen nut ...

Sinds meerdere jaren stelt Ethias ook haar competenties en haar expertise ten dienste van de ondernemingen.

De positionering van Ethias ten aanzien van deze categorie van verzekerden verklaart de sterke concentratie van het incasso met betrekking tot de Collectiviteiten en Ondernemingen.

Particulieren

Ethias, directe verzekeraar, biedt de Particulieren ook een compleet productengamma aan via een brede waaier van distributiekanalen.

In duizend euro	31 de cember 2022		31 december 2021	
	Incasso	Deel van het incasso	Incasso	Deel van het incasso
Verzekering Niet-Leven				
Collectiviteiten en Ondernemingen	894.810	31%	808.583	30%
Particulieren	616.832	22%	595.745	22%
Bruto premies	1.511.642	53%	1.404.328	52%
Collectiviteiten en Ondernemingen	(33.203)	-1%	(31.852)	-1%
Particulieren	(10.903)	0%	(7.343)	0%
Premies overgedragen aan de herverzekeraars	(44.106)	-2%	(39.195)	-1%
Collectiviteiten en Ondernemingen	861.607	30%	776.731	28%
Particulieren	605.929	21%	588.402	22%
Nettopremies	1.467.536	51%	1.365.133	50%
Levensverzekering				
Collectiviteiten en Ondernemingen	1.338.711	47%	1.316.126	48%
Particulieren	46.063	2%	46.415	2%
Bruto premies	1.384.774	49%	1.362.541	50%
Collectiviteiten en Ondernemingen	(1.643)	0%	(1.362)	0%
Particulieren	-	0%	-	0%
Premies overgedragen aan de herverzekeraars	(1.643)	0%	(1.362)	0%
Collectiviteiten en Ondernemingen	1.337.068	47%	1.314.764	48%
Particulieren	46.063	2%	46.415	2%
Nettopremies	1.383.131	49%	1.361.179	50%
Totaal verzekering Niet-Leven en Leven	**2.850.667**	**100%**	**2.726.312**	**100%**

7.5.4 Herverzekering

De herverzekering past in het beheersingsproces van de verzekeringsrisico's.

Zij draagt eveneens bij tot de verbetering van de solvabiliteitsratio.

De belangrijkste verzekeringsrisico's van Ethias nv betreffen de schade- en aansprakelijkheidsverzekeringen (diverse en motorrijtuigen), personenverzekeringen en de catastroferisico's (menselijk of natuurlijk) op personen en/of goederen.

Deze risico's worden afgedekt door middel van herverzekeringsverdragen en facultatieve herverzekeringsovereenkomsten voor de risico's die buiten het kader van de verdragen vallen. De meerderheid van deze contracten zijn afgesloten op niet-proportionele basis.

De herverzekeringsprogramma's zijn onderverdeeld in drie grote delen: de schadeverzekeringen, de aansprakelijkheidsverzekeringen (diverse en motorrijtuigen), de personenverzekeringen (arbeidsongevallen en overlijdens-/invaliditeitsverzekeringen).

Zij worden elk jaar opnieuw geëvalueerd om aan de behoeften van de productie te voldoen rekening houdend met de herverzekeringsmarkt en om de Solvency II-kapitaalvereiste te dekken.

De prijs van de herverzekering is aanzienlijk gestegen ten opzichte van vorig jaar als gevolg van de verkrapping van de markten door de opgelopen schadelast en de verminderde beschikbare capaciteit. Het volume van de overgedragen premies steeg evenredig.

De structuur van de herverzekeringsprogramma's zijn weinig geëvolueerd tussen 2021 en 2022.

7.6. Financiële risico's

Het financiële risico omvat alle risico's met betrekking tot de prestatie en de waarde van de financiële activa. Het omvat:

- het tegenpartijrisico, dat zich concretiseert bij de wanbetaling van een tegenpartij van de maatschappij;
- het marktrisico dat de impact van de schommelingen en van de volatiliteit van de marktprijzen van de activa en passiva van de onderneming weergeeft;
- het liquiditeitsrisico dat de capaciteit van de onderneming meet om te voldoen aan haar behoefte aan kasstromen zonder schade te berokkenen aan haar dagelijkse activiteiten.

7.6.1 Tegenpartijrisico

7.6.1.1 Aard en omvang van de risico's

Het tegenpartijrisico weerspiegelt de mogelijke verliezen die de onverwachte wanbetaling, of de verslechtering van de kredietkwaliteit, van de tegenpartijen en debiteuren van de verzekeringsonderneming met zich mee zouden kunnen brengen. De definitie dekt de risicobeperkingsovereenkomsten zoals de herverzekeringsakkoorden, de titrisaties en de afgeleide instrumenten, en de te ontvangen betalingen van de bemiddelaars alsook alle andere kredietrisico's die niet onder de ondermodule «spreadrisico» vallen.

Het tegenpartijrisico kan worden onderverdeeld in:

- Downgraderisico: het downgraderisico is het blootstellingsrisico aan financiële verliezen met betrekking tot de downgrade van een land of van een vennootschap waarin de onderneming geïnvesteerd heeft (rechtstreeks of via een schuldeffect), van een tegenpartij van een financiële transactie (vb. OTC-overeenkomst) of van een herverzekeraar.
- Wanbetalingsrisico: het wanbetalingsrisico is het blootstellingsrisico aan financiële verliezen met betrekking tot de wanbetaling van een land of van een vennootschap waarin de onderneming geïnvesteerd heeft (rechtstreeks of via een schuldeffect), van een tegenpartij van een financiële transactie (vb. lening of OTC-overeenkomst) of aan de wanbetaling van een herverzekeraar.

7.6.1.2 Maximum blootstelling aan het kredietrisico

De tabel hieronder toont het kredietrisico waaraan de Groep is blootgesteld. Het vermeldt de marktwaarde van de hoofdcategorieën van financiële activa.

Naast de diversificatie en de maatregelen om concentraties te vermijden kan het kredietrisico worden beperkt door dekkingen of door het bekomen van zekerheden of van waarborgen. De waarde van een zekerheid wordt bepaald door een voorzichtige benadering, gebaseerd op verschillende criteria waaronder de aard en het specifieke type van de zekerheid, de liquiditeit alsook de volatiliteit van de waarde ervan. Het detail van deze ontvangen zekerheden en waarborgen om de financiële activa van de Groep te dekken zijn eveneens hieronder hernomen.

	31 december 2022					
In duizend euro, in marktwaarde, op Groepsniveau	**Maximum blootstelling aan het kredietrisico**	**Ontvangsten**	**Roerende waarden**	**Onroerende waarden**	**Totaal van de ontvangen waarborgen**	**Niet-gewaarborgde blootstelling**
Beschikbaar voor verkoop	872.062	-	-	-	-	872.062
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	120.085	-	-	-	-	120.085
In het bezit voor transactiedoeleinden	-	-	-	-	-	-
Deelnemingen, aandelen en beleggingsfondsen	992.147	-	-	-	-	992.147
Beschikbaar voor verkoop	11.064.809	-	129.356	-	129.356	10.935.454
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	186.926	-	-	-	-	186.926
Obligaties	11.251.736	-	129.356	-	129.356	11.122.380
Leningen en deposito's opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs	1.078.889	-	-	202.918	202.918	875.971
Overige beleggingen	1.078.889	-	-	202.918	202.918	875.971
In het bezit voor transactiedoeleinden	4.693	-	-	-	-	4.693
In het bezit voor afdekkingsdoeleinden	129.364	125.930	-	-	125.930	3.434
Afgeleide financiële instrumenten	134.057	125.930	-	-	125.930	8.127
Vorderingen uit hoofde van verzekerings- of aangenomen herverzekeringsverrichtingen	233.508	-	15.800	-	15.800	217.708
Vorderingen uit hoofde van overgedragen herverzekeringsverrichtingen	145.708	-	110.779	-	110.779	34.930
Overige vorderingen	218.886	-	2.222	-	2.222	216.664
Geldmiddelen en kasequivalenten	677.736	-	-	-	-	677.736
Totaal van de blootstelling aan het kredietrisico	**14.732.666**	**125.930**	**258.156**	**202.918**	**587.005**	**14.145.661**

In duizend euro, in marktwaarde, op Groepsniveau	31 december 2021					
	Maximum blootstelling aan het kredietrisico	Ontvangsten	Roerende waarden	Onroerende waarden	Totaal van de ontvangen waarborgen	Niet-gewaarborgde blootstelling
Beschikbaar voor verkoop	1.148.052				-	1.148.052
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	147.267				-	147.267
In het bezit voor transactiedoeleinden	14.974	-	-	-	-	14.974
Deelnemingen, aandelen en beleggingsfondsen	1.310.293	-	-	-	-	1.310.293
Beschikbaar voor verkoop	14.811.752		167.593		167.593	14.644.159
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	286.665				-	286.665
Obligaties	15.098.417	-	167.593	-	167.593	14.930.825
Leningen en deposito's opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs	899.346			231.068	231.068	668.278
Overige beleggingen	899.346	-	-	231.068	231.068	668.278
In het bezit voor transactiedoeleinden	4	-			-	4
In het bezit voor afdekkingsdoeleinden	288.276	1.020.000			1.020.000	(731.724)
Afgeleide financiële instrumenten	288.280	1.020.000	-	-	1.020.000	(731.720)
Vorderingen uit hoofde van verzekerings- of aangenomen herverzekerings-verrichtingen	198.641		-		-	198.641
Vorderingen uit hoofde van overgedragen herverzekeringsverrichtingen	113.722		70.002		70.002	43.719
Overige vorderingen	225.042		2.222		2.222	222.820
Geldmiddelen en kasequivalenten	455.300				-	455.300
Totaal van de blootstelling aan het kredietrisico	**18.589.041**	**1.020.000**	**239.817**	**231.068**	**1.490.885**	**17.098.156**

De activa in het bezit voor afdekkingsdoeleinden worden in aanmerking genomen op het vlak van hun netto risicopositie per emittent. De derivaten ten aanzien van een tegenpartij waarvan de nettowaarde negatief is worden hier dus niet opgenomen, aangezien zij niet blootgesteld zijn aan het kredietrisico.

Deelnemingen, aandelen en fondsen

Het detail van de blootstelling van de Groep ten aanzien van het prijsrisico op aandelen wordt vermeld in het punt 7.6.4.3.

Obligaties

De obligatieportefeuille van de Groep bevat een bepaald aantal effecten die gekoppeld zijn aan verschillende activatypes. De portefeuille bestaat onder andere uit covered bonds.

Covered bonds zijn schuldeffecten uitgegeven door een kredietinstelling waarvan de betaling wordt gewaarborgd door specifieke activa die worden geïsoleerd in een vermogen (of «dekkingsactiva»). De houders van covered bonds beschikken, in het geval van insolvabiliteit van de emittent, over een dubbel verhaalrecht («dual recourse»), enerzijds op het algemeen vermogen van de emittent en anderzijds op het speciaal hiervoor bestemde vermogen. Zij vertegenwoordigen 129,4 miljoen euro op 31/12/2022 tegen 167,6 miljoen euro op 31/12/2021.

Leningen en deposito's

De ontvangen waarborgen verbonden aan de hypothecaire leningen zijn beperkt tot het schuldsaldo teneinde rekening te houden met het reële kredietrisico.

Wat de leningen en deposito's betreft, is er op de dag van vandaag geen herwaardering van de waarborg.

De leningen worden toegekend volgens een welomschreven kredietinvesteringsbeleid.

Afgeleide financiële activa

In 2022 bedraagt het bedrag van de ontvangen zekerheden inzake derivaten 125,9 miljoen euro. De afgeleide financiële instrumenten op eind 2022 bedragen 134,1 miljoen euro.

Vorderingen

Het detail van de waarborgen met betrekking tot de vorderingen wordt uiteengezet in hoofdstuk 18. Toelichtingen met betrekking tot de elementen die niet opgenomen zijn in de financiële positie, punt 4.1.

De kredietkwaliteit van de vorderingen wordt uiteengezet in hoofdstuk 16. Toelichtingen bij de geconsolideerde staat van de financiële situatie, punt 9.3.

7.6.2 Concentratierisico

Het concentratierisico op de marktrisico's bevat de risico's op bijkomende verliezen gedragen door de onderneming hetzij door een gebrek aan diversificatie van het activaportefeuille (verliezen toegenomen door de beleggingsconcentratie in een geografische zone of in een activiteitensector), hetzij door een grote blootstelling aan het wanbetalingsrisico van een enkele emittent van vastgoedwaarden of van een groep verbonden emittenten.

7.6.2.1 Verdeling per sector

Om de concentratie op sectoraal niveau van de financiële activa te beheren, groepeert het financiële limietensysteem de activa in aparte activaklassen en bepaalt een strategie voor de toewijzing van activa die een gezonde diversificatie mogelijk maakt.

In 2021 en 2022 wordt de verdeling per sector van de aandelen en beleggingsfondsen alsook van de obligaties en aanverwante effecten die werden belegd als volgt voorgesteld:

Obligaties en aanverwante effecten:

31 december 2022
Verdeling in marktwaarde

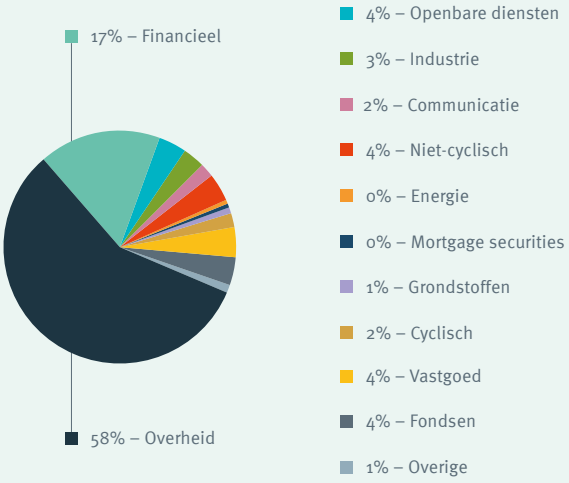

31 december 2021
Verdeling in marktwaarde

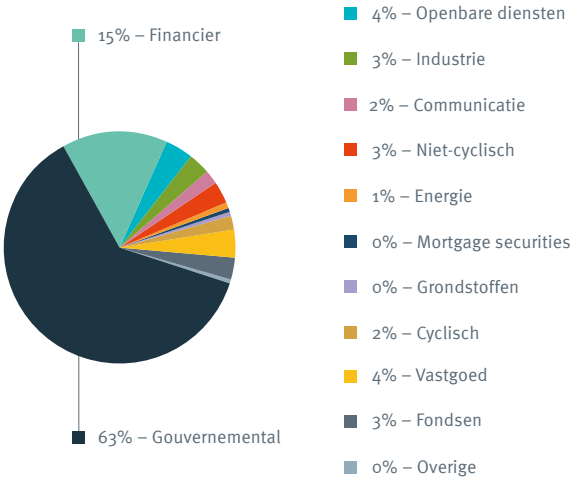

Aandelen, deelnemingen en beleggingsfondsen:

31 december 2022
Verdeling in marktwaarde

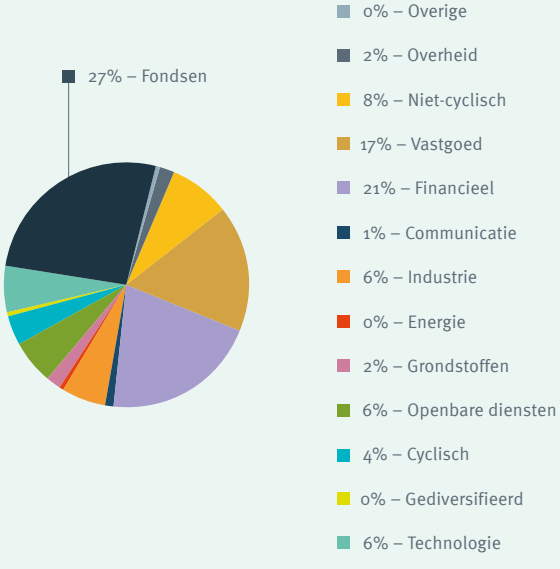

31 december 2021
Verdeling in marktwaarde

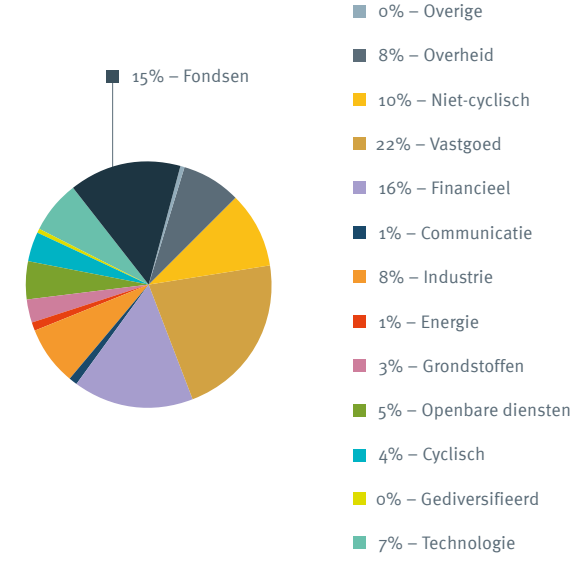

7.6.2.2 Blootstelling aan het soevereine risico

Eind december 2022 bedraagt het deel belegd in soevereine of supranationale schulden 62% van het totaal van de reële waarde van alle obligatie-effecten (d.i. 7.001,5 miljoen euro op een totaal van 11.251,7 miljoen euro). Eind 2021 was deze verhouding 68% (hetzij 10.202,2 miljoen euro op een totaal van 15.098,4 miljoen euro).

De tabel hieronder toont de blootstelling met betrekking tot de uitgegeven schulden, waarborgen of gelijkgestelden aan regeringen, in reële waarde, per geografische zone.

In duizend euro, in marktwaarde	31 december 2022	31 december 2021
Duitsland	561.974	687.135
Oostenrijk	162.449	182.849
België	1.985.150	3.164.039
Canada	2.826	4.536
Spanje	596.735	874.069
Centraal- en Oost-Europa	354.048	559.857
Frankrijk	996.709	1.383.082
Ierland	359.769	551.890
Italië	525.322	777.451
Nederland	12.631	13.820
Scandinavië	73.244	99.958
Portugal	582.293	806.847
Supranationale effecten	589.514	830.249
Overige	198.787	266.467
Totaal	**7.001.451**	**10.202.248**

In het kader van het beheer van het kredietrisico wordt het detail van de blootstelling aan het hierboven opgenomen soevereine risico geanalyseerd met inbegrip van alle uitgegeven schulden, waarborgen of gelijkgestelden aan regeringen zonder beperking tot hun activiteitensector. De effecten van vennootschappen die actief zijn in de openbare diensten, maar verzekerd zijn door de Belgische staat, worden bijvoorbeeld beschouwd als overheidsschulden en aanverwante schulden. Dit verklaart dat het totaalbedrag van de blootstelling aan het soevereine risico, d.i. 7.001,5 miljoen euro op 31 december 2022 (tegen 10.202,2 miljoen euro op 31 december 2021) hoger is dan het bedrag opgenomen in de sector «overheid», d.i. 6.473,1 miljoen euro (tegen 9.462,3 miljoen euro op 31 december 2021).

7.6.3 Liquiditeitsrisico

7.6.3.1 Aard en omvang van de risico's

Wij menen dat het liquiditeitsrisico waaraan de maatschappij onderworpen is vanuit twee aparte invalshoeken kan worden geanalyseerd:

- Markt(il)liquiditeitsrisico: het risico op verliezen omwille van het feit dat een onderneming niet gemakkelijk een positie zal kunnen compenseren of afstoten tegen de marktprijs ingevolge ontoereikende marktdiepte of marktverstoringen.
- Financierings(il)liquiditeitsrisico: het risico op verliezen omwille van het feit dat de onderneming niet in staat zou zijn te voldoen aan de behoefte aan huidige en toekomstige, verwachte en onverwachte, schatkiststromen zonder haar dagelijkse operaties of haar financiële positie te schaden.

Globaal is het liquiditeitsrisico dus het risico om niet te kunnen beantwoorden aan de al dan niet verwachte vragen, uitgegeven door de verzekerden of door de andere maatschappijen, zonder de rentabiliteit van de maatschappij aanzienlijk te belasten.

Dit risico wordt halfjaarlijks geanalyseerd en opgevolgd via vergelijkingen tussen de contractuele looptijden van het actief en het passief waardoor het mogelijk is de impact van een wijziging van de terugbetalingsprofielen van hoofdzakelijk de passiva te meten.

7.6.3.2 ALM-risico's

Een driemaandelijks ALM-verslag laat toe het activa-passivabeheer en de liquiditeitssituatie te diagnosticeren en de nodige corrigerende maatregelen voor te stellen. Dit verslag wordt geanalyseerd door het comité ALCO. De besluiten worden voorgesteld aan het Directiecomité dat eventueel de passende corrigerende maatregelen neemt die het mogelijk maken om bepaalde risico's specifiek te sturen. Een samenvattend verslag wordt overgemaakt aan de Raad van bestuur.

Het Comité ALCO heeft als opdracht bij te dragen aan de bescherming van Ethias op het vlak van rentabiliteit, liquiditeit en Solvency II-positionering. Het comité staat in voor het valideren van de strategieën inzake ALM, investering, het opvolgen van het beleggingsrisico, het valideren van de SAA, het verzekeren van de coherentie met de risicobereidheid.

7.6.3.3 Analyse van de contractuele looptijden

Het liquiditeitsrisico wordt hoofdzakelijk geanalyseerd binnen de vennootschap Ethias nv, die het merendeel van de kasstromen van de Groep bundelt en op basis waarvan het liquiditeitsrisico wordt geanalyseerd en opgevolgd door het management. De tabel hieronder geeft een overzicht van de door Ethias nv verwachte kasstromen per categorie van financiële activa en passiva, en gebundeld per looptijdklasse.

In duizend euro, enkel Ethias nv	31 december 2022						
	Boek-waarde	Verwachte kasstromen (niet-geactualiseerd)					
		Totaal van de niet-geac-tua-liseerde stromen	Tot 1 jaar	Van 1 tot en met 5 jaar	Van 6 tot en met 10 jaar	Van 11 tot en met 20 jaar	Meer dan 20 jaar
Activa							
Obligaties en aanverwante effecten	11.241.148	15.121.123	1.794.448	3.865.838	3.626.225	3.423.563	2.411.050
Deelnemingen, aandelen, beleggings-fondsen en beleggingsvastgoed	1.848.789	2.943.786	9.897	827.000	627.964	870.199	608.726
Leningen en deposito's	1.311.895	1.541.471	110.568	470.903	284.429	605.796	69.774
Geldmiddelen en kasequivalenten	601.476	673.168	673.168	-	-	-	-
Beleggingen behorend tot aan belegg-gingen gekoppelde contracten	1.609.303	1.715.263	1.715.263	-	-	-	-
Derivaten	372.595	372.317	123.573	248.744	-	-	-
Totaal van de activa	**16.985.205**	**22.367.128**	**4.426.917**	**5.412.485**	**4.538.618**	**4.899.557**	**3.089.551**
Passiva							
Verplichtingen met betrekking tot verzekerings- en beleggingscontracten	12.916.391	14.923.900	1.847.338	3.794.031	2.875.372	3.612.798	2.794.361
Verplichtingen met betrekking tot aan beleggingen gekoppelde contracten	1.609.303	1.633.584	1.633.584	-	-	-	-
Achtergestelde schulden	498.775	600.960	120.567	464.153	1.310	2.881	12.049
Overige financieringsschulden	545.367	545.285	545.285	-	-	-	-
Derivaten	238.821	238.543	21.960	216.583	-	-	-
Totaal van de passiva	**15.808.658**	**17.942.272**	**4.168.733**	**4.474.767**	**2.876.682**	**3.615.680**	**2.806.410**

In duizend euro, enkel Ethias nv	31 december 2021						
	Boek-waarde	Verwachte kasstromen (niet-geactualiseerd)					
		Totaal van de niet-geac-tua-liseerde stromen	Tot 1 jaar	Van 1 tot en met 5 jaar	Van 6 tot en met 10 jaar	Van 11 tot en met 20 jaar	Meer dan 20 jaar
Activa							
Obligaties en aanverwante effecten	15.087.818	16.601.190	2.158.587	4.360.645	3.622.365	3.876.708	2.582.884
Deelnemingen, aandelen, beleggings-fondsen en beleggingsvastgoed	1.989.341	2.752.752	25.666	597.823	574.763	761.333	793.167
Leningen en deposito's	1.033.766	872.403	30.800	56.875	71.094	311.086	402.548
Geldmiddelen en kasequivalenten	373.837	491.533	491.533	-	-	-	-
Beleggingen behorend tot aan belegg-gingen gekoppelde contracten	1.778.054	1.866.957	1.866.957	-	-	-	-
Derivaten	25.852	-	-	-	-	-	-
Totaal van de activa	**20.288.668**	**22.584.835**	**4.573.544**	**5.015.343**	**4.268.222**	**4.949.128**	**3.778.599**
Passiva							
Verplichtingen met betrekking tot verzekerings- en beleggingscontracten	14.041.577	14.910.428	929.992	3.214.217	2.795.244	4.340.185	3.630.791
Verplichtingen met betrekking tot aan beleggingen gekoppelde contracten	1.778.054	1.778.054	1.778.054	-	-	-	-
Achtergestelde schulden	494.777	596.884	22.783	541.236	1.310	2.619	28.936
Overige financieringsschulden	726.327	728.430	630.127	98.303	-	-	-
Derivaten	123.259	-	-	-	-	-	-
Totaal van de passiva	**17.163.994**	**18.013.797**	**3.360.957**	**3.853.755**	**2.796.553**	**4.342.805**	**3.659.727**

De projectie van de kasstromen berust op verschillende hypothesen.

Financiële activa

De portefeuilles worden geprojecteerd in run-off en per activaklasse om de werkelijk verwachte liquiditeitsstromen realistischer weer te geven. Voor activa met een vaste looptijd, zoals obligaties en leningen, worden de kasstromen berekend op basis van hun looptijd en de couponrente. De geldmiddelen en tak 23 worden beschouwd als stromen op minder dan één jaar.

Bovendien worden voor het merendeel van de activa in de volgende klassen: aandelen - deelnemingen - vastgoedbeleggingen, de kasstromen geprojecteerd ervan uitgaande dat deze activaklassen een soortgelijk uitdovingsprofiel zouden volgen als dat van verzekerings- en beleggingscontracten. Dientengevolge wordt op deze activa een afnemend profiel toegepast dat vergelijkbaar is met het profiel van de passiva waarvoor zij als onderpand dienen. Volgens interne overeenkomsten zijn deze activa pas liquide vanaf het tweede prognosejaar. Bovendien is in hun looptijdprofiel een terugkerend inkomstenpercentage ingebouwd over een beleggingshorizon die gelijk is aan het gemiddelde van de verschillende looptijdklassen.

Wij merken ook op dat de effectieve looptijden kunnen afwijken van de contractuele looptijden omdat bepaalde activa clausules bevatten voor vervroegde terugbetaling, met of zonder boetes of clausules van looptijdverlenging.

Passiva

Enkel de toekomstige contractuele premies worden in aanmerking genomen, inclusief voor de activiteiten in Niet-Leven, en zijn de verwachte kasstromen op de verzekeringscontracten gebaseerd op de afkoophypothesen die intern zijn bepaald.

Repo's

In 2021 en 2022 werd de repomargestrategie ingevoerd om te anticiperen op investeringen en hangt het terugbetalingsplan voornamelijk af van de obligatievervaldagen.

Derivaten

In onze analyses is alleen rekening gehouden met de afdekkingen die aanleiding geven tot een omruiling van geldmiddelen op de vervaldag.

7.6.4 Marktrisico

Het marktrisico weerspiegelt het risico met betrekking tot het niveau of de volatiliteit van de marktwaarde van de financiële instrumenten die een impact hebben op de waarde van de activa en passiva van de betrokken onderneming.

Het dekt het renterisico (gevoeligheid voor wijzigingen die de rentecurve beïnvloeden), het aandelenrisico (gevoeligheid voor wijzigingen die het niveau of de volatiliteit van de marktwaarde van de aandelen beïnvloeden), het vastgoedrisico (gevoeligheid voor wijzigingen die het niveau of de volatiliteit van de marktwaarde van de vastgoedactiva beïnvloeden), het spreadrisico (gevoeligheid voor wijzigingen die het niveau of de volatiliteit van de credit spreads beïnvloeden ten opzichte van de risicoloze rentecurve), het wisselkoersrisico (gevoeligheid voor wijzigingen die het niveau of de volatiliteit van de wisselkoersen beïnvloeden) alsook het concentratierisico.

Bovendien geeft het marktrisico in principe elk structureel onevenwicht tussen de activa en de passiva weer, in het bijzonder met betrekking tot hun duration.

Het marktrisico op de financiële beleggingen met betrekking tot de aan beleggingen gekoppelde contracten wordt gedragen door de verzekerde. De financiële beleggingen worden niet in aanmerking genomen in de verschillende analyses hieronder.

7.6.4.1 Renterisico

Het renterisico is het risico gekoppeld aan de gevoeligheid van de waarde van de activa, van de verplichtingen en van de financiële instrumenten voor de wijzigingen die de rentecurve (met inbegrip van de helling) of de volatiliteit van de rentevoeten beïnvloeden.

De renteschommelingen kunnen een invloed hebben op de producten die door de maatschappij worden gecommercialiseerd, bijvoorbeeld op de waarborgen en de winstdeelnames, alsook op de waarde van de beleggingen van de maatschappij. Dit risico vloeit voort uit het verschil in de gevoeligheid van activa en passiva voor rentewijzigingen.

Dit marktrisico wordt op twee gebieden opgevolgd:

- Wat de activa betreft, wordt de duration van de obligatieposities van de portefeuille maandelijks opgevolgd;
- Op het vlak van het activa- en passivabeheer: systematische analyse van de duration- en gevoeligheidsverschillen tussen de activa en de passiva teneinde deze zo veel mogelijk te beperken of, in voorkomend geval, een deel van het risico te dekken.

7.6.4.2 Kredietspreadrisico

Het spreadrisico is het risico gekoppeld aan de gevoeligheid van de waarde van de activa en van de financiële instrumenten voor de wijzigingen die een invloed hebben op het niveau of de volatiliteit van de kredietspreads ten opzichte van de risicoloze rentecurve.

Het spreadrisico wordt beheerd met behulp van limieten die rekening houden met het type blootstelling aan het kredietrisico, de kwaliteit van het krediet alsook door een regelmatige supervisie van het geheel van de portefeuilles. Het beheer van het concentratierisico laat ook toe dit spreadrisico te milderen.

De financiële activa waarop het risico betrekking heeft worden hieronder geventileerd per financiële rating. De voorgestelde bedragen worden gecorrigeerd met het bedrag van de transacties tussen vennootschappen van de Groep.

Wij beschouwen als referentierating de tweede beste beschikbare rating van Moody's, Fitch en Standard & Poor's op de afsluitdatum.

In duizend euro In marktwaarde	31 december 2022						
	AAA	AA	A	BBB	BB en lager	Geen rating	Totaal
Obligaties en aanverwante effecten	841.892	4.050.880	1.995.896	3.477.873	167.756	717.438	11.251.736
Leningen en deposito's	-	18.865	166.995	58.271	-	834.758	1.078.889
Vorderingen	-	-	430	-	-	597.672	598.102
Geldmiddelen en kasequivalenten	-	-	530.675	29.960	187	116.914	677.736
Totaal	**841.892**	**4.069.745**	**2.693.996**	**3.566.103**	**167.943**	**2.266.782**	**13.606.463**

In duizend euro In marktwaarde	31 december 2022						
	AAA	AA	A	BBB	BB en lager	Geen rating	Totaal
Obligaties en aanverwante effecten	981.789	5.619.720	2.763.415	4.762.042	172.261	799.188	15.098.417
Leningen en deposito's	-	20.088	121.483	-	-	743.250	884.820
Vorderingen	-	-	513	-	-	550.124	550.636
Geldmiddelen en kasequivalenten	-	836	396.448	4	191	57.821	455.300
Totaal	**981.789**	**5.640.644**	**3.281.859**	**4.762.046**	**172.453**	**2.150.382**	**16.989.174**

Voor «Obligaties en gelijkgestelde effecten» worden in 2022 zeer weinig ratingwijzigingen waargenomen, de evoluties zijn toe te schrijven aan herbeleggingen (bv. in AAA-govies) en aan de variatie van de marktwaarden van de beleggingen.

7.6.4.3 Prijsrisico op aandelen

Het aandelenrisico is het risico gekoppeld aan de gevoeligheid van de waarde van de financiële instrumenten voor wijzigingen die het niveau van de marktwaarde van de aandelen beïnvloeden.

Het prijsrisico heeft betrekking op de globale positie in marktwaarde van de aandelen in deelnemingen, aandelen en fondsen. De globale positie van de Groep Ethias is opgenomen in de tabel hieronder:

In duizend euro, in marktwaarde	31 december 2022		31 december 2021	
	Reële waarde	% van de waarde in de balans	Reële waarde	% van de waarde in de balans
Deelnemingen	42.292	0,23%	133.831	0,63%
Aandelen	535.701	2,92%	728.625	3,44%
Beleggingsfondsen	414.154	2,26%	447.837	2,12%
Totaal	**992.147**	**5,41%**	**1.310.293**	**6,19%**

7.6.4.4 Prijsrisico op beleggingsvastgoed

Het vastgoedrisico is het risico gekoppeld aan de gevoeligheid van de waarde van de financiële instrumenten voor wijzigingen die het niveau van de marktwaarde van de vastgoedactiva beïnvloeden.

In 2022 bedraagt de marktwaarde van het beleggingsvastgoed van de Groep 635 miljoen euro (hetzij 3,47% van het totale actief) tegen 643 miljoen euro (hetzij 3,04% van het totale actief) in 2021.

7.6.4.5 Wisselkoersrisico op vreemde munten

Het wisselkoersrisico (of muntrisico) is het risico gekoppeld aan de gevoeligheid van de waarde van de financiële instrumenten in vreemde munten voor de wijzigingen die het niveau van de wisselkoersen beïnvloeden. Het wisselkoersrisico is beperkt voor de Groep.

7.6.5 Analyse van de gevoeligheid voor financiële risico's

De meting en de opvolging van elk van deze risico's geven aanleiding tot gevoeligheidsanalyses die toelaten de bruto impact van de crisissimulaties op het globale resultaat alsook op de solvabiliteit van de maatschappij te ramen.

De volgende tabel bevat de schokken die in aanmerking worden genomen voor de beoordeling van de verschillende risicotypes alsook van de impact ervan op de resultatenrekening en op de overige onderdelen van het totaalresultaat.

De shocks die in aanmerking worden genomen zijn deze die door de directie van de onderneming worden gebruikt in het kader van de beoordeling van de marktrisico's. De gebruikte grootheden liggen in de buurt van deze bepaald in het kader van de Solvency II-norm. De voorgestelde gevoeligheidsanalyse is gebaseerd op de aandelen- en obligatieportefeuille in het bezit van Ethias nv. In het geval van de aandelen wordt er ook rekening gehouden met de bevek Ethias Sustainable Investment Fund (E.S.I.F.). De bedragen houden geen rekening met de gevolgen van de toepassing van de schaduwboekhouding noch met de toereikendheidstest van de technische voorziening.

In duizend euro, enkel Ethias nv (en bijkomend Ethias S.I.F. in het geval van de aandelen)	31 december 2022	
	Geschatte impact op de resultaten-rekening	**Geschatte impact op de overige elementen van het globale resultaat**
Renterisico (m.u.v. derivaten)		
Verhoging van de rentecurve met 100 basispunten	(2.756)	(945.699)
Verlaging van de rentecurve met 100 basispunten	2.756	945.699
Kredietspreadrisico		
Verhoging van de kredietspread met 100 basispunten	(3.400)	(913.855)
Verlaging van de kredietspread met 100 basispunten	3.400	913.855
Prijsrisico op aandelen		
Verlaging van de prijs van de aandelen met 39%	(117.727)	(234.550)
Verhoging van de prijs van de aandelen met 39%	38.687	313.590

In duizend euro, enkel Ethias nv (en bijkomend Ethias S.I.F. in het geval van de aandelen)	31 december 2021	
	Geschatte impact op de resultaten-rekening	**Geschatte impact op de overige elementen van het globale resultaat**
Renterisico (m.u.v. derivaten)		
Verhoging van de rentecurve met 100 basispunten	(3.254)	(1.404.333)
Verlaging van de rentecurve met 100 basispunten	3.254	1.404.333
Kredietspreadrisico		
Verhoging van de kredietspread met 100 basispunten	(7.968)	(1.401.482)
Verlaging van de kredietspread met 100 basispunten	7.968	1.401.482
Prijsrisico op aandelen		
Verlaging van de prijs van de aandelen met 39%	(87.308)	(344.811)
Verhoging van de prijs van de aandelen met 39%	51.906	378.938

De rente- en kredietspreadgevoeligheid is lager dan eind 2021 omdat de marktwaarden van de activa waarop zij van toepassing zijn aanzienlijk gedaald is na de forse rentestijgingen in 2022. Wat het aandelenrisico betreft, zien we een vermindering van de gevoeligheden tussen de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) en de P&L bij een daling van de aandelenniveaus omwille van de kleinere aandelenblootstelling in 2022.

Er worden afdekkingsstrategieën via derivaten gebruikt om de blootstelling van Ethias aan het risico een stijging van de credit spreads op overheidsobligaties (termijncontracten op obligaties) te beperken. Tegelijkertijd werden in 2022 aanvullende strategieën ter afdekking van de veranderingen in de marktwaarde van overheidsobligaties (tegen stijgende rente en spreads) afgerond. De geschatte impact van deze afdekkingsderivaten op 31/12/2022 op de gevoeligheid van de overige onderdelen van het totaalresultaat wordt hieronder weergegeven.

Spreadimpact met betrekking tot de termijncontracten op obligaties:

- Verhoging van de kredietspread met 100 basispunten: +231 miljoen euro
- Verlaging van de kredietspread met 100 basispunten: -231 miljoen euro

Rente-impact met betrekking tot de termijncontracten op obligaties:

- Verhoging van de rentevoet met 100 basispunten +105 miljoen euro
- Verlaging van de rentevoet met 100 basispunten -105 miljoen euro

De verschillende impactniveaus zijn aanzienlijk gestegen ten opzichte van 2021 als gevolg van de in 2022 gekochte nieuwe beschermingen.

De bedragen in dit hoofdstuk houden geen rekening met het effect van de toepassing van de schaduwboekhouding noch met de toereikendheidstest voor de technische voorzieningen. De toepassing van deze twee boekhoudkundige aanpassingen compenseerde sterk de gevoeligheid van het resultaat en de OCI voor de marktrisico's bij positieve latenties. Door de marktomstandigheden in 2022 werden de latenties negatief en kon de schaduwboekhouding niet langer worden toegepast.

7.7. Operationele risico's

Het operationeel risico wordt omschreven als het risico op (in)direct verlies dat voortvloeit uit het ontoereikend of falend functioneren van interne/externe procedures, processen en actoren alsook systemen binnen de organisatie, of op grond van externe gebeurtenissen.

De externe gebeurtenissen hebben met name betrekking op natuurrampen (brand, overstromingen ...), ontwikkelingen op wetgevend vlak, betogingen van stakers die de toegang tot de werkplaats belemmeren, enz.

De definitie omvat het juridische risico, maar sluit de strategische en de reputatierisico's uit.

Op het vlak van operationele risico's voert Ethias verschillende types van risicoanalyses uit, met name:

- analyse van de operationele risico's op activiteiten;
- analyse van de operationele risico's op projecten;
- analyse van de operationele risico's op nieuwe producten;
- analyse van de operationele risico's op de organisatorische veranderingen;
- analyse van de transversale operationele risico's die een impact hebben op de verwezenlijking van de strategische doelstellingen van de onderneming;
- Analyse van de informatiebeveiligingsrisico's en de cyberrisico's.

Het Directiecomité monitort rechtstreeks het operationele risico en analyseert en stelt richtsnoeren voor m.b.t. de mitigerende/beheersmaatregelen overeenkomstig het risicobeheerbeleid van Ethias.

7.8. Opkomende risico's

De opkomende risico's onderscheiden zich van andere risico's door de onzekerheden die zij met zich meebrengen. Het is niet eenvoudig de impact ervan in te schatten, maar deze zou aanzienlijk kunnen zijn. Een verzekeraar moet hiermee rekening houden bij zijn risicobeoordeling. Ethias wil verder gaan dan haar reglementaire verplichtingen en in haar periodieke risicobeoordeling rekening houden met alle externe risicofactoren, waaronder de opkomende risico's.

Door de analyses van de externe risico's, waaronder de opkomende risico's, de strategische risico's en de actieve risico's van de onderneming samen te brengen is het mogelijk de belangrijkste risico's voor Ethias te inventariseren en zich zo goed mogelijk voor te bereiden voor de toekomst. Dit geconsolideerde inzicht in de belangrijkste risico's maakt het mogelijk om de stresstests te definiëren die in de ORSA (Own Risk Self Assessment) worden gebruikt. Een analyse van een reeks externe presentaties wordt gebruikt om dit inzicht te versterken en er vinden gestructureerde besprekingen plaats met de Raad van bestuur overeenkomstig de wettelijke voorschriften. Het ORSA-verslag 2022 is op 30 maart 2023 aan de Raad van bestuur voorgelegd en na validatie naar de regelgever gestuurd.

De risicocategorieën die de voorbije jaren het meest in het oog springen zijn: milieurisico's met de nadruk op de klimaatverandering, geopolitieke risico's in verband met de ontwikkeling van de oorlog in Oekraïne en de gevolgen daarvan voor de energieprijzen en de energievoorziening alsook de economische risico's met de aanzienlijke stijging van de inflatie (die deels verband houdt met de stijging van de energiekosten).

Ethias schenkt bijvoorbeeld aandacht aan het probleem van de milieurisico's, waaronder de klimaatrisico's (opwarming, vervuiling ...), die de rentabiliteit van haar producten of zelfs de continuïteit van haar activiteiten ongunstig kunnen beïnvloeden. Zo beoordeelt Ethias elk jaar, als onderdeel van haar ORSA-proces, de mogelijke gevolgen van een natuurramp. De stresstests die bij deze gelegenheid worden uitgevoerd, maken het dus mogelijk om het herverzekeringsbeleid van de onderneming te toetsen.

In haar laatste ORSA-oefening heeft Ethias bijzondere aandacht besteed aan de overstromingen, de aardbevingen en de droogte. Vervolgens werden de risico's in verband met broeikasgasemissies bestudeerd in een nieuw klimaatveranderingsscenario. Het doel van dit scenario is de materiële blootstellingen aan fysieke risico's en overgangsrisico's in kaart te brengen en deze risico's op zowel korte als lange termijn te beoordelen. In 2021 werd een eerste aanpak voorgesteld op basis van de markttendensen en de eerste raadplegingen die de Europese toezichthoudende autoriteiten hebben gehouden vóór de publicatie van de richtlijnen ter zake.

Een groot deel van de contracten Niet-Leven van Ethias heeft een vervaltermijn van één jaar. Dit biedt haar de mogelijkheid om de verzekeringstarieven snel aan te passen op basis van de evolutie in de klimaatrisico's. Haar herverzekeringsverdragen houden rekening met de evolutie van de klimaatrisico's alsook met de marktconcentratierisico's. Uit de besprekingen met de herverzekeraars haalt Ethias informatie over de evolutie van de klimaatrisico's. Dit wordt natuurlijk opgenomen in de tarifering van de herverzekeringsverdragen, wat marktinformatie geeft over de evolutie in de risico's.

Haar Beleid voor duurzaam en verantwoord investeren sluit bovendien investeringen in industriële activiteiten die schadelijk zijn voor het milieu uit.

Bij de ontwikkeling van haar continuïteitsplan voor de operationele activiteiten voert Ethias op regelmatige tijdstippen continuïteitstests uit op haar bedrijfsactiviteiten om zo haar weerstandsvermogen te bepalen ten aanzien van een natuurramprisico dat zich zou kunnen voordoen.

Vanuit diezelfde optiek worden periodiek black-outtests georganiseerd om haar weerstandsvermogen te bepalen op basis van haar energetische autonomie. Deze tests zijn nog belangrijker tegen de achtergrond van de energiecrisis van 2022 en de vrees voor toekomstige energieschaarste door de keuzes die Europa en de Belgische Staat zullen maken op het vlak van nucleaire strategie. In haar continuïteitsplan houdt Ethias rekening met de specifieke studies die op dit gebied zijn uitgevoerd en baseert zij zich hierop om haar testscenario's te bepalen (bijvoorbeeld een afschakelplan, een lokale, regionale of nationale black-out).

Een ander opkomend risico, waar sommige bedrijven al de gevolgen van dragen, is het risico van cyberaanvallen. Het is niet langer de vraag of het zal gebeuren, maar wanneer het zal gebeuren.

Om hiertegen bestand te zijn beoordeelt Ethias, overeenkomstig haar beveiligingsbeleid, elk jaar de maturiteit van haar beveiligingsprocessen. Daartoe wordt grondig geanalyseerd of Ethias voldoet aan alle veiligheidseisen van de internationale normen ISO 27002 en NIST, evenals van de circulaires van de Nationale Bank van België. Deze analyse controleert niet alleen of de regelgeving wordt nageleefd, maar laat ook toe de informatiebeveiligingsrisico's werkelijk te beoordelen. Op basis van een vijftigtal marktconforme dreigingen is Ethias nagegaan of de maatregelen om deze tegen te gaan relevant en adequaat zijn en heeft ze een specifiek behandelingsplan opgesteld om de maturiteit van de beveiligingsprocessen te verbeteren.

Dankzij de investeringen van de voorbije jaren in het beheer van de kwetsbaarheden, het beheer van verouderde software en hardware, de installatie van firewalls, de segmentatie van de netwerken, de bescherming van de eindpunten en de toegangscontrole, waaronder een IAM (Identity and Access Management) voor klanten en een voor werknemers, beschikt Ethias over een adequaat beschermingsniveau.

Specifiek voor de IAM-projecten past Ethias een toegangsmodel toe dat voornamelijk gebaseerd is op de businesstaken van haar werknemers en haar externe klanten.

Het Security Operation Center (SOC), een ander onderdeel van de bescherming van Ethias, laat toe bedreigingen te identificeren en haar platforms te monitoren om snel anomalieën op te sporen en een reactie te initiëren in geval van een aanval.

Haar jaarlijkse interne en externe tests alsook andere door de Nationale Bank aanbevolen externe tests zijn eveneens een indicator van het goede beschermingsniveau van Ethias.

Op het vlak van Recovery is Ethias voortdurend op zoek naar steeds betere oplossingen om de Recovery-tijd bij een cyberaanval te verkorten. De cyberweerbaarheid wordt periodiek getest. Dit maakt het tevens mogelijk om het gedrag van de personen die bij een aanval in de eerste linie staan te optimaliseren. De laatste test die eind 2022 werd uitgevoerd belichtte de verbeterpunten die opgenomen worden in een remediëringsplan.

Al deze beschermingslagen kunnen enkel goed werken als de medewerkers van de onderneming regelmatig bewust worden gemaakt van de belangrijke rol die zij spelen in de informatiebeveiliging. Voor haar bewustmakingsprogramma rond informatiebeveiliging gebruikt Ethias een opleidingstool met vooraf gedefinieerde modules en waarvoor elke werknemer moet deelnemen aan een beoordeling. Gedurende twee opeenvolgende jaren (2021 en 2022) werd de collectieve bonus gekoppeld aan de verplichte deelname aan de opleidingen en aan een slaagpercentage van meer dan 80% voor de quizzen. Tegelijkertijd Ethias voert regelmatig bewustmakingsacties rond specifieke thema's via haar intranet of op de werkvloer. Zij beschikt ook over een eenvoudig proces voor het melden van verdachte e-mails. Hierdoor kan zij zeer snel reageren, zowel op technisch vlak als wat de te volgen procedure betreft. In 2022 werden tests uitgevoerd om na te gaan of de werknemers een phishing-e-mail kunnen herkennen en melden via dit nieuwe vereenvoudigde proces. Dergelijke tests zullen ook in 2023 worden uitgevoerd. De resultaten voor 2022 zijn zeer bevredigend en belichten de inspanningen op het vlak van bewustmaking.

Vanuit solvabiliteitsperspectief staan cyberaanvallen op één lijn met de ESG-risico's die worden beoordeeld in haar jaarlijks ORSA-verslag aan de regelgever.

8. Informatie betreffende milieu- en personeelsaangelegenheden

Informatie over personeel en milieu wordt zowel behandeld in de jaarverslagen van Ethias nv en haar verschillende dochterondernemingen als in hoofdstuk ***5. Duurzaamheid***. De Ethias-groep zou niets zijn zonder de kracht en de inzet van haar medewerkers.

9. Gebeurtenissen na de consolidatie van de financiële positie

Dividend

De Raad van bestuur van Ethias nv zal aan de AV van mei 2023 voorstellen om een dividend van 108 miljoen euro uit te keren.

Bankencrisis van maart 2023

Na het faillissement van enkele Amerikaanse regionale banken (SVB, Silvergate, Signature Bank) escaleerde het marktsentiment snel naar een meer systemisch niveau. In Europa verschoof de aandacht al snel naar de situatie van Crédit Suisse, die haar toegang tot interbancaire liquiditeit zag verslechteren. Ondanks de tussenkomst van de Zwitserse Nationale Bank was Crédit Suisse uiteindelijk gedwongen zichzelf te verkopen aan UBS in de hoop de uitstroom van deposito's te stoppen en de spanningen te verminderen die het hele banksysteem door elkaar schudden. Sindsdien hebben alle centrale banken hun krachtige steun voor de financiële sector betuigd en lijken de spanningen rond de bankwaarden na 3 handelsdagen enigszins te zijn afgenomen.

In deze context profiteert Ethias van de voorzichtige aanpak van haar investeringsbeleid. Ethias heeft een verwaarloosbare indirecte blootstelling aan Credit Suisse van ongeveer 8.000 euro aan AT1-obligaties en een zeer beperkte indirecte blootstelling aan Amerikaanse regionale banken van ongeveer 0,2 miljoen euro. Deze posities zijn enkel aanwezig binnen beleggingsfondsen.

10. Informatie over de omstandigheden die een aanzienlijke invloed kunnen hebben op de ontwikkeling van de vennootschap

10.1. Reglementaire evoluties - Solvency II

Voor 2025 is een herziening gepland van de parameters die bij de berekening van het solvabiliteitsvereiste worden gehanteerd, en wel op een bredere schaal dan tot dusverre bekend was. De Europese toezichthouder op de verzekeringen en de bedrijfspensioenen (EIOPA) was in de loop van 2019 een overleg gestart met de stakeholders van de sector om na te gaan welke aanpassingen er moeten worden aangebracht in de kalibratie van de SCR in standaardformule. Deze voorstellen hebben als doel het Solvency II-stelsel aan te passen aan de marktevoluties en hierin de praktische ervaring op te nemen die verworven werd tijdens de eerste jaren van de toepassing ervan. In 2020 heeft EIOPA een stresstestoefening georganiseerd om de gevolgen van bepaalde aanpassingen op de ondernemingen te beoordelen. Op basis van deze resultaten heeft EIOPA aan de Europese Commissie voorgesteld om in 2021 bepaalde maatregelen in de regelgeving om te zetten.

Om zo goed mogelijk te anticiperen op de impact van de wijzigingen in de toekomstige regelgeving op haar ratio, neemt Ethias deel aan de werkgroep van de Beroepsvereniging van Belgische verzekeringsondernemingen (Assuralia). Daarnaast analyseert Ethias zorgvuldig de voorstellen van de Europese Commissie teneinde de financiële en organisatorische gevolgen ervan te beoordelen.

10.2. Evolutie in de duurzaamheids-regelgeving

De EU-richtlijn betreffende duurzaamheidsrapportage door ondernemingen (CSRD) werd in november 2022 aangenomen en introduceert de meer regelmatige en meer gedetailleerde rapportagevereisten over de impact van bedrijven op milieu, sociale normen en mensenrechten, op basis van gemeenschappelijke en dus vergelijkbare criteria. Deze regels verhelpen tekortkomingen in de bestaande wetgeving inzake de bekendmaking van niet-financiële informatie (NFRD), die vandaag als grotendeels ontoereikend en onbetrouwbaar wordt beschouwd. De Commissie moet uiterlijk in juni 2023 een eerste reeks maatregelen goedkeuren.

De financiële en duurzaamheidsinformatie zullen in één enkel verslag worden opgenomen, zodat beleggers over vergelijkbare informatie beschikken. Om de betrouwbaarheid van de door de ondernemingen verstrekte informatie te waarborgen, zullen zij onderworpen worden aan onafhankelijke audits en certificeringen.

De nieuwe EU-vereisten inzake duurzaamheidsrapportage zullen gelden voor alle grote ondernemingen, zowel beursgenoteerde als niet-beursgenoteerde, alsook voor beursgenoteerde kleine en middelgrote ondernemingen. Zo wordt het verzamelen en publiceren van informatie over de eigen duurzaamheid de norm voor bijna 50.000 bedrijven in de Europese Unie. Momenteel vallen slechts 11.700 bedrijven onder het toepassingsgebied van de Europese wet.

Verwacht wordt dat Ethias haar het eerste verslag volgens de nieuwe regels in 2025 zal publiceren over de gegevens van 2024. Om op deze veranderingen te anticiperen, heeft Ethias de duurzaamheidsinformatie waarover zij wil communiceren reeds geïntegreerd in haar financieel verslag van 2022.

11. Onderzoek en ontwikkeling

11.1. Flora

Flora werd succesvol gelanceerd in september 2020. Ze is de eerste 100 % digitale **Insurtech** die de volledige verzekeringswaardeketen in België dekt. Flora positioneert zich als een aanvullend distributiekanaal voor Ethias door zich in hoofdzaak te richten op de *digital seekers*. Flora biedt Ethias een technologisch platform om nieuwe producten digitaal aan te bieden.

Na de lancering van de **huurdersverzekering** in 2020 pakte Flora in 2021 uit met de innovatieve verzekering voor **cohousers**. Flora blijft op dat elan verdergaan en biedt sinds 2022 een nieuwe 100 % digitale **familiale** verzekering aan.

11.2. Innovation Hub

Een onderneming die duurzaam wil groeien, zal voortdurend creatieve en innovatieve oplossingen moeten vinden om te anticiperen op de verwachtingen van klanten. Daarom heeft Ethias in 2020 Ethi'Hub opgericht, een knooppunt voor innovatie. Het doel? De totstandkoming van nieuwe verzekeringsgerelateerde diensten versnellen. Ethi'Hub is een open, flexibele en participatieve entiteit die samenwerkt met interne collega's en externe partijen.

Sinds 2022 is Ethi'Hub nauw betrokken bij de lancering van Ethias Ventures, de Ethias-dochter die zal investeren in Europese start-ups die verzekeringsgerelateerde oplossingen op insurtechgebied kunnen aanbieden. Het is ook een van de verzekeringsecosystemen waarmee Ethias nv haar activiteiten verder kan ontwikkelen met behulp van innovatieve producten en diensten.

Het complementaire karakter van meer dan 4 000 medewerkers in de groep geeft een echte simpuls aan innovatie, ten voordele van de klanten en van de samenleving in het algemeen.

Waarden ten dienste van innovatie

De innovaties van Ethias weerspiegelen haar engagement voor een meer menselijke en duurzame samenleving. De nadruk ligt op 3 ecosystemen, waarin de belangrijkste maatschappelijke uitdagingen van vandaag en morgen samenkomen:

- Gezondheid
- Mobiliteit
- Huisvesting

11.3. Venturing

Ethias nv richtte eind 2022 Ethias Ventures op als investeringsfonds.

Ethias Ventures is een dochteronderneming van Ethias die in de vorm van eigen vermogen of leningen investeert in start-ups.

Ethias wil investeren in Europese start-ups die verzekeringsgerelateerde oplossingen aanbieden op het gebied van insurtech en op een van de verzekeringsecosystemen (mobiliteit, gezondheid, huisvesting en relevante subdomeinen zoals energie, klimaat ...).

Het uiteindelijke doel van Ethias Ventures is Ethias te helpen haar activiteiten te ontwikkelen door middel van innovatieve producten en diensten.

Ethias Ventures ondersteunt de volgende doelstellingen van Ethias:

- De gebruikservaring van haar klanten verbeteren
- Nieuwe diensten ontwikkelen
- Nieuwe verzekeringsproducten aanbieden
- Haar bestaande (handmatige) processen digitaliseren
- Haar verzekeringsproducten verkopen via nieuwe distributiekanalen

11.4. Technologische evoluties

De IT van Ethias blijft zich ontwikkelen in lijn met de strategische doelstellingen om de pijlers "Direct", "Digitaal" en "Publieke Sector" te versterken. In dit verband heeft ze een reeks initiatieven uitgerold, waaronder:

- De herziening van het contract met de IT-leverancier om de resultaatverbintenis van NRB qua delivery te versterken. Dit gebeurt binnen een begrotingskader dat competitief blijft en binnen een omgeving die efficiënter is (m.n. via een geoptimaliseerde governance en een versterkte automatisering binnen NRB). Vanuit diezelfde gedachte heeft Ethias ook een reeks indicatoren gedefinieerd en gecontroleerd om snel de mogelijke oorzaken van storingen en bijbehorende corrigerende maatregelen te kunnen vaststellen.
- Er is de openstelling - in samenwerking met haar IT-partner - naar cloudgehoste oplossingen voor nieuwe toepassingen of nieuwe ontwikkelingen. Dit biedt een opportuniteit voor nieuwe oplossingen, maar vormt ook een kostenbesparing. Het is essentieel om die potentiële transitie te laten gebeuren zonder de veiligheid in het gedrang te brengen en daarbij te voldoen aan de GDPR-wetgeving. Ter voorbereiding werd dan ook gezorgd voor de invoering van een "Ethias Cloud Computing Policy", een "Cloud Decision Tree" en een "Cloud Directive".

- Ethias heeft ook vooruitgang geboekt in de verdere uitrol van de *Agile*-methodologie. Zo werden verschillende transformatiegolven gelanceerd voor diverse Business- en IT-teams bij zowel Ethias als NRB (GED, Non-Life Policy, API & Data Flow, Claims & CRM). Ze heeft ook het gebruik van tools gestandaardiseerd en verbeterd, met afstemming op deze methodologie.
- Het automatiseringsproces liep verder, met enkele nieuwe realisaties:
- Clea, de digitale helpdeskchatbot, ging in mei 2022 in productie en helpt klanten met veelgestelde vragen over het gebruik van de Klantenzone.
- Nieuwe functionaliteiten/verbeteringen werden doorgevoerd voor het project "AI RDR" (extractie van gegevens uit de Europese ongevalsaangifte in Schade Auto en bepaling van aansprakelijkheid).
- De verwerking van nieuwe mailboxen in Life B2C verloopt nu automatisch via de oplossing "AI Gedimail".
- Het project "GED In Enhancement" is nu in productie om de verwerking van labo- en transportfacturen te automatiseren. Op het programma staat de automatisering van andere documenten.
- In Schade Gezondheidszorg wordt er gewerkt met een voicebot om veelgestelde vragen van verzekerden te beantwoorden.
- Na de uitrol van een roadmap "Artifical Intelligence (AI)" met een consultant en voor alle Ethias-departementen (met focus op Claims) kon Ethias AI verder boosten en meer dan 100 relevante gebruikscases identificeren.
- Naast de verdere ontwikkeling van het verzekeringsproduct voor huurders en cohousers werd bij Flora ook een nieuw product gelanceerd in oktober: de familiale verzekering die in cross-selling wordt verkocht.
- Dankzij de modernisering van haar mainframeplatform kon een eerste "getransformeerd" product worden opgeleverd. Flex-Tariff biedt ons de mogelijkheid om tarieven veel sneller en flexibeler te wijzigen (in eerste instantie voor Auto en Assistance). Dit gebeurt via tools die geen zware IT-ontwikkeling meer vergen.

Bepaalde ontwikkelingen zijn in het kader van de fiscale stimulansen voor onderzoek en ontwikkeling in mindering gebracht.

12. Overige activiteiten van de Groep

Het nettoresultaat van de overige activiteiten van de Groep wordt hoofdzakelijk gegenereerd door de groep NRB, de vastgoeddochters en de vennootschappen Ethias Sustainable Investment Fund SA (ESIF) en NEB Participations.

In januari 2022 versterkte NRB haar investering in de Salesforce-oplossing via de overname van de vennootschap Ink Consulting.

In het kader van de reorganisatie van de groep NRB werd de fusie van Trasys Luxembourg met NRB op 1 januari 2022 afgerond met de oprichting van een Luxemburgs bijkantoor, evenals de fusies van Logins met Cevi en Infohos met Zorgi. Tot slot werd Together Services vereffend in december 2022.

Het omzetcijfer van de groep NRB (inclusief lopende bestellingen) bedroeg 505,4 miljoen euro en steeg met 3,8 miljoen euro (+0,8%) ten opzichte van 2021. De groei is te danken aan nieuwe overnames in 2021 en 2022 voor 0,7%.

Het geconsolideerde bedrijfsresultaat bedraagt 38,5 miljoen euro op 31 december 2022, dit is een daling van 40% ten opzichte van het vorige boekjaar. Dit verschil (-25 miljoen euro) is voornamelijk te verklaren door (1) de hogere energiekosten, (2) uitstapvergoedingen, (3) de inflatie, (4) consultancykosten en (5) ontmanteling van projecten.

Het nettoresultaat van de groep NRB in BGAAP bedraagt 21,2 miljoen euro (waarvan 17,2 miljoen euro voor het aandeel van de Groep en 4 miljoen euro voor het aandeel van derden). Dit is een daling van 19,6 miljoen euro betekent ten opzichte van 2021.

De subgroep NRB draagt tot beloop van 27,7 miljoen euro bij aan het geconsolideerde resultaat, waarvan 12,5 miljoen euro in belangen van derden.

Wat de vastgoeddochters, NEB Participations en ESIF betreft, waren er geen grote gebeurtenissen in de loop van 2022.

13. Governanceverslag[1]

13.1. Samenstelling van de organen

13.1.1Het Directiecomité

Naam	Functie
Philippe Lallemand	Voorzitter - Chief Executive Officer
Wilfried Neven	Ondervoorzitter - Chief Customer Experience Officer
Nicolas Dumazy	Lid - Chief Strategy & Data Officer
Maryline Serafin	Lid - Chief Financial Officer
Benoît-Laurent Yerna	Lid - Chief Risk Officer
Luc Kranzen	Lid - Chief Claims & Delight Officer
Joris Laenen	Lid - Chief Investment & Life Officer
Izabella Molnar	Lid - Chief Digital & Transformation Officer

13.1.2 De Raad van bestuur

Naam	Functie
Myriam Van Varenbergh	Voorzitter
Jacques Braggaar	Bestuurder
Marc Descheemaecker	Bestuurder
Kathleen Desmedt	Bestuurster
Olivier Henin	Bestuurder
Ingrid Loos	Bestuurster (onafhankelijk)
Claude Melen	Bestuurster (onafhankelijk)
Marc Meurant	Bestuurder
Philip Neyt	Bestuurder
Anne-Marie Seeuws	Bestuurster (onafhankelijk)
Karl Van Borm	Bestuurder
Bruno van Lierde	Bestuurder (onafhankelijk)
Philippe Lallemand	Bestuurder
Wilfried Neven	Bestuurder
Maryline Serafin	Bestuurster
Benoît-Laurent Yerna	Bestuurder

13.1.3 Het Audit- en Risicocomité

Naam	Functie
Bruno van Lierde	Voorzitter
Marc Descheemaecker	Lid
Ingrid Loos	Lid
Claude Melen	Lid
Marc Meurant	Lid

13.1.4 Het Benoemings- en Remuneratiecomité

Naam	Functie
Myriam Van Varenbergh	Voorzitter
Jacques Braggaar	Lid
Olivier Henin	Lid
Anne-Marie Seeuws	Lid

13.1.5 De Commissaris

PwC – Bedrijfsrevisoren cvba

Culliganlaan 5 - B-1831 Diegem

Vertegenwoordigd door T. Meuleman, Erkend revisor A01894 - Aangesteld voor de boekjaren 2020, 2021 en 2022.

1 Situatie op 31/12/2022

13.2. Externe functies uitgeoefend door de leidinggevenden van de Groep

Overeenkomstig artikel 83 van de wet van 13 maart 2016 betreffende het statuut van en het toezicht op de verzekerings- en herverzekeringsondernemingen ("Solvency II-wet"), het reglement van de NBB van 9 november 2021 en de mededeling NBB_2022_19 van 12 juli 2022 over de uitoefening van externe functies door de leiders en de verantwoordelijken voor onafhankelijke controlefuncties van gereglementeerde ondernemingen publiceert Ethias nv de lijst van externe functies uitgeoefend door haar niet-uitvoerende bestuurders, haar leden van het Directiecomité en haar leden van de Management Meeting met band H van Ethias nv.

13.2.1 Bestuurders van Ethias nv

Naam	Maatschappij	Maatschappelijke zetel	Activiteitendomein	Uitgeoefende functie
Descheemaecker Marc	GIMV (actions et obligations cotées)	Karel Oomsstraat 37, 2018 Antwerpen	Beleggingsonderneming	Bestuurder en lid van het Audit- en Risicocomité
	De Lijn	Motstraat 20, 2800 Mechelen	Openbaar vervoer	Ondervoorzitter van de Raad van bestuur, lid van het Audit- en Risicocomité en lid van het Benoemings- en remuneratiecomité
	Lijncom	Heusdenbaan 46 bus 2 - 9090 Melle	Reclame op tram en bus	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Lantis	Sint-Pietersvliet 7 – 2000 Antwerpen	Mobiliteit	Voorzitter van de Raad van bestuur, lid van het Benoemings- en remuneratiecomité
	Ecorys	Watermanweg 44 - 3067 GG Rotterdam	Consulting (openbare sector, veiligheid, justitie, enz.)	Bestuurder, lid van het Audit- en Risicocomité
	Tunnel Liefkenshoek	Sint-Annalaan 1 - 9130 Kallo	Beheer van de Liefkenshoektunnel	Bestuurder
Henin Olivier	Fedimmo	Cantersteen 47, 1000 Bruxelles	Vastgoedbeheer	Voorzitter van de Raad van bestuur
	SFPI	Avenue Louise 54/1, 1050 Bruxelles	Beleggingsonderneming	Ondervoorzitter van de Raad van bestuur, lid van het Strategisch Comité
	Sabena Aerospace Engineering	Avenue E. Mounier 2, 1200 Bruxelles	Onderhoud van lucht- en ruimtevaartuigen	Bestuurder en CFO
	EthiasCo	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Beleggingsonderneming	Voorzitter van de Raad van bestuur
	And One Management	Place Sainte-Begge 5, 5300 Andenne	Beheervennootschap	Gedelegeerd bestuurder
	Orizio	Avenue E. Mounier 2, 1200 Bruxelles	Beleggingsonderneming	Bestuurder en CFO
	SABCA	Chaussée de Haecht 1470, 1130 Bruxelles	Luchtvaart	Bestuurder
	Dôme Invest	Rue des Olympiades 2, 6000 Charleroi	Beleggingsonderneming	Onafhankelijk bestuurder
	Stemme Belgium	Rue Capt. Aviateur Jacquet 44, 5020 Namur	Luchtvaart	Onafhankelijk bestuurder
Loos Ingrid	Universiteit Antwerpen	Prinsstraat 13, 2000 Antwerpen	Onderwijs	Bestuurster
Melen Claude	Brussels South Charleroi Airport	Rue des Frères Wright 8, 6041 Charleroi	Luchttransport	Bestuurster, voorzitter van het Audit- en Risicocomité
	Crelan	Boulevard Sylvain Depuis 251, 1070 Bruxelles	Kredietinstelling	Bestuurder en lid van het Audit- en Risicocomité
	CrelanCo	Boulevard Sylvain Depuis 251, 1070 Bruxelles	Kredietinstelling	Bestuurster

Naam	Maatschappij	Maatschappelijke zetel	Activiteitendomein	Uitgeoefende functie
Meurant Marc	Smart Plan	Rue de Linthout 120, 1040 Bruxelles	Onderneming waarvan de activiteit aansluit bij het verzekeringsbedrijf	Voorzitter van de Raad van bestuur
	M.M.H.	Boulevard A. de Fontaine 15, 6000 Charleroi	Verzekeringsonderneming	Uitvoerend bestuurder en risk manager
	Bessonnat	Rue Jean Piret 1B, L-2350 Luxembourg	Beleggingsonderneming	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Scottish Widows Europe	Avenue du Bois 1, L-1251 Luxembourg	Verzekeringsonderneming	Bestuurder, voorzitter van het Audit- en Risicocomité
	AMIFOR	Boulevard Bischoffsheim 1-8, Boîte 3, 1000 Bruxelles	Verzekeringsonderneming	Voorzitter van de Raad van bestuur
	CPH Life	Rue Perdue 7, 7500 Tournai	Verzekeringsonderneming	Bestuurder
	The Ring Ring Company	Culliganlaan 2/F - B9, 1831 Diegem	Communicatie	Bestuurder
Neyt Philipp	BNP Paribas B Invest	Rue Montagne du Parc 3, 1000 Bruxelles	Instelling voor beleggingen in schuldvorderingen die geregeld is bij statuten	Onafhankelijk bestuurder
	BNP Paribas B Strategy	Rue Montagne du Parc 3, 1000 Bruxelles	Instelling voor beleggingen in schuldvorderingen die geregeld is bij statuten	Onafhankelijk bestuurder
	Curalia	Rue des Deux Eglises 33, 1000 Bruxelles	Verzekeringsonderneming	Bestuurder
	Vladubel	Avenue du Port 2, 1080 Bruxelles	Instelling voor beleggingen in schuldvorderingen die geregeld is bij statuten	Bestuurder
	PensioenInvest	Esplanade Heysel 1, PB 94, 1020 Bruxelles	Beheervennootschap	Beheerder
	Ghelamco Invest (beursgenoteerde obligaties)	Zwaanhofweg 10, 8900 Ieper	Vastgoedvennootschap	Bestuurder
Van Borm Karl	EthiasCo	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Beleggingsonderneming	Bestuurder
Van Lierde Bruno	SMA	Avenue Hamoir 24B, 1180 Bruxelles	Beheervennootschap	Gedelegeerd bestuurder
	Sopartec	Place de l'université 1 1348 Louvain-la-Neuve	Beleggingsonderneming	Voorzitter van de Raad van bestuur, voorzitter van het Benoemings- en remuneratiecomité
	Tempora	Rue des Anciens Etangs 44-46, 1190 Bruxelles	Ontwikkeling en beheer van tentoonstellingen en culturele sites	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Buy Way	Boulevard Baudouin 29 bte 2, 1000 Bruxelles	Kredietinstelling	Voorzitter van de Raad van bestuur, voorzitter van het Benoemings- en remuneratiecomité
	Cliniques de l'Europe	Avenue Defré 2016, 1180 Bruxelles	Ziekenhuissector	Voorzitter van de Raad van bestuur, voorzitter van het Benoemings- en remuneratiecomité
	Inventures II SDG Growth	Avenue des Arts 56, 1000 Bruxelles	Instelling voor beleggingen in schuldvorderingen die geregeld is bij statuten	Voorzitter van de Raad van bestuur, lid van het investeringscomité
	Network Research Belgium (NRB)	Zoning industriel des Hauts-Sarts 2ème av. 65, 4040 Herstal	Nevendiensten verrichtende onderneming	Bestuurder, lid van het Audit- en Risicocomité
	Vives Inter University Fund	Place de l'université 16 bte 27, 1348 Louvain-la-Neuve	Beleggingsonderneming	Bestuurder
	Lloyd's Insurance Company	Bastion Tower, Etages 13&14, Place du Champ de Mars 5, 1050 Bruxelles	Verzekeringsonderneming	Voorzitter van de Raad van bestuur, lid van het Audit- en Risicocomité en voorzitter van het Benoemings- en remuneratiecomité
	The Ring Ring Company	Culliganlaan 2/F - B9, 1831 Diegem	Communicatie	Bestuurder
Van Varenbergh Myriam	Network Research Belgium (NRB)	Zoning industriel des Hauts-Sarts 2ème av. 65, 4040 Herstal	Nevendiensten verrichtende onderneming	Bestuurster

13.2.2 Effectieve leiders van Ethias nv

Naam	Maatschappij	Maatschappelijke zetel	Activiteitendomein	Uitgeoefende functie
Lallemand Philippe (CEO)	Safran Aero Boosters	Route de Liers 121, 4041 Herstal	Bouw van lucht- en ruimtevaartuigen	Bestuurder
	Ethias Pension Fund	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Beleggingsonderneming	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Network Research Belgium (NRB)	Zoning industriel des Hauts-Sarts 2ème av. 65, 4040 Herstal	Nevendiensten verrichtende onderneming	Voorzitter van de Raad van bestuur, voorzitter van het Benoemings- en remuneratiecomité
	Assuralia	Square de Meeûs 29, 1000 Bruxelles	Verzekeringen	Lid van het Uitvoerend comité en bestuurder
	Socofe	Avenue Maurice Destenay 13 bte 2, 4000 Liège	Beleggingsonderneming	Bestuurder
	NEB Participations	Rue Louvrex 95, 4000 Liège	Holding	Voorzitter van de Raad van bestuur
	NEB Foncière	Rue Louvrex 95, 4000 Liège	Vastgoedvennootschap	Voorzitter van de Raad van bestuur
	IMA Benelux	Square des Conduites d'Eau 11-12, 4031 Liège	Onderneming waarvan de activiteit aansluit bij het verzekeringsbedrijf	Bestuurder
Neven Wilfried (Vice CEO, CXO)	Xior Student Housing (actions cotées)	Mechelsesteenweg 34, 2018 Antwerpen	Vastgoedvennootschap	Voorzitter van de Raad van bestuur, lid van het Audit- en Risicocomité en lid van het Benoemings- en remuneratiecomité
	Ethias Services	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Nevendiensten verrichtende onderneming	Bestuurder
	Euresa	Rue Royale 151, 1210 Bruxelles	Verzekeringen	Beheerder
	Ethias Ventures	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Nevendiensten verrichtende onderneming	Bestuurder
Dumazy Nicolas (CSDO)	Noshaq	Rue Lambert Lombard 3, 4000 Liège	Beleggingsonderneming	Bestuurder en lid van het Audit- en Risicocomité
	IMA Benelux	Square des Conduites d'Eau 11-12, 4031 Liège	Onderneming waarvan de activiteit aansluit bij het verzekeringsbedrijf	Bestuurder, voorzitter van het Audit- en Risicocomité
	Ethias Services	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Nevendiensten verrichtende onderneming	Bestuurder
	Ethias Ventures	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Nevendiensten verrichtende onderneming	Voorzitter van de Raad van bestuur
Kranzen Luc (CCDO)	Ethias Services	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Nevendiensten verrichtende onderneming	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Euresa	Rue Royale 151, 1210 Bruxelles	Verzekeringen	Beheerder
	IMA Benelux	Square des Conduites d'Eau 11-12, 4031 Liège	Onderneming waarvan de activiteit aansluit bij het verzekeringsbedrijf	Bestuurder
Laenen Joris (CILO)	GIMV Health & Care	Karel Oomsstraat 37, 2018 Antwerpen	Beleggingsonderneming	Bestuurder
	DG Infra Yield	Karel Oomsstraat 37, 2018 Antwerpen	Beleggingsonderneming	Bestuurder
	Ethias Pension Fund	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Beleggingsonderneming	Bestuurder
	Ethias Ventures	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Nevendiensten verrichtende onderneming	Bestuurder
Molnar Izabella (CDTO)	IME Services & Consulting	Everbergstraat 72, 3071 Erps-Kwerps	Managementvennootschap	Statutair zaakvoerder
	Ethias Ventures	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Nevendiensten verrichtende onderneming	Bestuurster en lid van het Technical Committee

Serafin Maryline (CFO)	Network Research Belgium (NRB)	Zoning industriel des Hauts-Sarts 2ème av.65, 4040 Herstal	Nevendiensten verrichtende onderneming	Bestuurster
	Ethias Services	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Nevendiensten verrichtende onderneming	Bestuurster
	Glasfaser Ostbelgien	Klötzerbahn 24, 4700 Eupen	Toegangsnetwerk in glasvezel	Bestuurster
Yerna Benoît-Laurent (CRO)	Ethias Pension Fund	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Beleggingsonderneming	Bestuurder
	Liège Airport	Aéroport de Liège, Bât 44, 4460 Grâce-Hollogne	Luchttransport	Bestuurder en lid van het Audit- en Risicocomité
	NEB Participations	Rue Louvrex 95, 4000 Liège	Holding	Bestuurder
	NEB Foncière	Rue Louvrex 95, 4000 Liège	Vastgoedvennootschap	Bestuurder
	Ethias Ventures	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Nevendiensten verrichtende onderneming	Bestuurder en lid van het Investment Committee

13.2.3 Leden van het management van Ethias nv

Naam	Maatschappij	Maatschappelijke zetel	Activiteitendomein	Uitgeoefende functie
Bernier Bertrand (Head of Asset Management)	Ethias Sustainable Investment Fund	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Beleggingsonderneming	Bestuurder
	Boosting.brussels by finance&invest. Brussels	Rue aux Laines 70, 1000 Bruxelles	Beleggingsonderneming	Bestuurder
	Finance&Invest.Brussels (SRIB SA)	Rue aux Laines 70, 1000 Bruxelles	Beleggingsonderneming	Bestuurder
	Veran Real Estate CY	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Patrimoniumvennootschap	Voorzitter van de Raad van bestuur
	UP 38	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Patrimoniumvennootschap	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Sagitta	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Patrimoniumvennootschap	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Real Goed Invest	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Patrimoniumvennootschap	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Lothian Developments IV	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Patrimoniumvennootschap	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Koala	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Patrimoniumvennootschap	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Jan Dockx	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Patrimoniumvennootschap	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Immo Vivegnis	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Patrimoniumvennootschap	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Immo Hofveld	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Patrimoniumvennootschap	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Het Gehucht	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Beleggingsonderneming	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Foncière du Berlaymont	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Patrimoniumvennootschap	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Ethias Patrimoine	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Patrimoniumvennootschap	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Bora	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Patrimoniumvennootschap	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Ariane Real Estate	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Patrimoniumvennootschap	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Archeion	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Patrimoniumvennootschap	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Ankaret Invest	Rue des Croisiers 24, 4000 Liège	Patrimoniumvennootschap	Voorzitter van de Raad van bestuur
Renard Régis (Head of Actuary & Data)	R4C	Avenue des Evaux 3, 1341 Ottignies-Louvain-la-Neuve	Managementvennootschap	Beheerder
Xhonneux Dominique (Head of Risk Management)	Amerigo	Avenue Maurice Destenay 13, 4000 Liège	Beleggingsonderneming	Bestuurster

13.3. Rechtvaardiging van de onafhankelijkheid en de competentie van de leden van het Audit- en Risicocomité van Ethias nv

Het Audit- en Risicocomité is samengesteld uit vijf niet-uitvoerende bestuurders, waaronder drie onafhankelijke bestuurders.

Het Audit- en Risicocomité wordt voorgezeten door Bruno van Lierde en is tevens samengesteld uit Marc Descheemaecker, Ingrid Loos, Claude Melen en Marc Meurant.

De h. van Lierde beschikt over een diploma rechten en economie (KU Leuven) en volgde het Stanford Executive Program. Hij heeft ruime ervaring in financiële diensten aangezien hij als Senior Partner en Managing Director van de Boston Consulting Group advies heeft verleend aan de algemene directies van banken en verzekeringsmaatschappijen over hun strategie, fusies en overnames, hun organisatie, grote programma's voor verandering en verbetering van de prestaties. Hij was professor strategie aan Solvay Brussels School of Economics and Management. Hij is voorzitter van de raden van bestuur van Buy Way, Inventures II SDG Growth Fund, Lloyd's Insurance Company, Sopartec, Tempora, alsook van de vzw's Europa Ziekenhuizen en SOS Kinderdorpen België. Hij is ook lid van de raad van bestuur van NRB, The Ring Ring Company, Vives Inter University Fund en de vzw H. Uni, en gedelegeerd bestuurder van SMA. M van Lierde voldoet overigens aan de onafhankelijkheidscriteria die zijn vastgelegd in artikel 15,94° van de wet van 13 maart 2016 betreffende het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen

De h. Descheemaecker is licentiaat in de toegepaste economische wetenschappen en heeft een postgraduaat in Europese economische studies. Hij was uitvoerende ondervoorzitter van ISS Group, gedelegeerd bestuurder van ISS Belgium, bestuurder van Vitrufin (vereffend op 25/10/2019), voorzitter van de raad van bestuur van Brussels Airport Company en gedelegeerd bestuurder, bestuurder en Voorzitter van het Auditcomité van de NMBS, bestuurder van de EIB en het EIF. Hij is momenteel voorzitter van de raad van bestuur van Lijncom en Lantis, ondervoorzitter van de raad van bestuur van De Lijn en bestuurder van GIMV, Ecorys en Liefkenshoektunnel.

Mevr. Loos beschikt over een licentie in de toegepaste economische wetenschappen alsook over een master in de economie en in change management (Sioo - Universiteit Utrecht-Amsterdam). Tijdens haar loopbaan in de financiële sector bekleedde zij leidinggevende functies in de toekenning van kredieten, de financiële engineering, het risk management en de interne audit. Zij was secretaris-generaal van de Fortis-groep. Zij was ook director bij PwC Belgium Advisory, waar ze zich toelegde op corporate governance. Mevr. Loos is ook onafhankelijk lid van het auditcomité van de groep Stad Antwerpen en bestuurder van de Universiteit Antwerpen. Zij voldoet overigens aan de onafhankelijkheidscriteria die zijn vastgelegd in artikel 15,94° van de wet van 13 maart 2016 betreffende het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen

Mevr. Melen is licentiate in managementwetenschappen en heeft een aanvullende opleiding gevolgd in analyse, controle en revisoraat. Momenteel is zij bestuurster en voorzitster van het auditcomité van Brussels South Charleroi Airport, alsook bestuurster en lid van het auditcomité van Crelan, AXA Bank en CrelanCo. Zij komt van het Belgische Rekenhof, waar zij belast was met de controle van de rekeningen en begrotingen van de Federatie Wallonië-Brussel en van de ION's, en is nu strategisch projectleider bij de NVSM. Zij voldoet overigens aan de onafhankelijkheidscriteria die zijn vastgelegd in artikel 15,94° van de wet van 13 maart 2016 betreffende het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen

De h. Meurant is burgerlijk ingenieur in de toegepaste wiskunde en licentiaat in de actuariële wetenschappen. Hij heeft een solide ervaring opgebouwd in de verzekeringswereld als lid van het directiecomité en vervolgens CEO van Winterthur-Europe Verzekeringen voor België en Luxemburg. Vervolgens was hij CEO van CPH Life, waar hij onder meer de invoering van de SII-reglementering stuurde. Bovendien was hij bestuurder van BBL Life en BBL Insurance, Touring Verzekeringen, Atelia, Verheyen, Winterthur Tsjechische Republiek en lid van het Uitvoerend Comité van Assuralia. De h. Meurant is thans ook voorzitter van de raden van bestuur van Amifor, Smart Plan en Bessonnat, risk manager en uitvoerend bestuurder van M.M.H., bestuurder van CPH Life en The Ring Ring Company alsook bestuurder en voorzitter van het audit- en risicocomité van Scottish Widows Europe.

13.4. Rechtvaardiging van de competentie van de leden van het benoemings- en remuneratiecomité van Ethias nv

Het benoemings- en remuneratiecomité is samengesteld uit vier niet-uitvoerende bestuurders. Het wordt voorgezeten door Myriam Van Varenbergh, voorzitster van de raad van bestuur, en is tevens samengesteld uit Anne-Marie Seeuws, Jacques Braggaar en Olivier Henin.

Mme Van Varenbergh is licentiaat rechten maar heeft ook een specialisatie fiscaal recht en een aanvullende licentie in vennootschapsrecht, naast een diploma in gerechtelijke geneeskunde. Zij volgde ook korte tijd studies in de Verenigde Staten. Mevr. Van Varenbergh is sinds verschillende jaren lid van de raad van bestuur van NRB nv en ook van LUCA School of Arts, en was voorheen o.a. ook lid van de Hoge Raad voor Justitie, de Benoemingscommissie van het Notariaat, de Vlaamse Raad voor Verkiezingsbetwistingen, voorzitster van de Raad voor gelijke kansen voor mannen en vrouwen, bestuurslid van de Vlaamse Regulator voor de Media, NV Fluidda e.a. Zij is momenteel ook actief in

verschillende verenigingen. Ze was ook bestuurster / lid van het directiecomité van Vitrufin (vereffend op 25/10/2019).

Mevr. Seeuws is licentiate in de toegepaste economische wetenschappen. Zij heeft ruime ervaring opgedaan in de verzekeringswereld: zij was bestuurster-lid van het directiecomité van Baloise, bestuurster van Euromex Verzekering, bestuurster-lid en vervolgens voorzitster van het directiecomité van Nateus Life Verzekering, van Nateus Verzekering, van Audi Verzekering en bestuurster van Nateus Nederland en Korfina Insurance. Zij voldoet overigens aan de onafhankelijkheidscriteria die zijn vastgelegd in artikel 15,94° van de wet van 13 maart 2016 betreffende het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen

De h. Braggaar heeft een kandidatuur in de rechten en een licentiaat in de criminologie. Hij bekleedde de functies van verantwoordelijke HR-budget in verschillende ministeriële kabinetten. Hij was adjunct-secretaris-generaal, lid van het Franstalige en nationale directiecomité van de NVSM, waar hij onder meer belast was met het beheer van de human resources van de algemene directie en bestuurder van meerdere vzw's gekoppeld aan de mutualiteit en van Solidaris. Hij was ook bestuurder en lid van het Benoemings- en Remuneratiecomité van Sowaer. Hij was secretaris-generaal van de PS en regeringscommissaris bij Wallimage SA en Wallimage Entreprises. Hij is momenteel politiek secretaris van de PS-fractie in de Senaat en lid van de algemene vergadering van Solidaris voor het grondgebied Mons-Wallonie picarde. De h. Braggaar kent Ethias bijzonder goed aangezien hij bestuurder was van Omob en vervolgens van Ethias Gemeen Recht (nu EthiasCo) en van Vitrufin (vereffend op 25/10/2019).

De h. Henin is licentiaat in de rechten en heeft een DEA in economisch recht. Hij was kabinetsdirecteur van verschillende Ministers, bestuurder van de Europese Investeringsbank, vertegenwoordiger van de minister van financiën bij de regentenraad van de NBB en regeringscommissaris binnen de raad van bestuur van het Beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten, CFO van de NMBS, bestuurder van Thi Factory, Eurogaren Lineas en Brussels Airport Company. Hij is momenteel voorzitter van de raad van bestuur van Fedimmo, ondervoorzitter van de raad van bestuur en lid van het strategisch comité van de FPIM, bestuurder en CFO van Sabena Aerospace Engineering en Orizio, bestuurder van SABCA en onafhankelijk bestuurder van Dôme Invest en Stemme Belgium. De h. Henin is ook voorzitter van de raad van bestuur van EthiasCo.

14. Geconsolideerde financiële staten

14.1. Staat van de geconsolideerde financiële positie

In duizend euro	Bijlagen	31 december 2022	31 december 2021
Acquisitieverschillen	**16.1**	**76.651**	**74.079**
Overige immateriële activa	**16.2**	**122.044**	**111.764**
Bedrijfsgebouwen en andere materiële vaste activa	**16.3**	**40.115**	**43.403**
Recht op gebruik van activa	**16.4**	**51.837**	**62.341**
Deelnemingen in geassocieerde ondernemingen	**16.5**	**198.466**	**57.494**
Beleggingsgebouwen	**16.3**	**426.296**	**459.477**
Financiële activa beschikbaar voor verkoop		11.936.871	15.959.804
Financiële activa tegen hun reële waarde in de resultatenrekening.		307.011	448.907
Leningen, deposito's en overige financiële beleggingen opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs.		1.170.581	884.905
Afgeleide financiële instrumenten	16.7	372.878	25.852
Beleggingen behorend tot aan beleggingen gekoppelde contracten		1.609.303	1.778.054
Financiële beleggingen	**16.6**	**15.396.644**	**19.097.522**
Deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen	**16.14**	**224.801**	**225.730**
Uitgestelde belastingvorderingen	**16.8**	**456.720**	**234**
Vorderingen uit hoofde van verzekerings- of aangenomen herverzekeringsverrichtingen	**16.9**	**233.508**	**198.641**
Vorderingen uit hoofde van overgedragen herverzekeringsverrichtingen	**16.9**	**145.708**	**113.722**
Overige vorderingen	**16.9**	**218.886**	**238.274**
Overige activa	**16.10**	**40.328**	**48.366**
Geldmiddelen en kasequivalenten	**16.11**	**677.736**	**455.300**
Activa bestemd voor de verkoop waaronder activa die betrekking hebben op beëindigde activiteiten	**16.12**	**13.909**	**-**
Totaal van het actief		**18.323.649**	**21.186.346**

In duizend euro	Bijlagen	31 december 2022	31 december 2021
Maatschappelijk kapitaal		1.000.000	1.000.000
Reserves en ingehouden winsten		1.378.383	1.296.346
Nettoresultaat van de periode		397.648	188.970
Overige elementen van het globale resultaat		(1.222.754)	524.236
Eigen vermogen van de Groep		**1.553.277**	**3.009.552**
Deelnemingen die geen controle opleveren		**72.035**	**73.950**
Totaal van het eigen vermogen	**16.13**	**1.625.311**	**3.083.503**
Verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten		8.360.408	9.038.974
Verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten met discretionaire deelneming		4.383.766	4.899.693
Verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten zonder discretionaire deelneming		3.259	3.244
Verplichtingen behorend tot aan beleggingen gekoppelde contracten		1.609.303	1.778.054
Verplichtingen met betrekking tot de winstdeelneming		35.676	43.099
Verplichtingen met betrekking tot verzekerings- en beleggingscontracten	**16.14**	**14.392.412**	**15.763.065**
Achtergestelde schulden	**16.15**	**495.106**	**491.107**
Leaseverplichtingen op meer dan één jaar	**16.15**	**32.932**	**42.680**
Leaseverplichtingen op minder dan één jaar	**16.15**	**17.581**	**18.832**
Overige financieringsschulden	**16.15**	**583.327**	**771.577**
Personeelsbeloningen	**16.16**	**189.647**	**243.268**
Voorzieningen	**16.17**	**12.308**	**24.401**
Afgeleide financiële instrumenten	**16.7**	**238.821**	**123.259**
Opeisbare belastingverplichtingen	**16.18**	**79.243**	**56.051**
Uitgestelde belastingverplichtingen	**16.8**	**27.491**	**37.730**
Schulden verbonden aan de operationele activiteiten	**16.18**	**342.907**	**257.593**
Overige schulden	**16.18**	**286.259**	**273.283**
Schulden verbonden aan de activa beschikbaar voor verkoop en beëindigde activiteiten	**16.12**	**304**	**-**
Totaal van de overige passiva		**16.698.338**	**18.102.844**
Totaal van het passief		**18.323.649**	**21.186.346**

De staten en de toelichtingen in de hoofdstukken 14 tot 18 maken wezenlijk deel uit van de geconsolideerde financiële IFRS-staten opgesteld op 31 december 2022.

14.2. Geconsolideerde resultatenrekening

In duizend euro	Bijlagen	31 december 2022	31 december 2021*
Bruto premies	17.1	2.896.416	2.766.869
Premies overgedragen aan de herverzekeraars	17.3	(45.749)	(40.556)
Wijziging van de voorziening voor niet-verworven premies en lopende risico's (a)		1.149	230
Overige opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten		5.820	4.404
Opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten (a)	**17.1**	**2.857.636**	**2.730.947**
Opbrengsten uit overige activiteiten	**17.4**	**425.047**	**417.697**
Netto-opbrengsten uit beleggingen		428.270	395.005
Netto gerealiseerde meer- of minderwaarden op beleggingen		12.263	83.679
Wijziging van de reële waarde van de beleggingen in het resultaat (b)		(319.315)	143.296
Netto financiële opbrengsten	**17.5**	**121.218**	**621.980**
NETTO-OPBRENGSTEN		**3.403.901**	**3.770.623**
Schadegevallen en verzekeringsprestaties		2.080.239	2.867.394
Nettolasten of -opbrengsten uit overdrachten aan de herverzekeraars	17.3	(39.103)	(116.688)
Beheerlasten (c)		337.405	326.181
Technische lasten van de verzekeringsactiviteiten	**17.2**	**2.378.541**	**3.076.887**
Lasten van de overige activiteiten	**17.4**	**406.838**	**389.403**
Wijziging van de waardeverminderingen en afschrijvingen op beleggingen (netto)	17.5	24.408	13.246
Overige financiële lasten verbonden aan beleggingen	17.5	17.229	18.363
Lasten verbonden aan de financieringsschulden	17.6	28.553	27.810
Financiële en financieringslasten		**70.190**	**59.419**
NETTOLASTEN		**2.855.569**	**3.525.710**
Waardevermindering van de acquisitieverschillen		-	-
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN		**548.332**	**244.914**
Belastingen op het resultaat	17.9	(135.279)	(35.322)
NETTORESULTAAT NA BELASTINGEN		**413.053**	**209.592**
Aandeel in het resultaat van de verbonden ondernemingen		(2.162)	(430)
Nettoresultaat van de beëindigde activiteiten		-	-
Nettoresultaat van het boekjaar		**410.891**	**209.162**
Deel van de Groep		397.599	188.970
Deelnemingen die geen controle opleveren		13.291	20.192

a) Onder aftrek van herverzekering
b) Omvat de wijziging van de reële waarde van de beleggingen waarvan het financiële risico wordt gedragen door de verzekerde
c) Omvat de acquisitiekosten van contracten, de administratiekosten, de interne schadebeheerskosten en overige technische lasten

14.3. Geconsolideerde staat van het globale resultaat ("Comprehensive Income")

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
NETTORESULTAAT VAN HET BOEKJAAR	**410.891**	**209.162**
Actuariële winsten en verliezen op pensioenverplichtingen met vaste prestaties	46.500	34.601
Belastingen	(11.625)	(8.650)
Elementen die niet zullen worden geherklasseerd in de resultatenrekening	**34.875**	**25.951**
Wijziging van de reële waarde van de financiële activa beschikbaar voor verkoop	(2.474.277)	(128.893)
Wijziging van de reële waarde van de afgeleide instrumenten als afdekking van de kasstromen	129.793	(30.925)
Conversieverschillen van de vreemde munten	(1.453)	-
Aandeel in de overige elementen ven het globale resultaat van de verbonden ondernemingen	7.490	-
Belastingen	557.640	58.985
Elementen die in de resultatenrekening kunnen worden geherklasseerd	**(1.780.806)**	**(100.833)**
TOTAAL VAN DE OVERIGE ELEMENTEN VAN HET GLOBALE RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR	**(1.745.931)**	**(74.882)**
TOTAAL GLOBAAL RESULTAAT	**(1.335.040)**	**134.280**
Deel van de Groep	(1.348.332)	114.089
Deelnemingen die geen controle opleveren	13.291	20.192

* Zie toelichting 15.5.24 Toepassing van IAS 8 - Correctie eliminaties tussen ondernemingen

14.4. Staat van de geconsolideerde kasstromen

In duizend euro	Bijlagen	31 december 2022	31 december 2021
Nettoresultaat voor belastingen (Totaal 1)		**548.332**	**244.914**
Afschrijvingen en waardeverminderingen op financiële instrumenten	16.2, 16.3, 16.4	49.196	50.596
Wijziging van de waardeverminderingen op financiële instrumenten en beleggingsgebouwen	16.3, 16.6, 17.5	24.408	13.246
Wijziging van de reële waarde van de beleggingen geboekt in de resultatenrekening	16.6, 17.5	319.315	(143.296)
Voorzieningen voor risico's en lasten, en overige verplichtingen	16.17, 17.7	2.955	5.446
Wijziging van de voorzieningen verbonden aan de verzekerings- en beleggingscontracten	16.14	(349.096)	538.081
Aftrek van de bedragen opgenomen in het lopende resultaat vóór belasting teneinde in aanmerking te worden genomen binnen de reële kasstromen		(379.014)	(404.165)
Correcties van de bedragen die geen invloed hebben op de kasstromen (Totaal 2)		**(332.236)**	**59.907**
Dividenden en afbetalingen op geïnde dividenden		41.453	40.303
Geïnde financiële inkomsten	17.5	349.961	366.371
Aanwending van voorziening voor personeelsbeloning		(17.903)	(15.205)
Wijziging van de vorderingen en lopende schulden	16.9, 16.18	70.223	23.440
Wijziging van de passiva inzake de verzekerings- en beleggingscontracten	16.14	(95)	5.298
Betaalde belastingen		(46.037)	(46.258)
Andere wijzigingen (Totaal 3)		**397.602**	**373.949**
Nettokasstromen gegenereerd (opgeslorpt) door de operationele activiteiten (Totaal 1+2+3)		**613.699**	**678.770**
Genomen deelnemingen in dochterondernemingen, onder aftrek van verworven geldmiddelen	15.3.1	(75.045)	(53.254)
Acquisitie van financiële activa en beleggingsvastgoed	16.3, 16.6	(3.467.191)	(4.588.799)
Acquisitie van materiële en immateriële vaste activa	16.2, 16.3, 16.4	(46.655)	(66.221)
Overdrachten van deelnemingen in dochterondernemingen, onder aftrek van overgedragen geldmiddelen	15.3.2	18.907	20.860
Overdracht van financiële activa en beleggingsvastgoed	16.3, 16.6	3.511.466	3.921.908
Overdracht van materiële en immateriële vaste activa	16.2, 16.3, 16.4	6.318	40.493
Nettokasstromen gegenereerd (opgeslorpt) door de beleggingsactiviteiten		**(52.201)**	**(725.012)**
Inschrijving op kapitaalverhoging		-	4
Terugbetaling van kapitaal		-	-
Dividenden betaald door de moederonderneming		(105.000)	(103.000)
Dividenden uitgekeerd aan derden		(8.980)	(7.365)
Uitgiften van financiële schulden	16.15	(699)	97
Terugbetalingen van financiële schulden	16.15	(6.590)	(17.245)
Intresten betaald op financiële schulden	17.6	(22.706)	(25.071)
Uitgifte van leaseverplichtingen	16.15	9.939	37.078
Terugbetaling van leaseverplichtingen	16.15	(20.451)	(19.591)
Betaalde rentes op leaseverplichtingen	17.6	(345)	(408)
Nettokasstromen gegenereerd (opgeslorpt) door de financieringsactiviteiten		**(154.832)**	**(135.501)**
Totaal van de kasstromen		**406.666**	**(181.743)**
Geldmiddelen of equivalent b egin van de periode	**16.11**	**(271.027)**	**(90.464)**
Geldmiddelen of equivalent einde van de periode	**16.11**	**132.374**	**(271.027)**
Wijziging van de geldmiddelenrekeningen		406.666	(181.743)
Impacts van de conversieverschillen van de vreemde munten en van de overige bewegingen		(1.761)	(10)
Wijziging van de gelopen maar niet-vervallen interesten op kasequivalenten		(1.504)	1.190
Wijziging van de geldmiddelen		**403.401**	**(180.563)**

De lijn «Aftrek van de bedragen opgenomen in het lopende resultaat vóór belasting teneinde in aanmerking te worden genomen binnen de reële kasstromen» omvat hoofdzakelijk ontvangen de dividenden en financiële inkomsten opgenomen in de resultatenrekening.

14.5. Staat van de wijzigingen van het geconsolideerde eigen vermogen

In duizend euro	2022						
	Geplaatst kapitaal	Overgedragen resultaat	Niet-gereali-seerde winsten en verliezen	Overige	Eigen vermogen van de Groep	Deelnemingen die geen controle opleveren	Totaal van het eigen vermogen
Eigen vermogen op 1 januari	**1.000.000**	**1.485.317**	**525.014**	**(779)**	**3.009.552**	**73.950**	**3.083.503**
Nettoresultaat van het boekjaar	-	397.599	-	-	397.599	13.291	410.891
Totaal van de overige elementen van het globale resultaat van het boekjaar	-	-	(1.875.360)	129.430	(1.745.931)	-	(1.745.931)
Overige bewegingen	-	-	-	-	-	-	-
Totaal globaal resultaat	**-**	**397.599**	**(1.875.360)**	**129.430**	**(1.348.332)**	**13.291**	**(1.335.040)**
Kapitaalbewegingen	-	-	-	-	-	-	-
Dividenduitkering	-	(105.000)	-	-	(105.000)	(8.980)	(113.980)
Wijziging van de consolidatieperimeter	-	(1.885)	(1.059)	-	(2.944)	(6.227)	(9.171)
Overige bewegingen	-	-	-	-	-	-	-
Eigen vermogen op 31 december	**1.000.000**	**1.776.031**	**(1.351.405)**	**128.651**	**1.553.277**	**72.035**	**1.625.311**

In duizend euro	2021						
	Geplaatst kapitaal	Overgedragen resultaat	Niet-gereali-seerde winsten en verliezen	Overige	Eigen vermogen van de Groep	Deelnemingen die geen controle opleveren	Totaal van het eigen vermogen
Eigen vermogen op 1 januari	**1.000.000**	**1.405.161**	**602.804**	**(3.686)**	**3.004.278**	**69.453**	**3.073.731**
Nettoresultaat van het boekjaar	-	188.970	-	-	188.970	20.192	209.162
Totaal van de overige elementen van het globale resultaat van het boekjaar	-	-	(77.789)	2.907	(74.882)	-	(74.882)
Overige bewegingen	-	-	-	-	-	-	-
Totaal globaal resultaat	**-**	**188.970**	**(77.789)**	**2.907**	**114.089**	**20.192**	**134.280**
Kapitaalbewegingen	-	-	-	-	-	4	4
Dividenduitkering	-	(103.000)	-	-	(103.000)	(7.365)	(110.365)
Wijziging van de consolidatieperimeter	-	(6.156)	-	-	(6.156)	(7.991)	(14.148)
Overige bewegingen	-	342	-	-	342	(342)	-
Eigen vermogen op 31 december	**1.000.000**	**1.485.317**	**525.014**	**(779)**	**3.009.552**	**73.950**	**3.083.503**

De kolom «Niet-gerealiseerde winsten en verliezen» toont, na toepassing van de schaduwboekhouding, de nettowijziging van de latente meer- of minderwaarden opgenomen op de voor verkoop beschikbare activa en op de deelnemingen in verbonden ondernemingen, alsook de hiermee verbonden uitgestelde belastingen. De kolom «Overige» omvat de reserve voor actuariële winsten en verliezen op pensioenverplichtingen, herwaarderingen van afdekkingsderivaten, omrekeningsverschillen en de daarmee verband houdende uitgestelde belastingen.

De in 2022 uitgekeerde dividenden zijn voornamelijk samengesteld uit het door Ethias nv aan haar aandeelhouders uitgekeerde dividend (105 miljoen euro) en de buiten de Groep uitgekeerde dividenden (9 miljoen euro), hoofdzakelijk door de subgroep NRB.

In 2022 omvat de lijn «Wijziging van de consolidatieperimeter» een vermindering van het eigen vermogen van de groep als gevolg van de wijzigingen in het procentuele belang van Zorgi (ex-Infohos/Xperthis SA) en WLP Holding en de opname van NEB Participations in de consolidatieperimeter. De minderheidsbelangen worden eveneens beïnvloed door deze wijziging in het procentuele belang van Zorgi en door de integratie van Ink Consulting in de consolidatie.

In 2021 omvat de lijn «Wijziging van de consolidatieperimeter» een daling van het eigen vermogen van de groep als gevolg van de wijziging in het procentuele belang van Computerland en Air Properties. De minderheidsbelangen worden eveneens door deze wijzigingen beïnvloed, alsook door de integratie van PDP en SDP in de consolidatie.

15. Algemene inlichtingen

15.1. Juridische structuur

De juridische structuur van de groep is als volgt:

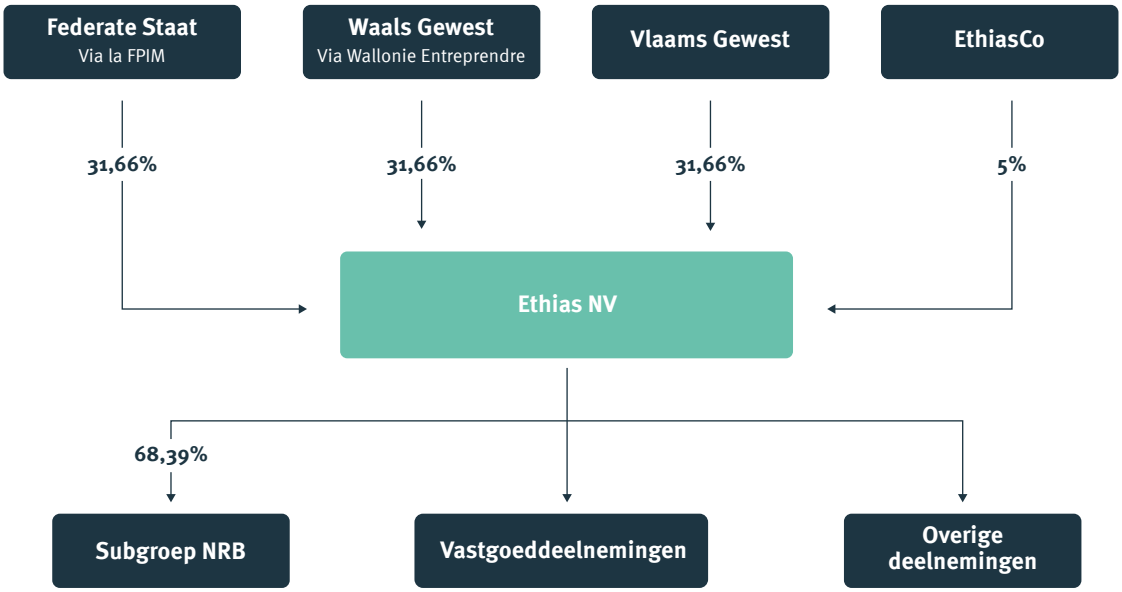

Ethias nv centraliseert alle verzekeringsactiviteiten Leven en Niet-Leven.

Ethias nv is in handen van de Federale Staat via de FPIM, het Waalse Gewest via Wallonie Entreprendre, het Vlaamse Gewest en EthiasCo (historische aandeelhouder).

Zij is bovendien aandeelhouder van verschillende ondernemingen van de groep, waaronder Ethias Services (een dienstenmaatschappij gespecialiseerd in het domein van de pensioenverzekering), Ethias Ventures (investering in innovatieve start-ups die een link met verzekeringen hebben), NRB (een informaticavennootschap), IMA Benelux (bedrijf gespecialiseerd op het vlak van bijstandsverlening), Green4You (installatie en onderhoud van uitrustingen voor duurzame energiewinning) en meerdere vastgoeddochters.

EthiasCo heeft als hoofddoel het bezit en het beheer van deelnemingen waarvan Ethias nv, Socofe en VEH (beide actief in de energiesector) de belangrijkste zijn.

15.2. Consolidatieperimeter

15.2.1 Lijst van de geconsolideerde dochterondernemingen

	31 december 2022					31 december 2021		
	Land	Sector	Devies	Integratie %	Controle %	Integratie %	Controle %	Perimeter wijziging
Consoliderende onderneming :								
Ethias S.A.	België	Verzekering	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Integraal geconsolideerde ondernemingen :								
Vastgoedfilialen								
Air Properties	Luxemburg	Vastgoed	EUR	64,56%	64,56%	64,56%	64,56%	
Ankaret Invest	België	Vastgoed	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Ariane Real Estate	België	Vastgoed	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Bora	België	Vastgoed	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Archeion	België	Vastgoed	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Dockx Jan	België	Vastgoed	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Ethias Patrimoine	België	Vastgoed	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Foncière du Berlaymont	België	Vastgoed	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Real Goed Invest	België	Vastgoed	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Het Gehucht	België	Vastgoed	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Immo Hofveld	België	Vastgoed	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Immovivegnis	België	Vastgoed	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Koala	België	Vastgoed	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Lothian Developments IV	België	Vastgoed	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Naos	Luxemburg	Vastgoed	EUR	67,00%	67,00%	67,00%	67,00%	
Sagitta	België	Vastgoed	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
UP 38	België	Vastgoed	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Veran Real Estate	België	Vastgoed	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
NRB Groep								
Adinfo	België	Informatica	EUR	34,88%	51,00%	34,88%	51,00%	
Afelio	België	Informatica	EUR	68,39%	100,00%	68,39%	100,00%	
Altair	België	Informatica	EUR	68,39%	100,00%	68,39%	100,00%	
Athena Informatic	België	Informatica	EUR	68,39%	100,00%	68,39%	100,00%	
B-data	België	Informatica	EUR	34,88%	51,00%	34,88%	51,00%	
Cevi	België	Informatica	EUR	34,88%	100,00%	34,88%	100,00%	
Computerland	België	Informatica	EUR	68,39%	100,00%	68,39%	100,00%	
Civadis	België	Informatica	EUR	34,88%	100,00%	34,88%	100,00%	
Infohos	België	Informatica	EUR	0,00%	0,00%	49,24%	90,00%	Overgenomen door Zorgi
Ink Consulting	België	Informatica	EUR	68,39%	100,00%	0,00%	0,00%	Acquisitie door NRB
Logins	België	Informatica	EUR	0,00%	0,00%	34,88%	100,00%	Overgenomen door Cevi
NRB	België	Informatica	EUR	68,39%	68,39%	68,39%	68,39%	
Orda's	België	Informatica	EUR	68,39%	100,00%	68,39%	100,00%	
PDP	België	Informatica	EUR	34,88%	100,00%	34,88%	100,00%	

People & Technology	België	Informatica	EUR	68,39%	100,00%	68,39%	100,00%	
Prodata Systems	België	Informatica	EUR	34,88%	100,00%	34,88%	100,00%	
SDP	België	Informatica	EUR	34,88%	100,00%	34,88%	100,00%	
SLM	België	Informatica	EUR	68,39%	100,00%	68,39%	100,00%	
Siggis	België	Informatica	EUR	34,88%	100,00%	34,88%	100,00%	
Trasys Luxembourg	Luxemburg	Informatica	EUR	0,00%	0,00%	68,39%	100,00%	Overgenomen door NRB
Trigone Informatique	Frankrijk	Informatica	EUR	68,39%	100,00%	68,39%	100,00%	
Xperthis Group	België	Informatica	EUR	54,71%	80,00%	54,71%	80,00%	
Zorgi (vroeger Xperthis SA)	België	Informatica	EUR	54,71%	100,00%	49,24%	100,00%	Procentuele wijziging
Overige								
Ethias Sustainable Invest. Fund - Global Equities	België	Overige	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Ethias Sustainable Invest. Fund - High Yield	België	Overige	EUR	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Ethias Services	België	Overige	EUR	99,90%	99,90%	99,90%	99,90%	
Ethias Ventures	België	Holding	EUR	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	Oprichting door Ethias
Glasfaser Ostbelgien	België	Overige	EUR	50,02%	50,02%	0,00%	0,00%	Oprichting door Ethias
Verbonden ondernemingen en vermogensmutatie :								
Vastgoedfilialen								
Cityforward	België	Vastgoed	EUR	49,50%	49,50%	0,00%	0,00%	Acquisitie door Ethias
Hamsterhuren II	België	Vastgoed	EUR	21,69%	21,69%	0,00%	0,00%	Acquisitie door Ethias
WLP Holding	België	Vastgoed	EUR	33,33%	33,33%	50,00%	50,00%	Procentuele wijziging
WLP I	Duitsland	Vastgoed	EUR	30,00%	30,00%	25,00%	25,00%	Procentuele wijziging
WLP II	België	Vastgoed	EUR	33,33%	33,33%	50,00%	50,00%	Procentuele wijziging
WLP III	België	Vastgoed	EUR	33,33%	33,33%	50,00%	50,00%	Procentuele wijziging
WLP IV	België	Vastgoed	EUR	33,33%	33,33%	50,00%	50,00%	Procentuele wijziging
WLP VII	België	Vastgoed	EUR	33,33%	33,33%	50,00%	50,00%	Procentuele wijziging
WLP VIII	België	Vastgoed	EUR	33,33%	33,33%	50,00%	50,00%	Procentuele wijziging
WLP XI	Engeland	Vastgoed	GBP	33,33%	33,33%	50,00%	50,00%	Procentuele wijziging
WLP CVH	België	Vastgoed	EUR	33,33%	33,33%	50,00%	50,00%	Procentuele wijziging
WLP CV	België	Vastgoed	EUR	33,33%	33,33%	50,00%	50,00%	Procentuele wijziging
Zabrixx I	België	Vastgoed	EUR	48,90%	48,90%	0,00%	0,00%	Acquisitie door Ethias
NRB Groep								
BelgiumDC	België	Informatica	EUR	34,19%	50,00%	34,19%	50,00%	
Together Services	België	Informatica	EUR	0,00%	0,00%	34,19%	50,00%	Vereffening
Overige								
IMA Benelux	België	Overige	EUR	33,00%	33,00%	33,00%	33,00%	
Green4You	België	Overige	EUR	26,00%	26,00%	26,00%	26,00%	
NEB Participations	België	Holding	EUR	29,43%	29,43%	0,00%	29,43%	Perimeter wijziging

15.3. Acquisities en overdrachten van dochterondernemingen

15.3.1 Activa en passiva van overgenomen ondernemingen

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Goodwill en overige immateriële vaste activa	2.596	2.869
Beleggingsgebouwen	-	1.243
Financiële beleggingen	-	-
Deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen	-	-
Overige activa en materiële vaste activa	738	7.187
Geldmiddelen en kasequivalenten	5.358	870
Verplichtingen met betrekking tot verzekerings- en beleggingscontracten	-	-
Financieringsschulden	(327)	(705)
Voorzieningen voor risico's en lasten	-	-
Overige passiva	(231)	(3.254)
Deelnemingen met vermogensmutatie	60.358	31.768
Deelnemingen die geen controle opleveren	6.227	7.991
Wijzigingen in het eigen vermogen na overnames	5.684	6.156
Overgenomen netto-actief	**80.403**	**54.124**
Minder: overgenomen geldmiddelen	(5.358)	(870)
Minder: badwill	-	-
Geldmiddelen gebruikt voor acquisities	**75.045**	**53.254**

In 2021 verwierf NRB bijkomend 22% van de deelbewijzen van Computerland, wat haar belang op 100% brengt, en bracht 50% van het kapitaal van Together Services in. NRB nam deel aan de kapitaalverhoging van Belgium DC. Cevi verwierf 100% van de deelbewijzen van PDP. Ethias van haar kant bracht 26% van het kapitaal van Green4You in, verwierf bijkomend 14% van de aandelen in Air Properties (wat haar belang op 65% brengt), en betaalde een bijkomend bedrag voor de aankoop van 67% van de deelbewijzen in Naos in 2019. Tot slot kocht WLP Holding 100% van de deelbewijzen in WLP CVH. De nettokasstroom met betrekking tot de overnames in 2021 bedraagt -1,1 miljoen euro voor computerland, -10,7 miljoen euro voor PDP, -0,1 miljoen euro voor Together Services, -0,3 miljoen euro voor Belgium DC, -0,1 miljoen euro voor Green4You, -8,4 miljoen euro voor Air Properties, -1,2 miljoen euro voor Naos en -31,3 miljoen euro voor WLP CVH.

In 2022 verwierf NRB 100% van de deelbewijzen van Ink Consulting en nam zij deel aan de kapitaalverhoging van Belgium DC. Daarnaast verwierf Xperthis bijkomend 10% van de deelbewijzen van Infohos, waardoor haar deelneming op 100% is gebracht. Tot slot verwierf Ethias 100% van Ethias Ventures, 49,5% van Cityforward, 50% van Glasfaser Ostbelgien, 21,7% van Hamsterhuren II en 48,9% van Zabrixx I, en nam zij deel aan de kapitaalsverhoging van WLP Holding. De nettokasstroom met betrekking tot de acquisities in 2022 bedraagt -4 miljoen euro voor Ink Consulting, -0,5 miljoen euro voor Belgium DC, -9 miljoen voor Infohos, -50 miljoen euro voor Cityforward, -4 miljoen euro voor Hamsterhuren II, -4,9 miljoen euro voor Zabrixx I en -2,6 miljoen euro voor WLP Holding. De oprichtingen van Ethias Ventures en Glasfaser Ostbelgien genereerden geen kasstroom buiten de groep.

De deelnemingen die geen controle opleveren van de acquisities in 2021 en 2022 werden initieel gewaardeerd tegen het evenredige deel van Ethias in de identificeerbare netto activa van de verworven ondernemingen.

15.3.2 Activa en passiva van overgedragen ondernemingen

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Immateriële vaste activa	-	-
Financiële beleggingen	-	16.984
Deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen	-	-
Overige activa	-	1.580
Geldmiddelen en kasequivalenten	-	590
Verplichtingen met betrekking tot verzekerings- en beleggingscontracten	-	-
Financieringsschulden	-	(11.918)
Voorzieningen voor risico's en lasten	-	-
Overige passiva	-	(1.077)
Deelnemingen met vermogensmutatie	19.383	-
Wijzigingen in het eigen vermogen na overdrachten	(477)	-
Overgedragen netto-actief	**18.907**	**6.159**
Winst/(verlies) op overdrachten, onder aftrek van belastingen	-	15.291
Ontvangen netto geldmiddelen met betrekking tot overdrachten zonder controleverlies	-	-
Overgedragen geldmiddelen	-	(590)
Voor de overdrachten ontvangen geldmiddelen	**18.907**	**20.860**

De hierboven vermelde bedragen komen in 2022 overeen met de daling van het procentuele belang van WLP Holding en met de vereffening van Together Services (die respectievelijk 18,8 en 0,1 miljoen euro aan kasmiddelen opleveren), en in 2021 met de verkoop van Les Hauts Prés.

15.4. Voorstelling van de subgroep NRB

De subgroep NRB, die voor 68% in handen is van Ethias, ziet er als volgt uit:

① Inclusief de bijkantoren in Luxemburg, Griekenland, Italië en het Groot-Brittanië

De onderstaande tabellen geven de staat van de financiële positie, de jaarrekening en de geconsolideerde staat van het globale resultaat van de subgroep NRB, voor 100% beschouwd", in toepassing van de IFRS-normen.

De bedragen in de rubriek «deelnemingen die geen controle geven» hebben betrekking op de belangen van de participatiehouders in de dochterondernemingen van de subgroep NRB die NRB geen controle opleveren. Zij ontvingen een dividend van 2,4 miljoen euro in 2022 en van 3,9 miljoen euro in 2021. Daarnaast hebben de houders van NRB-deelnemingen die Ethias geen controle geven een dividend ontvangen van 6,2 miljoen euro in 2022 tegen 3,2 miljoen euro in 2021.

15.4.1 Staat van de geconsolideerde financiële positie

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Acquisitieverschillen	**83.888**	**80.127**
Overige immateriële activa	**24.498**	**14.461**
Bedrijfsgebouwen en andere materiële vaste activa	**17.711**	**19.329**
Recht op gebruik van activa	**19.845**	**24.556**
Deelnemingen in geassocieerde ondernemingen	**1.434**	**998**
Beleggingsgebouwen	**-**	**-**
Financiële activa beschikbaar voor verkoop	50	50
Financiële activa tegen hun reële waarde in de resultatenrekening.	24.900	23.587
Leningen, deposito's en overige financiële beleggingen opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs.	6.787	5.105
Financiële beleggingen	**31.737**	**28.742**
Deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen	**-**	**-**
Uitgestelde belastingvorderingen	**75**	**-**
Vorderingen uit hoofde van verzekerings- of aangenomen herverzekeringsverrichtingen	**-**	**-**
Vorderingen uit hoofde van overgedragen herverzekeringsverrichtingen	**-**	**-**
Overige vorderingen	**120.955**	**111.933**
Overige activa	**39.113**	**47.245**
Geldmiddelen en kasequivalenten	**34.731**	**63.304**
Activa bestemd voor de verkoop waaronder activa die betrekking hebben op beëindigde activiteiten	**-**	**-**
Totaal van het actief	**373.986**	**390.695**
Maatschappelijk kapitaal	16.837	16.837
Reserves en ingehouden winsten	143.874	122.800
Nettoresultaat van de periode	21.818	46.455
Overige elementen van het globale resultaat	2	2
Eigen vermogen van de Groep	**182.530**	**186.093**
Deelnemingen die geen controle opleveren	**14.678**	**14.830**
Totaal van het eigen vermogen	**197.208**	**200.923**
Verplichtingen met betrekking tot verzekerings- en beleggingscontracten	**-**	**-**
Achtergestelde schulden	**-**	**-**
Leaseverplichtingen op meer dan één jaar	**11.172**	**14.943**
Leaseverplichtingen op minder dan één jaar	**8.759**	**9.728**
Overige financieringsschulden	**16.783**	**23.629**
Personeelsbeloningen	**2.075**	**2.175**
Voorzieningen	**964**	**4.978**
Afgeleide financiële instrumenten	**-**	**-**
Opeisbare belastingverplichtingen	**14.639**	**12.526**
Uitgestelde belastingverplichtingen	**10**	**610**
Schulden verbonden aan de operationele activiteiten	**-**	**-**
Overige schulden	**122.376**	**121.183**
Schulden verbonden aan de activa beschikbaar voor verkoop en beëindigde activiteiten	**-**	**-**
Totaal van de overige passiva	**176.778**	**189.771**
Totaal van het passief	**373.986**	**390.695**

15.4.2 Geconsolideerde resultatenrekening

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten	-	-
Opbrengsten uit overige activiteiten	**539.196**	**530.349**
Netto-opbrengsten uit beleggingen	1.462	817
Netto gerealiseerde meer- of minderwaarden op beleggingen	(77)	1.646
Wijziging van de reële waarde van de beleggingen in het resultaat (a)	(3.520)	(302)
Netto financiële opbrengsten	**(2.135)**	**2.161**
NETTO-OPBRENGSTEN	**537.061**	**532.511**
Technische lasten van de verzekeringsactiviteiten	-	-
Lasten van de overige activiteiten	**501.720**	**465.003**
Wijziging van de waardeverminderingen en afschrijvingen op beleggingen (netto)	-	160
Overige financiële lasten verbonden aan beleggingen	1.040	826
Lasten verbonden aan de financieringsschulden	642	602
Financiële en financieringslasten	**1.681**	**1.588**
NETTOLASTEN	**503.401**	**466.592**
Waardevermindering van de acquisitieverschillen	-	-
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN	**33.660**	**65.919**
Belastingen op het resultaat	(6.458)	(14.532)
NETTORESULTAAT NA BELASTINGEN	**27.202**	**51.387**
Aandeel in het resultaat van de verbonden ondernemingen	42	55
Nettoresultaat van het boekjaar	**27.244**	**51.442**
Deel van de Groep	21.818	46.455
Deelnemingen die geen controle opleveren	5.426	4.987

a) Omvat de wijziging van de reële waarde van de beleggingen waarvan het financiële risico wordt gedragen door de verzekerde

15.4.3 Staat van het geconsolideerde globale resultaat

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
NETTORESULTAAT VAN HET BOEKJAAR	**27.244**	**51.442**
Actuariële winsten en verliezen op pensioenverplichtingen met vaste prestaties	-	-
Belastingen	-	-
Elementen die niet zullen worden geherklasseerd in de resultatenrekening	-	-
Wijziging van de reële waarde van de financiële activa beschikbaar voor verkoop	-	-
Wijziging van de reële waarde van de afgeleide instrumenten als afdekking van de kasstromen	-	-
Conversieverschillen van de vreemde munten	-	-
Aandeel in de overige elementen ven het globale resultaat van de verbonden ondernemingen	-	-
Belastingen	-	-
Elementen die in de resultatenrekening kunnen worden geherklasseerd	-	-
TOTAAL VAN DE OVERIGE ELEMENTEN VAN HET GLOBALE RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR	-	-
TOTAAL GLOBAAL RESULTAAT	**27.244**	**51.442**
Deel van de Groep	21.818	46.455
Deelnemingen die geen controle opleveren	5.426	4.987

15.5. Samenvatting van de belangrijkste boekhoudkundige principes

15.5.1 Voorbereidingsgrondslag voor de geconsolideerde financiële staten

15.5.1.1 Algemene principes

Deze geconsolideerde financiële staten van de Groep zijn opgesteld op basis van het IFRS-referentiestelsel (International Financial Reporting Standards), zoals definitief, van kracht op 31 december 2022 en aangepast door de Europese Unie met uitwerking op deze datum.

De geconsolideerde jaarrekening van de Groep is opgesteld volgens het continuïteitsbeginsel, waarbij de Solvency II-marge relatief stabiel blijft ondanks de macro-economische context van 2022 (170% op 31 december 2022 tegen 178% op 31 december 2021). Zij geven een getrouw beeld van de financiële positie, de financiële prestaties en de kasstromen van de Groep, gebaseerd op een relevante, betrouwbare, vergelijkbare en begrijpbare informatie. De rekeningen worden voorgesteld in duizend euro en zijn afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

De financiële staten worden opgesteld op basis van de historische kostprijs, met uitzondering van onder meer activa en passiva die betrekking hebben op de verzekeringscontracten, die worden gewaardeerd op basis van de methodes die volgens de Belgische normen reeds worden toegepast door de Groep en voor de financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde (financiële instrumenten tegen reële waarde via de resultatenrekening en de financiële instrumenten die beschikbaar zijn voor verkoop).

15.5.1.2 Nieuwe normen, wijzigingen en interpretaties gepubliceerd en aangepast vanaf 1 januari 2022

De volgende nieuwe normen en interpretaties, die van toepassing zijn vanaf 1 januari 2022, hadden geen gevolgen voor de geconsolideerde rekeningen van de Groep:

- Wijzigingen in IFRS 3;
- Wijzigingen in IAS 16;
- Wijzigingen in IAS 37;
- Jaarlijkse verbeteringen;
- Wijzigingen in IFRS 16;

De impact van deze wijzigingen in de IFRS op onze geconsolideerde financiële staten op 31 december 2022 is niet significant.

15.5.1.3 Toekomstige normen en interpretaties

De Groep heeft ervoor gekozen geen enkele van de nieuwe, herziene of gewijzigde normen toe te passen waarvoor de IFRS de keuze laten om hun inwerkingtreding al dan niet vervroegd toe te passen.

De Groep ging overigens over tot een analyse van de normen en interpretaties die van kracht zullen worden vanaf 1 januari 2022. Er werd gebruik gemaakt van de “deferral option”, die het mogelijk maakt om de IFRS-norm uitgesteld toe te passen samen met de IFRS 17-norm. De activiteiten van Ethias nv en van haar dochterondernemingen beantwoorden aan de criteria van paragraaf 20B van de wijziging in IFRS 4-norm aangezien zij voornamelijk betrekking hebben op de verzekering. In dat opzicht heeft het management beoordeeld dat de Groep geen vroegere versie van de IFRS 9-norm heeft toegepast en dat, in overeenstemming met paragraaf 20D van de wijziging aan de IFRS 4-norm, de totale boekwaarde van de verzekeringsverplichtingen van de Groep voor het jaar dat is afgesloten op 31 december 2015, aangezien de norm vereist dat een boekjaar wordt afgesloten vóór 01/04/2016, in verhouding tot de totale boekwaarde van al haar verplichtingen 95% is, wat hoger is dan 90%. Overeenkomstig paragraaf 20G van de wijziging van IFRS 4 was er geen verandering in de activiteiten van de Groep die een herwaardering zou rechtvaardigen.

Op dit ogenblik zitten de projecten voor de invoering van de standaarden IFRS 9 en IFRS 17 in de eindfase.

Tot slot volgt de Groep de uitwerking door de IASB van de belangrijkste normen en interpretaties die een significante impact kunnen hebben op de rekeningen.

IFRS 17 - Verzekeringscontracten

Op 17 maart 2020 heeft de Board van de IASB besloten de ingangsdatum te verschuiven naar 1 januari 2023. Een eerdere toepassing was toegestaan voor entiteiten die, op de datum waarop IFRS 17 voor het eerst wordt toegepast, de IFRS 9 Financiële instrumenten en 15 Opbrengsten uit contracten met klanten reeds toepassen of beginnen toe te passen. Ethias heeft geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid tot vervroegde toepassing, en zal IFRS 9- en IFRS 17-normen toepassen vanaf boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2023. De IFRS 17-norm is op 19 november 2021 goedgekeurd binnen de Europese Unie. De versie van de IFRS-norm is die welke volgt op de wijzigingen van de IASB in juni 2020.

IFRS 17 zal de boekhouding van alle entiteiten die verzekeringscontracten en beleggingscontracten met discretionaire winstdeling uitgeven, fundamenteel wijzigen (momenteel enkel Ethias nv).

In het kader van de implementatie van de IFRS 17-norm heeft Ethias een aantal boekhoudkundige keuzes gemaakt in overeenstemming met de beginselen van de nieuwe norm. De belangrijkste keuzes zijn:

1) Verslagperiode en -frequentie

De rapportagemethode is «Year-to-date» en de frequentie is halfjaarlijks.

2) Perimeter onder IFRS 17

Voor de contracten Niet-Leven is de perimeter van IFRS 17 identiek aan die van IFRS 4. Voor de contracten Leven wordt een deel van de perimeter opgenomen onder de IFRS 9-norm. Het gaat voornamelijk om de volgende contracten:

- 1e pijler met clausule van tariefherziening;
- Tak 23;
- Financieringsfonds.

3) Aggregatieniveau

De verzekeringscontracten worden geaggregeerd door homogene risico's die samen worden beheerd en worden onderscheiden door jaarlijkse cohorten. Daarnaast worden zij ook gegroepeerd volgens de verwachte rentabiliteit.

4) Evaluatiemodellen

Ethias gebruikt waar mogelijk het vereenvoudigde model (PAA - Premium Allocation Approach) (voornamelijk op de jaarlijkse verzekeringscontracten Niet-Leven, de herverzekeringscontracten en de Invaliditeitscontracten).

In alle andere gevallen gebruikt Ethias het General Measurement Model (GMM), eventueel de gewijzigde versie om rekening te houden met eventuele winstdeelnemingen.

Ethias heeft momenteel geen contracten die volgens de Variable Fee Approach (VFA) worden gewaardeerd.

5) Verdisconteringscurves

De voor de constructie van de verdisconteringcurves gebruikte benadering is de Bottom-Up benadering (risicovrije rente vermeerderd met een illiquiditeitspremie). Voor de looptijden met een onvoldoende liquiditeitsniveau op de financiële markten gebruikt Ethias een UFR-extrapolatiemethode («Ultimate Forward Rate») van EIOPA (een concept dat nauw aansluit bij wat in het kader van Solvency II wordt toegepast).

6) Risicoaanpassing

De risicoaanpassing wordt berekend op basis van een percentielbenadering na diversificatie op Ethias-niveau. Op de perimeter Leven wordt een methode toegepast die vergelijkbaar is met die van de risico's in Solvency II, maar met een aanpassing voor het betrouwbaarheidsniveau en voor het overzicht op einddatum (in tegenstelling tot een overzicht op 1 jaar in het kader van Solvency II). Voor de perimeter Niet-leven gebruikt Ethias de Value-at-Risk (VaR) methode die rechtstreeks op een overzicht op einddatum wordt toegepast.

In beide gevallen wordt het betrouwbaarheidsniveau vastgesteld onder verwijzing naar het risicobereidheidskader.

7) Desaggregatie van het financieel resultaat

Ethias heeft gekozen voor de systematische verdeling van het financiële resultaat tussen de winst- en verliesrekening en de overige onderdelen van het totaalresultaat, teneinde de boekhoudkundige verwerking van contracten die binnen de IFRS 17-perimeter, zo veel mogelijk af te stemmen op die van de overeenstemmende activa, die hoofdzakelijk tegen reële waarde worden gewaardeerd via de overige onderdelen van het totaalresultaat, en dit om een winst- en verliesrekening voor te leggen die de specifieke economische kenmerken van de activiteiten het best weerspiegelt.

8) Overgangsmethode

De IFRS 17-regelgeving voorziet in de retroactieve toepassing van de standaard op de lopende verzekeringscontracten en op de verplichtingen die uit verzekeringscontracten voortvloeien. De overgangsmethode is afhankelijk van de beschikbaarheid van gegevens en kan de bepaling van de contractuele servicemarge (CSM - "Contractual Service Margin") van de lopende contracten (en dus op de toekomstige verzekeringsresultaten) en de financiële last van verzekeringscontracten (en dus op de toekomstige financiële resultaten) beïnvloeden.

Ethias heeft waar mogelijk de Full Retrospective Approach (FRA) toegepast, rekening houdend met technische beperkingen inzake de beschikbaarheid van gegevens. Waar dit niet mogelijk was, heeft Ethias de reële waardebenadering (FVA - "Fair Value Approach" toegepast. Dit betreft vooral het grootste deel van de perimeter Leven waarvoor de beschikbaarheid van historische gegevens onuitvoerbaar is gebleken als gevolg van migraties van IT-systemen en wijzigingen in boekhoudkundige categorieën. In combinatie met de FVA-methode is een methode ontwikkeld voor de raming van de positie van de overige onderdelen van het totaalresultaat bij de overgang om het balansevenwicht en de representativiteit van de financiële resultaten te waarborgen.

IFRS 9 - Financiële instrumenten

De effectieve datum voor de toepassing van IFRS 9 is 1 januari 2023. Bij Ethias loopt al enige tijd een IFRS 9-project en de implementatie van de systemen en processen is in 2021 grotendeels afgerond.

De classificatie van de financiële activa volgens de IFRS 9-norm hangt af van het specifieke bedrijfsmodel en de eigenschappen van de contractuele kasstromen van het financiële actief.

De classificatiecategorieën voor financiële instrumenten onder IAS 39 zullen onder IFRS 9 vanaf 1 januari 2023 worden geherclassificeerd, wat resulteert in drie belangrijke waarderingsgrondslagen ("geamortiseerde kostprijs", "reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat" of "reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies").

De herclassificatie van de financiële instrumenten naar de IFRS 9-categorieën zal met terugwerkende kracht worden toegepast vanaf 1 januari 2023, alsof het financiële instrument sinds de eerste opname altijd al volgens IFRS 9 was geclassificeerd.

Het effect van de eerste toepassing onder IFRS 9 is voornamelijk toe te schrijven aan een herclassificatie van een deel van de financiële activaportefeuilles die verband houden met verzekeringscontracten van de eerste en de tweede pijler (herclassificatie van de categorie onder IAS 39 "beschikbaar voor verkoop" ("gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat") naar de categorie onder IFRS 9 «aangehouden om contractuele kasstromen te ontvangen» tegen «geamortiseerde kostprijs») en de opname van niet-gereali-

seerde meer- en minderwaarden op een beperkt aantal beleggingen die niet voldeden aan de test inzake eigenschappen van de contractuele kasstromen. Voor de vermogensinstrumenten die niet voor transactiedoeleinden worden aangehouden, heeft Ethias besloten ze definitief te classificeren met "raming tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat".

De financiële instrumenten waarvoor een "verwacht kredietverlies" wordt berekend, zullen worden geclassificeerd volgens de drie niveaus van de norm. In dit verband heeft Ethias voldoende processen ingevoerd om te beoordelen of er een significante stijging van het kredietrisico is aan het eind van elke verslagperiode.

Op de datum van deze financiële staten concludeert Ethias voor de toekomstige toepassing van IFRS 9 dat het merendeel van haar investeringen in financiële instrumenten wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen, waarbij deze financiële activa gewaardeerd worden tegen reële waarde via de verwerking van waardeveranderingen in overige onderdelen van het totaalresultaat. Deze conclusie bevestigt dat Ethias het merendeel van haar financiële activa aanhoudt ter dekking van haar uit verzekeringscontracten voortvloeiende verplichtingen.

Zoals hierboven vermeld, beantwoordt de groep aan de specifieke criteria om de tijdelijke vrijstelling te genieten die aan de verzekeraars wordt geboden om de toepassing van de IFRS 9-norm uit te stellen.

In dat kader vereist IFRS 4 de presentatie van bepaalde informatie met betrekking tot de activa die als SPPI (solely payments of principal and interest) worden geclassificeerd.

De evolutie van de reële waarde van de als "SPPI" geclassificeerde financiële instrumenten ten aanzien van de totaliteit van de financiële activa voorgesteld in punt 16.6.2 van hoofdstuk **16**. ***Toelichtingen bij de geconsolideerde staat van de financiële situatie*** worden hieronder vermeld:

	2022		
In duizend euro	**Geamortiseerde kostprijs**	**Reële waarde via de overige elementen van het globale resultaat**	**Totaal**
Openingsbalans op 1 januari	**3.584.817**	**11.914.241**	**15.499.058**
Acquisities	952.124	1.417.373	**2.369.497**
Winsten en verliezen gerealiseerd op afdekkingsinstrumenten die nog niet in het resultaat werden opgenomen	-	825	**825**
Verkopen en terugbetalingen	(760.976)	(1.621.170)	**(2.382.146)**
Conversieverschillen op monetaire activa	-	-	-
Aanpassing tegen de reële waarde	(565.008)	(2.794.015)	**(3.359.023)**
Afschrijvingen	(6.907)	28.172	**21.265**
Wijziging van de gelopen maar niet-vervallen interesten	(6.518)	34.477	**27.959**
Waardeverminderingen	(2.103)	-	**(2.103)**
Overige wijzigingen	565.136	(565.136)	-
Nettoboekwaarde op 31 december	**3.760.565**	**8.414.767**	**12.175.332**

	2021		
In duizend euro	**Geamortiseerde kostprijs**	**Reële waarde via de overige elementen van het globale resultaat**	**Totaal**
Openingsbalans op 1 januari	**884.766**	**14.980.347**	**15.865.113**
Acquisities	792.040	1.569.696	**2.361.736**
Winsten en verliezen gerealiseerd op afdekkingsinstrumenten die nog niet in het resultaat werden opgenomen	-	(24.280)	**(24.280)**
Verkopen en terugbetalingen	(109.498)	(1.725.931)	**(1.835.429)**
Conversieverschillen op monetaire activa	-	-	-
Aanpassing tegen de reële waarde	(94.495)	(623.860)	**(718.356)**
Afschrijvingen	(6.674)	(25.734)	**(32.408)**
Wijziging van de gelopen maar niet-vervallen interesten	4.026	(121.424)	**(117.398)**
Waardeverminderingen	80	-	**80**
Overige wijzigingen	2.114.572	(2.114.572)	-
Nettoboekwaarde op 31 december	**3.584.817**	**11.914.241**	**15.499.058**

De reële waarde van de financiële activa, die als "SPPI" geklasseerd zijn volgens IFRS 9 en die noch aangehouden worden voor transactiedoeleinden noch verbonden zijn aan tak 23-contracten bedraagt 12.175 miljoen euro op 31 december 2022 tegen 15.499 miljoen euro op 31 december 2021. De daling is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de daling van de reële waarde van obligatieactiva als gevolg van de op de markten waargenomen rentestijging.

De post «Overige wijzigingen» komt overeen met de herclassificatie van de kasinstrumenten, die nu onder «Geamortiseerde kostprijs» zijn opgenomen.

Als aanvulling bij deze informatie worden de als SPPI geklasseerde obligaties, vermeld in de rubriek "Obligaties en aanverwante waardepapieren" van de tabel in punt 7.6.4.2 van hoofdstuk ***7. Risicobeheer***, in onderstaande tabel gedetailleerd:

	31 december 2022						
In duizend euro	AAA	AA	A	BBB	BB en lager	Geen rating	Totaal
Obligaties en aanverwante effecten	841.892	4.048.569	2.005.984	3.549.777	119.519	18.424	10.584.166

	31 december 2021						
In duizend euro	AAA	AA	A	BBB	BB en lager	Geen rating	Totaal
Obligaties en aanverwante effecten	981.789	5.616.176	2.687.049	4.744.602	167.049	30.340	14.227.004

De reële waarde van de financiële activa die aan de SPPI-criteria beantwoorden, die niet in FVTPL zijn opgenomen en waarvan het kredietrisico niet laag is, vertegenwoordigt op 31/12/2022 onder IFRS 9 een maximum blootstelling van 128 miljoen euro (tegen 168 miljoen euro op 31/12/2021).

Dit bedrag omvat enkel obligaties waarvan de rating lager is dan "investment grade" of die geen rating hebben.

De rating die in deze analyse wordt gebruikt, is nu een rating die in overeenstemming is met de IFRS en die ook rekening houdt met onze eigen interne ratingbeoordelingen.

Er moet worden opgemerkt dat de andere SPPI-activa, die niet in de bovenstaande tabel zijn opgenomen, waaronder hypothecaire leningen en kasrekeningen, verondersteld worden een laag kredietrisico te hebben op 31/12/2022.

Belangrijkste gevolgen van de vervanging van de normen IFRS 4 en IAS 39 door de normen IFRS 17 en IFRS 9

De impact in de balans van de toepassing van IFRS 17 en IFRS 9 op de contracten die momenteel onder IFRS 4 vallen en op de vroegere perimeter van IAS 39 is beperkt en verandert niets aan het imago van financiële stabiliteit van Ethias.

De grootste impact is toe te schrijven aan het onderscheid van het nieuwe element van de CSM, dat overeenstemt met de raming van toekomstige winsten van contracten die onder de perimeter van IFRS 17 vallen en in de categorie van verplichtingen zijn geclassificeerd. Dit element maakte geen deel uit van de verplichtingen onder IFRS 4 en werd derhalve impliciet in het eigen vermogen opgenomen. Het is echter belangrijk op te merken dat de CSM, ondanks de classificatie ervan als een verplichting, door marktdeelnemers over het algemeen als een onderdeel van het eigen vermogen wordt beschouwd.

Volgens onze huidige ramingen zou de som van het eigen vermogen en de globale CSM op de overgangsdatum in de buurt liggen van het bedrag van het eigen vermogen vóór de overgang (verandering van minder dan 10%). Deze stabiliteit is ook toe te schrijven aan het gebruik van de schaduwboekhouding ("shadow accounting") in IFRS 4.

Afgezien van het onderscheid van de CSM kunnen het niveau en de structuur van het eigen vermogen afwijken van die onder IFRS 4, voornamelijk als gevolg van verschillen in:

- de toepassing van verdisconteerde kasstromen;
- de risicomarge;
- de contractlimieten;
- de opsplitsing van de financiële resultaten tussen de winst- en verliesrekening en de overige onderdelen van het totaalresultaat.

De definitieve effecten van de overgang naar IFRS 9 en IFRS 17 op het eigen vermogen zijn op het moment van de redactie van dit verslag nog niet beschikbaar, aangezien er na de afsluiting van het vergelijkingsjaar 2022 nog aanpassingen nodig kunnen zijn.

15.5.2 Segmentinformatie

De IFRS 8-norm - operationele segmenten - vereist de presentatie van gegevens over de operationele segmenten van de Groep die worden geëxtraheerd uit de interne rapportering e, door de Directie worden gebruikt bij haar beslissingen inzake investeringen en beoordeling van de prestaties. Voor de Groep stemmen de operationele segmenten, die aan de normcriteria beantwoorden, overeen met de volgende segmenten: Particulieren - Niet-Leven, Particulieren - Leven, Collectiviteiten - Niet-Leven, Collectiviteiten Leven en Overige.

15.5.3 De consolidatiebeginselen en -methoden

De Groep consolideert de entiteiten van haar perimeter door gebruik te maken van de consolidatiemethode naargelang het type van controle dat zij uitoefent op de entiteit.

De dochterondernemingen zijn de entiteiten die door de Groep worden gecontroleerd.

De definitie van de controle impliceert dat een investeerder op verschillende manieren zeggenschap kan hebben over een andere entiteit, niet enkel via de zeggenschap om de financiële en operationele beleidslijnen te sturen. De investeerder moet beoordelen of hij al dan niet rechten heeft die toelaten de relevante activiteiten van de andere entiteit te sturen. Ook al is de blootstelling aan de risico's en de voordelen een controle-indicator, dit is niet het enige element dat in aanmerking wordt genomen voor de consolidatie van allerlei entiteiten.

Een investeerder controleert een emitterende entiteit enkel en alleen als alle elementen hieronder verenigd zijn:

(a) De investeerder heeft de zeggenschap over de emitterende entiteit.

(b) Hij is blootgesteld of heeft recht op variabele rendementen omwille van zijn banden met de emitterende entiteit.

(c) Hij heeft het vermogen om zijn zeggenschap uit te oefenen over de emitterende entiteit zodanig dat het bedrag van de rendementen dat hij bekomt wordt beïnvloed.

De rekeningen van een dochteronderneming worden opgenomen in de geconsolideerde rekeningen van de Groep, vanaf de datum waarop de moederonderneming de controle van de dochteronderneming verwerft tot de datum waarop zij ophoudt deze te hebben.

De intragroeptransacties, de saldi en de winsten en verliezen op de verrichtingen tussen de vennootschappen van de Groep worden geëlimineerd. De deelnemingen die geen controle over de netto activa en de nettoresultaten opleveren, worden afzonderlijk weergegeven in de financiële positie en in de resultatenrekening. Na de acquisitiedatum omvatten de deelnemingen die geen controle opleveren het bedrag gewaardeerd op de acquisitiedatum en het deel van de vermogensmutaties sinds de acquisitiedatum die zijn toe te wijzen aan de deelnemingen die geen controle opleveren.

Een joint venture is het resultaat van een contractuele overeenkomst waarbij twee of meer partijen samen een economische activiteit ondernemen, die onderworpen is aan een gezamenlijke controle. De belangen in de joint ventures worden opgenomen in de geconsolideerde rekeningen volgens de vermogensmutatiemethode.

De geassocieerde ondernemingen zijn de entiteiten waarin de Groep een betekenisvolle invloed uitoefent op het financiële en operationele beleid zonder dat zij er de controle over heeft. De geconsolideerde rekeningen integreren het aandeel van de Groep in het resultaat van de verbonden ondernemingen volgens de vermogensmutatiemethode vanaf de datum waarop de moederonderneming een betekenisvolle invloed verwerft tot de datum waarop zij ophoudt deze te hebben. Indien het aandeel van de Groep in de verliezen van een verbonden onderneming gelijk is aan of hoger is dan haar deelneming hierin wordt de boekhoudkundige waarde van de deelneming tot nul herleid en stopt de Groep met haar aandeel te boeken in de toekomstige verliezen, behalve wanneer de Groep onderworpen is aan een wettelijk, of impliciete, verplichting of betalingen heeft uitgevoerd in naam van de verbonden onderneming. Het bedrag van de beleggingen van de Groep in de verbonden ondernemingen omvat het acquisitieverschil (onder aftrek van de gecumuleerde waardeverliezen) vastgesteld bij de aanschaffing.

15.5.4 Bedrijfscombinaties

De acquisities van ondernemingen worden opgenomen door toepassing van de acquisitiemethode. De kostprijs van de acquisitie wordt berekend als de reële waarde van de ontvangen activa, de uitgegeven eigenvermogensinstrumenten en de verplichtingen die werden aangegaan of overgenomen (met inbegrip van de eventuele passiva) op de transactiedatum. Het verschil tussen de acquisitieprijs en het belang van de Groep in de reële waarde van de overgenomen identificeerbare netto activa wordt opgenomen als acquisitieverschil. De acquisitiekosten worden over het algemeen in het resultaat opgenomen wanneer zij worden aangegaan.

Op de acquisitiedatum worden de verworven identificeerbare activa en de overgenomen verplichtingen tegen hun reële waarde opgenomen.

De deelnemingen die geen controle opleveren, kunnen initieel worden gewaardeerd tegen reële waarde of tegen het evenredige deel van het minderheidsbelang in de identificeerbare netto activa van de overgenomen partij. De keuze van de waarderingsbasis wordt per verrichting bepaald. Het deel van het eigen vermogen en van het resultaat van de deelnemingen die geen controle opleveren wordt vastgesteld op een aparte regel respectievelijk in de balans en in de resultatenrekening.

Wanneer de vergoeding die de Groep in ruil voor de verworven partij overdraagt een variabel deel bevat, wordt deze vergoeding gewaardeerd tegen de reële waarde op de acquisitiedatum en maakt deze deel uit van het vergoedingsbedrag overgedragen in ruil voor de overgenomen partij in het kader van de bedrijfscombinatie. De latere waardeverschillen van de eventuele tegenwaarde worden in het resultaat opgenomen.

Voor de verbonden ondernemingen wordt het acquisitieverschil niet afzonderlijk opgenomen, maar geïntegreerd in het beleggingsbedrag in de verbonden ondernemingen. Indien de acquisitieprijs lager is dan de reële waarde van het aandeel van de Groep in de netto-activa van de verworven dochteronderneming, wordt het verschil rechtstreeks in het resultaat opgenomen.

In een bedrijfscombinatie die in verschillende fasen wordt gerealiseerd moet de Groep zijn voorheen aangehouden aandelenbelang in de overgenomen partij herwaarderen tegen de reële waarde op de acquisitiedatum en moet hij de eventuele winst of het eventuele verlies in het resultaat boeken. De bedragen die voortvloeien uit de deelnemingen

in de verworven partij, die voor de acquisitiedatum werden opgenomen in het eigen vermogen, worden gerecycleerd in het resultaat op dezelfde manier alsof deze deelneming wordt verkocht.

Wanneer de groep overgaat tot bedrijfscombinaties waarbij entiteiten onder gemeenschappelijk controle zijn betrokken, worden de verworven activa en de overgenomen verplichtingen gewaardeerd tegen de boekhoudkundige waarde zoals die bestaat in de boeken van de dochteronderneming vóór de bedrijfscombinatie.

Op basis van de contractuele rechten en verplichtingen van de betrokken partijen heeft de Groep besloten dat er geen gemeenschappelijke ondernemingen zijn zoals bepaald in IFRS 11 en dat alle gezamenlijke akkoorden afgesloten door de Groep kunnen worden geklasseerd als joint ventures.

15.5.5 Omrekening van rekeningen en transacties in vreemde valuta

15.5.5.1 Functionele valuta en presentatievaluta

De functionele valuta van het merendeel van de geconsolideerde vennootschappen binnen de Groep is de euro. Deze laatste is eveneens de presentatievaluta van de Groep.

Voor ondernemingen waarvan de functionele valuta niet de euro is, worden de activa en passiva omgerekend tegen de wisselkoers op de balansdatum en wordt de financiële positie en wordt winst- en verliesrekening omgerekend tegen de gemiddelde wisselkoers van het lopende boekjaar. Wisselkoersverschillen die uit deze omrekeningen voortvloeien, worden opgenomen in de overige onderdelen van het totaalresultaat.

15.5.5.2 Omrekeningen van transacties in vreemde valuta

De transacties in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta door toepassing van de wisselkoers die geldt op de transactiedatum. De wisselkoerswinsten en -verliezen die voortvloeien uit dergelijke transacties, alsook de winsten en verliezen, die voortvloeien uit de omrekening tegen de wisselkoers op het einde van het boekjaar van monetaire activa en passiva uitgedrukt in vreemde valuta, worden opgenomen in de resultatenrekening.

Omrekeningsverschillen op niet-monetaire bestanddelen die tegen reële waarde worden gewaardeerd in de resultatenrekening worden opgenomen als onderdeel van winst of verlies in de reële waarde. Niet-monetaire posten worden opnieuw omgerekend op de datum waarop hun reële waarde wordt vastgesteld. Omrekeningsverschillen op niet-monetaire posten die tegen reële waarde worden gewaardeerd via de herwaarderingsreserve, worden opgenomen in de herwaarderingsreserve van het eigen vermogen.

15.5.6 Immateriële vaste activa

15.5.6.1 Acquisitieverschillen

Evaluatie

Het acquisitieverschil, dat eerst tegen kostprijs wordt gewaardeerd, vertegenwoordigt het overschrijdende deel van de reële waarde van de overgedragen vergoeding ten opzichte van:

- het aandeel van de Groep in de verworven identificeerbare netto activa en de overgenomen verplichtingen, en
- de reële waarde van elke deelneming die voordien in het bezit van de overgenomen partij was.

Een negatieve herwaardering (negatieve goodwill) wordt rechtstreeks in de resultatenrekening opgenomen.

De wijzigingen van het deelnemingspercentage in volledig geconsolideerde dochterondernemingen worden beschouwd als transacties tussen aandeelhouders. Bijgevolg vinden geen aanpassingen naar de reële waarde of aanpassingen van het acquisitieverschil plaats wanneer procentuele toenames of afnames plaatsvinden zonder wijziging van de consolidatiemethode.

Waardevermindering

Het bedrag van de acquisitieverschillen in de balans wordt systematisch ieder jaar geanalyseerd. Hiertoe rekent de Groep de acquisitieverschillen toe aan kasstroomgenererende eenheden of aan kasstroomgenererende groepen.

Op het acquisitieverschil wordt een waardevermindering opgenomen als het recupereerbare bedrag van de kasstroomgenererende eenheid of groep waaraan deze werd toegerekend lager is dan de boekhoudkundige waarde.

Het recupereerbare bedrag is het hoogste bedrag tussen de reële waarde minus de overdrachtskosten en de bedrijfswaarde.

De bedrijfswaarde is de som van de verwachte toekomstige kasstromen van de kasstroomgenererende eenheid. De verwachte toekomstige kasstromen die door de Groep in aanmerking worden genomen zijn afkomstig van het financieel meerjarenplan dat door de directie werd goedgekeurd.

De raming van de bedrijfswaarde moet ook rekening houden met de tijdswaarde van het geld (tegen de risicoloze rentevoet), aangepast met de risicopremie verbonden aan het actief, hetgeen de disconteringsvoet weergeeft. De verdisconteringsvoet die door de Groep in aanmerking wordt genomen is de gemiddelde kostprijs van het kapitaal.

15.5.6.2 Overige immateriële activa

De software en de ontwikkelingskosten worden gekapitaliseerd als zij verband houden met investeringsprojecten, met name grote projecten die een belangrijk handelsdoel of -model invoeren of vervangen.

De informaticasoftware en -licenties, die werden aangekocht of intern werden ontwikkeld voor eigen gebruik, worden opgenomen tegen historische kostprijs, minus de afschrijvingen en de waardeverminderingen.

De informaticasoftware en -licenties die intern werden ontwikkeld worden enkel op de actiefzijde opgenomen als alle volgende vereisten vervuld zijn: identificeerbaar karakter van het actief, controle, potentieel van toekomstige economische voordelen en vermogen om de kostprijs op betrouwbare wijze te bepalen.

De door een derde ontwikkelde software, alsook de interne en externe ontwikkelingskosten met betrekking tot investeringsprojecten worden volgens de lineaire afschrijvingsmethode afgeschreven op vijf jaar te rekenen vanaf het ogenblik dat de software of de ontwikkelingen klaar zijn voor gebruik. De "kernsystemen" met een langere nuttige levensduur worden afgeschreven op 10 jaar.

De interne en externe onderzoekskosten met betrekking tot deze projecten alsook alle kosten die verband houden met andere ICT-projecten dan investeringsprojecten worden rechtstreeks opgenomen in de resultatenrekening. De aankoop van verzekeringsovereenkomsten bij een bedrijfscombinatie of een portefeuilleoverdracht gebeurt in overeenstemming met de paragrafen 31, 32, 33 van de IFRS 4-norm.

De overige immateriële activa met een bepaalde levensduur worden afgeschreven over hun verwachte economische levensduur.

De immateriële vaste activa met onbepaalde levensduur worden niet afgeschreven en worden geëvalueerd op de noodzaak tot opname van bijzondere waardeverminderingen, net zoals bij acquisitieverschillen.

15.5.7 Vaste activa

De groep boekt de (beleggings- of bedrijfs-)gebouwen volgens de kostprijsmethode.

De terreinen en de gebouwen worden opgenomen tegen hun acquisitieprijs met inbegrip van de aankoopkosten en de belastingen. Deze waarde wordt vermeerderd met de latere kapitaliseerbare uitgaven en verminderd met de afschrijvingen en eventuele bijzondere afschrijvingen.

De gebouwen of hun verschillende onderdelen worden lineair afgeschreven over de verwachte levensduur. Het afschrijfbare bedrag wordt berekend na aftrek van hun restwaarde indien deze op betrouwbare wijze kan worden geraamd.

Wanneer een gebouw uit verschillende onderdelen met verschillende levensduur bestaat, wordt elk onderdeel afzonderlijk in waarde verminderd op basis van zijn geschatte levensduur. De Groep selecteerde de volgende bestanddelen:

Bestanddelen	Levensduur
Terrein	Onbeperkt
Ruwbouw	Van 80 tot 100 jaar
Dak	25 jaar
Buitenschrijnwerk	Van 30 tot 40 jaar
Speciale technieken	20 jaar
Afwerking	Van 10 tot 15 jaar

De gemiddelde levensduur kan per onderdeel verschillen naargelang het type van het goed, de afwerkingsgraad of de bouwperiode. De Groep bepaalt de levensduur die gewoonlijk moet worden toegepast op basis van de categorie waartoe het gebouw behoort.

De leningskosten die rechtstreeks toe te schrijven zijn aan de aankoop of de constructie van een gebouw in de zin van IAS 23 maken deel uit van de kostprijs van dit actief.

15.5.8 Overige materiële vaste activa

De materiële vaste activa omvatten de installaties, machines en uitrustingen, het informaticamateriaal, het meubilair en kantoormateriaal alsook het rollend materiaal. Zij worden op de actiefzijde opgenomen tegen hun aanschaffingswaarde of kostprijs, met inbegrip van de bijkomende kosten. De afschrijvingen worden toegepast volgens de lineaire methode op basis van hun verwachte levensduur, d.i. tussen 2 en 10 jaar. Het meubilair en kantoormateriaal waarvan de aanschaffingswaarde verwaarloosbaar is, worden ten laste van het resultaat genomen.

15.5.9 Financiële beleggingen

15.5.9.1 Classificatie

De financiële instrumenten worden geclassificeerd in de volgende categorieën:

- Financiële activa beschikbaar voor verkoop opgenomen tegen reële waarde met verwerking van de wijziging van de reële waarde in het eigen vermogen. Deze categorie omvat standaard alle beleggingen met vaste vervaldag, de aandelen, de leningen en vorderingen die niet tot een andere categorie behoren.
- Financiële activa tegen hun reële waarde, met wijziging van de reële waarde opgenomen in de resultatenrekening. Deze activa bestaan uit twee types: (i) de beleggingen voor transactiedoeleinden die beleggingen zijn waarvoor de beheersintentie erin bestaat winsten op korte termijn te realiseren; en (ii) de financiële activa die facultatief worden aangeduid.
- Leningen, deposito's en schuldvorderingen opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs Het betreft activa voor bepaalde of bepaalbare betalingen die niet beursgenoteerd zijn op een actieve markt; en
- Financiële activa aangehouden tot vervaldatum, opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs. Deze activa omvatten beleggingen met vaste vervaldag waarvoor de onderneming de uitdrukkelijke intentie en capaciteit heeft om deze tot hun vervaldag te behouden.

De optie van de reële waarde die erin bestaat de financiële activa en passiva, bij hun opname, te waarderen tegen hun reële waarde met wijziging van de reële waarde in de resultatenrekening wordt door de Groep voornamelijk toegepast in de volgende gevallen:

- de financiële activa waarvoor de keuze voor de optie van de reële waarde toelaat de boekhoudkundige asymmetrie te verminderen;

- de beheerde groepen van financiële activa waarvan de prestatie gewaardeerd wordt op basis van de reële waarde; en
- de hybride instrumenten waarvoor de Groep ervoor gekozen heeft het derivaat niet te scheiden van het basiscontract.

15.5.9.2 Herclassificaties

Enkel de hieronder vermelde herclassificaties zijn toegestaan:

- Een financieel actief kan in uitzonderlijke omstandigheden geherclassificeerd worden uit de categorie van de beleggingen voor transactiedoeleinden.
- Een financieel actief geclassificeerd als beschikbaar voor verkoop kan geherclassificeerd worden uit de categorie van de voor verkoop beschikbare activa naar: (i) de categorie van de beleggingen aangehouden tot einde looptijd wanneer de intentie of het vermogen gewijzigd is of wanneer de entiteit niet langer beschikt over een betrouwbare waardering van de reële waarde; en (ii) de categorie van de leningen en schuldvorderingen wanneer het financieel actief beantwoordt aan de definitie van leningen en schuldvorderingen op datum van de herclassificatie en wanneer de entiteit de intentie en het vermogen heeft het financieel actief aan te houden over een voorzienbare periode of tot het einde van de looptijd ervan.
- Een financieel actief geclassificeerd in de categorie van de beleggingen aangehouden tot einde looptijd kan worden geherclassificeerd als beschikbaar voor verkoop als de intentie of het vermogen van de entiteit gewijzigd is. Indien de Groep, in de twee voorafgaande jaren, een aanzienlijk deel van haar aanvankelijk tot einde looptijd aangehouden beleggingsportefeuille geherclassificeerd of verkocht heeft, kan de Groep geen beleggingen meer classificeren in instrumenten aangehouden tot einde looptijd. In het geval van verkoop of herclassificatie van een deel van deze beleggingen moet de volledige categorie van financiële instrumenten aangehouden tot einde looptijd het voorwerp uitmaken van een herclassificatie.

15.5.9.3 Eerste opname

De Groep neemt zijn financiële activa op wanneer hij partij wordt in de contractuele bepalingen van deze activa. De aankopen en verkopen van financiële activa worden opgenomen op de transactiedatum.

De financiële activa worden eerst opgenomen tegen hun reële waarde vermeerderd, in het geval dat het actief niet tegen de reële waarde werd opgenomen via de resultatenrekening, met de transactiekosten die rechtstreeks voortvloeien uit de aankoop. De transactiekosten zijn evenwel niet inbegrepen in de acquisitiekosten van de financiële activa aangezien zij niet significant zijn.

In retrocessie gegeven effecten worden op de actiefzijde van de balans behouden. Zo realiseert de Groep repoverrichtingen en leningen van effecten.

Deze stemmen overeen met overdrachten van financiële activa aan een tegenpartij, samen met een wederinkoopverplichting voor deze financiële activa op een overeengekomen datum en tegen een overeengekomen prijs. Voor zover bijna alle risico's en voordelen met betrekking tot de financiële activa door de Groep behouden blijven over de ganse duur van de verrichting, zal de Groep de financiële activa blijven erkennen op haar balans. De kasvergoeding ontvangen bij de overdracht wordt afzonderlijk opgenomen. De rentelast op de repoverrichtingen en leningen van effecten wordt toegekend over de duur van de contracten.

15.5.9.4 Waardering

De voor verkoop beschikbare financiële activa, de activa in het bezit voor transactiedoeleinden, de facultatief aangeduide activa gewaardeerd aan reële waarde via de resultatenrekening, en alle afgeleide instrumenten worden tegen hun reële waarde gewaardeerd.

De reële waarde stemt overeen met de prijs waarvoor een actief zou kunnen worden verhandeld tussen geïnformeerde partijen tegen concurrentiële marktvoorwaarden. De Groep past de door de IAS 39 voorziene hiërarchie voor het vastleggen van de reële waarde toe, zoals meer gedetailleerd uitgelegd in de bijlage met betrekking tot het vastleggen van de reële waarde van de financiële instrumenten.

De voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd aan hun reële waarde en de latente meer- en minderwaarden worden opgenomen in een afzonderlijke rubriek van het eigen vermogen (via de overige onderdelen van het totaalresultaat) met uitzondering van de volgende elementen die rechtstreeks worden opgenomen in de resultatenrekening: intresten berekend volgens de effectieve-rentemethode, wisselkoersverschillen op de monetaire financiële activa en waardeverliezen.

De financiële activa in bezit tot einde looptijd, de niet-beursgenoteerde aandelen waarvoor de reële waarde niet op voldoende betrouwbare wijze kan worden bepaald en de leningen en schuldvorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs of tegen de historische kostprijs.De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor het actief werd gewaardeerd bij zijn eerste opname, verminderd met de aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de (via de effectieve-rentemethode bepaalde) geaccumuleerde afschrijving van het verschil tussen het eerste bedrag en het bedrag op einddatum en gecorrigeerd met de eventuele waardeverliezen. De effectieve rentevoet is de rentevoet die de in de toekomst verwachte kasstromen exact actualiseert over de verwachte levensduur of, wanneer dit meer gepast is, over een kortere periode, teneinde de netto boekhoudkundige waarde van het financiële actief of de financiële verplichting te bekomen. De waarde van de financiële activa houdt rekening met de gelopen maar niet-vervallen interesten op de afsluitdatum.

15.5.9.5 Waardevermindering

Op elke datum dat de rekeningen worden opgemaakt, zoekt de Groep naar het bestaan van objectieve indicaties van waardeverlies van zijn beleggingen beschikbaar voor verkoop

of gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Omwille van hun boekingswijze zijn de financiële activa die tegen reële waarde worden gewaardeerd in de resultatenrekening niet onderworpen aan een waardeverminderingstest.

Een financieel actief of een groep van financiële activa heeft een duurzaam waardeverlies geleden wanneer er objectieve bewijzen van waardeverlies zijn ten gevolge van een of meerdere gebeurtenissen waarvan de impact op de geschatte toekomstige stromen van het actief of de activa op betrouwbare wijze kan worden gewaardeerd.

Wat de voor verkoop beschikbare activa betreft, wijst een significante of aanhoudende daling van de reële waarde van het effect onder zijn balanswaarde op een waardeverlies.

Financiële activa beschikbaar voor verkoop

Aandelen

Een significante of aanhoudende daling van de reële waarde van het effect is van toepassing op de aandelen wanneer:

- het effect reeds het voorwerp uitmaakte van een waardevermindering bij een vorige afsluiting; of
- een waardeverlies van 50% ten opzichte van de aankoopwaarde wordt opgemerkt op de afsluitdatum van de rekening; of
- het aandeel constant in een situatie van latente minderwaarde was ten opzichte van de aankoopwaarde over de laatste 12 maanden voorafgaand aan de afsluiting.

Obligaties

Op de vastrentende effecten worden systematisch waardeverminderingen toegepast om rekening te houden met het risico dat de tegenpartijen van die effecten en vorderingen hun desbetreffende verplichtingen niet of niet volledig nakomen, waaronder begrepen, maar niet beperkt tot, de kans dat de terugbetaling van die effecten geheel of gedeeltelijk onzeker of in gevaar is. Wanneer de marktwaarde van die effecten langere tijd lager is dan de netto boekwaarde ervan, wordt dit behoudens bewijs van het tegendeel beschouwd als een duurzaam waardeverlies waarmee rekening moet worden gehouden voor de toepassing van deze bepaling.

Bij iedere afsluiting van de rekeningen wordt er een analyse gemaakt m.b.t. de toepassing van voornoemde regels en de beslissing om een waardevermindering al dan niet te boeken. In deze analyse houden wij rekening met de volgende criteria om enerzijds de duurzame minderwaarden te identificeren en anderzijds om te evalueren of de opname van een waardevermindering nodig is:

Criteria voor de bepaling van de duurzame minderwaarden

- De verzekeringsportefeuille of het betreffende afzonderlijke beheer;
- Het vermogen van de onderneming om die effecten tot hun maturiteit te behouden;
- De duur van de vastgestelde latente minderwaarde.

Criteria die in aanmerking worden genomen om te bepalen of er een waardevermindering moet worden opgenomen

- Een aanzienlijke stijging van de kredietspreads voor beursgenoteerde emittenten;
- Een significante verslechtering in rating;
- Een vrijwillige of opgelegde herstructurering van de schuld;
- Het voorkomen van een credit event volgens de regels van de ISDA;
- Aanzienlijke financiële moeilijkheden;
- Niet-betaling van de interesten of de hoofdsom;
- Het verdwijnen van een actieve markt voor dit financiële actief als gevolg van financiële moeilijkheden;
- Een aanzienlijke daling in de waarde van de collateral of van de onderliggende activa.

Herwaarderingsreserve

Indien een dergelijke situatie bestaat voor een voor verkoop beschikbaar financieel actief, wordt het gecumuleerde verlies bepaald als zijnde het verschil tussen de acquisitieprijs en de huidige reële waarde teruggenomen uit het eigen vermogen en maakt het voorwerp uit van een waardevermindering in de resultatenrekening. De waardeverliezen op aandelen opgenomen in de resultatenrekening worden enkel teruggenomen in de resultatenrekening op het ogenblik dat het actief verkocht of verwijderd wordt.

Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

Voor de beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs is het bedrag van de waardevermindering gelijk aan het verschil tussen de netto boekhoudkundige waarde van het actief en de geactualiseerde waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, bepaald op basis van de eerste effectieve rentevoet van het financieel instrument en gecorrigeerd met de eventuele voorzieningen. Het bedrag van de waardevermindering wordt opgenomen ten laste van het resultaat van het boekjaar. De waardevermindering kan worden teruggenomen in het resultaat.

Voor de activa opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, met inbegrip van de leningen en de beleggingen opgenomen in «activa aangehouden tot einde looptijd» of de activa die voorkomen in de categorie «leningen en schuldvorderingen» wordt de waardeverminderingstest eerst gerealiseerd op een eenheidsbasis. Vervolgens wordt een collectieve test gerealiseerd voor de activagroepen met gelijkaardige risico's.

Sommige activa kunnen het voorwerp uitmaken van een waardevermindering rekening houdend met de economische omstandigheden, zonder evenwel overeen te stemmen met een van de hierboven vermelde situaties. Zo zal, wanneer er ten aanzien van het risicobeheerbeleid een duurzame minderwaarde wordt geïdentificeerd, een waardevermindering worden opgenomen volgens de hierboven vermelde modaliteiten.

15.5.9.6 Niet langer opnemen van activa

De financiële activa worden niet langer opgenomen wanneer de contractuele rechten ten einde lopen of wanneer de Groep het financiële actief overdraagt. De meer- en minderwaarden op de overdracht van financiële beleggingen worden bepaald volgens de methode van de gemiddelde gewogen kostprijs.

In het geval van overdracht van effecten wordt de gerealiseerde meer- of minderwaarde opgenomen in de resultatenrekening op datum van de realisatie en vertegenwoordigt deze het verschil tussen de overdrachtsprijs en de netto boekhoudkundige waarde van het actief.

15.5.10 Afgeleide financiële instrumenten

De afgeleide producten of derivaten worden eerst opgenomen tegen de reële waarde op de datum dat het contract wordt afgesloten en worden vervolgens tegen reële waarde gewaardeerd. Alle afgeleide producten worden opgenomen in de balans (als activa wanneer hun reële waarde positief is en als verplichtingen wanneer hun reële waarde negatief is). De latente winsten en verliezen worden opgenomen via de resultatenrekening. In het geval van derivaten die door de Groep worden aangehouden en die in aanmerking komen voor afdekkingsboekhouding, worden de details van de boekhoudkundige verwerking hieronder weergegeven.

De in contracten besloten derivaten zijn componenten van samengestelde instrumenten die beantwoorden aan de definitie van een afgeleid product. Op basis van de keuze voor de mogelijkheid van waardering tegen reële waarde worden zij niet gescheiden van het basiscontract. Zo wordt het hybride instrument, dat bestaat uit het basisinstrument en het in het contract besloten derivaat, gewaardeerd tegen reële waarde met opname van de reëlewaardeverschillen in de resultatenrekening.

Afdekkingsboekhouding (hedge accounting)

De Groep duidt bepaalde afgeleide instrumenten aan als afdekking van de kasstromen.

Op het ogenblik van de creatie van een afdekkingsrelatie, bereidt de entiteit een documentatie voor met een beschrijving van de relatie tussen het afdekkingsinstrument en het afgedekte element alsook de doelstellingen inzake risicobeheer en haar strategie om diverse afdekkingstransacties uit te voeren. Bij de creatie van de afdekking en nadien op regelmatige wijze, vermeldt de Groep of het afdekkingsinstrument uitermate efficiënt is om de wijzigingen van de kasstromen van het afgedekte instrument dat toe te wijzen is aan het gedekte risico te compenseren.

Het efficiënte deel van de wijzigingen van de reële waarde van de afgeleide instrumenten, die aangeduid worden als afdekking van de kasstromen, wordt opgenomen in de overige onderdelen van het totaalresultaat en gecumuleerd in de reserve als afdekking van de kasstromen. De winst of het verlies met betrekking tot het inefficiënte deel wordt onmiddellijk opgenomen in het nettoresultaat.

De bedragen, die eerder in de overige onderdelen van het totaalresultaat werden opgenomen en in het eigen vermogen werden gecumuleerd, worden overgeboekt naar het nettoresultaat in de periodes waarin het afgedekte element invloed heeft op het nettoresultaat, onder dezelfde post als het opgenomen afgedekte element.

Volgens de IAS 39 worden de afdekkingsrelaties stopgezet wanneer:

- het afdekkingsinstrument vervalt of verkocht, opgezegd of uitgeoefend wordt;
- de afgedekte voorziene transactie, met als doel de kasstromen te dekken, niet langer zeer waarschijnlijk is;
- de afdekking niet langer voldoet aan de criteria inzake afdekkingsboekhouding;
- de entiteit de benoeming wijzigt of annuleert.

Alle winsten of verliezen opgenomen in de overige onderdelen van het totaalresultaat en gecumuleerd in het eigen vermogen op dat ogenblik wordt overgeboekt in het nettoresultaat wanneer de voorziene transactie uiteindelijk wordt opgenomen. Wanneer vaststaat dat een voorziene transactie zich niet meer zal realiseren, wordt de gecumuleerde winst of verlies in het eigen vermogen onmiddellijk opgenomen in het nettoresultaat.

15.5.11 Herverzekering

15.5.11.1 Overdrachten

De premies, schadegevallen en voorzieningen worden opgenomen zonder aftrek van overdracht in herverzekering. Het overgedragen deel is inbegrepen in het resultaat van de herverzekering.

Het aandeel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen wordt onderworpen aan een waardeverminderingstest bij elke afsluitdatum. Indien er, ten gevolge van een gebeurtenis na de eerste opname, tastbare bewijzen zijn dat de voorziening ten laste van een herverzekeraar in waarde moet worden verminderd, verlaagt de Groep de boekhoudkundige waarde van dit actief en neemt het hieruit voortvloeiende verlies op in de resultatenrekening. Wanneer het herverzekeringsactief gewaarborgd is door in pand gegeven effecten, is de geactualiseerde waarde van de geschatte toekomstige kasstromen van het actief een weergave van de kasstromen die zouden kunnen voortvloeien uit de realisatie van de winst na aftrek van de kosten verbonden aan de uitoefening van deze waarborg ongeacht de realisatie al dan niet waarschijnlijk is.

15.5.11.2 Aanvaardingen

De regels met betrekking tot de acceptatiecontracten in herverzekering zijn opgenomen in de sectie Verplichtingen inzake verzekerings- en beleggingscontracten.

15.5.12 Vorderingen

De vorderingen op meer en minder dan één jaar worden eerst gewaardeerd tegen hun reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs na aftrek van alle waardeverminderingen. Er wordt een waardevermindering opgenomen wanneer het een vordering op meer dan één jaar is of wanneer er een objectief bewijs is dat de Groep alle verschuldigde bedragen niet zal kunnen innen overeenkomstig de initiële betalingsvoorwaarden van de vordering.

Wanneer een betaling van een deel van de te ontvangen kasstromen wordt uitgesteld, zullen de toekomstige te ontvangen bedragen worden teruggebracht op hun actuele waarde.

15.5.13 Geldmiddelen en kasequivalenten

Onder geldmiddelen zijn begrepen de kasgelden en de zichtdeposito's. De kasequivalenten omvatten de zeer liquide kortetermijnbeleggingen die gemakkelijk kunnen worden omgeruild in een gekend kasbedrag en die onderworpen zijn aan een te verwaarlozen waardeveranderingsrisico. Op het vlak van de tabel van de kasstromen worden de geldmiddelen en de kasequivalenten verminderd met de bankschulden en de schulden uit retrocessieverrichtingen en overige financieringsschulden.

15.5.14 Eigen vermogen

Het eigen vermogen omvat naast het maatschappelijk kapitaal en de resultaten opgenomen in de reserve, het aandeel van de latente meer- en minderwaarden op beleggingen, na aftrek van de belasting en de impact van de schaduwboekhouding, waarvan de variatie in reële waarde niet in het resultaat wordt opgenomen, alsook de overige onderdelen van het totaalresultaat.

De gewone aandelen worden opgenomen in het eigen vermogen als er geen contractuele verplichting is om ze terug te geven aan de houders van de geldmiddelen of andere activa. De bijkomende kosten, zonder taksen, die rechtstreeks toe te wijzen zijn aan de uitgifte van een eigenvermogensinstrument worden in mindering gebracht op de waarde van het uitgegeven instrument.

De financiële instrumenten uitgegeven door de Groep worden opgenomen in eigenvermogensinstrumenten als hun vergoedingsclausules de emittent de controle geeft over de uitbetalingsdatum van de intresten en als het instrument geen enkele contractuele verplichting bevat om geldmiddelen of een ander financieel actief terug te geven aan een andere entiteit.

Alle financiële instrumenten uitgegeven door de Groep die zowel eigen vermogen als een schuldinstrument bevatten worden afzonderlijk opgenomen op de passiefzijde van de balans, waarbij het eigenvermogenbestanddeel als eigen vermogen van de Groep wordt voorgesteld. De winsten en verliezen gekoppeld aan de terugbetalingen of de herfinancieringen van het eigen vermogen worden voorgesteld als variaties van het eigen vermogen.

Wanneer de Groep zijn eigen eigenvermogensinstrumenten inkoopt, wordt het gestorte bedrag, met inbegrip van alle rechtstreeks toe te schrijven incrementele kosten (onder aftrek van belastingen), afgetrokken van het eigen vermogen toe te schrijven aan de aandeelhouders van de vennootschap tot de aandelen worden geannuleerd of «heruitgegeven».

De dividenden en andere uitkeringen aan de aandeelhouders worden rechtstreeks opgenomen in het eigen vermogen, onder aftrek van belastingen. Een schuld die overeenstemt met het nog niet gestorte bedrag van de dividenden wordt niet opgenomen zolang het dividend niet werd gemeld en goedgekeurd.

15.5.15 Verplichtingen met betrekking tot verzekerings- en beleggingscontracten

15.5.15.1 Classificatie

De Groep geeft contracten uit die een verzekeringsrisico of een financieel risico of beide overdragen. Op basis van een onderzoek van alle contracten classificeert de Groep zijn verplichtingen met betrekking tot de verzekerings- en beleggingscontracten in vier categorieën:

- verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten;
- verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten met discretionaire deelneming;
- verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten zonder discretionaire deelneming;
- verplichtingen uit hoofde van beleggings- of verzekeringscontracten waarvan het financiële risico wordt gedragen door de verzekerde, m.a.w. overeenstemmend met aan beleggingen gekoppelde contracten.

De verzekeringscontracten, de beleggingscontracten met discretionaire deelneming en de herverzekeringsverdragen worden behandeld door de IFRS 4-norm «Verzekeringscontracten» terwijl de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeelneming worden behandeld door de IAS 39-norm «Financiële instrumenten». De contracten die geen verzekeringsrisico of significant beleggingsrisico overdragen vallen onder de norm IFRS 15 «Opbrengsten uit gewone activiteiten uit contracten met klanten», die de opname als inkomsten aanbeveelt.

De verzekeringscontracten, met inbegrip van de aanvaardingen in herverzekering, zijn contracten met een significant verzekeringsrisico. Deze contracten kunnen ook een financieel risico overdragen van de verzekerde naar de verzekeraar. De beleggingscontracten zijn contracten die een financieel risico bevatten zonder significant verzekeringsrisico.

IFRS 4 laat toe de depositocomponent («sparen») en de risicocomponent («verzekeren») van het contract te scheiden. Deze scheiding, of «unbundling», is toegestaan wanneer het depositocomponent los van de risicocomponent kan worden gewaardeerd.

Sommige verzekerings- en beleggingscontracten bevatten een discretionaire winstdeelnemingsclausule. Dit element geeft de titularis van het contract het recht op bijkomende prestaties als aanvulling op de gewaarborgde prestaties:

- die normaliter een significant aandeel van de contractuele voordelen vertegenwoordigen;
- waarvan het bedrag en/of de vervaldag contractueel wordt bepaald door de Groep;
- die contractueel gebaseerd zijn op de prestatie van een geheel van contracten, de beleggingsopbrengsten van een activaportefeuille of het resultaat van de Vennootschap, van een fonds of van een andere entiteit die het contract uitgeeft.

Als een contract eerst erkend werd als een verzekeringscontract, kan het niet worden overgeboekt in een beleggingscontract als het hiermee verbonden risico insignificant wordt. Een beleggingscontract waarvan de eigenschappen wijzigen tijdens de looptijd van het contract zal daarentegen, als de doorgevoerde veranderingen een significant verzekeringsrisico met zich meebrengen, kunnen worden geherclassificeerd als verzekeringscontract.

15.5.15.2 Opname en waardering

Overeenkomstig IFRS 4 berusten de hieronder beschreven regels inzake opname en niet-opname op de boekhoudkundige principes die door de Groep werden gebruikt vóór de aanneming van de IFRS, met als voornaamste uitzondering de intrekking van de knipperlichtvoorziening en van de voorzieningen voor egalisatie en catastrofen.

De voornaamste kenmerken van de boekhoudkundige principes die van toepassing waren vóór de IFRS en die nog steeds gelden na de conversie zijn:

- de voorzieningen moeten toereikend zijn;
- de voorzieningen worden berekend met voorzichtigheid;
- de voorzieningen in levensverzekering mogen niet worden geactualiseerd door gebruik te maken van een rentevoet die hoger is dan het voorzichtig geschatte rendement van de activa;
- de acquisitiekosten worden overgedragen voor zover zij terugvorderbaar zijn, en geamortiseerd op basis van geraamde brutowinsten over de levensduur van de contracten;
- de voorzieningen voor schadegevallen vertegenwoordigen de uiteindelijk geraamde kost.

Verzekeringscontracten Niet-Leven

De waardering van de voorzieningen voor schadegevallen is gebaseerd op de geschatte waarde van de voorziene uitgaven na aftrek van eventueel te ontvangen terugvorderingen. De voorziening voor te betalen schadegevallen omvat de schadegevallen en vervallen kapitalen die nog verschuldigd zijn op het einde van de periode. De voorzieningen met betrekking tot de schadegevallen worden over het algemeen niet geactualiseerd, behalve in een beperkt aantal gevallen.

De claims en schadebehandelingskosten worden in de resultatenrekening opgenomen op het ogenblik dat de uitgaven worden gedaan. Niet-betaalde claims en schadebehandelingskosten omvatten schattingen voor gerapporteerde schadegevallen en voorzieningen voor bestaande, maar niet gerapporteerde schadegevallen.

De beheerkosten van de schadedossiers worden geprovisioneerd.

De wiskundige voorzieningen worden eveneens opgesteld om de samengestelde rentes te dekken.

De voorzieningen voor premies worden berekend pro rata temporis. De voorzieningen voor bijkomende premies kunnen worden samengesteld indien een groep van homogene producten verlieslatend blijkt te zijn.

Verzekeringscontracten Leven

De voorzieningen voor levensverzekeringen omvatten de wiskundige voorzieningen die het verschil vertegenwoordigen tussen de huidige waarden van de door de verzekeraar aangegane verplichtingen en deze die door de verzekerde werden aangegaan. De voorzieningen worden berekend op basis van de technische grondslagen die gelden op het ogenblik dat het contract wordt afgesloten. Er kunnen later aanpassingen worden doorgevoerd ten gevolge van de eventuele wijzigingen aangebracht in de contracten.

Voor de verdiscontering van de verplichtingen wordt een rentevoet gehanteerd die ten hoogste gelijk is aan de tariefrente van het contract en door toepassing van de reglementaire sterftetabellen. Wat de rentecontracten betreft, wordt er bovendien een langlevenvoorziening opgebouwd om rekening te houden met de langere levensverwachting.

Voor de contracten met dekking van het risico overlijden bevat de opgebouwde voorziening het aandeel aan uitgegeven en niet-verworven premies op de geïnventariseerde periode.

Beleggingscontracten met discretionaire deelneming

De voorzieningen voor winstdeelnemingen stemmen overeen met de deelnemingen van de verzekerden in de technische en financiële winsten die door de maatschappijen werden gerealiseerd. Zij zijn bestemd om gestort te worden aan de verzekerden en om hun waarborgen te vergroten na opneming in de wiskundige voorzieningen.

De elementen van discretionaire deelneming vormen een voorwaardelijke belofte gekoppeld aan de latente winsten en verliezen. Zij worden dan ook opgenomen in de latente winsten en verliezen inbegrepen in het eigen vermogen. Wanneer een belofte onvoorwaardelijk wordt, wordt het desbetreffende bedrag overgedragen naar de passiva van de levensverzekeringscontracten.

De winstdeelneming omvat eveneens de latente uitgestelde winstdeelneming die het resultaat is van de toepassing van de schaduwboekhouding.

Beleggingscontracten zonder discretionaire deelneming

De beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeelneming worden behandeld als financiële verplichtingen die binnen het domein van de IAS 39-norm vallen. Deze contracten worden dus opgenomen:

- hetzij tegen reële waarde met de variatie in de resultatenrekening. Het betreft hoofdzakelijk aan beleggingen gekoppelde contracten;
- hetzij tegen geamortiseerde kostprijs via de toepassing van de effectieve-rentemethode.

De depositoboekhouding wordt toegepast op alle contracten. De geïnde nettopremies van deze contracten worden niet opgenomen in het omzetcijfer; alle lasten gekoppeld aan deze contracten worden in de resultatenrekening opgenomen in de post «overige bedrijfsopbrengsten».

Aan beleggingen gekoppelde contracten

De wiskundige voorzieningen van de aan beleggingen gekoppelde contracten worden gewaardeerd op basis van de activa die als dekking van deze contracten dienen. De winsten of verliezen die voortvloeien uit de herwaardering van deze laatste worden in de resultatenrekening opgenomen om de impact van de variatie van de technische voorzieningen te neutraliseren.

Schaduwboekhouding en voorziening voor uitgestelde winstdeelneming

De schaduwboekhouding maakt het mogelijk boekhoudkundig een antwoord te bieden op het onevenwichtsrisico actief/passief dat kunstmatig wordt gegenereerd door de verschillende waarderingswijzen van het actief en het passief. Wanneer de waardering van de verplichtingen rechtstreeks wordt beïnvloed door de realisatie van de meer- of minderwaarden van de activa, wordt een voorziening voor uitgestelde winstdeelneming opgenomen als tegenboeking voor de latente meer- of minderwaarden erkend in de beleggingen.

De voorziening voor uitgestelde winstdeelneming wordt bepaald door toepassing op de herwaarderingsbedragen van het actief van de winstdeelnames geschat op basis van de contractuele verplichtingen van elke portefeuille. De schatting van deze percentages houdt eveneens rekening met de volgende elementen: reglementaire en contractuele clausules inzake winstdeelneming, realisatieprogramma van de meer- en minderwaarden en uitkeringsbeleid van de verzekeraar. De bepaling van het aandeel van de meer- en minderwaarden die aan de verzekerden toekomen wordt bepaald naargelang de kenmerken van de contracten die deze meer- of minderwaarden kunnen genieten.

Tot slot: wanneer ten gevolge van de toereikendheidstests van de passiva (zie hieronder) de vastgestelde ontoereikendheid verbonden is aan de zwakte van de rentevoeten, laat de schaduwboekhouding toe een bijkomend aandeel van de latente meerwaarden opgenomen op de beleggingen toe te kennen binnen de verzekeringsvoorzieningen.

De schaduwboekhouding gebeurt volgens dezelfde modaliteiten als de boekingsmethode toegepast op de onderliggende financiële beleggingen: als tegenprestatie van het resultaat als het financiële beleggingen betreft die opgenomen zijn via de resultatenrekening, of als tegenprestatie van de herwaarderingsreserve in de overige onderdelen van het totaalresultaat voor de beleggingen beschikbaar voor verkoop.

Liability Adequacy Test (LAT)

Er worden Liability Adequacy Tests gerealiseerd om zich te verzekeren van de toereikendheid van de verzekeringsverplichtingen ten aanzien van de geschatte toekomstige stromen. De tests worden gerealiseerd op homogene productgroepen zowel in Leven als in Niet-Leven. De hypotheses bepaald voor de projectie van de toekomstige stromen zijn coherent met deze die intern worden gebruikt voor andere modelleringen en worden bepaald teneinde in lijn te zijn met de economische, demografische ... realiteit. De huidige waarde van de toekomstige stromen wordt bepaald aan de hand van een verdisconteringsvoet, die de marktomstandigheden op datum van de afsluiting weerspiegelt, de specifieke samenstelling van de activaportefeuilles alsook de kenmerken van de passiva in onderpand. De eventuele ontoereikendheden worden geprovisioneerd met als tegenprestatie een impact op het resultaat.

Impliciete derivaten

De besloten derivaten die beantwoorden aan de definitie van verzekeringscontracten of die overeenstemmen met afkoopopties voor een bepaald bedrag worden niet los van het basiscontract gewaardeerd. Als andere impliciete derivaten niet nauw aansluiten bij de basiscontracten of niet beantwoorden aan de definitie van een verzekeringscontract worden zij apart gewaardeerd tegen reële waarde in de resultatenrekening.

Opname van inkomsten

De premies van de tijdens het boekjaar van kracht zijnde contracten worden opgenomen in de opbrengsten, rekening houdend met de uit te geven premies in Niet-Leven die het voorwerp uitmaken van een schatting voor het deel dat verworven is op het einde van het boekjaar.

Overeenkomstig de norm IFRS 15 worden de opbrengsten gegenereerd in het kader van de beheersovereenkomsten opgenomen in lijn met de geleverde diensten.

15.5.16 Achtergestelde passiva en financieringsschulden

De al dan niet achtergestelde financieringsschulden worden eerst opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd volgens de methode van de geamortiseerde kostprijs. De kosten die rechtstreeks toe te schrijven zijn aan de uitgifte van een nieuwe lening worden afgetrokken van de nominale waarde van de lening en in het resultaat opgenomen over de duur van de lening volgens de effectieve rentemethode.

15.5.17 Voorzieningen

De voorzieningen omvatten hoofdzakelijk de voorzieningen voor gerechtelijke procedures, herstructureringen en buiten balans kredietverplichtingen.

Een voorziening wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de verwachte uitgaven om de verplichting te regelen. De gekozen rentevoet is de rentevoet vóór belasting die de tijdswaarde van geld weerspiegelt zoals vastgelegd op de markt.

De voorzieningen worden opgenomen wanneer:

- de Groep een wettelijke of impliciete verplichting heeft als gevolg van gebeurtenissen in het verleden;
- het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen, die economische voordelen inhouden, vereist zal zijn om deze verplichting na te komen;
- het mogelijk is om het bedrag van de verplichting op betrouwbare wijze in te schatten.

15.5.18 Leaseovereenkomsten

15.5.18.1 De Groep als leasingnemer

De Groep gaat voornamelijk leaseovereenkomsten aan voor het leasen van haar gebouwen, uitrustingen en klein materiaal, met name IT-apparatuur, en voor het leasen van bedrijfswagens.

Op de aanvangsdatum van het contract neemt Ethias een actief op voor het gebruiksrecht tegen kostprijs en een verplichting (leaseverplichting) tegen de geactualiseerde waarde van de nog niet betaalde leasebedragen.

Het actief wordt afgeschreven over de levensduur of over de duur van het contract indien deze korter is. Indien de leaseovereenkomst de eigendom van het onderliggende goed aan het einde van de looptijd overdraagt aan de leasingnemer, of indien de kostprijs van het actief als gebruiksrecht rekening houdt met de toekomstige uitoefening van een koopoptie door de leasingnemer, wordt het actief over zijn gebruiksduur afgeschreven.

De leaseverplichting wordt verminderd met de uitgevoerde leasebetalingen en vermeerderd met de interesten.

Bij een wijziging in de leaseovereenkomst, wordt de leaseverplichting geherwaardeerd en wordt het bedrag van de herwaardering toegerekend aan het met gebruiksrecht overeenstemmend actief.

15.5.18.2 De Groep als leasinggever

Financiële leasing is een leaseovereenkomst die nagenoeg alle aan de eigendom van een actiefwaarde verbonden risico's en voordelen overdraagt. Een operationele leasing is een leaseovereenkomst die geen financiële leasing is.

De Groep sluit operationele leaseovereenkomsten af die hoofdzakelijk betrekking hebben op de exploitatie van haar vastgoedbeleggingen.

Wanneer een actiefwaarde in het kader van een operationele leaseovereenkomst wordt gebruikt, worden de ontvangen huurgelden lineair in de resultatenrekening opgenomen over de leaseperiode. De onderliggende actiefwaarde wordt opgenomen volgens de regels die van toepassing zijn op dat type van actiefwaarde.

Wanneer een in het bezit zijnde actief verhuurd wordt in het kader van een financiële leasing, boekt de Groep een vordering die gelijk is aan de netto-investering in de leaseovereenkomst, die kan verschillen van de contante waarde van de minimaal verschuldigde leasebetalingen. De rente die in de leaseovereenkomst is vervat, wordt gebruikt als disconteringsvoet. De renteopbrengsten worden opgenomen over de duur van de leaseovereenkomst door middel van de rentevoet die in de leaseovereenkomst is vervat.

15.5.19 Personeelsbeloningen

15.5.19.1 Beloningen na uitdiensttreding

De vergoedingen na uitdiensttreding zijn de pensioenverzekeringsplannen, de overlijdens- en wezenverzekeringsplannen. De Groep heeft voor zijn personeel verschillende stelsels met vaste prestaties alsook pensioenstelsels met vaste bijdragen:

- Voor de pensioenstelsels met vaste prestaties worden de uitgaven die betrekking hebben op deze stelsels voor elk pensioenstelsel apart gewaardeerd op basis van de «Projected Unit Credit»-methode. Volgens deze methode wordt de kostprijs van het stelsel ten laste opgenomen in de resultatenrekening teneinde deze kost regelmatig te verdelen tijdens de loopbaan van de werknemers die deelnemen aan de pensioenstelsels. De in de balans opgenomen verplichtingen met betrekking tot de pensioenstelsels worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de toekomstige uitgaande kasstromen, met inbegrip van de taksen en bijdragen die moeten worden betaald door het stelsel, verminderd met alle kosten van de nog niet opgenomen kosten van diensten uit het verleden.
- De pensioenstelsels met vaste bijdragen zijn onderworpen aan de Belgische wetgeving inzake aanvullende pensioenen die een minimum gewaarborgd rendement op de gestorte bijdragen oplegt. Bijgevolg worden deze stelsels in IFRS beschouwd als pensioenstelsels met vaste prestaties.

Sommige pensioenstelsels van het personeel zijn verzekerd bij de verzekeringsmaatschappij Ethias nv. Hierdoor beantwoorden de actiefwaarden van deze pensioenstelsels niet aan de voorwaarden om beschouwd te worden als dekkingsactiva van het plan en worden zij dus als niet-gefinancierd beschouwd.

De huidige waarde van de kasstromen wordt berekend door middel van een rentevoet die overeenstemt met deze van de bedrijfsobligaties van eerste categorie met een maturiteit die gelijkaardig is aan deze van de overeenstemmende verplichtingen.

De kosten van de diensten uit het verleden zijn het gevolg van de goedkeuring van of de wijziging in het pensioenstelsel. Zij worden ten laste opgenomen over de gemiddelde resterende duur die moet worden gepresteerd totdat de overeenstemmende rechten verworven zijn voor het personeel.

De actuariële afwijkingen bevatten, voor de activa en de verplichtingen, de verschileffecten tussen de vroegere actuariële hypotheses en hetgeen effectief gebeurd is, en de veranderingseffecten van de actuariële hypotheses op de verplichtingen van de plannen. De actuariële afwijkingen worden volledig opgenomen in de overige onderdelen van het totaalresultaat tijdens de periode waarin zij zich voordoen.

15.5.19.2 Kortetermijnbeloningen

Het recht van de werknemers op jaarlijks verlof, verdienstenpremies en andere diverse premies wordt opgenomen wanneer de desbetreffende bedragen moeten worden gestort aan de werknemers. Er wordt een schuld opgebouwd om de geschatte uitgave te dekken als tegenprestatie van de door de werknemers verleende diensten tot de balansdatum.

15.5.19.3 Overige langetermijnbeloningen

De verwachte kosten van deze beloningen worden opgenomen tijdens de diensttijd door gebruik te maken van dezelfde methodologie dan deze die gebruikt wordt voor de pensioenplannen met vaste prestaties. De actuariële winsten en verliezen ten gevolge van ervaringscorrecties en van wijzigingen in de actuariële hypotheses worden opgenomen in de resultatenrekening tijdens dewelke zij voorkomen.

15.5.19.4 Brugpensioenen

De Groep heeft een brugpensioenplan voor zijn werknemers ingevoerd. Een schuld en een last worden opgenomen vanaf het moment dat er een duidelijke verplichting vanwege de entiteit bestaat en dat deze laatste de grenzen van het betrokken programma geformaliseerd heeft. De schuld wordt in de balans opgenomen tegen de huidige waarde van de brugpensioenverplichting op de afsluitdatum van het boekjaar.

15.5.19.5 Andere eindecontractvergoedingen

In het geval van betaalbare ontslagvergoedingen ten gevolge van de beslissing van de entiteit om een einde te stellen aan de tewerkstelling van een of meerdere personeelsleden moet de entiteit een verplichting en een last als ontslagvergoeding boeken.

15.5.20 Beëindigde activiteiten en activa bestemd voor verkoop

Een beëindigde activiteit is een element waarvan de entiteit zich ontdaan heeft of die opgenomen wordt als beschikbaar voor verkoop, en (i) die een activiteitenlijn of een belangrijke en aparte geografische regio vertegenwoordigt, (ii) deel uitmaakt van een uniek en gecoördineerd plan om zich van een activiteitenlijn of van een belangrijke en aparte geografische regio te ontdoen, of (iii) een filiaal is dat uitsluitend met het oog op doorverkoop is aangekocht.

De categorie «Beëindigde activiteiten en activa bestemd voor verkoop» omvat de activa, met name de gebouwen of activiteiten bestemd om te worden overgedragen of beëindigd binnen de twaalf maanden volgend op de afsluitdatum van het boekjaar. De filialen bestemd om te worden overgedragen blijven in de consolidatieperimeter tot de dag waarop de Groep hierover geen effectieve controle meer heeft. De betrokken activa en activiteiten (activa en verplichtingen) worden gewaardeerd tegen de kleinste waarde tussen de netto boekhoudkundige waarde en de reële waarde verminderd met de overdrachtskosten. Zij worden voorgesteld in de afzonderlijke activa- en passivaposten van de balans. Het eventueel gerealiseerde verlies wordt eveneens apart weergegeven in de resultatenrekening.

15.5.21 Opname van inkomsten

Opbrengsten uit de gewone activiteiten stemmen overeen met de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen tegenprestatie, na aftrek van intragroepverkopen of -dienstverleningen. De opbrengsten uit de gewone activiteiten worden als volgt opgenomen:

15.5.21.1 Opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten

Wat de opname van de opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten betreft, verwijzen wij naar de regels vermeld in het deel Verplichtingen inzake de verzekerings- en beleggingscontracten.

15.5.21.2 Financiële opbrengsten

De renteopbrengsten worden opgenomen pro rata temporis volgens de effectieve-rentemethode. Wanneer een vordering waarde verliest, brengt de Groep de boekhoudkundige waarde hiervan op de realiseerbare waarde, die de geschatte toekomstige kasstromen vertegenwoordigt, geactualiseerd tegen de eerste effectieve rentevoet van het instrument, en blijft het actualiseringseffect boeken in de renteopbrengsten. De renteopbrengsten op de aan waardevermindering onderhevige leningen worden opgenomen volgens de initiële effectieve-rentemethode.

De dividenden worden opgenomen wanneer het dividendrecht is vastgelegd.

15.5.21.3 Overige diensten en goederen

De overeenkomsten die de verzekeraar niet blootstellen aan een verzekeringsrisico of blootstellen aan een niet-significant verzekeringsrisico en die geen financieel actief of financiële verplichting creëren, worden opgenomen in de categorie van de dienstverleningsovereenkomsten. Overeenkomstig de IFRS 15-norm wordt de opbrengst verbonden aan een transactie die een dienstverlening inhoudt opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie.

De dochterondernemingen van de subgroep NRB ontwikkelen en verkopen software op maat. De erkenning van de opbrengsten gebeurt naar rato van het stadium van voltooiing, methode volgens dewelke de winst als opbrengst wordt opgenomen naarmate de vooruitgang van de werkzaamheden. De waardeverminderingen worden opgenomen om rekening te houden met alle in de projecten gekende en veroorzaakte verliezen. Wanneer de omstandigheden een wijziging van de eerste schatting van de opbrengsten, kosten of winstneming als gevolg hebben, wordt de schatting herzien. Deze herzieningen kunnen aanleiding geven tot een stijging of een daling van de geschatte opbrengsten of kosten en worden opgenomen in de resultatenrekening van de periode waarin de directie kennis neemt van deze omstandigheden.

15.5.22 Belastingen op het resultaat

De uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gegenereerd door tijdelijke verschillen tussen de boekhoudkundige en fiscale waarden van de vorderingen en de verplichtingen en in voorkomend geval, door het naar voren schuiven van de niet-gebruikte fiscale verliezen. De uitgestelde belastingactiva worden vastgesteld voor zover het waarschijnlijk is dat er een belastbare winst, waarmee deze aftrekbare tijdelijke verschillen zullen kunnen worden verrekend, beschikbaar zal zijn. De uitgestelde belastingverplichtingen worden opgenomen voor alle belastbare tijdelijke verschillen.

15.5.23 Voorwaardelijke verplichtingen

Een verplichting is:

- ofwel een potentiële verplichting die het gevolg is van gebeurtenissen uit het verleden en waarvan het bestaan enkel zal worden bevestigd door het zich al dan niet voordoen van een of meer onzekere toekomstige gebeurtenissen die niet volledig onder het toezicht van de Groep zijn;
- ofwel een bestaande verplichting die het gevolg is van gebeurtenissen uit het verleden, maar die niet opgenomen is aangezien het niet waarschijnlijk is dat er een uitstroom van middelen, die economische voordelen in zich bergen, vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen of het bedrag van de verplichting niet voldoende betrouwbaar kan worden gewaardeerd.

De verplichtingen worden niet in de balans opgenomen. Zij worden in bijlage toegelicht, tenzij de kans op een uitstroom van middelen, die economische voordelen in zich bergen, klein is. De verplichtingen worden op permanente wijze gewaardeerd om te bepalen of een uitstroom van economische voordelen waarschijnlijk is geworden of met voldoende betrouwbaarheid kan worden gewaardeerd, in welk geval een voorziening wordt opgenomen in de balans van het boekjaar in de loop waarvan de waarschijnlijkheid de waardering wijzigt.

15.5.24 Toepassing van IAS 8 - Correctie eliminaties tussen ondernemingen

In 2021 maakten de kostenrekeningen van de overige activiteiten en de batenrekeningen van de overige activiteiten niet het voorwerp uit van een eliminatie volgend op de interbedrijfsrelaties tussen Ethias nv en haar dochteronderneming NRB. Beide rekeningen werden dus met 105 miljoen euro overgewaardeerd. Deze wijziging heeft geen invloed op het resultaat, maar geeft aanleiding tot een herclassificatie tussen de twee bovengenoemde posten. Zoals voorgeschreven door IAS 8 moet de informatie van 2021 worden gewijzigd. De betreffende tabellen zijn: de geconsolideerde resultatenrekening (14.2), de segmentinformatie (15.7), het nettoresultaat van de overige activiteiten (17.4) en de lasten volgens aard en bestemming (17.7).

Geconsolideerde resultatenrekening

In duizend euro	31 december 2021	Aanpassingen	31 december 2021 aangepast
Bruto premies	2.766.869		2.766.869
Premies overgedragen aan de herverzekeraars	(40.556)		(40.556)
Wijziging van de voorziening voor niet-verworven premies en lopende risico's (a)	230		230
Overige opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten	4.404		4.404
Opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten (a)	**2.730.947**		**2.730.947**
Opbrengsten uit overige activiteiten	**522.519**	**(104.822)**	**417.697**
Netto-opbrengsten uit beleggingen	395.005		395.005
Netto gerealiseerde meer- of minderwaarden op beleggingen	83.679		83.679
Wijziging van de reële waarde van de beleggingen in het resultaat (b)	143.296		143.296
Netto financiële opbrengsten	621.980		621.980
NETTO-OPBRENGSTEN	**3.875.445**	**(104.822)**	**3.770.623**
Schadegevallen en verzekeringsprestaties	2.867.394		2.867.394
Nettolasten of -opbrengsten uit overdrachten aan de herverzekeraars	(116.688)		(116.688)
Beheerlasten (c)	326.181		326.181
Technische lasten van de verzekeringsactiviteiten	**3.076.887**		**3.076.887**
Lasten van de overige activiteiten	**494.225**	**(104.822)**	**389.403**
Wijziging van de waardeverminderingen en afschrijvingen op beleggingen (netto)	13.246		13.246
Overige financiële lasten verbonden aan beleggingen	18.363		18.363
Lasten verbonden aan de financieringsschulden	27.810		27.810
Financiële en financieringslasten	59.419		59.419
NETTOLASTEN	**3.630.532**	**(104.822)**	**3.525.710**
Waardevermindering van de acquisitieverschillen	-		-
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN	**244.914**		**244.914**
Belastingen op het resultaat	(35.322)		(35.322)
NETTORESULTAAT NA BELASTINGEN	**209.592**		**209.592**
Aandeel in het resultaat van de verbonden ondernemingen	(430)		(430)
Nettoresultaat van de beëindigde activiteiten	-		-
Nettoresultaat van het boekjaar	**209.162**		**209.162**
Deel van de Groep	188.970		188.970
Deelnemingen die geen controle opleveren	20.192		20.192

Segmentinformatie

	COLLECTIVITEITEN		PARTICULIEREN		OVERIGE	Statutaire rekeningen B-Gaap	Statutaire rekeningen B-Gaap	AAN-PASSINGEN	Geconso-lideerde rekeningen IFRS	AAN-PASSINGEN	Geconso-lideerde rekeningen IFRS
In duizend euro	NIET-LEVEN	LEVEN	NIET-LEVEN	LEVEN	NIET-TECHNISCH	Ethias nv	Dochter-onderne-mingen	Totaal Aan-passingen	31 december 2021	Total Aan-passingen	31 december 2021 aangespast
Bruto premies	808.583	1.324.544	595.745	49.881	-	2.778.752	-	(11.883)	2.766.869		2.766.869
Premies overgedragen aan de herverzekeraars	(31.852)	(1.362)	(7.343)	-	-	(40.556)	-	-	(40.556)		(40.556)
Wijziging van de voorzie-ning voor niet-verworven premies en lopende risico's (a)	717	-	(487)	-	-	230	-	-	230		230
Overige opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten	872	697	317	2.527	-	4.413	-	(8)	4.404		4.404
Opbrengsten uit verzeke-ringsactiviteiten (a)	**778.320**	**1.323.879**	**588.232**	**52.407**	**-**	**2.742.838**	**-**	**(11.891)**	**2.730.947**		**2.730.947**
Opbrengsten uit overige activiteiten	**-**	**-**	**-**	**-**	**18.273**	**18.273**	**594.032**	**(89.786)**	**522.519**	**(104.822)**	**417.697**
Netto-opbrengsten uit beleggingen	84.920	415.475	29.968	36.025	(9.116)	557.272	59.028	(221.295)	395.005		395.005
Netto gerealiseerde meer- of minderwaarden op beleggingen	-	-	-	-	-	-	6.685	76.994	83.679		83.679
Wijziging van de reële waarde van de beleg-gingen in het resultaat (b)	-	-	-	-	-	-	17.712	125.584	143.296		143.296
Netto financiële opbrengsten	**84.920**	**415.475**	**29.968**	**36.025**	**(9.116)**	**557.272**	**83.425**	**(18.717)**	**621.980**		**621.980**
NETTO-OPBRENGSTEN	**863.240**	**1.739.355**	**618.200**	**88.432**	**9.158**	**3.318.383**	**677.457**	**(120.395)**	**3.875.445**	**(104.822)**	**3.770.623**
Lasten van de verzekeringsuitkeringen	797.633	1.608.497	383.155	69.242	-	2.858.527	-	8.867	2.867.394		2.867.394
Nettolasten of -opbreng-sten uit overdrachten aan de herverzekeraars	(90.321)	(1.952)	(24.415)	-	-	(116.688)	-	-	(116.688)		(116.688)
Beheerlasten (c)	155.228	36.456	139.318	13.584	-	344.586	-	(18.405)	326.181		326.181
Technische lasten van de verzekeringsactiviteiten	**862.539**	**1.643.002**	**498.058**	**82.826**	**-**	**3.086.425**	**-**	**(9.537)**	**3.076.887**		**3.076.887**
Lasten van de overige activiteiten	**-**	**-**	**-**	**-**	**24.835**	**24.835**	**535.318**	**(65.927)**	**494.225**	**(104.822)**	**389.403**
Wijziging van de waar-deverminderingen en afschrijvingen op beleg-gingen (netto)	-	-	-	-	-	-	14.525	(1.279)	13.246		13.246
Overige financiële lasten verbonden aan beleggingen	-	-	-	-	-	-	7.005	11.357	18.363		18.363
Lasten verbonden aan de financieringsschulden	-	-	-	-	-	-	12.368	15.443	27.810		27.810
Financiële en financieringslasten	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**33.898**	**25.521**	**59.419**		**59.419**
NETTOLASTEN	**862.539**	**1.643.002**	**498.058**	**82.826**	**24.835**	**3.111.259**	**569.216**	**(49.944)**	**3.630.532**	**(104.822)**	**3.525.710**
Waardevermindering van de acquisitieverschillen	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN	**700**	**96.353**	**120.142**	**5.605**	**(15.677)**	**207.124**	**108.241**	**(70.451)**	**244.914**		**244.914**
Belastingen op het resultaat en uitgestelde belastingen	-	-	-	-	(17.417)	(17.417)	(15.753)	(2.152)	(35.322)		(35.322)
Overboeking naar/ Inhouding op de belas-tingvrije reserves	-	-	-	-	(1.619)	(1.619)	(1.951)	3.571	-		-
NETTORESULTAAT NA BELASTINGEN	**700**	**96.353**	**120.142**	**5.605**	**(34.713)**	**188.088**	**90.537**	**(69.033)**	**209.592**		**209.592**
Aandeel in het resultaat van de verbonden ondernemingen	-	-	-	-	-	-	-	(430)	(430)		(430)
Nettoresultaat van de beëindigde activiteiten	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-
Nettoresultaat van het boekjaar	**700**	**96.353**	**120.142**	**5.605**	**(34.713)**	**188.088**	**90.537**	**(69.463)**	**209.162**		**209.162**
Deel van de Groep						188.088	90.537	(89.654)	188.970		188.970
Deelnemingen die geen controle opleveren							-	20.192	20.192		20.192

Nettoresultaat van de overige activiteiten

In duizend euro	31 december 2021	Aanpassingen	31 december 2021 aangepast
Omzetcijfer van de ondernemingen die geen verzekeringsondernemingen zijn	492.903	(93.561)	399.342
Overige opbrengsten uit ondernemingen die geen verzekeringsondernemingen zijn	28.796	(11.262)	17.534
Overige opbrengsten verbonden aan de verzekeringsactiviteiten	820		820
Opbrengsten uit overige activiteiten	**522.519**	**(104.822)**	**417.697**
Bedrijfslasten van de ondernemingen die geen verzekeringsondernemingen zijn	(428.737)	104.822	(323.915)
Bedrijfslasten van de ondernemingen die verzekeringsondernemingen zijn	(6.205)		(6.205)
Overige lasten van de ondernemingen die geen verzekeringsondernemingen zijn	(30.266)		(30.266)
Overige lasten van de ondernemingen die verzekeringsondernemingen zijn	(29.018)		(29.018)
Lasten van de overige activiteiten	**(494.225)**	**104.822**	**(389.403)**
Nettoresultaat van de overige activiteiten	**28.294**		**28.294**

Lasten volgens aard en bestemming

In duizend euro	31 december 2021	Aanpassingen	31 december 2021 aangepast
Interne schadebeheerskosten	104.082		104.082
Acquisitiekosten van de contracten	82.509		82.509
Beheerskosten	155.774		155.774
Beheerskosten van de beleggingen	11.954		11.954
Algemene kosten verbonden aan de overige activiteiten	434.942	(104.822)	330.120
Totaal van de algemene kosten volgens bestemming	**789.260**	**(104.822)**	**684.438**
Personeelskosten	349.395		349.395
Huurgelden en leasinglasten	3.494		3.494
Lasten verbonden aan de bedrijfsgebouwen	8.185		8.185
Informaticakosten	134.599		134.599
Dotaties, afschrijvingen en voorzieningen voor overige risico's en lasten	19.781		19.781
Overige lasten	279.826	(104.822)	175.004
Gerecupereerde algemene kosten (-)	(6.020)		(6.020)
Totaal van de algemene kosten volgens aard	**789.260**	**(104.822)**	**684.438**

15.5.25 Gebeurtenissen na de balansdatum

De gebeurtenissen na de rapporteringsperiode verwijzen naar gebeurtenissen die zich voordoen tussen de balansdatum en de publicatiedatum van de balans. Men onderscheidt twee types van gebeurtenissen:

- deze die aanleiding geven tot correcties van de geconsolideerde financiële staten als zij bijdragen tot de bevestiging van bestaande situaties op balansdatum;
- deze die verplichten tot het geven van bijkomende informatie als zij wijzen op situaties verschenen na de balansdatum en als zij relevant en significant zijn.

Wat de dividenden betreft, wordt de schuld die overeenstemt met het nog niet gestorte bedrag van de dividenden niet opgenomen zolang het dividend niet werd goedgekeurd door de algemene vergadering.

15.6. Significante boekhoudkundige inschattingen en beoordelingen

De voorbereiding van de geconsolideerde rekeningen overeenkomstig de IFRS-normen brengt de Groep ertoe beoordelingen, inschattingen en hypotheses uit te voeren die een impact hebben op de toepassing van de waarderingsregels en op de bedragen van de activa, de passiva, de opbrengsten en de lasten, en die van nature een bepaalde onzekerheidsgraad bevatten. Deze inschattingen zijn gebaseerd op de ervaring en op hypotheses die de Groep als redelijk beschouwd op basis van de omstandigheden. De reële resultaten zouden en zullen per definitie vaak afwijken van deze inschattingen. De herzieningen van de boekhoudkundige inschattingen worden opgenomen tijdens de periode waarin de inschattingen worden herzien en in de loop van alle betrokken toekomstige periodes. De beoordelingen en inschattingen betreffen hoofdzakelijk de hieronder vermelde domeinen.

Voor meer informatie met betrekking tot de invoering van de hieronder opgenomen inschattingen verwijzen wij naar de overeenstemmende nota's in de geconsolideerde financiële staten.

15.6.1 Reële waarde van de financiële instrumenten

De reële waarde van een bepaald aantal financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van waarderingstechnieken. Dit is voornamelijk het geval voor de eeuwigdurende obligaties die tegen reële waarde worden opgenomen in de resultatenrekening of voor de afgeleide instrumenten. Bovendien doet de Groep ook een beroep op waarderingstechnieken om de reële waarde van bepaalde instrumenten te bepalen die in de toelichtingen moet worden meegedeeld. Dit betreft bijvoorbeeld de bepaling van de reële waarde van de leningen of de reële waarde van de obligatieleningen. De Groep selecteert de methodes en behoudt de hypotheses die hem het meest adequaat lijken door zich hoofdzakelijk te baseren op de bestaande marktomstandigheden op het einde van elke verslagperiode.

De gevoeligheidsanalyse voor financiële risico's is beschikbaar in punt 7.6.5 van hoofdstuk **7**. ***Risicobeheer***

15.6.2 Verzekerings- en beleggingsverplichtingen

De technische voorzieningen inzake levensverzekering worden berekend op basis van verschillende hypotheses, oordeelkundig gewaardeerd. In dit kader worden verschillende interne en externe informatiebronnen gebruikt. Wat de opname van de technische voorzieningen betreft, verwijst de IFRS 4-norm op dit ogenblik in ruime mate naar de lokale boekhoudnormen. De technische voorzieningen worden vaak berekend op basis van technische parameters die gelden op het ogenblik dat het contract wordt afgesloten en zijn onderworpen aan de toereikendheidstest van het passief. De voornaamste parameters waarmee rekening wordt gehouden zijn de volgende:

- de discontovoet, die in het algemeen, wordt gelijkgesteld met de technische rentevoet en die constant blijft tijdens de duur van het contract. Hij wordt in sommige gevallen gecorrigeerd op basis van wettelijke bepalingen en interne beleidsbeslissingen;
- de sterfte- en ziektegraad die gebaseerd zijn op de standaard sterftetabellen en eventueel worden aangepast naargelang van de ervaringen uit het verleden;
- de hypotheses met betrekking tot de kosten die gebaseerd zijn op de huidige kostenniveaus en de beheerlast.

De hypotheses met betrekking tot de technische voorzieningen in niet-levensverzekeringen berusten op de ervaringen uit het verleden (met inbegrip van bepaalde hypotheses met betrekking tot het aantal schadegevallen, de schadevergoedingen en de schaderegelingskosten), gecorrigeerd met factoren zoals de verwachte marktevolutie en de stijging van de schadegevallen en externe factoren zoals gerechtelijke beslissingen en de wetgeving. De technische voorzieningen worden niet geactualiseerd, behalve in geval van langetermijnverplichtingen en/of schadevergoedingen in de vorm van een periodieke betaling (ziekenhuisopname, arbeidsongevallen, enz.).

De impact van gevoeligheidsanalyses op de resultatenrekening kunnen worden geraadpleegd in hoofdstuk ***7***. ***Risicobeheer***, in punt 7.5.1.2 voor Niet-Leven en in punt 7.5.2.2 voor Leven.

15.6.3 Personeelsbeloningen

De schuld met betrekking tot de personeelsbeloningen wordt op actuariële wijze bepaald, op basis van een bepaald aantal financiële en demografische hypotheses, beschreven in punt 16.16.3.1 van hoofdstuk ***16***. ***Toelichting bij de geconsolideerde staat van de financiële positie***. Elke wijziging in deze hypotheses zou een impact hebben op het bedrag van deze schuld. Een belangrijke hypothese met een grote gevoeligheid op de schuld is de disconteringsvoet. Op het einde van iedere rapporteringsperiode bepaalt de Groep deze voet door verwijzing naar de marktvoet op de afsluitdatum van de bedrijfsobligaties van eerste categorie met een maturiteit die verge-

lijkbaar is met deze van de verplichtingen. De andere grote hypotheses zijn gebaseerd op de markt of zijn een weergave van de beste waardering van de Groep. De resultaten van de gevoeligheidsanalyse kunnen worden geraadpleegd in punt 16.3.2 van hoofdstuk ***VI. Toelichting bij de geconsolideerde staat van de financiële positie***.

15.6.4 Uitgestelde belastingen

De uitgestelde belastingvorderingen worden enkel opgenomen om de tijdelijke afwijkingen en de overdraagbare verliezen af te trekken als het waarschijnlijk is dat toekomstige belastbare winsten zullen toelaten deze afwijkingen en verliezen te compenseren en als de fiscale verliezen beschikbaar zullen blijven rekening houdend met hun oorsprong, hun voorvalperiode, hun conformiteit met de wetgeving inzake de terugvordering ervan. De capaciteit van de Groep om de uitgestelde belastingactiva te innen wordt gewaardeerd via een analyse die onder meer gebaseerd is op de inschatting van de toekomstige resultaten van de Groep. Gezien de verschillende onzekerheden met betrekking tot onder meer de evolutie van de financiële markten, ging de Groep in zijn analyse uit van een tijdshorizon van vijf jaar. De onderliggende hypotheses van deze laatste worden jaarlijks herzien. De toelichtingen met betrekking tot de uitgestelde belastingen bevinden zich in punt 8 van hoofdstuk **16**. ***Toelichting bij de geconsolideerde staat van de financiële positie***.

De voorbereiding van de geconsolideerde financiële staten vereist een raming van de belastingen op het resultaat en van de uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen volgens de fiscale wetten van de verschillende grondgebieden waar de groep haar activiteiten uitoefent. Volgens de IAS 12-norm moeten de uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen gewaardeerd worden aan de belastingvoeten die naar verwachting van toepassing zullen zijn op de periode waarin de vordering wordt gerealiseerd of de verplichting wordt afgewikkeld, op basis van de belastingvoeten (en de fiscale wetten) die werden aangenomen of die bijna werden aangenomen op het einde van de verslagperiode.

15.6.5 Voorzieningen

De verschillende risico's waarmee de Groep wordt geconfronteerd worden beoordeeld in overeenstemming met de IFRS-regels. Er worden voorzieningen aangelegd wanneer deze risico's als waarschijnlijk worden beschouwd en het bedrag op betrouwbare wijze kan worden ingeschat De risico's die als onwaarschijnlijk (maar niet onbeduidend) worden beschouwd worden daarentegen in de voorwaardelijke verplichtingen opgenomen. De waarschijnlijkheid van een huidige verplichting die voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden en de berekening van de beste schatting van het risico worden beoordeeld op basis van verschillende aannames.

De toelichting met betrekking tot de voorzieningen bevindt zich in punt 17 van hoofdstuk **16**. ***Toelichting bij de geconsolideerde balans van de financiële positie*** en de toelichting bij de voorwaardelijke verplichtingen zijn opgenomen in punt 5 van hoofdstuk ***18. Toelichting met betrekking tot de elementen die niet opgenomen zijn in de financiële positie.***

15.7. Segmentinformatie

De toewijzing van middelen en de beoordeling van de prestaties gebeuren op het niveau van de verschillende producten die de Groep aan de Collectiviteiten en de Particulieren aanbiedt, in de vorm van een compleet en innovatief gamma van oplossingen op maat voor het beheer van risico's en verzekeringen in Leven en Niet-Leven. Deze segmenten en hun operaties zien er als volgt uit:

- Segment Particulieren Niet-Leven: de inkomsten van dit segment zijn hoofdzakelijk afkomstig uit geïnde premies voor de schadeverzekering Motorrijtuigen en Woning, voor de familiale alsook de bijstandsverzekering.
- Segment Particulieren Leven: Ethias commercialiseert schuldsaldoverzekeringen, na de overname van Whestia in 2017. De andere verzekeringsproducten zijn grotendeels in "run off" geplaatst.
- Segment Collectiviteiten Niet-Leven: dit segment betreft hoofdzakelijk de afdekking van alle risico's die de openbare diensten en hun personeelsleden kunnen lopen waarvoor de Groep al heel lang dekkingen aanbiedt zoals: burgerlijke aansprakelijkheid, gezondheidszorg, arbeidsongevallen, sportongevallen, motorrijtuigen, bijstandsverlening, enz. Ethias dekt tevens de beschadiging of vernieling van materiaal, gebouwen en installaties.
- Segment Collectiviteiten Leven: dit segment dekt de pensioen- en bijdrageverzekeringen, de groepsverzekeringen, de individuele pensioentoezeggingen, de verzekeringen voor bedrijfsleiders, de rentecontracten, enz. Dit segment dekt ook het aanvullend pensioen voor de contractuele personeelsleden van de openbare sector.
- Het segment «Overige» omvat de niet-technische activiteit van Ethias nv.
- De overige activiteiten van de Groep die hoofdzakelijk afkomstig zijn uit informatica-activiteiten met onder meer het ontwerp, de ontwikkeling en de commercialisering van IT-oplossingen, de vastgoedactiviteiten via de vastgoedvennootschappen van de Groep en tot slot de financiële activiteiten via de Bevek Ethias Sustainable Investment Fund en de vennootschap NEB Participations, worden afzonderlijk weergegeven.
- Wat de aanpassingen betreft, zijn de opnames met betrekking tot de IFRS-normen, de intrekking van intermaatschappelijke transacties en de consolidatie-aanpassingen opgenomen.

De resultaten van de segmenten voor de boekjaren afgesloten op 31 december 2022 en 2021 worden respectievelijk hieronder gedetailleerd:

	COLLECTIVITEITEN		PARTICULIEREN		OVERIGE	Statuaire rekeningen B-Gaap	Statutaire rekeningen B-Gaap	AANPASSINGEN	Geconsolideerde rekeningen IFRS
In duizend euro	NIET-LEVEN	LEVEN	NIET-LEVEN	LEVEN	NIET-TECHNISCH	Ethias nv	Dochteronder-nemingen	Totaal Aanpassingen	31 december 2022
Bruto premies	894.810	1.352.317	616.832	50.063	-	2.914.022	-	(17.606)	2.896.416
Premies overgedragen aan de herverzekeraars	(33.190)	(1.643)	(10.903)	-	-	(45.736)	-	(13)	(45.749)
Wijziging van de voorziening voor niet-verworven premies en lopende risico's (a)	9.706	-	(8.570)	-	-	1.136	-	13	1.149
Overige opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten	1.137	1.399	1.108	2.176	-	5.820	-	-	5.820
Opbrengsten uit verzekerings-activiteiten (a)	**872.463**	**1.352.073**	**598.467**	**52.239**	**-**	**2.875.242**	**-**	**(17.606)**	**2.857.636**
Opbrengsten uit overige activiteiten	**-**	**-**	**-**	**-**	**15.483**	**15.483**	**605.892**	**(196.328)**	**425.047**
Netto-opbrengsten uit beleggingen	126.575	(54.250)	22.447	29.522	(9.566)	114.728	93.817	219.725	428.270
Netto gerealiseerde meer- of minderwaarden op beleggingen	-	-	-	-	-	-	983	11.281	12.263
Wijziging van de reële waarde van de beleggingen in het resultaat (b)	-	-	-	-	-	-	(29.288)	(290.027)	(319.315)
Netto financiële opbrengsten	**126.575**	**(54.250)**	**22.447**	**29.522**	**(9.566)**	**114.728**	**65.512**	**(59.022)**	**121.218**
NETTO-OPBRENGSTEN	**999.038**	**1.297.823**	**620.913**	**81.761**	**5.917**	**3.005.453**	**671.404**	**(272.956)**	**3.403.901**
Lasten van de verzekeringsuitkeringen	807.689	1.185.514	379.116	62.357	-	2.434.676	-	(354.437)	2.080.239
Nettolasten of -opbrengsten uit overdrachten aan de herverzekeraars	(42.105)	(60)	3.061	-	-	(39.104)	-	2	(39.103)
Beheerlasten (c)	156.829	32.794	142.780	14.119	-	346.522	-	(9.117)	337.405
Technische lasten van de verzekeringsactiviteiten	**922.413**	**1.218.247**	**524.957**	**76.476**	**-**	**2.742.093**	**-**	**(363.552)**	**2.378.541**
Lasten van de overige activiteiten	**-**	**-**	**-**	**-**	**25.892**	**25.892**	**568.296**	**(187.350)**	**406.838**
Wijziging van de waardevermin-deringen en afschrijvingen op beleggingen (netto)	-	-	-	-	-	-	18.678	5.730	24.408
Overige financiële lasten verbonden aan beleggingen	-	-	-	-	-	-	14.174	3.055	17.229
Lasten verbonden aan de financieringsschulden	-	-	-	-	-	-	24.277	4.276	28.553
Financiële en financieringslasten	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**57.128**	**13.062**	**70.190**
NETTOLASTEN	**922.413**	**1.218.247**	**524.957**	**76.476**	**25.892**	**2.767.985**	**625.424**	**(537.840)**	**2.855.569**
Waardevermindering van de acquisitieverschillen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN	**76.625**	**79.577**	**95.956**	**5.285**	**(19.976)**	**237.468**	**45.980**	**264.885**	**548.332**
Belastingen op het resultaat en uitgestelde belastingen	-	-	-	-	(46.956)	(46.956)	(16.591)	(71.732)	(135.279)
Overboeking naar/Inhouding op de belastingvrije reserves	-	-	-	-	(1.956)	(1.956)	(1.992)	3.948	-
NETTORESULTAAT NA BELASTINGEN	**76.625**	**79.577**	**95.956**	**5.285**	**(68.888)**	**188.556**	**27.396**	**197.100**	**413.053**
Aandeel in het resultaat van de verbonden ondernemingen	-	-	-	-	-	-	-	(2.162)	(2.162)
Nettoresultaat van de beëindigde activiteiten	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nettoresultaat van het boekjaar	**76.625**	**79.577**	**95.956**	**5.285**	**(68.888)**	**188.556**	**27.396**	**194.938**	**410.891**
Deel van de Groep						188.556	27.396	181.647	397.599
Deelnemingen die geen controle opleveren							-	13.291	13.291

	COLLECTIVITEITEN		PARTICULIEREN		OVERIGE	Statuaire rekeningen B-Gaap	Statuaire rekeningen B-Gaap	AANPASSINGEN	Geconsolideerde rekeningen IFRS
In duizend euro	NIET-LEVEN	LEVEN	NIET-LEVEN	LEVEN	NIET-TECHNISCH	Ethias nv	Dochteronder-nemingen	Totaal Aanpassingen	31 december 2021*
Bruto premies	808.583	1.324.544	595.745	49.881	-	2.778.752	-	(11.883)	2.766.869
Premies overgedragen aan de herverzekeraars	(31.852)	(1.362)	(7.343)	-	-	(40.556)	-	-	(40.556)
Wijziging van de voorziening voor niet-verworven premies en lopende risico's (a)	717	-	(487)	-	-	230	-	-	230
Overige opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten	872	697	317	2.527	-	4.413	-	(8)	4.404
Opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten (a)	**778.320**	**1.323.879**	**588.232**	**52.407**	-	**2.742.838**	-	**(11.891)**	**2.730.947**
Opbrengsten uit overige activiteiten	-	-	-	-	**18.273**	**18.273**	**594.032**	**(194.608)**	**417.697**
Netto-opbrengsten uit beleggingen	84.920	415.475	29.968	36.025	(9.116)	557.272	59.028	(221.295)	395.005
Netto gerealiseerde meer- of minder-waarden op beleggingen	-	-	-	-	-	-	6.685	76.994	83.679
Wijziging van de reële waarde van de beleggingen in het resultaat (b)	-	-	-	-	-	-	17.712	125.584	143.296
Netto financiële opbrengsten	**84.920**	**415.475**	**29.968**	**36.025**	**(9.116)**	**557.272**	**83.425**	**(18.717)**	**621.980**
NETTO-OPBRENGSTEN	**863.240**	**1.739.355**	**618.200**	**88.432**	**9.158**	**3.318.383**	**677.457**	**(225.217)**	**3.770.623**
Lasten van de verzekeringsuitkeringen	797.633	1.608.497	383.155	69.242	-	2.858.527	-	8.867	2.867.394
Nettolasten of -opbrengsten uit overdrachten aan de herverzekeraars	(90.321)	(1.952)	(24.415)	-	-	(116.688)	-	-	(116.688)
Beheerlasten (c)	155.228	36.456	139.318	13.584	-	344.586	-	(18.405)	326.181
Technische lasten van de verzekeringsactiviteiten	**862.539**	**1.643.002**	**498.058**	**82.826**	-	**3.086.425**	-	**(9.537)**	**3.076.887**
Lasten van de overige activiteiten	-	-	-	-	**24.835**	**24.835**	**535.318**	**(170.749)**	**389.403**
Wijziging van de waardeverminderingen en afschrijvingen op beleggingen (netto)	-	-	-	-	-	-	14.525	(1.279)	13.246
Overige financiële lasten verbonden aan beleggingen	-	-	-	-	-	-	7.005	11.357	18.363
Lasten verbonden aan de financieringsschulden	-	-	-	-	-	-	12.368	15.443	27.810
Financiële en financieringslasten	-	-	-	-	-	-	**33.898**	**25.521**	**59.419**
NETTOLASTEN	**862.539**	**1.643.002**	**498.058**	**82.826**	**24.835**	**3.111.259**	**569.216**	**(154.766)**	**3.525.710**
Waardevermindering van de acquisitieverschillen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN	**700**	**96.353**	**120.142**	**5.605**	**(15.677)**	**207.124**	**108.241**	**(70.451)**	**244.914**
Belastingen op het resultaat en uitgestelde belastingen	-	-	-	-	(17.417)	(17.417)	(15.753)	(2.152)	(35.322)
Overboeking naar/ Inhouding op de belastingvrije reserves	-	-	-	-	(1.619)	(1.619)	(1.951)	3.571	-
NETTORESULTAAT NA BELASTINGEN	**700**	**96.353**	**120.142**	**5.605**	**(34.713)**	**188.088**	**90.537**	**(69.033)**	**209.592**
Aandeel in het resultaat van de verbonden ondernemingen	-	-	-	-	-	-	-	(430)	(430)
Nettoresultaat van de beëindigde activiteiten	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nettoresultaat van het boekjaar	**700**	**96.353**	**120.142**	**5.605**	**(34.713)**	**188.088**	**90.537**	**(69.463)**	**209.162**
Deel van de Groep						188.088	90.537	(89.654)	188.970
Deelnemingen die geen controle opleveren							-	20.192	20.192

a) Onder aftrek van herverzekering
b) Omvat de wijziging van de reële waarde van de beleggingen waarvan het financiële risico wordt gedragen door de verzekerde
c) Omvat de acquisitiekosten van contracten, de administratiekosten, de interne schadebeheerskosten en overige technische lasten

* Zie toelichting 15.5.24 Toepassing van IAS 8 - Correctie eliminaties tussen ondernemingen

De gegevens per segment worden voorbereid en beoordeeld op basis van het Belgische boekhoudkundige referentiestelsel (BGAAP) en volgen dus niet dezelfde waarderingsregels als deze die gebruikt worden voor de geconsolideerde financiële staten in IFRS zoals beschreven in de nota's bij de financiële staten. De kolom "aanpassingen" in de bovenstaande tabellen brengt de statutaire rekeningen BGAAP en de geconsolideerde rekeningen IFRS in overeenstemming.

De meting van de prestaties van elk segment, die door het management wordt gebruikt, is het resultaat per segment. Het resultaat per segment bevat alle opbrengsten en lasten die rechtstreeks toe te schrijven zijn aan het segment alsook de opbrengsten en lasten die redelijkerwijs aan het segment kunnen worden toegewezen.

De informatie over de activa en passiva van het segment wordt evenwel niet gegeven aangezien deze informatie niet inbegrepen is in de BGAAP reporting die regelmatig wordt herzien door het management met het oog op de toewijzing van middelen en de beoordeling van de prestaties.

De transfers of de transacties tussen segmenten gebeuren onder de gebruikelijke marktvoorwaarden. Deze zijn identiek aan deze die zouden zijn toegepast met niet-verbonden derden.

Aangezien de activiteiten van de Groep hoofdzakelijk in België worden uitgeoefend, moet er geen geografische verdeling worden meegedeeld.

Wij hebben geen cliënten die een significant deel van onze inkomsten vertegenwoordigen.

15.7.1 BGAAP-resultaat van Ethias nv

Het jaar 2022 luidde niet alleen het einde van de pandemie in, maar werd ook vanaf het begin gekenmerkt door de spanningen tussen Oekraïne en Rusland. Dit zorgde voor een constante onzekerheid die met name tot een historisch hoge inflatie heeft geleid. Bovenop deze crisis was er ook het slechte weer van februari, ook al is de ernst van de verliezen niet vergelijkbaar met wat België tijdens de overstromingen van 2021 heeft meegemaakt.

Het jaar 2022 noteert een nettoresultaat van 191 miljoen euro, dit is een stijging van 0,42% ten opzichte van 2021. Na inhoudingen en overboeking naar de belastingvrije reserves bedraagt het te bestemmen resultaat 189 miljoen euro.

Het totale incasso bedraagt 2.914 miljoen euro, dit is een stijging met 5% ten opzichte van het incasso van 2021, hoofdzakelijk dankzij de verzekering Niet-Leven.

15.7.1.1 Niet-Leven

Het resultaat van de activiteiten Niet-Leven bedraagt 173 miljoen euro

Het incasso bedraagt 1.512 miljoen euro en stijgt met 8% ten opzichte van 2021. Dit bedrag wordt als volgt verdeeld tussen de segmenten Particulieren en Collectiviteiten en Ondernemingen:

- Het incasso Particulieren stijgt met 4% ten opzichte van 2021 en bedraagt 617 miljoen euro;
- Het incasso Collectiviteiten en Ondernemingen bedraagt 895 miljoen euro en stijgt met 11% ten opzichte van 2021.

De aangepaste netto gecombineerde ratio (inclusief de terugkerende financiële opbrengsten van de rentes) bedraagt 94,6% en blijft onder de ambitie van 95%.

Het resultaat van de activiteiten Niet-Leven toont een duidelijke verbetering ten opzichte van 2021 (+43%), dat sterk werd beïnvloed door de overstromingen in juli.

15.7.1.2 Leven

Het resultaat van de activiteiten Leven bedraagt 85 miljoen euro.

Het incasso op eind 2022 stijgt met 2% ten opzichte van 2021 en bedraagt 1.402 miljoen euro, waarvan 50 miljoen euro in Particulieren en 1.352 miljoen euro in Collectiviteiten en Ondernemingen.

- Het incasso in Leven Particulieren stijgt met 0,37% vergeleken met 2021.
- Het incasso Leven Collectiviteiten en Ondernemingen stijgt met 2,1% vergeleken met 2021, voornamelijk afkomstig van de 1e pijler.

Het gunstige resultaat van de activiteiten Leven in 2022 wordt met name verklaard door een gunstig verzekeringstechnisch resultaat.

Door deze goede resultaten kon de voorziening voor winstdeelnemingen (na aftrek van taksen) worden gedoteerd met 32 miljoen euro, hoofdzakelijk op de gekantonneerde fondsen van de 1e pijler.

Het resultaat van de activiteiten Leven daalt ten opzichte van 2021 (-17%), dat sterk werd beïnvloed door niet-recurrente financiële opbrengsten.

15.7.1.3 Niet-technisch

Het niet-technisch resultaat vóór belastingen toont een negatieve bijdrage van 20 miljoen euro, voornamelijk als gevolg van de last voor achtergestelde leningen en de waardeverminderingen op vorderingen. De belastinglast voor het boekjaar bedraagt 47 miljoen euro en wordt gunstig beïnvloed door de aftrek voor innovatie-inkomsten.

15.7.2 BGAAP-resultaat van de dochterondernemingen

De som van de resultaten van de andere activiteiten van de groep, in BGAAP en vóór schrappingen en consolidatieaanpassingen bedraagt 27,4 miljoen euro. Ze omvatten voornamelijk de resultaten van NRB en haar dochterondernemingen voor 46 miljoen euro en NEB Participations voor 11,3 miljoen euro, gedeeltelijk gecompenseerd door Ethias Sustainable Investment Fund voor -24,3 miljoen euro en de vastgoeddochters voor -5,9 miljoen euro.

15.7.3 Aanpassingen

Het totaal van de aanpassingen bedraagt 194,9 miljoen euro, waarvan 181,6 miljoen euro in deel van de groep en 13,3 miljoen in belang van derden.

De belangrijkste bewegingen zijn:

- De impact van de opname van de personeelsbeloningen overeenkomstig IAS 19-norm bedraagt zo 5,2 miljoen euro.
- De opname van de technische voorzieningen Leven volgens de IFRS 4-standaard heeft een impact van +322 miljoen euro op het resultaat, na de terugneming van de aanvullende voorziening en van +10,6 miljoen euro na de annulatie van de schaduwboekhouding op de in FVPL geklasseerde producten. In Niet-Leven bedraagt de annulering van de dotatie van een voorziening voor egalisatie en catastrofen -1,3 miljoen euro. Bij de dochterondernemingen daalt het resultaat met -0,7 miljoen euro door de annulering van een voorziening.
- De toepassing van de IAS 39-norm leidt tot een aanpassing van -32,5 miljoen euro op het resultaat van de financiële instrumenten .
- De toepassing van de IFRS 36-standaard leidt tot een aanpassing van +3,5 miljoen euro op het resultaat. Het betreft de eliminatie van de afschrijving van de in BGAAP op Whestia en Trasys geregistreerde goodwill.
- De onttrekking van de dividenden van de dochterondernemingen bedragen -40,7 miljoen euro
- De uitgestelde belastingen met betrekking tot de IFRS-aanpassingen en consolidatieaanpassingen hebben een impact van -67,7 miljoen euro op de resultatenrekening.
- Overige aanpassingen: annulering van herwaardering binnen de groep (+5,7 miljoen euro), annulering van overdrachten en onttrekkingen aan belastingvrije reserves (+3,9 miljoen euro), aanpassingen op de gebouwen (-14 miljoen euro) en aanpassing op de leaseovereenkomsten (-0,5 miljoen euro).

15.8. Kapitaalbeheer

15.8.1 Doelstellingen van het kapitaalbeheer

Het doel van het kapitaalbeheer is ervoor te zorgen dat Ethias permanent over een eigen vermogen beschikt dat niet enkel hoger is dan de solvabiliteitskapitaalvereiste, maar ook hoger is dan de intern vastgelegde tolerantielimiet. Het kapitaalbeheer is proactief om de groei en de duurzaamheid van de onderneming te handhaven. Naargelang het solvabiliteitsniveau voorziet het kapitaalbeheer een aanpassing van de business- en financiële strategie. Het doel is een stabiele solvabiliteit te handhaven binnen een vooraf bepaald doelbereik.

Het detail van de evolutie van het geconsolideerde eigen vermogen van de Groep is opgenomen in punt 13 van hoofdstuk ***16. Toelichtingen bij de geconsolideerde staat van de financiële positie***

15.8.2 Solvency II-margeniveau

De SCR-dekkingsratio (“SII-marge”) bedraagt 170,10% op 31/12/2022 (na dividend) en 177,80% op 31/12/2021 (na dividend). Deze daling (-7,70%) is enerzijds het gevolg van een daling van de SCR: het totale solvabiliteitskapitaalvereiste daalde van 1.599,6 miljoen euro op 31/12/2021 tot 1.396,6 miljoen euro op 31/12/2022, d.w.z. een daling van de SCR met 203,0 miljoen euro; gedeeltelijk gecompenseerd door de daling van het eigen vermogen: het eigen vermogen dat in aanmerking komt voor de dekking van de SCR daalt tussen december 2021 en december 2022 met 468 miljoen euro, van 2.844 miljoen euro op 31/12/2021 (na een voorziening voor dividend van 105 miljoen euro) tot 2.376 miljoen euro op 31/12/2021 (na voorzien dividend van 108 miljoen euro in 2022).

Op 31/12/2022 is de SCR, in afnemende volgorde van belangrijkheid, samengesteld uit de SCR Markt, Schade, Ziekte, Leven, Operationeel en Wanbetaling.

De MCR-dekkingsratio bedraagt op zijn beurt 291,19% op 31/12/2022.

In het verslag over de solvabiliteit en de financiële positie van Ethias nv worden bijkomende toelichtingen gegeven over het beheer van het reglementair kapitaal van Ethias nv.

Meer info op: https: //www.ethias.be/corporate/nl.html

16. Toelichtingen bij de geconsolideerde staat van de financiële positie

16.1. Acquisitieverschillen

16.1.1 Evolutie van de acquisitieverschillen

In duizend euro	2022	2021
Brutowaarde op 1 januari	**74.079**	**71.593**
Gecumuleerde waardeverliezen op 1 januari	-	-
Netto boekwaarde op 1 januari	**74.079**	**71.593**
Acquisitie	2.572	2.486
Overige wijzigingen	-	-
Nettoboekwaarde op 31 december	**76.651**	**74.079**

De acquisitieverschillen werden gegenereerd op:

- entiteiten van de subgroep NRB voor 61,6 miljoen euro;
- de acquisitie van de entiteit Whestia (“schuldsaldo” -verzekeringsportefeuille) voor 15,1 miljoen euro

In 2021 kocht Cevi 100% van de deelbewijzen in PDP, wat een goodwill van EUR 2,5 miljoen opleverde.

In 2022 genereerde de aankoop van 100% van de deelbewijzen in PDP/SDP door NRB een goodwill van 2,6 miljoen euro.

16.1.2 Waardeverminderingstest van de acquisitieverschillen

In toepassing van de norm IAS 36 hebben wij een impairment test uitgevoerd op de bij de acquisitie van de vennootschap Whestia opgenomen goodwill. Het doel van deze test is de reële waarde van het segment te vergelijken met de waarde van de boekhoudkundige netto actiefwaarde. Het resultaat van de test heeft ertoe geleid dat wij op 31 december 2022 geen bijzondere waardevermindering op de goodwill hebben opgenomen. Een significante daling van de reële waarde van het segment, die te wijten zou kunnen zijn aan een stijging van het sterftecijfer met meer dan 15%, zou leiden tot de opname van een impairment.

De vergelijking van de waarde van de ondernemingen van de Groep NRB volgens de “DCF”-methode (“Discounted Cash Flow”) met de boekwaarde van specifieke elementen in de geconsolideerde rekeningen (goodwill, immateriële activa, materiële activa en elementen die de behoefte aan bedrijfskapitaal van de betrokken onderneming bepalen, met name de overige vorderingen, de overige activa, de sociale lasten en de belastingschulden) leidde tot conclusie dat er op 31/12/2022 geen waardevermindering op de goodwill van NRB moest worden opgenomen in de geconsolideerde rekeningen. Deze conclusie blijft geldig wanneer de bij de DCF-methode gehanteerde hypothesen tegelijkertijd worden gestrest, via een verhoging van de gewogen gemiddelde kapitaalkosten (door middel van een verhoging van de risicovrije rentevoet met 0,7%, een verlaging van het aandeel van de kosten van de schuld en van de verhoging van de eindwaarde) en een verlaging met 0,25% van de EBITDA-prognoses

16.2. Overige immateriële vaste activa

In duizend euro	2022		
	Software- en informatica-ontwikkelingen	Overige immateriële vaste activa	Totaal
Brutowaarde op 1 januari	**248.910**	**50.821**	**299.731**
Gecumuleerde afschrijvingen op 1 januari	(141.332)	(25.148)	(166.480)
Gecumuleerde waardeverliezen op 1 januari	(21.488)	-	(21.488)
Netto boekwaarde op 1 januari	**86.091**	**25.673**	**111.764**
Acquisities	19.003	12.409	31.411
Overdrachten	(3)	-	(3)
Herclassificaties	-	-	-
Perimeterwijzigingen	24	-	24
Nettoafschrijvingen	(16.326)	(4.827)	(21.153)
Waardeverliezen	-	-	-
Overige wijzigingen	-	-	-
Nettoboekwaarde op 31 december	**88.789**	**33.255**	**122.044**

In duizend euro	2021		
	Software- en informatica-ontwikkelingen	Overige immateriële vaste activa	Totaal
Brutowaarde op 1 januari	**233.548**	**49.625**	**283.173**
Gecumuleerde afschrijvingen op 1 januari	(126.972)	(20.667)	(147.640)
Gecumuleerde waardeverliezen op 1 januari	(21.488)	-	(21.488)
Netto boekwaarde op 1 januari	**85.088**	**28.958**	**114.046**
Acquisities	19.276	980	20.256
Overdrachten	(206)	-	(206)
Herclassificaties	5	(5)	-
Perimeterwijzigingen	-	383	383
Nettoafschrijvingen	(18.072)	(4.643)	(22.715)
Waardeverliezen	-	-	-
Overige wijzigingen	-	-	-
Nettoboekwaarde op 31 december	**86.091**	**25.673**	**111.764**

16.3. Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen

In duizend euro	2022			
	Beleggingsgebouwen	**Bedrijfsgebouwen**	**Overige materiële vaste activa**	**Totaal**
Brutowaarde af te schrijven op 1 januari	**589.747**	**69.005**	**95.516**	**754.268**
Acquisities	2.430	231	5.070	7.732
Overdrachten en buitengebruikstellingen	(251)	(4.727)	(2.306)	(7.284)
Gebouwen aangehouden voor verkoop	(18.442)	-	-	(18.442)
Wijziging van de consolidatieperimeter	-	-	20	20
Overdrachten van een post naar een andere	-	-	5.194	5.194
Overige wijzigingen	-	-	-	-
Brutowaarde op 31 december	**573.484**	**64.509**	**103.494**	**741.487**
Afschrijvingen en gecumuleerde waardeverminderingen op 1 januari	**(130.271)**	**(51.004)**	**(70.114)**	**(251.388)**
Afschrijvingen van het boekjaar	(21.545)	(1.808)	(6.276)	(29.629)
Waardeverminderingen van het boekjaar	-	-	-	-
Terugnemingen van het boekjaar	-	-	-	-
Overdrachten en buitengebruikstellingen	-	-	1.778	1.778
Terugnemingen als gevolg van overdracht	90	4.284	453	4.826
Netto dotatie en terugneming op gebouwen aangehouden voor verkoop	4.538	-	-	4.538
Wijziging van de consolidatieperimeter	-	-	(6)	(6)
Overdrachten van een post naar een andere	-	-	(5.194)	(5.194)
Overige wijzigingen	-	-	-	-
Afschrijvingen en gecumuleerde waardeverminderingen op 31 december	**(147.188)**	**(48.528)**	**(79.360)**	**(275.075)**
Nettoboekwaarde op 31 december	**426.296**	**15.981**	**24.134**	**466.411**
Reële waarde op 31 december	**635.248**	**47.116**	**24.134**	**706.497**

In duizend euro	2021			
	Beleggingsgebouwen	**Bedrijfsgebouwen**	**Overige materiële vaste activa**	**Totaal**
Brutowaarde af te schrijven op 1 januari	**610.889**	**128.261**	**95.510**	**834.660**
Acquisities	304	348	8.539	9.191
Overdrachten en buitengebruikstellingen	(1.745)	(103.473)	(10.933)	(116.151)
Gebouwen aangehouden voor verkoop	-	44.827	1.605	46.432
Wijziging van de consolidatieperimeter	(20.993)	-	728	(20.265)
Overdrachten van een post naar een andere	1.293	(959)	-	334
Overige wijzigingen	-	-	67	67
Brutowaarde op 31 december	**589.747**	**69.005**	**95.516**	**754.268**
Afschrijvingen en gecumuleerde waardeverminderingen op 1 januari	**(120.147)**	**(75.281)**	**(67.543)**	**(262.971)**
Afschrijvingen van het boekjaar	(15.621)	(2.156)	(7.239)	(25.016)
Waardeverminderingen van het boekjaar	-	-	-	-
Terugnemingen van het boekjaar	-	-	-	-
Overdrachten en buitengebruikstellingen	-	6.047	314	6.361
Terugnemingen als gevolg van overdracht	1.073	46.946	5.436	53.455
Netto dotatie en terugneming op gebouwen aangehouden voor verkoop	-	(27.054)	(510)	(27.564)
Wijziging van de consolidatieperimeter	5.253	-	(505)	4.747
Overdrachten van een post naar een andere	(828)	494	-	(334)
Overige wijzigingen	-	-	(67)	(67)
Afschrijvingen en gecumuleerde waardeverminderingen op 31 december	**(130.271)**	**(51.004)**	**(70.114)**	**(251.388)**
Nettoboekwaarde op 31 december	**459.477**	**18.001**	**25.402**	**502.880**
Reële waarde op 31 december	**643.375**	**47.437**	**25.402**	**716.214**

De beleggingsgebouwen voor eigen gebruik worden jaarlijks gewaardeerd door onafhankelijke vastgoedexperts.

De reële waarde van de beleggingsgebouwen vertegenwoordigt het geraamde bedrag waartegen dit gebouw zou kunnen worden omgewisseld op de datum van de waardering tussen een koper en een instemmende verkoper op basis van een transactie in normale marktomstandigheden («at arm's length»).

Wat de beleggingsgebouwen betreft, is de waarderingsmethode deze van de eeuwigdurende kapitalisatie van de geraamde huurwaarde (ERV of «Estimated Rental Value»). Overeenkomstig de internationale waarderingsnormen wordt deze methode over het algemeen toegepast in een markt wanneer het waarschijnlijk is dat de inkomstenstroom constant is. Zij omvat de kapitalisatie door middel van het gebruik van een rendementspercentage van de geraamde levenslange leasewaarde waarde plus of minus een reeks aanpassingen om rekening te houden met elementen die een materiële invloed kunnen hebben op de waarde van het vastgoedactief.

Het rendementspercentage gebruikt voor de kapitalisatie («Capitalisation rate») wordt bekomen op basis van de waargenomen vergelijkbare vastgoedwaarden (en bijgevolg van de rendementspercentages) op de vastgoedbeleggingsmarkt en is onder meer afhankelijk van de lokalisatie van het goed, de kwaliteit van het goed, de kwaliteit van de huurder en de lengte van de huurovereenkomsten.

Wat de gebouwen voor eigen gebruik betreft, wordt eveneens de waarderingsmethode van de eeuwigdurende kapitalisatie van de geraamde huurwaarde gebruikt. Deze geraamde huurwaarde is gebaseerd op een "sale & lease back"-scenario.

Beleggingsgebouwen voor eigen gebruik worden geklasseerd in niveau 3. De door de experten gebruikte waarderingsmethoden zijn immers niet gebaseerd op waarneembare gegevens op deze markten. De markthuurwaarden of de kapitalisatievoeten moeten beschouwd worden als inputs van niveau 3.

16.4. Gebruiksrecht van activa

In duizend euro	2022 Gebouwen	IT-apparatuur	Voertuigen	Totaal
Brutowaarde af te schrijven op 1 januari	**48.941**	**11.531**	**39.392**	**99.865**
Acquisities	576	-	9.366	9.942
Overdrachten en buitengebruikstellingen	(147)	(3.998)	(6.579)	(10.724)
Herwaardering van leaseverplichtingen	(1.401)	-	588	(813)
Perimeterwijzigingen	-	-	327	327
Overdracht van een post naar een andere	-	(5.194)	-	(5.194)
Overige wijzigingen	-	-	-	-
Brutowaarde op 31 december	**47.970**	**2.339**	**43.093**	**93.402**
Afschrijving en gecumuleerde waardeverminderingen op 1 januari	**(8.925)**	**(9.486)**	**(19.114)**	**(37.524)**
Afschrijvingen van het boekjaar	(8.399)	(1.546)	(10.015)	(19.959)
Waardeverminderingen van het boekjaar	-	-	-	-
Terugnemingen van het boekjaar	-	-	-	-
Overdrachten en buitengebruikstellingen	-	-	-	-
Terugnemingen als gevolg van overdracht	147	3.998	6.579	10.724
Wijziging van de consolidatieperimeter	-	-	-	-
Overdracht van een post naar een andere	-	5.194	-	5.194
Overige wijzigingen	-	-	-	-
Afschrijvingen en gecumuleerde waardeverminderingen op 31 december	**(17.176)**	**(1.839)**	**(22.549)**	**(41.565)**
Netto boekwaarde op 31 december	**30.793**	**500**	**20.544**	**51.837**

In duizend euro	2021 Gebouwen	IT-apparatuur	Voertuigen	Totaal
Brutowaarde af te schrijven op 1 januari	**19.095**	**22.083**	**23.367**	**64.545**
Acquisities	28.140	660	8.278	37.078
Overdrachten en buitengebruikstellingen	(213)	(5.443)	(3.190)	(8.847)
Herwaardering van leaseverplichtingen	(507)	(149)	(34)	(690)
Perimeterwijzigingen	67	-	92	158
Overdracht van een post naar een andere	-	-	-	-
Overige wijzigingen	2.360	(5.619)	10.880	7.621
Brutowaarde op 31 december	**48.941**	**11.531**	**39.392**	**99.865**
Afschrijving en gecumuleerde waardeverminderingen op 1 januari	**(3.871)**	**(14.921)**	**(10.880)**	**(29.673)**
Afschrijvingen van het boekjaar	(4.813)	(3.972)	(9.701)	(18.486)
Waardeverminderingen van het boekjaar	-	-	-	-
Terugnemingen van het boekjaar	-	-	-	-
Overdrachten en buitengebruikstellingen	-	-	-	-
Terugnemingen als gevolg van overdracht	213	5.443	3.190	8.847
Wijziging van de consolidatieperimeter	-	-	-	-
Overdracht van een post naar een andere	-	-	-	-
Overige wijzigingen	(454)	3.964	(1.722)	1.787
Afschrijvingen en gecumuleerde waardeverminderingen op 31 december	**(8.925)**	**(9.486)**	**(19.114)**	**(37.524)**
Netto boekwaarde op 31 december	**40.016**	**2.045**	**20.279**	**62.341**

In 2021 omvat de rubriek «andere wijzigingen» een wijziging in de methodologie voor de waardering van de gebruiksrechten van activa in 2021.

16.5. Deelnemingen in verbonden ondernemingen en joint-ventures

16.5.1 Informatie over de verbonden ondernemingen en joint-ventures

Vóór toepassing van de consolidatie door vermogensmutatie tonen de joint-ventures de volgende cijfers:

In duizend euro	Bezits%	Activa	Passiva	Eigen vermogen	Omzetcijfer	Netto-resultaat
BelgiumDC	34,19%	6.888	4.886	2.001	2.051	43
Cityforward	49,50%	114.621	62.501	52.120	2.257	1.120
Green4You	26,00%	4.818	4.318	500	760	71
Hamsterhuren II	21,69%	34.414	20.551	13.863	187	(579)
IMA Benelux	33,00%	8.013	6.891	1.122	11.973	165
NEB Participations	29,43%	363.542	18.282	345.260	11.570	11.344
Together Services	0,00%	-	-	-	1.627	42
WLP Holding	33,33%	170.486	96.266	74.220	3.572	(5.946)
WLP I	30,00%	30.186	27.250	2.936	2.251	268
WLP II	33,33%	17.490	12.672	4.819	1.207	143
WLP III	33,33%	110.712	89.187	21.525	12.382	(3.130)
WLP IV	33,33%	105.833	83.540	22.294	3.212	(3.138)
WLP VII	33,33%	40.594	30.730	9.864	1.905	(253)
WLP VIII	33,33%	14.928	14.974	(46)	941	(168)
WLP XI	33,33%	157.095	110.115	46.980	7.485	(4.056)
WLP CVH	33,33%	92.480	1.958	90.522	512	(1.274)
WLP CV	33,33%	55.993	1.534	54.459	49	(460)
Zabrixx I	48,90%	11.581	6.475	5.106	0	(66)
Totaal op 31 december 2022		**1.339.674**	**592.131**	**747.543**	**63.940**	**(5.871)**
BelgiumDC	34,19%	5.576	4.299	1.277	993	33
Green4You	26,00%	2.409	1.980	429	44	59
IMA Benelux	33,00%	5.964	5.007	957	8.316	(399)
Together Services	34,19%	634	473	161	1.740	76
WLP Holding	50,00%	161.521	106.404	55.118	1.237	(2.120)
WLP I	25,00%	29.646	25.085	4.562	1.630	(452)
WLP II	50,00%	18.417	15.058	3.358	1.529	581
WLP III	50,00%	119.191	98.321	20.870	5.769	1.163
WLP IV	50,00%	100.136	81.201	18.935	40	(552)
WLP VII	50,00%	42.682	35.093	7.589	181	7
WLP VIII	50,00%	15.005	15.594	(589)	823	(281)
WLP XI	50,00%	177.952	136.196	41.756	1.339	949
WLP CVH	50,00%	79.172	48.037	31.134	71	(190)
WLP CV	50,00%	42.446	11.079	31.367	5	(68)
Totaal op 31 december 2021		**800.752**	**583.826**	**216.925**	**23.716**	**(1.193)**

In 2021 verwierf Ethias nv 26% van Green4You en WLP Holding verwierf 100% van WLP CVH, die zelf 100% van WLP IV, WLP VII en WLP Xi (via WLP CV voor deze laatste) in handen heeft.

In 2022 verwierf Ethias nv 49,5% van Cityforward, 21,7% van Hamsterhuren II en 48,9% van Zabrixx I en verwierf WLP bijkomende aandelen in WLP I, waardoor haar belang steeg van 50% naar 90%. Voorts werd NEB Participations, waarvan 29,4% in handen is van Ethias nv, en die was opgenomen in de voor verkoop beschikbare deelnemingen, opgenomen in de consolidatieperimeter. Tot slot verkocht Ethias nv aandelen in WLP Holding (belang van 33% tegenover 50% op 31 december 2021), en werd Together Services (tot dan toe een 100% deelneming) vereffend door NRB.

Belgium DC is voor 50% in handen van NRB, IMA Benelux is voor 33% in handen van Ethias nv en WLP Holding bezit 100% van WLP II, III en VIII.

16.5.2 Evolutie van de deelnemingen in verbonden ondernemingen en co-ondernemingen

In duizend euro	2022	2021
Netto boekwaarde op 1 januari	**57.494**	**26.156**
Verkochte deelnemingen tijdens het boekjaar	(19.383)	-
Verworven deelnemingen tijdens het boekjaar	60.358	31.768
Aandeel in het resultaat van het boekjaar	(2.162)	(430)
Aandeel in de overige elementen van het globale resultaat van het boekjaar	7.490	-
Gestorte dividenden	(3.056)	-
Conversieverschillen	(1.453)	-
Wijziging van de consolidatieperimeter	99.178	-
Nettoboekwaarde op 31 december	**198.466**	**57.494**

Het verschil tussen het eigen vermogen van de co-ondernemingen en de hierboven opgenomen deelnemingsverhouding stemt overeen met de bijdrage van deze ondernemingen in het eigen vermogen van de Groep.

In 2022 bevat de regel «Wijzigingen in de consolidatieperimeter» de overdracht van het belang in NEB Participations op 1 januari 2022, dat voorheen was opgenomen in de voor verkoop beschikbare deelnemingen.

16.6. Financiële beleggingen

16.6.1Overzicht van de financiële beleggingen per categorie

	31 december 2022					
In duizend euro	Kostprijs	Waardever-minderingen	Herwaardering in de overige elementen van het resultaat	Herwaardering in het resultaat	Nettoboek-waarde	Reële waarde
Beschikbaar voor verkoop	40.577	(11.364)	13.078	-	42.292	42.292
Deelnemingen	**40.577**	**(11.364)**	**13.078**	**-**	**42.292**	**42.292**
Beschikbaar voor verkoop	369.613	(17.885)	85.195	-	436.923	436.923
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	126.023	-	-	(27.245)	98.778	98.778
In het bezit voor transactiedoeleinden	-	-	-	-	-	-
Aandelen	**495.636**	**(17.885)**	**85.195**	**(27.245)**	**535.701**	**535.701**
Beschikbaar voor verkoop	329.761	(2.246)	65.332	-	392.847	392.847
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	23.151	-	-	(1.844)	21.307	21.307
Beleggingsfondsen	**352.912**	**(2.246)**	**65.332**	**(1.844)**	**414.154**	**414.154**
Beschikbaar voor verkoop	13.160.805	(1.239)	(2.094.756)	-	11.064.809	11.064.809
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	206.883	-	-	(19.956)	186.926	186.926
Obligaties	**13.367.687**	**(1.239)**	**(2.094.756)**	**(19.956)**	**11.251.736**	**11.251.736**
Leningen en deposito's	1.170.671	(90)	-	-	1.170.581	1.078.889
Overige beleggingen	**1.170.671**	**(90)**	**-**	**-**	**1.170.581**	**1.078.889**
In het bezit voor transactiedoeleinden	2.601	-	-	2.370	4.971	4.971
In het bezit voor afdekkingsdoeleinden	-	-	367.907	-	367.907	367.907
Afgeleide financiële activa	**2.601**	**-**	**367.907**	**2.370**	**372.878**	**372.878**
Beleggingen behorend tot aan beleggingen gekoppelde contracten	**1.669.461**	**-**	**-**	**(60.158)**	**1.609.303**	**1.609.303**
Totaal	**17.099.545**	**(32.824)**	**(1.563.243)**	**(106.833)**	**15.396.644**	**15.304.953**

In duizend euro	31 december 2022					
	Kostprijs	Waardever-minderingen	Herwaardering in de overige elementen van het resultaat	Herwaardering in het resultaat	Nettoboek-waarde	Reële waarde
Beschikbaar voor verkoop	52.650	(12.460)	93.641	-	133.831	133.831
Deelnemingen	**52.650**	**(12.460)**	**93.641**	**-**	**133.831**	**133.831**
Beschikbaar voor verkoop	420.495	(14.006)	179.255	-	585.744	585.744
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	111.119	-	-	16.788	127.907	127.907
In het bezit voor transactiedoeleinden	17.712	-	-	(2.738)	14.974	14.974
Aandelen	**549.326**	**(14.006)**	**179.255**	**14.050**	**728.625**	**728.625**
Beschikbaar voor verkoop	275.377	(2.416)	155.516	-	428.477	428.477
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	18.317	-	-	1.043	19.360	19.360
Beleggingsfondsen	**293.695**	**(2.416)**	**155.516**	**1.043**	**447.837**	**447.837**
Beschikbaar voor verkoop	13.593.663	(1.239)	1.219.329	-	14.811.752	14.811.752
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	276.208	-	-	10.457	286.665	286.665
Obligaties	**13.869.871**	**(1.239)**	**1.219.329**	**10.457**	**15.098.417**	**15.098.417**
Leningen en deposito's	884.920	(14)	-	-	884.905	899.346
Overige beleggingen	**884.920**	**(14)**	**-**	**-**	**884.905**	**899.346**
In het bezit voor transactiedoeleinden	188	-	-	(184)	4	4
In het bezit voor afdekkingsdoeleinden	-	-	25.848	-	25.848	25.848
Afgeleide financiële activa	**188**	**-**	**25.848**	**(184)**	**25.852**	**25.852**
Beleggingen behorend tot aan beleggingen gekoppelde contracten	**1.545.724**	**-**	**-**	**232.330**	**1.778.054**	**1.778.054**
Totaal	**17.196.374**	**(30.137)**	**1.673.589**	**257.696**	**19.097.522**	**19.111.963**

De kostprijs omvat het niet-afgeschreven deel van de actuariële aanpassingen (voor de obligaties) alsook de gelopen maar niet-vervallen interesten. De reële waarde van de leningen is gebaseerd op waarderingsmethoden die gegevens omvatten die niet gebaseerd zijn op waarneembare marktgegevens (afkopen, evolutie van de waarde van de waarborgen, beheerkost). Hun reële waarde is gebaseerd op de toepassing van een modelprijs verkregen door de verdiscontering van de cashflows geprojecteerd op basis van de forward rentecurve, rekening houdend met een historische afkoophypothese. De risicoloze verdisconteringscurve wordt aangepast teneinde rekening te houden met de kredietrisico's op basis van een analyse van de portefeuille en van de waarborgen alsook van de marktpraktijken.

De reële waarde van de leningen wordt geklasseerd in niveau 3. De voor de waardering gehanteerde benadering is immers gebaseerd op een deterministisch model en bevat gegevens die niet direct waarneembaar zijn op de markten.

16.6.2 Evolutie van de financiële beleggingen

In duizend euro	2022						
	Beleggingen beschikbaar voor verkoop	Financiële activa opgenomen tegen hun reële waarde in het resultaat	Financiële activa voor transactiedoeleinden	Leningen, deposito's en overige financiële beleggingen	Afgeleiden (activa)	Beleggingen die betrekking hebben op aan beleggingen gekoppelde contracten	Totaal
Openingsbalans op 1 januari	**15.959.804**	**433.933**	**14.974**	**884.905**	**25.852**	**1.778.054**	**19.097.522**
Acquisities	2.056.877	57.248	36.328	679.312	3.874	634.082	3.467.720
Overdrachten tussen categorieën	(95.962)	-	-	-	-	-	(95.962)
Uitstap na uitoefening optie	-	-	-	-	(54.271)	-	(54.271)
Winsten en verliezen gerealiseerd op afdekkingsinstrumenten die nog niet in het resultaat werden opgenomen	825	-	-	-	(825)	-	-
Verkopen en terugbetalingen	(2.516.293)	(128.463)	(50.866)	(392.067)	(6.581)	(533.315)	(3.627.585)
Conversieverschillen op monetaire activa	-	-	-	-	-	-	-
Aanpassing tegen de reële waarde	(3.458.925)	(55.495)	(435)	-	404.828	(266.478)	(3.376.506)
Afschrijvingen	22.369	822	-	-	-	(2.371)	20.820
Wijziging van de gelopen maar niet-vervallen interesten	(21.341)	(1.033)	-	(1.494)	-	(669)	(24.537)
Waardeverminderingen	(10.482)	-	-	(76)	-	-	(10.558)
Perimeterwijzigingen	-	-	-	-	-	-	-
Overige wijzigingen	-	-	-	-	-	-	-
Nettoboekwaarde op 31 december	**11.936.871**	**307.011**	**-**	**1.170.581**	**372.878**	**1.609.303**	**15.396.644**

In duizend euro	2021						
	Beleggingen beschikbaar voor verkoop	Financiële activa opgenomen tegen hun reële waarde in het resultaat	Financiële activa voor transactiedoeleinden	Leningen, deposito's en overige financiële beleggingen	Afgeleiden (activa)	Beleggingen die betrekking hebben op aan beleggingen gekoppelde contracten	Totaal
Openingsbalans op 1 januari	**16.146.534**	**430.218**	**8.526**	**646.262**	**29.663**	**1.491.140**	**18.752.343**
Acquisities	3.090.570	48.174	108.587	886.629	188	548.465	4.682.614
Overdrachten tussen categorieën	-	-	-	-	-	-	-
Uitstap na uitoefening optie	-	-	-	-	(24.065)	-	(24.065)
Winsten en verliezen gerealiseerd op afdekkingsinstrumenten die nog niet in het resultaat werden opgenomen	(24.280)	-	-	-	24.280	-	-
Verkopen en terugbetalingen	(2.671.032)	(64.181)	(99.620)	(648.915)	(24.580)	(386.523)	(3.894.852)
Conversieverschillen op monetaire activa	-	-	-	-	-	-	-
Aanpassing tegen de reële waarde	(536.233)	18.813	(2.518)	-	20.366	129.562	(370.011)
Afschrijvingen	(30.692)	815	-	167	-	(3.733)	(33.444)
Wijziging van de gelopen maar niet-vervallen interesten	(12.245)	95	-	682	-	(858)	(12.325)
Waardeverminderingen	(2.818)	-	-	80	-	-	(2.739)
Perimeterwijzigingen	-	-	-	-	-	-	-
Overige wijzigingen	-	-	-	-	-	-	-
Nettoboekwaarde op 31 december	**15.959.804**	**433.933**	**14.974**	**884.905**	**25.852**	**1.778.054**	**19.097.522**

De aanpassingen aan reële waarde voor de derivaten (activa) omvatten 402,5 miljoen euro voor de afgeleide afdekkingsinstrumenten (tegen 20,6 miljoen euro in december 2021) en 2,4 miljoen euro voor de tradingderivaten (tegen -0,2 miljoen euro in december 2021).

De acquisities in 2022 omvatten de leningen die zijn overeengekomen in het protocol dat met de Gewesten is ondertekend met betrekking tot de overstromingen voor een totaal van 83 miljoen euro (zie punt 1.3 van hoofdstuk ***II. Verslag van de Raad van Bestuur*** over het geconsolideerde jaarverslag 2021).

16.6.3 Evolutie van de waardeverminderingen op beleggingen

16.6.3.1 Waardevermindering van de beleggingen beschikbaar voor verkoop

In duizend euro	2022	2021
Saldo op 1 januari	**(30.122)**	**(32.501)**
Dotatie aan de waardeverminderingen	(10.482)	(2.818)
Terugnemingen van waardeverminderingen	-	-
Terugnemingen bij verkoop	7.710	5.197
Perimeterwijzigingen	-	-
Herclassificaties	160	-
Overige wijzigingen	-	-
Saldo op 31 december	**(32.734)**	**(30.122)**

16.6.3.2 Waardeverminderingen van de leningen, deposito's en overige financiële beleggingen

In duizend euro	2022	2021
Saldo op 1 januari	**(14)**	**(94)**
Dotatie aan de waardeverminderingen	(99)	(11)
Terugnemingen van waardeverminderingen	24	90
Terugnemingen bij verkoop	-	-
Perimeterwijzigingen	-	-
Herclassificaties	-	-
Overige wijzigingen	-	-
Saldo op 31 december	**(90)**	**(14)**

16.6.3.3 Vervallen financiële beleggingen

Een financieel actief is vervallen wanneer de tegenpartij een betaling niet uitvoert op een contractueel verschuldigde datum. Zo wordt bijvoorbeeld, wanneer een tegenpartij nalaat de contractueel verschuldigde intresten te betalen op een voorziene datum, de totaliteit van het contract beschouwd als zijnde vervallen. De volgende tabel geeft informatie over de overschrijdingsduur van de looptijd van de vervallen, maar nog niet in waarde verminderde, financiële activa. De analyse van het wanbetalingsrisico op de beleggingsportefeuille toonde geen dergelijk risico op de beleggingen die als « Niet-vervallen» worden beschouwd.

	31 december 2022							
In duizend euro	Boekwaarde vóór waarde-vermindering	Waardever-minderingen	Nettoboek-waarde	Netto boek-waarde van de in waarde verminderde activa	Netto boekwaarde van de niet in waarde verminderde activa volgens volgende ouderdommen: Niet-vervallen	Tot 6 maanden vervallen	Van 6 tot 12 maanden vervallen	Meer dan 12 maanden vervallen
Beleggingen beschikbaar voor verkoop	11.066.049	(1.239)	11.064.809	-	11.064.809	-	-	-
Financiële activa aangehouden tot eindvervaldag	-	-	-	-	-	-	-	-
Financiële activa niet-beursgenoteerd op een actieve markt	-	-	-	-	-	-	-	-
Leningen, deposito's en overige financiële beleggingen	1.170.671	(90)	1.170.581	100	1.169.187	717	414	163
Totaal	**12.236.720**	**(1.330)**	**12.235.390**	**100**	**12.233.996**	**717**	**414**	**163**

	31 december 2021							
In duizend euro	Boekwaarde vóór waarde-vermindering	Waardever-minderingen	Nettoboek-waarde	Netto boek-waarde van de in waarde verminderde activa	Netto boekwaarde van de niet in waarde verminderde activa volgens volgende ouderdommen: Niet-vervallen	Tot 6 maanden vervallen	Van 6 tot 12 maanden vervallen	Meer dan 12 maanden vervallen
Beleggingen beschikbaar voor verkoop	14.812.992	(1.239)	14.811.752	-	14.811.752	-	-	-
Financiële activa aangehouden tot eindvervaldag	-	-	-	-	-	-	-	-
Financiële activa niet-beursgenoteerd op een actieve markt	-	-	-	-	-	-	-	-
Leningen, deposito's en overige financiële beleggingen	884.920	(14)	884.905	269	883.207	867	380	183
Totaal	**15.697.912**	**(1.254)**	**15.696.658**	**269**	**15.694.959**	**867**	**380**	**183**

16.6.4 Bepaling van de reële waarde van de financiële instrumenten

De volgende tabel geeft een analyse van de reële waarde van de financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde. Zij zijn verdeeld in drie niveaus, van 1 tot 3 op basis van de waarneembaarheidsgraad van de reële waarde:

In duizend euro	31 december 2022			
	Niveau 1 Beursgenoteerde prijzen op een actieve markt	Niveau 2 Waarderings-methoden gebaseerd op waarneembare marktgegevens	Niveau 3 Waarderings-methoden niet gebaseerd op waarneembare marktgegevens	Nettoboekwaarde
Financiële activa				
Beschikbaar voor verkoop	3	-	42.289	42.292
Deelnemingen	**3**	**-**	**42.289**	**42.292**
Beschikbaar voor verkoop	350.189	-	86.735	436.923
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	98.778	-	-	98.778
In het bezit voor transactiedoeleinden	-	-	-	-
Aandelen	**448.967**	**-**	**86.735**	**535.701**
Beschikbaar voor verkoop	127.072	20.017	245.757	392.847
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	21.307	-	-	21.307
In het bezit voor transactiedoeleinden	-	-	-	-
Beleggingsfondsen	**148.379**	**20.017**	**245.757**	**414.154**
Beschikbaar voor verkoop	9.451.518	1.361.407	251.884	11.064.809
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	49.920	127.056	9.951	186.926
In het bezit voor transactiedoeleinden	-	-	-	-
Obligaties	**9.501.437**	**1.488.463**	**261.835**	**11.251.736**
In het bezit voor transactiedoeleinden	283	4.688	-	4.971
In het bezit voor afdekkingsdoeleinden	-	367.907	-	367.907
Afgeleide financiële instrumenten van het actief	**283**	**372.595**	**-**	**372.878**
Beleggingen behorend tot aan beleggingen gekoppelde contracten	**1.584.223**	**23.699**	**1.381**	**1.609.303**
Totaal van de financiële activa	**11.683.292**	**1.904.774**	**637.997**	**14.226.063**
Financiële passiva				
Beleggingscontracten gedekt door activa tegen hun reële waarde	**1.587.482**	**23.699**	**1.381**	**1.612.562**
In het bezit voor transactiedoeleinden	-	278	-	278
In het bezit voor afdekkingsdoeleinden	-	238.543	-	238.543
Afgeleide financiële instrumenten van het passief	**-**	**238.821**	**-**	**238.821**
Totaal van de financiële passiva	**1.587.482**	**262.520**	**1.381**	**1.851.383**

In duizend euro	31 december 2021			
	Niveau 1 Beursgenoteerde prijzen op een actieve markt	Niveau 2 Waarderings-methoden gebaseerd op waarneembare marktgegevens	Niveau 3 Waarderings-methoden niet gebaseerd op waarneembare marktgegevens	Nettoboekwaarde
Financiële activa				
Beschikbaar voor verkoop	3	-	133.828	133.831
Deelnemingen	**3**	**-**	**133.828**	**133.831**
Beschikbaar voor verkoop	512.623	-	73.120	585.744
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	127.907	-	-	127.907
In het bezit voor transactiedoeleinden	14.974	-	-	14.974
Aandelen	**655.505**	**-**	**73.120**	**728.625**
Beschikbaar voor verkoop	226.576	24.443	177.458	428.477
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	19.360	-	-	19.360
In het bezit voor transactiedoeleinden	-	-	-	-
Beleggingsfondsen	**245.937**	**24.443**	**177.458**	**447.837**
Beschikbaar voor verkoop	12.882.773	1.703.015	225.965	14.811.752
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	122.127	154.151	10.388	286.665
In het bezit voor transactiedoeleinden	-	-	-	-
Obligaties	**13.004.899**	**1.857.166**	**236.353**	**15.098.417**
In het bezit voor transactiedoeleinden	-	4	-	4
In het bezit voor afdekkingsdoeleinden	-	25.848	-	25.848
Afgeleide financiële instrumenten van het actief	**-**	**25.852**	**-**	**25.852**
Beleggingen behorend tot aan beleggingen gekoppelde contracten	**1.752.938**	**25.116**	**-**	**1.778.054**
Totaal van de financiële activa	**15.659.282**	**1.932.577**	**620.759**	**18.212.617**
Financiële passiva				
Beleggingscontracten gedekt door activa tegen hun reële waarde	**1.756.182**	**25.116**	**-**	**1.781.298**
In het bezit voor transactiedoeleinden	-	-	-	-
In het bezit voor afdekkingsdoeleinden	-	123.259	-	123.259
Afgeleide financiële instrumenten van het passief	**-**	**123.259**	**-**	**123.259**
Totaal van de financiële passiva	**1.756.182**	**148.375**	**-**	**1.904.557**

De verdeling van de reële waarde van de passiva met betrekking tot de aan beleggingen gekoppelde contracten wordt getoond op het vlak van de beleggingscontracten gedekt door activa tegen reële waarde. Deze categorie bevat eveneens de verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten zonder discretionaire deelneming.

16.6.5 Verdeling tussen de verschillende hiërarchische niveaus

De verdeling tussen de verschillende hiërarchische niveaus is gebaseerd op de volgende criteria:

Niveau 1: Reële waarde gewaardeerd met verwijzing naar een actieve markt

De waarderingen tegen reële waarde van de op dit niveau geboekte financiële activa worden bepaald door gebruik te maken van de marktprijzen wanneer deze beschikbaar zijn op een actieve markt. Een financieel instrument wordt beschouwd als genoteerd op een actieve markt als de ratings gemakkelijk en regelmatig beschikbaar zijn via de beurzen, de wisselagentschappen, de makelaars, de prijsbepalingsdiensten of de reglementaire overheden en als deze prijzen reële en regelmatige markttransacties vertegenwoordigen die volgens normale voorwaarden van vrije mededinging gebeuren.

De Groep klasseert op dit niveau de activa gevaloriseerd op basis van de prijzen gegeven door de financiële informatieverleners (vb. Bloomberg) vanaf het ogenblik dat een bepaald aantal indicatoren, zoals een voldoende aantal bijdragers of het feit dat het verschil tussen de aankoopprijs en de wederverkoopprijs van het effect op een aanvaardbaar niveau blijft, toelaten redelijkerwijs te beoordelen of er een actieve markt bestaat.

Deze categorie bevat onder meer alle soevereine schuldeffecten die rechtstreeks gewaardeerd werden op basis van waarden bekomen op de markten. Wij merken op dat, in toepassing van de norm IFRS 13, de «Bid»-rating van Bloomberg wordt overgenomen, maar niet vereist is.

De door Bloomberg verstrekte «Close»-waarde dient om de aandelen opgenomen in niveau 1 te valoriseren.

Zijn niet opgenomen in niveau 1 de aandelen waarvan de rating niet overgenomen is door Bloomberg en waarvoor een interne analyse wordt gerealiseerd om de waarde te bepalen.

Voor de beursgenoteerde fondsen op de financiële markten dient de door Bloomberg verstrekte «Close»-waarde om deze fondsen die in niveau 1 geklasseerd zijn te valoriseren.

Worden niet geklasseerd in niveau 1 de fondsen waarvoor de waardering gerealiseerd werd op basis van een unieke contribuant of niet overgenomen werd op Bloomberg.

Op het niveau van tak 23 «aan beleggingen gekoppeld contract» worden de door Bloomberg verstrekte «Bid» en «Close»-waarden opgenomen in niveau 1 op dezelfde wijze als hetgeen gerealiseerd is voor de rest van de portefeuille.

Niveau 2: Waarderingstechnieken gebaseerd op de waarneembare marktgegevens

Op dit niveau zijn de waarderingen van de reële waarde gebaseerd op andere gegevens dan de beursgenoteerde prijs en zijn ofwel rechtstreeks of onrechtstreeks waarneembaar, d.w.z. onder meer afgeleid van de prijzen. De reële waarde van de financiële instrumenten die niet onderhandeld werden op een actieve markt wordt over het algemeen geraamd door gebruik te maken van externe en onafhankelijke bijdragediensten. Worden onder meer op dit niveau opgenomen: een bepaald aantal complexe financiële instrumenten (obligaties opgenomen tegen reële waarde via de resultatenrekening of afgeleide instrumenten) waarvoor de marktwaarde exclusief geleverd wordt door een externe tegenpartij.

De Groep beschouwt dat indien de markt niet zelf in staat is om op voldoende regelmatige wijze en op basis van een voldoende aantal bijdragers een marktprijs te leveren, de aldus bekomen waarde moet worden opgenomen in niveau 2. Dit is onder meer het geval wanneer de Groep een enkele bijdrager selecteert. De Groep beschouwt het gebrek aan een voldoende aantal bijdragers als een teken van inactiviteit op het betrokken effect. Aangezien de waardering gebaseerd is op de «Bid» prijs die door één enkele tegenpartij wordt verstrekt, zal het effect in niveau 2 worden opgenomen.

In ieder geval is de reële waarde van de verschillende instrumenten opgenomen in niveau 2 niet gebaseerd op ramingen van de Groep.

Niveau 3: Waarderingstechnieken niet gebaseerd op de waarneembare marktgegevens

Op dit niveau wordt de reële waarde geraamd door middel van een waarderingsmodel die de wijze vertaalt waarop de interveniënten op de markt op redelijke wijze de prijs van het instrument zouden kunnen bepalen indien de transactie zou plaatsvinden. Deze waardering is gebaseerd op waarderingsmethoden die gegevens omvatten die niet gebaseerd zijn op waarneembare marktgegevens.

De waardering van de zuivere obligatieportefeuille in niveau 3 is gebaseerd op de verdiscontering van de toekomstige cashflows door zich te baseren op de rentecurve, de credit spread en de hypothesen over de maturiteit wanneer het eeuwigdurende obligaties betreft. De categorie obligaties in niveau 3 bevat ook schuldfondsen waarvan de prijzen van tegenpartijen ontvangen prijzen zijn. Het totaal van deze categorie ging van 236 miljoen euro op 31 december 2021 naar 262 miljoen euro op 31 december 2022. Deze categorie bestaat voornamelijk uit schuldfondsen voor een bedrag van 238 miljoen euro.

De private equity fondsen, de vastgoedfondsen en de deelnemingen waarop de Groep geen controlebevoegdheid bezit behoren eveneens tot niveau 3. De reële waarde van deze deelnemingen wordt immers voornamelijk bepaald op basis van een interne waarderingsmethode die berust:

- Hetzij op de intrinsieke waarde van de deelneming voor de verzekeringsmaatschappijen, d.w.z. het Geherwaardeerde Netto-actief alsook de waarde van de bestaande portefeuilles (= embedded value),
- Hetzij op het Netto-actief van de deelneming voor de andere vennootschappen. De waardering van de activaklassen op het niveau 3 bedraagt 288 miljoen euro op 31 december 2022 tegen 311 miljoen euro op 31 december 2021.

De overige in niveau 3 gewaardeerde activa zijn, afhankelijk van hun aard, onderhevig aan marktrisico's. Schuldfondsen zullen immers gevoelig zijn voor de rentevoeten en spreads, terwijl fondsen met onderliggend equity of infrastructuur gevoelig zullen zijn voor de aandelenmarkt in het algemeen.

In 2022 werd NEB Participations geherclassificeerd van de voor verkoop beschikbaar deelnemingen naar de deelnemingen in verbonden ondernemingen.

16.6.6 Belangrijke overdrachten tussen beleggingen geraamd tegen reële waarde van niveau 1 en 2

In duizend euro	31 december 2022		31 december 2021	
	Van niveau 1 naar niveau 2	Van niveau 2 naar niveau 1	Van niveau 1 naar niveau 2	Van niveau 2 naar niveau 1
Financiële activa				
Beschikbaar voor verkoop	-	-	-	-
Deelnemingen	-	-	-	-
Beschikbaar voor verkoop	-	-	-	-
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	-	-	-	-
In het bezit voor transactiedoeleinden	-	-	-	-
Aandelen	-	-	-	-
Beschikbaar voor verkoop	-	-	-	-
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	-	-	-	-
In het bezit voor transactiedoeleinden	-	-	-	-
Beleggingsfondsen	-	-	-	-
Beschikbaar voor verkoop	191.683	92.513	80.327	179.785
Bestemd tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	-	-	-	-
In het bezit voor transactiedoeleinden	-	-	-	-
Obligaties	**191.683**	**92.513**	**80.327**	**179.785**
In het bezit voor transactiedoeleinden	-	-	-	-
In het bezit voor afdekkingsdoeleinden	-	-	-	-
Afgeleide financiële instrumenten van het actief	-	-	-	-
Beleggingen behorend tot aan beleggingen gekoppelde contracten	**2.000**	**310**	-	**1.803**
Totaal van de financiële activa	**193.682**	**92.823**	**80.327**	**181.588**
Financiële passiva				
Beleggingscontracten gedekt door activa tegen hun reële waarde	-	-	-	-
In het bezit voor transactiedoeleinden	-	-	-	-
In het bezit voor afdekkingsdoeleinden	-	-	-	-
Afgeleide financiële instrumenten van het passief	-	-	-	-
Totaal van de financiële passiva	-	-	-	-

De in en out overdrachten van de niveaus van de hiërarchie van de reële waarden worden voorgesteld op basis van de inventariswaarde in het begin van het jaar.

De Overboekingen tussen beleggingen van niveau 2 naar niveau 1 (92,5 miljoen euro eind 2022) betreffen effecten waarvan de bron van de marktprijs de prijs was die door een tegenpartij was gegeven en die thans worden gewaardeerd aan de hand van de BGN-prijs (generieke Bloomberg). Omgekeerd betreffen de overboekingen van niveau 1 naar niveau 2 (nl. voor 191,7 miljoen euro in 2022) effecten die werden gewaardeerd door BGN (generieke Bloomberg) en thans worden gewaardeerd aan de hand van de door een tegenpartij gegeven marktprijs.

16.6.7 Evolutie van de beleggingen gewaardeerd tegen de reële waarde van niveau 3

In duizend euro	2022		
	Beleggingen beschikbaar voor verkoop	Financiële activa tegen hun reële waarde in het resultaat	Totaal
Openingsbalans op 1 januari	**610.371**	**10.388**	**620.759**
Acquisities	177.663	-	177.663
Overdracht tussen categorieën	(133.820)	-	(133.820)
Overdracht naar niveau 3	-	-	-
Uitstap uit niveau 3	(4.113)	-	(4.113)
Verkopen en terugbetalingen	(40.990)	-	(40.990)
Aanpassing tegen reële waarde in het eigen vermogen	17.403	-	17.403
Reëlewaardeaanpassing in het resultaat	-	(475)	(475)
Afschrijvingen (agio/disagio)	510	-	510
Wijziging van de gelopen maar niet-vervallen interesten	(45)	38	(7)
Waardeverminderingen in de resultatenrekening	(313)	-	(313)
Overige wijzigingen	-	-	-
Sluitingsbalans op 31 december	**626.665**	**9.951**	**636.616**

In duizend euro	2021		
	Beleggingen beschikbaar voor verkoop	Financiële activa tegen hun reële waarde in het resultaat	Totaal
Openingsbalans op 1 januari	**436.343**	**17.542**	**453.885**
Acquisities	180.827	-	180.827
Overdracht tussen categorieën	-	-	-
Overdracht naar niveau 3	-	-	-
Uitstap uit niveau 3	-	-	-
Verkopen en terugbetalingen	(27.070)	(8.073)	(35.143)
Aanpassing tegen reële waarde in het eigen vermogen	18.962	-	18.962
Reëlewaardeaanpassing in het resultaat	-	919	919
Afschrijvingen (agio/disagio)	1.495	-	1.495
Wijziging van de gelopen maar niet-vervallen interesten	(26)	(1)	(27)
Waardeverminderingen in de resultatenrekening	(160)	-	(160)
Overige wijzigingen	-	-	-
Sluitingsbalans op 31 december	**610.371**	**10.388**	**620.759**

Het bedrag van de acquisities (177,7 miljoen euro - AFS) omvat hoofdzakelijk acquisities en kapitaalverhogingen van fondsen (74 miljoen euro), deelnemingen (7,5 miljoen euro) en obligatiefondsen (95,7 miljoen euro):

- Deelnemingen: 7,5 miljoen euro, waarvan 5 miljoen voor Eiffage en Epico II Wind;
- Fondsen: 74,4 miljoen euro, waarvan 49,6 miljoen euro voor aankopen (vooral Core Infra Fund III SCS voor 18,9 miljoen euro, MEIF6 voor 11,7 miljoen euro, SODEVIMMO voor 5 miljoen euro, PEARL voor 4 miljoen euro) en 24,7 miljoen euro voor kapitaalverhogingen (waaronder hoofdzakelijk INFRAGREEN IV voor 15 miljoen euro en CAPENERGIE 4 voor 5 miljoen euro);
- Obligatiefondsen voor 95,7 miljoen euro.

De verkopen en terugbetaling (41 miljoen euro - AFS) worden verklaard door de terugbetaling van het fonds HPF1 voor 14,4 miljoen euro en de terugbetalingen van infrastructuur- en private-equityfondsen voor 26,6 miljoen euro, waarvan 21,7 miljoen euro voor de obligatiefondsen.

16.7. Afgeleide financiële instrumenten

De volgende tabel geeft een overzicht van de afgeleide financiële instrumenten van het actief en het passief:

	31 december 2022					
	Vervaldagkalender van de onderliggende bedragen			Totaal onderliggende bedragen	Positieve reële waarde	Negatieve reële waarde
In duizend euro	‹ 1 jaar	1 tot 5 jaar	› 5 jaar			
Renteswaps	-	500.000	-	500.000	3.402	-
Opties op rentevoeten	-	-	-	-	-	-
Termijncontracten op obligaties	-	-	-	-	-	-
Opties op aandelen of indices	171.130	-	-	171.171	1.569	(278)
Kredietswaps	-	-	-	-	-	-
Subtotaal voor transactiedoeleinden	**171.130**	**500.000**	**-**	**671.171**	**4.971**	**(278)**
Renteswaps	-	-	-	-	-	-
Termijncontracten op obligaties	1.501.973	1.779.486	-	3.281.459	367.907	(238.543)
Termijncontracten op swaps	-	-	-	-	-	-
Subtotaal voor afdekkingsdoeleinden	**1.501.973**	**1.779.486**	**-**	**3.281.459**	**367.907**	**(238.543)**
Totaal	**1.673.104**	**2.279.486**	**-**	**3.952.630**	**372.878**	**(238.821)**

	31 december 2021					
	Vervaldagkalender van de onderliggende bedragen			Totaal onderliggende bedragen	Positieve reële waarde	Negatieve reële waarde
In duizend euro	‹ 1 jaar	1 tot 5 jaar	› 5 jaar			
Renteswaps	-	-	-	-	-	-
Opties op rentevoeten	-	-	-	-	-	-
Termijncontracten op obligaties	-	-	-	-	-	-
Opties op aandelen of indices	3.250	-	-	3.250	4	-
Kredietswaps	-	-	-	-	-	-
Subtotaal voor transactiedoeleinden	**3.250**	**-**	**-**	**3.250**	**4**	**-**
Renteswaps	-	-	110.000	110.000	-	(97.123)
Termijncontracten op obligaties	-	621.000	-	621.000	25.848	(26.136)
Termijncontracten op swaps	-	-	-	-	-	-
Subtotaal voor afdekkingsdoeleinden	**-**	**621.000**	**110.000**	**731.000**	**25.848**	**(123.259)**
Totaal	**3.250**	**621.000**	**110.000**	**734.250**	**25.852**	**(123.259)**

De afdekkingsoplossing tegen spreadstijgingen is in omvang toegenomen ten opzichte van 2021 (3.281 miljoen euro nominaal tegenover 621 miljoen euro eind 2021). Zij laat toe de volatiliteit van ons eigen vermogen in economische waarde te verminderen.

Eind 2022 werden ook inflatieswaps afgesloten voor een nominaal bedrag van 500 miljoen euro.

Voor de afdekking van de spread werden de initiële kosten voor een totale stock van 3,6 miljoen euro in het resultaat opgenomen. De inschatting van de effectiviteit van de afdekking van de spread nadat deze kosten in aanmerking zijn genomen, houdt niet in dat er rekening wordt gehouden met de ineffectiviteit.

16.8. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

16.8.1 Uitsplitsing van de uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

In duizend euro	31 december 2022		
	Uitgestelde belastingvor-deringen	Uitgestelde belastingver-plichtingen	Netto uitgestelde belastingen
Beleggingen beschikbaar voor verkoop in de resultatenrekening	-	902	(902)
Beleggingen beschikbaar voor verkoop op de overige elementen van het globale resultaat	481.955	33.237	448.718
Financiële activa opgenomen tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	8.702	30	8.672
Verzekerings- en beleggingsverplichtingen op de overige resultaten van het globale resultaat	-	-	-
Verzekerings- en beleggingsverplichtingen in de resultatenrekening	3.817	-	3.817
Personeelsbeloningen op de overige elementen van het globale resultaat	11	610	(599)
Personeelsbeloningen in de resultatenrekening	516	1.669	(1.153)
Overige bronnen op de overige elementen van het globale resultaat	-	-	-
Overige bronnen in de resultatenrekening	9	29.889	(29.880)
Overgedragen fiscale verliezen	556	-	556
Uitgestelde bruto belastingvorderingen en -verplichtingen	**495.565**	**66.337**	**429.229**
Compensatie door belastbare entiteit	(38.845)	(38.845)	-
Uitgestelde netto belastingvorderingen en -verplichtingen	**456.720**	**27.491**	**429.229**

In duizend euro	31 december 2021		
	Uitgestelde belastingvor-deringen	Uitgestelde belastingver-plichtingen	Netto uitgestelde belastingen
Beleggingen beschikbaar voor verkoop in de resultatenrekening	-	427	(427)
Beleggingen beschikbaar voor verkoop op de overige elementen van het globale resultaat	548	366.172	(365.623)
Financiële activa opgenomen tegen hun reële waarde in de resultatenrekening	707	293	414
Verzekerings- en beleggingsverplichtingen op de overige resultaten van het globale resultaat	256.701	-	256.701
Verzekerings- en beleggingsverplichtingen in de resultatenrekening	94.937	6.869	88.068
Personeelsbeloningen op de overige elementen van het globale resultaat	11.026	-	11.026
Personeelsbeloningen in de resultatenrekening	2.805	-	2.805
Overige bronnen op de overige elementen van het globale resultaat	-	-	-
Overige bronnen in de resultatenrekening	-	31.026	(31.026)
Overgedragen fiscale verliezen	566	-	566
Uitgestelde bruto belastingvorderingen en -verplichtingen	**367.291**	**404.787**	**(37.496)**
Compensatie door belastbare entiteit	(367.057)	(367.057)	-
Uitgestelde netto belastingvorderingen en -verplichtingen	**234**	**37.730**	**(37.496)**

De netto uitgestelde belastingen bedragen 429,2 miljoen euro (tegen -37,5 miljoen euro op 31/12/2021). Deze variatie van +466,7 miljoen euro is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de evolutie van de uitgestelde belastingen op de herwaarderingen van de beleggingen in de categorie AFS (+813,9 miljoen euro), gedeeltelijk gecompenseerd door de beweging van de uitgestelde belastingen op de technische voorzieningen (-341 miljoen euro) en de beweging van de uitgestelde belastingen op de voorzieningen voor pensioenverplichtingen (-15,6 miljoen euro).

16.8.2 Evolutie van de uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

In duizend euro	2022			2021		
	Uitgestelde belasting-vorde-ringen	Uitgestelde belasting-verplich-tingen	Netto uitgestelde belastingen	Uitgestelde belasting-vorde-ringen	Uitgestelde belasting-verplich-tingen	Netto uitgestelde belastingen
Netto boekwaarde op 1 januari	**234**	**37.730**	**(37.496)**	**234**	**87.295**	**(87.061)**
Wijzigingen via de resultatenrekening	8.367	87.962	(79.594)	66	1.624	(1.559)
Wijziging op de overige elementen van het globale resultaat	448.119	(97.896)	546.015	-	(50.335)	50.335
Perimeterwijziging	-	-	-	(66)	(854)	789
Overige wijzigingen	-	(304)	304	-	-	-
Nettoboekwaarde op 31 december	**456.720**	**27.491**	**429.229**	**234**	**37.730**	**(37.496)**

16.9. Vorderingen

16.9.1 Uitsplitsing van de vorderingen volgens aard

In duizend euro	31 december 2022		
	Brutowaarde	Waardevermindering	Nettoboekwaarde
Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekerings- en aangenomen herverzekeringsverrichtingen	256.068	(22.561)	233.508
Vorderingen uit hoofde van overgedragen herverzekeringsverrichtingen	145.708	-	145.708
Vorderingen uit hoofde van andere verrichtingen	107.314	(2.737)	104.577
Fiscale vorderingen	9.288	-	9.288
Overige vorderingen	106.815	(1.793)	105.022
Totaal	**625.193**	**(27.091)**	**598.102**

In duizend euro	31 december 2021		
	Brutowaarde	Waardevermindering	Nettoboekwaarde
Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekerings- en aangenomen herverzekeringsverrichtingen	219.074	(20.433)	198.641
Vorderingen uit hoofde van overgedragen herverzekeringsverrichtingen	113.722	-	113.722
Vorderingen uit hoofde van andere verrichtingen	96.378	(1.562)	94.816
Fiscale vorderingen	20.619	-	20.619
Overige vorderingen	124.434	(1.595)	122.839
Totaal	**574.227**	**(23.591)**	**550.636**

De reële waarde is gelijk aan de netto boekhoudkundige waarde van de vorderingen. De Groep is immers van mening dat voor dit type van financiële activa de boekwaarde voldoende dicht bij de marktwaarde van de vorderingen ligt.

16.9.2 Evolutie van de waardeverminderingen op vorderingen

In duizend euro	2022	2021
Waardeverminderingen op vorderingen op 1 januari	**(23.591)**	**(31.414)**
Dotaties van het boekjaar	(17.377)	(8.625)
Bestedingen van het boekjaar	10.960	6.922
Terugnemingen van het boekjaar	3.178	10.178
Wijziging van de consolidatieperimeter	-	(202)
Overige wijzigingen	(261)	(450)
Waardeverminderingen op vorderingen op 31 december	**(27.091)**	**(23.591)**

16.9.3 Vervallen vorderingen

Een financieel actief is vervallen zodra een tegenpartij heeft nagelaten de betaling uit te voeren op de contractuele datum, wanneer zij de aanbevolen limiet heeft overschreden of werd gewezen op een lagere limiet dan de huidige uitstaande bedragen. De volgende tabel geeft informatie over de overschrijdingsduur van de looptijd van de vervallen, maar nog niet in waarde verminderde, financiële activa.

	31 december 2022							
	Boekwaarde vóór waarde-vermindering	Waardever-minderingen	Nettoboek-waarde	Nettoboek-waarde van de in waarde vermin-derde activa	Netto boekwaarde van de niet in waarde verminderde activa volgens volgende ouderdommen:			
In duizend euro					Niet-vervallen	Tot 6 maanden vervallen	Van 6 tot 12 maanden vervallen	Meer dan 12 maanden vervallen
Vorderingen uit hoofde van verzekerings- of aangenomen herverzekeringsverrichtingen	256.068	(22.561)	233.508	-	99.708	117.757	14.952	1.091
Vorderingen uit hoofde van overgedragen herverzekeringsverrichtingen	145.708	-	145.708	-	145.708	-	-	-
Overige vorderingen	223.416	(4.530)	218.886	-	208.513	8.179	2.048	147
Totaal	**625.193**	**(27.091)**	**598.102**	**-**	**453.929**	**125.936**	**17.000**	**1.238**

	31 december 2021							
	Boekwaarde vóór waarde-vermindering	Waardever-minderingen	Nettoboek-waarde	Nettoboek-waarde van de in waarde vermin-derde activa	Netto boekwaarde van de niet in waarde verminderde activa volgens volgende ouderdommen:			
In duizend euro					Niet-vervallen	Tot 6 maanden vervallen	Van 6 tot 12 maanden vervallen	Meer dan 12 maanden vervallen
Vorderingen uit hoofde van verzekerings- of aangenomen herverzekeringsverrichtingen	219.074	(20.433)	198.641	-	83.937	89.291	24.271	1.142
Vorderingen uit hoofde van overgedragen herverzekeringsverrichtingen	113.722	-	113.722	-	113.722	-	-	-
Overige vorderingen	241.432	(3.157)	238.274	583	229.269	6.642	1.537	243
Totaal	**574.227**	**(23.591)**	**550.636**	**583**	**426.927**	**95.933**	**25.808**	**1.385**

In het geval van Ethias worden de vorderingen die het voorwerp uitmaken van een waardevermindering in waarde verminderd ten belope van de totaliteit van hun boekwaarde.

16.10. Overige activa

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Verworven, niet-vervallen intresten en huurgelden	976	835
Overige overlopende rekeningen	18.827	17.651
Overige activa	20.525	29.880
Totaal	**40.328**	**48.366**

16.11. Geldmiddelen en kasequivalenten

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Banksaldi en overige beschikbare waarden	567.918	434.439
Kasequivalenten	109.818	20.861
Totaal van de geldmiddelen en de kasequivalenten	**677.736**	**455.300**
Schulden uit hoofde van retrocessieverrichtingen (repo's)	(419.355)	(725.260)
Bankschulden en overige schulden opgenomen in de tabel van de kasstromen	(126.012)	(1.067)
Geldmiddelen en kasequivalenten met betrekking tot de groepen bestemd om te worden overgedragen	5	-
Totaal van de retrocessieverrichtingen, de geldmiddelen en de kasequivalenten in de tabel van de geldmiddelen	**132.374**	**(271.027)**

De reële waarde is gelijk aan de netto boekhoudkundige waarde van de geldmiddelen en van de kasequivalenten. De Groep is immers van mening dat voor dit type van activa de boekwaarde voldoende dicht bij de marktwaarde van de geldmiddelen en van de kasequivalenten ligt.

16.12. Voor verkoop aangewezen activa en passiva met betrekking tot beëindigde activiteiten

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Beleggingsgebouwen	13.904	-
Geldmiddelen en kasequivalenten	5	-
Uitgestelde belastingverplichtingen	(304)	-
Totaal	**13.605**	-

In 2022 besliste Ethias om haar dochteronderneming Het Gehucht te koop aan te bieden.

16.13. Eigen vermogen

16.13.1 Geplaatst kapitaal

Het geplaatst en gestort kapitaal op 31 december 2022 bedraagt 1.000 miljoen euro. Dit kapitaal wordt vertegenwoordigd door 20 miljoen aandelen zonder aanduiding van nominale waarde.

	31 december 2022	
	In duizend euro	Aantal aandelen
Nominatieve aandelen zonder aanduiding van de nominale waarde	1.000.000	20.000.000
Totaal	**1.000.000**	**20.000.000**

16.13.2 Overige onderdelen van het totaalresultaat

De staat van het totaalresultaat wordt weergegeven in punt 3 van hoofdstuk ***14. Geconsolideerde financiële staten***

16.13.2.1 Evolutie van de herwaarderingsreserve van de financiële activa beschikbaar voor verkoop

In duizend euro	2022	2021
Netto boekwaarde op 1 januari	**525.014**	**602.804**
Herwaardering	(3.458.925)	(536.233)
Bijhorende belastingen	837.588	152.939
Schaduwboekhouding	1.026.803	458.264
Bijhorende belastingen	(256.701)	(114.566)
Transfer ten gevolge van overdracht of waardevermindering	(42.155)	(50.923)
Bijhorende belastingen	10.539	12.731
Wijziging van de consolidatieperimeter	(1.059)	-
Overige wijzigingen	(76.752)	-
Nettoboekwaarde op 31 december	**(1.435.647)**	**525.014**

De lijn «Overige wijzigingen» bevat de overdracht van de herwaarderingsreserve van NEB Participations van voor verkoop beschikbare activa naar de verbonden ondernemingen.

16.13.2.2 Evolutie van de reserve voor actuariële verliezen en winsten op pensioenverplichtingen

In duizend euro	2022	2021
Netto boekwaarde op 1 januari	**(25.755)**	**(51.706)**
Geboekte actuariële winsten en verliezen	46.500	34.601
Bijhorende belastingen	(11.625)	(8.650)
Overige wijzigingen	-	-
Nettoboekwaarde op 31 december	**9.121**	**(25.755)**

De toename van de in 2022 opgenomen actuariële winsten en verliezen wordt verklaard door de stijging van de verdisconteringsvoet en het positieve effect van de gewijzigde aannames op het vlak van loonevolutie, dat gedeeltelijk wordt gecompenseerd door de stijging van de inflatievoet.

16.13.2.3 Evolutie van de reserve voor de «hedging accounting»

In duizend euro	2022	2021
Netto boekwaarde op 1 januari	**24.975**	**48.018**
Herwaardering	132.159	(4.482)
Bijhorende belastingen	(34.377)	1.271
Uitstap na uitoefening optie	-	(24.065)
Bijhorende belastingen	-	6.016
Winsten en verliezen gerealiseerd op afdekkingsinstrumenten die nog niet in het resultaat werden opgenomen	-	-
Bijhorende belastingen	-	-
Afschrijvingen	(2.366)	(2.379)
Bijhorende belastingen	592	595
Overige wijzigingen	-	-
Nettoboekwaarde op 31 december	**120.982**	**24.975**

Wat de termijncontracten op obligaties betreft, worden de winsten of verliezen verbonden aan het dekkingscontract overgeboekt naar de resultatenrekening in dezelfde periodes als deze tijdens dewelke de gedekte voorziene kasstromen het nettoresultaat beïnvloeden (d.w.z. tijdens de de boekingsperiodes van de renteopbrengsten verbonden aan de obligatie verworven door middel van het dekkingscontract).

16.13.2.4 Evolutie van de herwaarderingsreserve van de verbonden ondernemingen

In duizend euro	2022	2021
Netto boekwaarde op 1 januari	-	-
Herwaardering	7.490	-
Bijhorende belastingen	-	-
Schaduwboekhouding	-	-
Bijhorende belastingen	-	-
Transfer ten gevolge van overdracht of waardevermindering	-	-
Bijhorende belastingen	-	-
Overige wijzigingen	76.752	-
Nettoboekwaarde op 31 december	**84.242**	-

De lijn «Andere wijzigingen» bevat de overdracht van de herwaarderingsreserve van NEB Participations van voor verkoop beschikbare activa naar de verbonden ondernemingen.

16.13.2.5 Evolutie van de omrekeningsverschillen van de vreemde valuta

Het saldo van de omrekeningsverschillen bedraagt -1,5 miljoen euro op 31 december 2022. In 2021 waren er geen omrekeningsverschillen.

16.14. Verplichtingen met betrekking tot verzekerings- en investeringscontracten

16.14.1 Samenvattende tabel van de verplichtingen inzake de verzekerings- en beleggingscontracten

De technische verplichtingen met betrekking tot verzekerings- en beleggingscontracten, met inbegrip van deze waarvan het financieel risico wordt gedragen door de verzekerde, worden opgesplitst in de bruto verplichtingen en het deel van de herverzekeraars. De bruto verplichtingen worden opgesplitst naargelang het soort technische voorziening. De verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten met discretionaire deelneming worden afzonderlijk van de Verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten zonder discretionaire deelneming voorgesteld.

16.14.1.1 Verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten Niet-Leven

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Wiskundige voorzieningen	1.105.976	1.014.654
Voorzieningen voor niet-verworven premies	294.668	295.804
Voorzieningen voor schadegevallen	2.796.772	2.700.010
Schaduwboekhouding	-	-
Overige voorzieningen	180.842	206.019
Totaal van de verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten (bruto)	**4.378.258**	**4.216.487**
Deel van de herverzekeraars in de passiva verbonden aan verzekeringscontracten Niet-Leven	223.322	222.806
Totaal van de verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten (onder aftrek van het deel van de herverzekeraars)	**4.154.936**	**3.993.681**

De stijging van de wiskundige voorzieningen is hoofdzakelijk het gevolg van de indexering van de rentes.

De stijging van de voorzieningen voor schadegevallen is hoofdzakelijk te verklaren door de hoge inflatie en de stormen van februari, en wordt gecompenseerd door de daling van de risicomarge.

16.14.1.2 Verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten Leven

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Wiskundige voorzieningen	3.982.150	4.241.237
Voorzieningen voor schadegevallen	-	-
Schaduwboekhouding	-	581.250
Overige voorzieningen	-	-
Verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten	**3.982.150**	**4.822.487**
Verplichtingen uit hoofde van aan beleggingen gekoppelde verzekeringscontracten	**443.080**	**482.007**
Totaal van de verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten (bruto)	**4.425.230**	**5.304.495**
Deel van de herverzekeraars in de passiva verbonden aan verzekeringscontracten Leven	1.479	2.923
Totaal van de verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten (onder aftrek van het deel van de herverzekeraars)	**4.423.751**	**5.301.571**

Sommige herverzekeringsverdragen verbonden aan verzekeringscontracten Leven kunnen het huidige verzekeringsrisico in de verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten Leven niet dekken, maar enkel het financieel risico. Teneinde de inlichtingen op een coherente manier voor te stellen, wordt het deel van deze verdragen voorgesteld naargelang de verzekeringscontracten Leven waaraan ze verbonden zijn.

De daling van de verplichtingen in verband met levensverzekeringscontracten wordt verklaard door het macro-economische klimaat dat het resultaat van de LAT-test op twee niveaus beïnvloedt: (1) als gevolg van de stijging van de rentevoeten zijn de eerder toegewezen niet-gerealiseerde winsten omgezet in niet-gerealiseerde verliezen; er is dus geen sprake meer van schaduwboekhouding en (2) daarnaast werd de aanvullende voorziening van 201 miljoen euro teruggenomen omdat deze niet langer noodzakelijk was.

16.14.1.3 Verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Wiskundige voorzieningen	4.383.766	4.443.237
Voorzieningen voor schadegevallen	-	-
Schaduwboekhouding	-	456.457
Verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten met discretionaire deelneming	**4.383.766**	**4.899.693**
Verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten met discretionaire deelneming in rekeneenheden	**1.147.612**	**1.277.325**
Wiskundige voorzieningen	3.259	3.244
Verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten zonder discretionaire deelneming	**3.259**	**3.244**
Verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten zonder discretionaire deelneming in rekeneenheden	**18.611**	**18.721**
Totaal van de Verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten (bruto)	**5.553.248**	**6.198.984**
Deel van de herverzekeraars in de verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten met discretionaire deelneming	-	-
Totaal van de verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten (onder aftrek van het deel van de herverzekeraars)	**5.553.248**	**6.198.984**

De daling van de verplichtingen in verband met levensverzekeringscontracten wordt verklaard door het macro-economische klimaat dat het resultaat van de LAT-test op twee niveaus beïnvloedt: (1) als gevolg van de stijging van de rentevoeten zijn de eerder toegewezen niet-gerealiseerde winsten omgezet in niet-gerealiseerde verliezen; er is dus geen sprake meer van schaduwboekhouding en (2) daarnaast werd de aanvullende voorziening van 121 miljoen euro teruggeboekt omdat deze niet langer noodzakelijk was.

16.14.1.4 Verplichtingen met betrekking tot de winstdeelneming

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Winstdeelneming verbonden aan verzekeringscontracten Niet-Leven	-	-
Winstdeelneming verbonden aan verzekeringscontracten Leven	3.932	3.986
Winstdeelneming verbonden aan beleggingscontracten	31.744	39.113
Verplichtingen voor winstdeelnemingen van polishouders	**35.676**	**43.099**

16.14.2 Evolutie van de verplichtingen met betrekking tot de verzekeringscontracten Niet-Leven

16.14.2.1 Evolutie van de brutowaarden vóór herverzekering

In duizend euro	2022	2021
Verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten op 1 januari	**4.216.487**	**4.002.723**
Uitbetaalde schadegevallen van de voorgaande jaren	(406.858)	(359.425)
Wijziging van de schadelasten ten opzichte van de voorgaande boekjaren	(108.106)	(101.386)
Toevoeging aan de verplichtingen op schadegevallen van het lopende jaar	611.727	628.330
Ontvangen/overgedragen reservetransfers	-	-
Wijziging van de brutoreserves voor niet-verworven premies	(1.110)	(568)
Schaduwboekhouding	-	-
Overige wijzigingen	66.119	46.813
Verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten op 31 december	**4.378.258**	**4.216.487**

De overige wijzigingen in de reserves betreffen voornamelijk de evolutie van de wiskundige voorzieningen.

16.14.2.2 Evolutie van het deel van de herverzekeraars

In duizend euro	2022	2021
Deel van de herverzekeraars in de verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten op 1 januari	**222.806**	**156.291**
Deel van de herverzekeraars in de schadelast	(22.807)	(5.589)
Wijziging van de schadelasten ten opzichte van de voorgaande boekjaren	30.691	63.861
Toevoeging aan de verplichtingen op schadegevallen van het lopende jaar	(7.381)	8.656
Overige wijzigingen van de reserves	13	(413)
Deel van de herverzekeraars in de verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten op 31 december	**223.322**	**222.806**

16.14.2.3 Ontwikkelingsdriehoeken

De onderstaande tabel toont de evolutie in de reserves niet-betaalde schadegevallen van de laatste 10 jaar. Alle beoogde contracten zijn verzekeringscontracten zoals gedefinieerd in de IFRS. Deze tabel toont de gecumuleerde waarden. De kolommen bevatten alle vorige jaren en het beschouwde jaar.

In duizend euro	Voorvalsjaar van de schadegevallen									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Voorzieningen voor de bruto-schaden op afsluitdatum	**2.110.994**	**2.092.494**	**2.104.045**	**2.076.655**	**2.175.915**	**2.219.389**	**2.312.238**	**2.313.458**	**2.473.050**	**2.555.552**
Gecumuleerde betalingen:										
2014	392.400									
2015	529.082	317.918								
2016	652.016	483.331	338.794							
2017	747.095	590.706	466.909	310.154						
2018	828.395	687.415	583.283	466.862	365.399					
2019	887.010	756.142	665.950	573.091	515.840	380.603				
2020	943.619	820.365	743.635	669.022	633.816	551.874	422.469			
2021	982.170	866.931	800.662	740.801	722.488	670.385	601.494	359.425		
2022	1.018.570	910.478	852.655	802.745	799.013	768.139	733.888	540.652	406.858	
Geherwaardeerde reserves:										
2014	1.944.985									
2015	1.817.847	1.890.299								
2016	1.707.645	1.731.871	1.880.139							
2017	1.631.421	1.620.225	1.706.555	1.847.647						
2018	1.597.015	1.574.840	1.623.482	1.721.569	1.988.529					
2019	1.580.048	1.546.365	1.593.903	1.675.555	1.920.411	2.097.752				
2020	1.578.086	1.539.465	1.578.858	1.652.732	1.880.588	2.029.127	2.250.484			
2021	1.589.273	1.551.910	1.585.340	1.661.968	1.798.945	1.952.069	2.132.059	2.204.145		
2022	1.541.062	1.496.162	1.518.544	1.584.420	1.713.201	1.853.814	2.011.872	2.034.957	2.350.683	
Verplichtingen voor nog lopende schadegevallen	**522.492**	**585.683**	**665.890**	**781.674**	**914.189**	**1.085.675**	**1.277.984**	**1.494.305**	**1.943.825**	**2.555.552**
Overschot (ontoereikendheid) van de initiële voorziening ten opzichte van de geraamde eindkostprijs op 31 december 2022:										
In nominale waarde	569.933	596.333	585.500	492.235	462.714	365.574	300.366	278.501	122.366	
In percent	27,00%	28,50%	27,83%	23,70%	21,27%	16,47%	12,99%	12,04%	4,95%	
Overige verplichtingen voor schadegevallen uit hoofde van verzekeringscontracten Niet-Leven										241.220
Totaal van de voorzieningen voor schadegevallen uit hoofde van verzekeringscontracten Niet-Leven										**2.796.772**

Wij hebben de impact van het effect van de herverzekering op de ontwikkelingsdriehoeken berekend en deze werd als niet significant beschouwd

16.14.3 Evolutie van de verplichtingen met betrekking tot verzekeringscontracten Leven (zonder aan beleggingen gekoppelde contracten)

16.14.3.1 Evolutie van de brutowaarden vóór herverzekering

In duizend euro	2022	2021
Verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten op 1 januari	**4.822.487**	**5.064.554**
Premies	256.024	223.339
Prestaties	(320.878)	(296.002)
Tijdswaarde	86.405	90.594
Interne transfers	(42.142)	(9.360)
Ontvangen/overgedragen reservetransfers	(1.141)	160.392
Schaduwboekhouding	(581.250)	(279.693)
Overige wijzigingen van de reserves	(237.354)	(131.336)
Verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten op 31 december	**3.982.150**	**4.822.487**

In 2022 leidde de toereikendheidstests van de technische voorzieningen tot een terugneming van de eerder aangelegde aanvullende voorziening ten bedrage van 322 miljoen euro.

16.14.3.2 Evolutie van het deel van de herverzekeraars

In duizend euro	2022	2021
Deel van de herverzekeraars in de verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten op 1 januari	**2.923**	**1.311**
Overgedragen premies	-	-
Deel van de herverzekeraars in de schadelast	-	-
Deel van de herverzekeraars in de tijdswaarde	-	-
Transfers	-	-
Overige wijzigingen van de reserves	(1.444)	1.612
Deel van de herverzekeraars in de verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten op 31 december	**1.479**	**2.923**

16.14.4 Evolutie van de verplichtingen met betrekking tot de beleggingscontracten met winstdeelneming (zonder aan beleggingen gekoppelde contracten)

16.14.4.1 Evolutie van de brutowaarden vóór herverzekering

In duizend euro	2022	2021
Verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten op 1 januari	**4.899.693**	**4.997.580**
Premies	1.110.014	1.128.986
Prestaties	(1.117.620)	(1.129.100)
Tijdswaarde	34.998	37.382
Interne transfers	(77.288)	(137.130)
Ontvangen/overgedragen reservetransfers	75.380	159.097
Schaduwboekhouding	(456.457)	(164.310)
Overige wijzigingen van de reserves	(84.954)	7.189
Verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten op 31 december	**4.383.766**	**4.899.693**

De Groep heeft geen herverzekeringsovereenkomst afgesloten in het kader van haar beleggingscontracten.

16.14.5 Evolutie van de verplichtingen met betrekking tot de aan beleggingen gekoppelde contracten

In duizend euro	2022	2021
Verplichtingen uit hoofde van aan beleggingen gekoppelde contracten op 1 januari	**1.778.054**	**1.491.140**
Premies	12.042	3.465
Prestaties	(38.729)	(623)
Herwaardering van de voorzieningen	(267.647)	137.603
Technisch resultaat en overige	-	-
Interne transfers	11.331	(13.987)
Ontvangen/overgedragen reservetransfers	114.925	160.477
Overige wijzigingen van de reserves	(674)	(21)
Verplichtingen uit hoofde van aan beleggingen gekoppelde contracten op 31 december	**1.609.303**	**1.778.054**

De Groep heeft geen herverzekeringsovereenkomst afgesloten in het kader van haar aan beleggingen gekoppelde contracten.

Er werden reserves van de 1e en 2e pijler overgedragen van tak 21 naar tak 23 tot beloop van 11 miljoen euro. Er werd voor 115 miljoen aan externe overdrachten ontvangen.

16.14.6 Toereikendheidstests van de verzekeringsverplichtingen (Insurance Liability Adequacy Testing)

De adequatie van de verzekeringspassiva (“Liability Adequacy Test”) wordt getest door rekening te houden met de huidige best estimates van alle contractuele kasstromen, op basis van de volgende aannames:

- De verplichtingen worden geactualiseerd via een aangepaste risicoloze rentecurve om rekening te houden met het activa-passivabeheer ingevoerd op de langetermijnverplichtingen van de maatschappij.
- De afkoopwet werd geraamd op basis van de historische gegevens.

De belangrijkste significante boekhoudkundige inschattingen en beoordelingen zijn opgenomen in punt 6 van hoofdstuk ***15. Algemene inlichtingen***.

De huidige nettowaarde van de kasstromen wordt vergeleken met de overeenstemmende technische verplichtingen. Eventuele tekorten worden in de resultatenrekening opgenomen.

De latente meerwaarden waargenomen en opgenomen op de dekkingsactiva van de verzekeringspassiva Leven en beleggingscontracten worden toegewezen aan de verplichtingen uit hoofde van levensverzekerings- en beleggingscontracten via de aanpassing van de schaduwboekhouding.

In 2022 wordt het resultaat van de LAT-test op twee niveaus beïnvloed door het macro-economische klimaat:

- als gevolg van de stijging van de rentevoeten zijn de eerder toegewezen niet-gerealiseerde winsten omgezet in niet-gerealiseerde verliezen; er is dus geen sprake meer van schaduwboekhouding en
- de aanvullende voorziening van 322 miljoen euro, die rekening houdt met een veiligheidsmarge van 81 miljoen euro, werd teruggeboekt omdat ze niet langer noodzakelijk was.

De tests die eind 2022 werden uitgevoerd, bevestigden de toereikendheid van de opgenomen verplichtingen.

16.15. Financieringsschulden

16.15.1 Evolutie van de financieringsschulden

In duizend euro	2022			
	Achtergestelde schulden	Leasever-plichtingen	Overige financierings-schulden	Totaal
Openingsbalans op 1 januari	**491.107**	**61.512**	**771.577**	**1.324.195**
Uitgiften	-	9.939	(699)	9.240
Herwaardering	-	(813)	-	(813)
Te betalen interesten	22.599	345	107	23.051
Terugbetalingen	(22.599)	(20.797)	(6.696)	(50.092)
Conversieverschillen op monetaire activa	-	-	-	-
Afschrijvingen	3.684	-	-	3.684
Wijziging van de gelopen maar niet-vervallen interesten	315	-	1.504	1.819
Uitgiften van schulden uit hoofde van retrocessieverrichtingen (repo's)	-	-	622.245	622.245
Terugbetalingen van schulden uit hoofde van retrocessieverrichtingen (repo's)	-	-	(931.320)	(931.320)
Wijziging van de bankschulden en overige schulden opgenomen in de tabel van de kasstromen	-	-	124.945	124.945
Perimeterwijzigingen	-	327	-	327
Overdrachten tussen categorieën	-	-	1.666	1.666
Overige wijzigingen	-	-	-	-
Nettoboekwaarde op 31 december	**495.106**	**50.513**	**583.327**	**1.128.946**

In duizend euro	2021			
	Achtergestelde schulden	Leasever-plichtingen	Overige financierings-schulden	Totaal
Openingsbalans op 1 januari	**487.694**	**35.079**	**685.061**	**1.207.834**
Uitgiften	-	37.078	97	37.175
Herwaardering	-	(690)	-	(690)
Te betalen interesten	22.442	408	2.738	25.587
Terugbetalingen	(22.442)	(19.999)	(19.983)	(62.423)
Conversieverschillen op monetaire activa	-	-	-	-
Afschrijvingen	3.422	-	-	3.422
Wijziging van de gelopen maar niet-vervallen interesten	(9)	-	(1.190)	(1.199)
Uitgiften van schulden uit hoofde van retrocessieverrichtingen (repo's)	-	-	525.526	525.526
Terugbetalingen van schulden uit hoofde van retrocessieverrichtingen (repo's)	-	-	(374.706)	(374.706)
Wijziging van de bankschulden en overige schulden opgenomen in de tabel van de kasstromen	-	-	(45.511)	(45.511)
Perimeterwijzigingen	-	158	547	705
Overdrachten tussen categorieën	-	1.002	(1.002)	-
Overige wijzigingen	-	8.476	-	8.476
Nettoboekwaarde op 31 december	**491.107**	**61.512**	**771.577**	**1.324.195**

16.15.2 Uitsplitsing volgens aard

In duizend euro	31 december 2022		31 december 2021	
	Balanswaarde	Reële waarde	Balanswaarde	Reële waarde
Converteerbare achtergestelde obligatieleningen	-	-	-	-
Niet-converteerbare achtergestelde obligatieleningen	495.106	500.301	491.107	575.564
Achtergestelde schulden	**495.106**	**500.301**	**491.107**	**575.564**
Leaseverplichtingen	**50.513**	**50.513**	**61.512**	**61.512**
Converteerbare obligatieleningen	-	-	-	-
Niet-converteerbare obligatieleningen	-	-	-	-
Bankschulden	82	82	47	47
Schulden uit hoofde van retrocessieverrichtingen (repo's)	419.355	419.355	725.260	725.260
Als waarborg ontvangen collateral	125.930	125.930	1.020	1.020
Overige	37.961	37.961	45.249	45.249
Overige financieringsschulden	**583.327**	**583.327**	**771.577**	**771.577**
Totaal van de financieringsschulden	**1.128.946**	**1.134.141**	**1.324.195**	**1.408.652**

De waarderingen tegen reële waarde van de in 2015 uitgegeven leningen en van het saldo van de eeuwigdurende lening van 2005, waarvan het nominale totaalbedrag 417 miljoen euro bedraagt, zijn gebaseerd op de Ask-marktprijs (bron Bloomberg). De reële waarde van de in 2005 uitgegeven obligatielening met maturiteit 2023, voor een nominaal bedrag van 75 miljoen euro, wordt bepaald op basis van waarneembare elementen zoals de niveau van de rente- en kredietmarkten. Het waarderingsmodel is gebaseerd op de verdiscontering van de toekomstige kasstromen en houdt rekening met de waarschijnlijkheid van uitoefening van de verschillende terugbetalingsopties waarover de beleggers beschikken.

16.15.3 Uitsplitsing volgens vervaltermijn

In duizend euro	31 december 2022				
	Minder dan 1 jaar	Van 1 tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Onbepaald	Totaal van de waarde in de balans
Converteerbare achtergestelde obligatieleningen	-	-	-	-	-
Niet-converteerbare achtergestelde obligatieleningen	95.002	389.604	10.500	-	495.106
Achtergestelde schulden	**95.002**	**389.604**	**10.500**	**-**	**495.106**
Leaseverplichtingen	**17.581**	**27.686**	**5.246**	**-**	**50.513**
Converteerbare obligatieleningen	-	-	-	-	-
Niet-converteerbare obligatieleningen	-	-	-	-	-
Bankschulden	82	-	-	-	82
Schulden uit hoofde van retrocessieverrichtingen (repo's)	419.355	-	-	-	419.355
Als waarborg ontvangen collateral	125.930	-	-	-	125.930
Overige	7.986	14.923	9.570	5.481	37.961
Overige financieringsschulden	**553.353**	**14.923**	**9.570**	**5.481**	**583.327**
Totaal van de financieringsschulden	**665.936**	**432.213**	**25.316**	**5.481**	**1.128.946**

In duizend euro	31 december 2021				
	Minder dan 1 jaar	Van 1 tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Onbepaald	Totaal van de waarde in de balans
Converteerbare achtergestelde obligatieleningen	-	-	-	-	-
Niet-converteerbare achtergestelde obligatieleningen	19.686	460.921	10.500	-	491.107
Achtergestelde schulden	19.686	460.921	10.500	-	491.107
Leaseverplichtingen	**18.832**	**34.241**	**8.439**	**-**	**61.512**
Converteerbare obligatieleningen	-	-	-	-	-
Niet-converteerbare obligatieleningen	-	-	-	-	-
Bankschulden	47	-	-	-	47
Schulden uit hoofde van retrocessieverrichtingen (repo's)	626.958	98.303	-	-	725.260
Als waarborg ontvangen collateral	150	870	-	-	1.020
Overige	14.541	13.833	9.570	7.305	45.249
Overige financieringsschulden	**641.695**	**113.006**	**9.570**	**7.305**	**771.577**
Totaal van de financieringsschulden	**680.214**	**608.167**	**28.509**	**7.305**	**1.324.195**

De post "vervaltermijnen op minder dan 1 jaar" van de obligatieleningen is samengesteld uit gelopen maar niet-vervallen interesten (20 miljoen euro op 31 december 2022) en de in 2005 uitgegeven obligatielening die ten einde loopt in 2023 (75 miljoen euro op 31 december 2022).

Het bedrag van de afschrijving van de uitgiftekosten op de niet-converteerbare achtergestelde obligatielening bedraagt 3,7 miljoen euro op 31 december 2022 (tegen 3,8 miljoen euro op 31 december 2021)

16.16. Personeelsbeloningen

16.16.1 Beschrijving van de personeelsbeloningen

16.16.1.1 Beloningen na uitdiensttreding

Verschillende beloningsstelsels toegekend op de vertrekdatum van de werknemers of tijdens hun pensioen werden binnen de Groep geïmplementeerd. In deze categorie zitten hoofdzakelijk:

De pensioenverplichtingen

De meerderheid van de stelsels toegekend aan het personeel van de verschillende dochterondernemingen van de Groep worden verzekerd binnen de Groep zelf via de vennootschap Ethias nv of gefinancierd in Ethias Pension Fund. Er bestaan twee afzonderlijke types van stelsels naast elkaar:

- De pensioentoezeggingen van het type "vaste prestaties", volgens welke een vooraf bepaald bedrag, dat voortvloeit uit de toepassing van een formule, aan een werknemer zal worden gestort bij zijn oppensioenstelling, of tijdens zijn pensioen. Dit bedrag is over het algemeen afhankelijk van de volgende factoren: aantal dienstjaren, salaris en wettelijk pensioenplafond.
- De pensioentoezeggingen van het type "vaste bijdragen" waarmee een werkgever zicht verbindt tot beloop van een financiering. De werkgever beperkt zijn toezegging tot de betaling van de bijdragen en niet tot een "vooraf bepaalde" prestatie, in tegenstelling tot de stelsels met vaste prestaties. Het pensioenbedrag van de werknemers wordt dan berekend in verhouding tot de cumul van de gestorte en gekapitaliseerde bijdragen.

De Belgische wet inzake de aanvullende verzekeringen verplicht een minimum gewaarborgd rendement op de patronale en persoonlijke bijdragen. Het in aanmerking nemen van deze wet, gekoppeld aan de bepaling (design) van de pensioentoezegging, kan in sommige gevallen ertoe leiden dat de Belgische plannen met vaste bijdragen worden beschouwd als plannen met vaste prestaties volgens de IAS 19-norm. Over het algemeen behoudt de werkgever een verplichting na de betaling van de bijdragen.

Begin juli 2017 heeft Ethias nv de financiering van een groot deel van het pensioengedeelte van de pensioentoezeggingen ten gunste van haar personeelsleden toevertrouwd aan Ethias Pension Fund OFP, het multi-werkgeverspensioenfonds dat in mei 2017 werd opgericht.

Wat het pensioengedeelte van de toezegging van het type "vaste prestaties" betreft, werd de volledige financiering van dit gedeelte toevertrouwd aan Ethias Pension Fund OFP voor de personen die actief waren op 1 juli 2017. Dit leidde tot de overdracht van de in het kader van deze groepsverzekering beheerde reserves naar Ethias Pension Fund OFP.

Wat het pensioengedeelte van de toezeggingen van het type “vaste bijdragen” betreft, worden enkel de toekomstige bijdragen (verschuldigd vanaf 1 juli 2017) in het Ethias Pension Fund OFP gestort (de reserves die tot deze datum in deze groepsverzekering zijn opgebouwd worden verder beheerd in het kader van de beperkte polissen).

Het gedeelte “overlijden en invaliditeit” van de aanvullende pensioentoezeggingen wordt daarentegen verder beheerd in het kader van de groepsverzekeringen binnen de Groep.

De in de balans opgenomen schuld voor de naar Ethias Pension Fund OFP overgedragen verplichtingen stemt overeen met de pensioenverplichting min de dekkingsactiva in Ethias Pension Fund OFP, d.i. 0,2 miljoen euro.

De Groep blijft zijn eigen verzekeraar voor een verplichting die 166 miljoen euro bedraagt. Wat deze verplichting betref, stemmen, door het feit dat de Groep zelf een deel van de toekomstige uitkeringen van de aan zijn personeel toegekende pensioenstelsels verzekert, de dekkingsactiva van de pensioenplannen niet overeen met de definitie van activa van het stelsel in de zin van de IAS 19.

Andere beloningen na uitdiensttreding

Deze andere beloningen na uitdiensttreding omvatten hoofdzakelijk verschillende voordelen aangeboden aan de gepensioneerden en bruggepensioneerden: toegang tot de dekking gezondheidszorg, tot de culturele activiteiten van de personeelsvereniging en andere diverse voordelen. Deze voordelen worden hoofdzakelijk gefinancierd door het hulpfonds van de personeelsvereniging. Dit fonds wordt hoofdzakelijk aangevuld door de persoonlijke bijdragen die door het actieve personeel, de gepensioneerden en de bruggepensioneerden worden gestort. De residuele verplichting die eventueel ten laste van de werkgever zou zijn, wordt als niet significant beschouwd en wordt niet gevaloriseerd in de financiële staten.

16.16.1.2 Langetermijnbeloningen

De langetermijnbeloningen verwijzen naar de voordelen toegekend aan het actieve personeel en die niet integraal verschuldigd zijn binnen de twaalf maanden volgend op het einde van het boekjaar waarin de personeelsleden de diensten hebben verleend. Deze voordelen omvatten onder meer de bezoldigde langdurige afwezigheden, de jubilarissenpremies alsook de vergoedingen voorzien in het kader van het plan «60+” dat in 2015 en in 2017 werd ingevoerd en dat de progressieve oppensioenstelling betreft van personen geboren vóór 01/01/1961 en de nieuwe eindeloopbaanplannen die in 2022 werden ondertekend.

16.16.1.3 Eindecontractvergoedingen

De eindecontractvergoedingen verwijzen naar de bedragen die aan de werknemers worden gestort bij ontslag of vrijwillig vertrek. Tot deze voordeelcategorie behoren eveneens de door de werkgever samengestelde voorzieningen voor de last van de vergoedingen die aan de bruggepensioneerden worden gestort tot de leeftijd van 65 jaar. Deze vergoedingen moeten enkel worden geprovisioneerd indien de onderneming zich uitdrukkelijk ertoe verbonden heeft deze toe te kennen.

16.16.2 Overzicht volgens aard van de personeelsbeloningen

De schuld voor de personeelsbeloningen wordt als volgt geanalyseerd:

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Beloningen na uitdiensttreding	165.797	211.413
Langetermijnpersoneelsbeloningen	22.138	30.074
Eindecontractvergoedingen	1.713	1.781
Totaal	**189.647**	**243.268**

De huidige waarde van de gefinancierde obligaties bedraagt 342 miljoen euro (de reële waarde van de activa bedraagt 342 miljoen euro) en die van de niet-gefinancierde obligaties is 189 miljoen euro.

Bedragen van de previsionele prestaties:

In duizend euro	2023	2022
Beloningen na uitdiensttreding	28.115	20.517
Langetermijnpersoneelsbeloningen	7.336	10.506
Eindecontractvergoedingen	-	-
Totaal	**35.451**	**31.023**

16.16.3 Actuariële hypothesen en gevoeligheidsanalyse

16.16.3.1 Actuariële hypotheses

De schulden voor voordelen aan het personeel worden op actuariële wijze berekend, op basis van de «projected unit credit»-methode. De belangrijkste parameters (financiële en demografische hypotheses) gebruikt voor de berekening van de schuld worden hieronder samengevat:

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Disconteringsvoet volgens duration:		
3 jaar	3,44%	0,00%
10 jaar	3,70%	0,71%
15 jaar	3,82%	1,07%
25 jaar	3,91%	1,23%
Verwacht loonstijgingspercentage	0,32%/1,07%/0,65%	0,65%
Inflatiegraad	2,20%	1,80%
Rotatiegraad van het personeel:		
Voor de werknemers van de 148		
die in de laatste 7 jaar van hun loopbaan zitten	0,00%	0,00%
zo niet	1,50%	1,50%
Voor de andere groepen		
Voor de DB	1,50%	1,50%
Voor de DC	4,00%	4,00%
Sterftetabel	**40% van MR/FR**	**32% van MR/FR**

De toegepaste verdisconteringsvoeten om de verplichtingen te actualiseren worden bepaald door verwijzing naar de marktvoeten op de afsluitdatum van de bedrijfsobligaties van eerste categorie met een maturiteit die vergelijkbaar is met deze van de verplichtingen. De inflatievoet voor 2022 is gestegen tot 11%, terwijl de toekomstige inflatievoet op 2,20% wordt geraamd.

De sterftehypotheses zijn gebaseerd op de officiële sterftetabellen en op de waargenomen ervaring binnen de Groep. Alle hypotheses geven de beste raming van de Groep weer.

De gemiddelde duration van het voordeel Leven van de pensioenplannen is 11 jaar.

16.16.3.2 Gevoeligheidsanalyse

Wij hebben de impact van de wijziging van de belangrijkste actuariële hypothesen op de beoordeling van de schuld inzake personeelsbeloningen geanalyseerd.

Uit deze analyse blijkt dat een stijging van de verdisconteringsvoeten met 25 basispunten de schuld inzake personeelsbeloningen zou verminderen met 11 miljoen euro. Een vermindering van hetzelfde niveau zou daarentegen leiden tot een verhoging van de schuld met 12 miljoen euro.

De impact van een stijging met 25 basispunten van de verwachte stijgingspercentage van de lonen bedraagt 11 miljoen euro.

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Disconteringsvoet		
Verhoging van de voet met 25 basispunten	(11.470)	(19.291)
Verlaging van de voet met 25 basispunten	11.927	20.583
Verwacht loonstijgingspercentage		
Verhoging van het percentage met 25 basispunten	10.855	17.278

16.16.4 Wijziging van de netto-verplichtingen uit hoofde van op vaste toezeggingen gebaseerde regelingen

In duizend euro	2022	2021
Netto-verplichtingen uit hoofde van op vaste toezeggingen gebaseerde stelsels op 1 januari	**211.413**	**241.865**
Totaal van de lasten van de stelsels met vaste prestaties	28.131	28.421
Bijdragen die door de werkgever worden gestort	(21.252)	(20.799)
Prestaties die rechtstreeks door de werkgever worden betaald	(5.994)	(3.473)
Herwaardering	(46.500)	(34.601)
Netto-verplichtingen uit hoofde van op vaste toezeggingen gebaseerde regelingen op 31 december	**165.797**	**211.413**

De significante evolutie in 2022 wordt verklaard door een sterke stijging van de verdisconteringsvoeten, die gedeeltelijk wordt gecompenseerd door de stijging van de inflatievoet.

16.16.5 Evolutie van de verplichtingen van de stelsels met vaste prestaties en de langetermijnbeloningen

	2022			2021		
In duizend euro	Beloningen na uitdiensttreding	Langetermijn-beloningen	Totaal	Beloningen na uitdiensttreding	Langetermijn-beloningen	Totaal
Verplichting van de stelsels met vaste prestaties op 1 januari	**616.070**	**30.074**	**646.144**	**615.995**	**41.787**	**657.782**
Kostprijs van de geleverde diensten	31.056	4.399	35.455	31.478	108	31.586
Interestlasten	6.136	12	6.148	2.605	4	2.609
Prestaties die rechtstreeks door de werkgever worden betaald	(5.994)	(11.320)	(17.314)	(3.473)	(12.027)	(15.500)
Betaalde prestaties	(27.473)	-	(27.473)	(10.008)	-	(10.008)
Overige	(4.745)	-	(4.745)	(3.963)	-	(3.963)
Herwaardering	(107.119)	(1.027)	(108.146)	(16.564)	202	(16.362)
Verplichting van de stelsels met vaste prestaties op 31 december	**507.931**	**22.138**	**530.069**	**616.070**	**30.074**	**646.144**

16.16.6 Wijziging van de reële waarde van de activa van de stelsels met vaste prestaties

In duizend euro	2022	2021
Reële waarde van de activa van de stelsels op 1 januari	**404.657**	**374.130**
Opbrengsten uit interesten	4.317	1.699
Bijdragen van de werkgevers	21.252	20.799
Betaalde prestaties	(27.473)	(10.008)
Opbrengsten uit interesten op het vermogen van het plan die de opbrengsten uit interesten overschrijden	(60.619)	18.037
Reële waarde van de activa van de stelsels op 31 december	**342.134**	**404.657**

16.16.7 Wijziging van de activa van de stelsels met vaste prestaties

	31 december 2022	
In duizend euro	Waarde	%
Obligaties	207.300	61%
Aandelen	99.923	29%
Vastgoed	-	0%
Ontvangsten	11.809	3%
Illiquide activa	23.102	7%
Totaal	**342.134**	**100%**

16.16.8 Elementen die een invloed hebben op de resultatenrekening met betrekking tot de stelsels met vaste prestaties

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Kostprijs van de geleverde diensten	31.056	31.478
Netto interestlasten	1.820	906
Overige	-	-
Totaal van de lasten	**32.876**	**32.384**

16.17. Voorzieningen

	2022			
In duizend euro	Voorzieningen voor geschillen	Voorzieningen voor financiële risico's	Overige niet-technische voorzieningen	Totaal
Voorzieningen op 1 januari	**16.172**	**-**	**8.229**	**24.401**
Dotaties (+)	2.449	-	42	2.491
Bestedingen (-)	(5.681)	-	(2.641)	(8.321)
Terugnemingen (-)	(1.107)	-	(5.155)	(6.262)
Transfers (+/-)	55	-	(55)	-
Perimeterwijziging	-	-	-	-
Overige wijzigingen	-	-	-	-
Voorzieningen op 31 december	**11.888**	**-**	**420**	**12.308**

	2021			
In duizend euro	Voorzieningen voor geschillen	Voorzieningen voor financiële risico's	Overige niet-technische voorzieningen	Totaal
Voorzieningen op 1 januari	**15.705**	**-**	**12.262**	**27.967**
Dotaties (+)	4.821	-	455	5.276
Bestedingen (-)	(2.463)	-	(2.774)	(5.237)
Terugnemingen (-)	(1.836)	-	(1.450)	(3.285)
Transfers (+/-)	(55)	-	(265)	(320)
Perimeterwijziging	-	-	-	-
Overige wijzigingen	-	-	-	-
Voorzieningen op 31 december	**16.172**	**-**	**8.229**	**24.401**

De daling van de voorzieningen voor geschillen is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de aanwending van de voorziening voor het Hydralis-geschil.

De overige niet-technische voorzieningen daalden vooral door de terugneming van de voorziening voor geschillen met betrekking tot de belastingen voor het 60+-plan.

16.18. Commerciële schulden en andere schulden

16.18.1 Uitsplitsing volgens aard

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekerings- en aangenomen herverzekeringsverrichtingen	165.444	161.124
Schulden uit hoofde van overgedragen herverzekeringsverrichtingen	177.462	96.469
Schulden verbonden aan de operationele activiteiten	**342.907**	**257.593**
Belastingen op het lopend resultaat	3.463	5.091
Overige bijdragen en taksen	75.779	50.960
Opeisbare belastingverplichting	**79.243**	**56.051**
Sociale schulden	75.239	66.003
Leveranciersschulden	88.404	96.119
Overige schulden	92.783	89.774
Overlopende passiefrekening	29.833	21.387
Overige schulden	**286.259**	**273.283**
Totaal van de overige schulden	**708.408**	**586.926**

De schulden uit rechtstreekse verzekeringsverrichtingen en de aanvaarde herverzekering omvatten de premies betaald vóór vervaldag, de bedragen verschuldigd aan verschillende verzekeringnemers en de uit te betalen uitkeringen.

De overige schulden omvatten hoofdzakelijk de huurwaarborgen, de kosten op gekantonneerde fondsen die moeten worden betaald, de stortingen in afwachting van opname en de te vereffenen beursoperaties.

De overlopende rekening omvat voornamelijk de toe te schrijven lasten op de achtergestelde lening en de andere over te dragen opbrengsten.

De reële waarde is gelijk aan de netto boekhoudkundige waarde van de schulden. De Groep is immers van mening dat voor deze schulden de boekwaarde voldoende dicht bij de marktwaarde van de schulden ligt.

16.18.2 Uitsplitsing volgens vervaltermijn

	31 december 2022				
In duizend euro	Minder dan 1 jaar	Van 1 tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Onbepaald	Totaal van de waarde in de balans
Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekerings- en aangenomen herverzekeringsverrichtingen	157.779	561	(310)	7.415	165.444
Schulden uit hoofde van overgedragen herverzekeringsverrichtingen	12.279	-	-	165.183	177.462
Schulden verbonden aan de operationele activiteiten	**170.058**	**561**	**(310)**	**172.598**	**342.907**
Belastingen op het lopend resultaat	3.463	-	-	-	3.463
Overige bijdragen en taksen	74.430	-	-	1.349	75.779
Opeisbare belastingschulden	**77.894**	**-**	**-**	**1.349**	**79.243**
Sociale schulden	75.239	-	-	-	75.239
Leveranciersschulden	88.342	-	-	62	88.404
Overige schulden	87.074	2.150	-	3.559	92.783
Overlopende passiefrekening	13.405	26	15.012	1.389	29.833
Overige schulden	**264.060**	**2.176**	**15.012**	**5.010**	**286.259**
Totaal van de overige schulden	**512.012**	**2.737**	**14.702**	**178.957**	**708.408**

In duizend euro	31 december 2021				
	Minder dan 1 jaar	Van 1 tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Onbepaald	Totaal van de waarde in de balans
Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekerings- en aangenomen herverzekeringsverrichtingen	153.156	688	(310)	7.590	161.124
Schulden uit hoofde van overgedragen herverzekeringsverrichtingen	8.854	-	-	87.615	96.469
Schulden verbonden aan de operationele activiteiten	**162.010**	**688**	**(310)**	**95.204**	**257.593**
Belastingen op het lopend resultaat	5.072	-	-	19	5.091
Overige bijdragen en taksen	50.960	-	-	-	50.960
Opeisbare belastingschulden	**56.032**	**-**	**-**	**19**	**56.051**
Sociale schulden	66.003	-	-	-	66.003
Leveranciersschulden	95.531	-	-	588	96.119
Overige schulden	87.947	1.468	-	359	89.774
Overlopende passiefrekening	21.387	-	-	-	21.387
Overige schulden	**270.869**	**1.468**	**-**	**947**	**273.283**
Totaal van de overige schulden	**488.910**	**2.156**	**(310)**	**96.170**	**586.926**

17. Toelichtingen bij de geconsolideerde resultatenrekening

17.1. Opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten

In duizend euro	31 december 2022			
	Verzekeringscontracten		Beleggingscontacten met discretionaire deelneming Leven	Totaal
	Leven	Niet-Leven		
Bruto premies	265.934	1.511.642	1.118.840	2.896.416
Premies overgedragen aan de herverzekeraars	(1.643)	(44.106)	-	(45.749)
Wijziging van de voorziening voor niet-verworven premies en lopende risico's (zonder herverzekering)	-	1.149	-	1.149
Overige opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten	3.295	2.245	280	5.820
Opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten (zonder herverzekering)	**267.586**	**1.470.930**	**1.119.120**	**2.857.636**

In duizend euro	31 december 2021			
	Verzekeringscontracten		Beleggingscontacten met discretionaire deelneming Leven	Totaal
	Leven	Niet-Leven		
Bruto premies	233.005	1.404.328	1.129.536	2.766.869
Premies overgedragen aan de herverzekeraars	(1.362)	(39.195)	-	(40.556)
Wijziging van de voorziening voor niet-verworven premies en lopende risico's (zonder herverzekering)	-	230	-	230
Overige opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten	2.764	1.189	451	4.404
Opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten (zonder herverzekering)	**234.408**	**1.366.552**	**1.129.987**	**2.730.947**

De premies met betrekking tot de beleggingscontracten zonder discretionaire deelneming volgen de depositoboekhouding. Zij worden opgenomen onder de beleggingsopbrengsten.

17.2. Technische lasten van de verzekeringsactiviteiten

In duizend euro	31 december 2022			
	Verzekeringscontracten		Beleggingscontacten met discretionaire deelneming Leven	Totaal
	Leven	Niet-Leven		
Schadegevallen en verzekeringsprestaties	68.594	1.183.687	827.959	2.080.239
Nettolasten of -opbrengsten uit overdrachten aan de herverzekeraars	(60)	(39.042)	-	(39.103)
Beheerlasten	23.581	290.309	23.516	337.405
Technische lasten van de verzekeringsactiviteiten	**92.114**	**1.434.953**	**851.474**	**2.378.541**

In duizend euro	31 december 2021			
	Verzekeringscontracten			
	Leven	Niet-Leven	Beleggingscontacten met discretionaire deel-neming Leven	Totaal
Schadegevallen en verzekeringsprestaties	382.992	1.191.958	1.292.444	2.867.394
Nettolasten of -opbrengsten uit overdrachten aan de herverzekeraars	(1.952)	(114.736)	-	(116.688)
Beheerlasten	19.887	282.864	23.430	326.181
Technische lasten van de verzekeringsactiviteiten	**400.927**	**1.360.086**	**1.315.874**	**3.076.887**

De lasten en uitkeringen met betrekking tot de beleggingscontracten zonder discretionaire deelneming volgen de deposito-boekhouding. Zij worden opgenomen onder beleggingslasten

De beheerlasten omvatten de acquisitiekosten van de contracten, de administratiekosten en de overige technische lasten. De interne en externe schadebeheerskosten zijn inbegrepen in de lasten van de verzekeringsuitkeringen.

17.3. Nettoresultaat van de overdrachten in herverzekering

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Premies overgedragen aan de herverzekeraars	(45.749)	(40.556)
Wijziging van de voorziening voor niet-verworven premies - deel van de herverzekeraars	13	(413)
Nettolasten of -opbrengsten uit overdrachten aan de herverzekeraars	39.103	116.688
Nettoresultaat van de overdrachten in herverzekering	**(6.633)**	**75.719**

17.4. Nettoresultaat van de overige activiteiten

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021*
Omzetcijfer van de ondernemingen die geen verzekeringsondernemingen zijn	413.994	399.342
Overige opbrengsten uit ondernemingen die geen verzekeringsondernemingen zijn	10.487	17.534
Overige opbrengsten verbonden aan de verzekeringsactiviteiten	564	820
Opbrengsten uit overige activiteiten	**425.047**	**417.697**
Bedrijfslasten van de ondernemingen die geen verzekeringsondernemingen zijn	(358.653)	(323.915)
Bedrijfslasten van de ondernemingen die verzekeringsondernemingen zijn	(6.350)	(6.205)
Overige lasten van de ondernemingen die geen verzekeringsondernemingen zijn	(29.413)	(30.266)
Overige lasten van de ondernemingen die verzekeringsondernemingen zijn	(12.421)	(29.018)
Lasten van de overige activiteiten	**(406.838)**	**(389.403)**
Nettoresultaat van de overige activiteiten	**18.209**	**28.294**

Het nettoresultaat van de overige activiteiten omvat niet de financiële opbrengsten of de financiële lasten. De overige opbrengsten en lasten verbonden aan de verzekeringsactiviteiten omvatten de niet-technische opbrengsten en lasten vrijgemaakt door de verzekeringsondernemingen van de Groep.

* Zie toelichting 15.5.24 Toepassing van IAS 8 - Correctie eliminaties tussen ondernemingen

17.5. Netto financieel resultaat zonder kosten van de schuldenlast

In duizend euro	31 december 2022					
	Netto-opbrengsten uit beleggingen	Netto gerealiseerde meer- of minderwaarden op beleggingen	Wijziging van de reële waarde van de beleggingen opgenomen in het resultaat	Wijziging van de waardeverminderingen en afschrijvingen op beleggingen	Overige financiële lasten verbonden aan beleggingen	Totaal
Beleggingsgebouwen	**34.606**	**35**	**-**	**(21.545)**	**-**	**13.096**
Beschikbaar voor verkoop	424	(1.084)	-	937	-	277
Deelnemingen	**424**	**(1.084)**	**-**	**937**	**-**	**277**
Beschikbaar voor verkoop	33.578	22.257	-	(3.709)	-	52.127
Tegen reële waarde in het resultaat	4.324	(4.822)	(151.978)	-	-	(152.476)
In het bezit voor transactiedoeleinden	70	(1.970)	(435)	-	-	(2.335)
Aandelen en beleggingsfondsen	**37.972**	**15.466**	**(152.413)**	**(3.709)**	**-**	**(102.683)**
Beschikbaar voor verkoop	314.056	(4.272)	4	-	-	309.788
Tegen reële waarde in het resultaat	9.310	764	(166.527)	-	-	(156.454)
Niet-beursgenoteerd tegen geamortiseerde kostprijs	-	-	-	-	-	-
Obligaties	**323.366**	**(3.508)**	**(166.523)**	**-**	**-**	**153.334**
Leningen, deposito's en overige financiële beleggingen	**21.980**	**97**	**-**	**(91)**	**-**	**21.985**
In het bezit voor transactiedoeleinden	(2.623)	-	3.511	-	-	888
In het bezit voor afdekkingsdoeleinden	(261)	1.289	(315)	-	-	714
Afgeleide financiële instrumenten	**(2.884)**	**1.289**	**3.196**	**-**	**-**	**1.602**
Beleggingen behorend tot aan beleggingen gekoppelde contracten	**-**	**(40)**	**(3.478)**	**-**	**-**	**(3.519)**
Geldmiddelen en kasequivalenten	**7.100**	**8**	**(97)**	**-**	**-**	**7.011**
Overige	**5.706**	**-**	**-**	**-**	**(17.229)**	**(11.523)**
Netto financieel resultaat zonder kosten van de schuldenlast	**428.270**	**12.263**	**(319.315)**	**(24.408)**	**(17.229)**	**79.582**

In duizend euro	31 december 2021					
	Netto-opbrengsten uit beleggingen	Netto gereali-seerde meer- of minderwaarden op beleggingen	Wijziging van de reële waarde van de beleggingen opgenomen in het resultaat	Wijziging van de waardever-minderingen en afschrij-vingen op beleggingen	Overige finan-ciële lasten verbonden aan beleggingen	Totaal
Beleggingsgebouwen	**33.648**	**4.019**	**-**	**(15.621)**	**-**	**22.046**
Beschikbaar voor verkoop	3.541	15.435	-	(139)	-	18.837
Deelnemingen	**3.541**	**15.435**	**-**	**(139)**	**-**	**18.837**
Beschikbaar voor verkoop	33.040	42.696	-	2.518	-	78.254
Tegen reële waarde in het resultaat	3.576	11.593	162.778	-	-	177.946
In het bezit voor transactiedoeleinden	147	4.032	(2.518)	-	-	1.660
Aandelen en beleggingsfondsen	**36.762**	**58.321**	**160.259**	**2.518**	**-**	**257.860**
Beschikbaar voor verkoop	293.842	6.494	69	-	-	300.405
Tegen reële waarde in het resultaat	8.182	(380)	(16.848)	-	-	(9.045)
Niet-beursgenoteerd tegen geamortiseerde kostprijs	-	-	-	-	-	-
Obligaties	**302.025**	**6.114**	**(16.779)**	**-**	**-**	**291.359**
Leningen, deposito's en overige financiële beleggingen	**15.643**	**-**	**-**	**(4)**	**-**	**15.639**
In het bezit voor transactiedoeleinden	-	(286)	(211)	-	-	(497)
In het bezit voor afdekkingsdoeleinden	(810)	-	(2.345)	-	-	(3.156)
Afgeleide financiële instrumenten	**(810)**	**(286)**	**(2.556)**	**-**	**-**	**(3.653)**
Beleggingen behorend tot aan beleggingen gekoppelde contracten	**-**	**11**	**2.444**	**-**	**-**	**2.455**
Geldmiddelen en kasequivalenten	**5.704**	**65**	**(73)**	**-**	**-**	**5.697**
Overige	**(1.508)**	**-**	**-**	**-**	**(18.363)**	**(19.870)**
Netto financieel resultaat zonder kosten van de schuldenlast	**395.005**	**83.678**	**143.296**	**(13.246)**	**(18.363)**	**590.371**

De netto-opbrengsten uit beleggingen omvatten de dividenden, de intresten alsook de actuariële afschrijving van de agios en disagios op obligaties.

17.6. Kosten van de schuldenlast

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Lasten verbonden aan de obligatieleningen	26.597	25.855
Lasten verbonden aan de leaseverplichtingen	345	408
Lasten verbonden aan de overige financieringsschulden	1.611	1.547
Totaal van de schuldenkosten	**28.553**	**27.810**

17.7. Lasten volgens aard en bestemming

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021*
Interne schadebeheerskosten	108.620	104.082
Acquisitiekosten van de contracten	86.494	82.509
Beheerskosten	162.879	155.774
Beheerskosten van de beleggingen	11.291	11.954
Algemene kosten verbonden aan de overige activiteiten	365.004	330.120
Totaal van de algemene kosten volgens bestemming	**734.288**	**684.438**
Personeelskosten	389.593	349.395
Huurgelden en leasinglasten	2.782	3.494
Lasten verbonden aan de bedrijfsgebouwen	9.204	8.185
Informaticakosten	138.799	134.599
Dotaties, afschrijvingen en voorzieningen voor overige risico's en lasten	14.157	19.781
Overige lasten	186.192	175.004
Gerecupereerde algemene kosten (-)	(6.438)	(6.020)
Totaal van de algemene kosten volgens aard	**734.288**	**684.438**

De overige lasten omvatten voornamelijk de bijdragen, de portkosten, de consultancy- en uitbestedingskosten alsook de publiciteits- en sponsorkosten bij Ethias alsook de algemene kosten verbonden aan de overige activiteiten van de dochterondernemingen.

17.8. Personeelskosten

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Lonen	257.630	238.224
Sociale zekerheidslasten	67.659	64.495
Beloningen na uitdiensttreding	(68)	455
Stelsels met vaste prestaties	32.876	32.384
Overige langetermijnbeloningen	122	118
Overige beloningen	4.961	(1.629)
Overige	26.413	15.347
Totaal van de personeelskosten	**389.593**	**349.395**

Het bedrag van de last die in de resultatenrekening wordt opgenomen voor de pensioenstelsels met vaste prestaties omvat voornamelijk de servicekosten, de financiële kosten alsook de taksen en bijdragen inherent aan groepsverzekeringsproducten. Deze last wordt verdeeld door bestemming binnen de resultatenrekening in de lasten van de verzekeringsuitkeringen (met betrekking tot de interne schadebeheerskosten, de acquisitiekosten van de contracten en de administratiekosten) en de overige financiële lasten verbonden aan de beleggingen (met betrekking tot de beheerskosten van de beleggingen).

De kosten opgenomen in de rubriek "overige" omvatten de eindecontractvergoedingen en de voordelen in natura die aan het personeel worden toegekend.

* Zie toelichting 15.5.24 Toepassing van IAS 8 - Correctie eliminaties tussen ondernemingen

17.9. Belastingen op het resultaat

17.9.1 Overzicht van de belastinglast

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Opeisbare belasting	(55.685)	(33.763)
Uitgestelde belasting	(79.594)	(1.559)
Winstbelasting op permanente activiteiten	**(135.279)**	**(35.322)**
Opeisbare belasting van de activiteiten bestemd voor verkoop	-	-
Uitgestelde belasting van de activiteiten bestemd voor verkoop	-	-
Belasting van de activiteiten bestemd voor verkoop	**-**	**-**
Belastinglast opgenomen in de resultatenrekening	**(135.279)**	**(35.322)**
Belastinglast geboekt in de overige elementen van het globale resultaat	**546.015**	**50.335**

17.9.2 Analyse van de belastinglast

De volgende tabel toont het verband tussen het verwachte resultaat e, de belasting op het werkelijke resultaat:

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Winst vóór belasting (zonder bijdrage van de beëindigde activiteiten en van de verbonden ondernemingen)	**548.332**	**244.914**
Theoretische aanslagvoet	**25%**	**25%**
Verwachte belastinglast	**(137.083)**	**(61.228)**
Effect van de niet-aftrekbare lasten	(17.247)	(12.157)
Effect van de niet-belastbare inkomsten	24.810	26.511
Effect van de fiscale tekorten	2.743	17.131
Effect van de overige tijdelijke verschillen	(2.453)	(10.412)
Overige effecten	(6.049)	4.834
Totaal van de aanpassingen van de belastinglast	**1.804**	**25.907**
Reële belastinglast/-opbrengst	**(135.279)**	**(35.322)**
Effectieve aanslagvoet	**25%**	**14%**

De impact van de niet-aftrekbare lasten vindt zijn oorsprong hoofdzakelijk in de waardeverminderingen en minderwaarden op gerealiseerde effecten en in de niet-aftrekbare kosten. Onder de rubriek van de niet-belastbare inkomsten zijn de dividenden opgenomen die in aanmerking komen als definitief belaste inkomsten en de meerwaarden en terugnemingen van waardeverminderingen op effecten. Hierbij komen de terugnemingen van belaste voorzieningen. Bovendien variëren de fiscale tekorten naargelang de aanwending van de uitgestelde fiscale verliezen en de overgedragen definitief belaste inkomsten. De overige effecten vertegenwoordigen voornamelijk de invloed van de consolidatieaanpassingen op de belasting en de aftrek voor innovatie-inkomsten. Tot slot worden in de rubriek van de overige tijdelijke verschillen met name de belastingen vermeld die voortvloeien uit tijdelijke waarderingsverschillen op de activa en passiva.

18. Toelichting met betrekking tot de elementen die niet opgenomen zijn in de financiële positie

18.1. Leaseovereenkomsten

18.1.1 Ethias als leasinggever

Ethias heeft geen contracten afgesloten die beschouwd worden als financiële leaseovereenkomsten. Alle hieronder vermelde informatie heeft betrekking op eenvoudige leaseovereenkomsten afgesloten door de Groep.

Minimumbedrag van de te ontvangen toekomstige nettohuurgelden uit hoofde van onherroepbare eenvoudige leaseovereenkomsten:

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Binnen het jaar vervallend	45.290	40.196
Op meer dan één jaar en ten hoogste 5 jaar	172.429	158.764
Op meer dan 5 jaar	237.542	330.640
Totaal	**455.260**	**529.600**

Bedrag van de huurgelden opgenomen als opbrengst tijdens het boekjaar:

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Minimum huurgelden	39.767	38.239
Voorwaardelijke huurgelden	4.184	4.416
Totaal	**43.952**	**42.654**

De in leasing gegeven activa betreffen hoofdzakelijk vastgoed.

18.1.2 Ethias als leasingnemer

De door Ethias aangegane leasecontracten worden in detail beschreven in de punten 4 (*«Gebruiksrecht van de activa* «) en 15 (*«Financieringsschulden* «) van hoofdstuk ***16. Toelichtingen bij de geconsolideerde staat van de financiële positie***

18.2. Verbonden partijen

In het kader van zijn operationele activiteiten sluit de Groep regelmatig transacties af met verbonden partijen. Over het algemeen worden alle transacties afgesloten tegen de marktvoorwaarden zoals deze van toepassing zijn op de niet-verbonden partijen.

De verbonden partijen waarmee de Groep transacties afsluit kunnen tot de volgende categorieën behoren:

- De belangrijkste leiders van de Groep, te weten de bestuurders van Ethias nv.
- De entiteiten die gezamenlijke controle of een significante invloed op de entiteit uitoefenen, zijn de Federale Staat via het SFPI, het Waals Gewest via Wallonie Entreprendre, het Vlaams Gewest en EthiasCo;
- De niet-geconsolideerde dochterondernemingen, te weten L'ouvrier chez lui (tot in 2021) en Sire Holding (tot in 2022);
- De joint ventures waarin de entiteit een deelnemer is, te weten WLP Holding, Belgium DC en Together Services (tot in 2022);
- De verbonden ondernemingen, zoals IMA Benelux, Ariane Building, Assurcard, Bedrijvencentrum Geraardsbergen, Cityforward (vanaf 2022), Eiffage Development SA (vanaf 2022), Epico II Wind (vanaf 2022), Epimede, Hamsterhuren II (vanaf 2022), Letsgocity, Palais des expositions Charleroi, NEB Foncière, NEB Participations, Vital Building en Zabrixx I (vanaf 2022); en
- De andere verbonden partijen, d.w.z. Ethias Pension Fund (OFP).

Overeenkomstig de internationale boekhoudnorm IAS 24 repertorieert de Groep de transacties tussen verbonden partijen.

18.2.1 Transacties verbonden aan de staat van de financiële positie

In duizend euro	31 december 2022					
	Entiteiten die een gezamenlijke controle of een significante invloed uitoefenen op de entiteit	**Niet-geconsolideerde dochteronderne-mingen**	**Joint ventures**	**Verbonden onderne-mingen**	**Overige verbonden partijen**	**Totaal**
Leningen	195.192	-	38.553	19.069	-	252.814
Vorderingen	-	-	6	1.927	-	1.934
Overige activa	-	-	-	-	-	-
Totaal van de activa met de verbonden partijen	**195.192**	**-**	**38.559**	**20.996**	**-**	**254.748**
Verplichtingen met betrekking tot verzekerings- en beleggingscontracten	-	-	-	-	-	-
Financieringsschulden	-	-	-	-	-	-
Commerciële schulden en andere schulden	-	-	204	-	-	204
Totaal van de passiva met de verbonden partijen	**-**	**-**	**204**	**-**	**-**	**204**

In duizend euro	31 december 2021					
	Entiteiten die een gezamenlijke controle of een significante invloed uitoefenen op de entiteit	**Niet-geconsolideerde dochteronderne-mingen**	**Joint ventures**	**Verbonden onderne-mingen**	**Overige verbonden partijen**	**Totaal**
Leningen	120.709	-	52.213	15.780	-	188.702
Vorderingen	-	-	22	940	-	963
Overige activa	-	-	-	-	-	-
Totaal van de activa met de verbonden partijen	**120.709**	**-**	**52.235**	**16.721**	**-**	**189.664**
Verplichtingen met betrekking tot verzekerings- en beleggingscontracten	-	-	-	-	-	-
Financieringsschulden	-	-	-	-	-	-
Commerciële schulden en andere schulden	-	-	406	-	-	406
Totaal van de passiva met de verbonden partijen	**-**	**-**	**406**	**-**	**-**	**406**

In 2021 heeft Ethias een lening van 10 miljoen euro toegekend aan SRIW, van 2,7 miljoen euro aan FPIM, van 108 miljoen euro aan het Waals en Vlaams Gewest (zie punt 1.3 van hoofdstuk ***II. Verslag van de Raad van bestuur*** over het geconsolideerde jaarverslag 2021) en 52 miljoen euro aan WLP Holding.

In 2022 bedraagt het saldo van de door Ethias verstrekte leningen 4,7 miljoen euro aan SFPI, 190,5 miljoen euro aan het Waals en het Vlaams Gewest, 38,6 miljoen euro aan WLP Holding, 6,1 miljoen euro aan Vital Building, 5,7 miljoen euro aan Green4You, 4,6 miljoen euro aan Epimede en 2,7 miljoen euro aan Ariane Building.

18.2.2 Transacties verbonden aan opbrengsten en lasten

In duizend euro	Entiteiten die een gezamenlijke controle of een significante invloed uitoefenen op de entiteit	Niet-geconsolideerde dochter-ondernemingen	Joint ventures	Verbonden onder-nemingen	Overige verbonden partijen	Totaal
	31 december 2022					
Omzetcijfer	-	-	97	-	-	97
Bedrijfslasten	90	-	(3.437)	(28.634)	(22.321)	(54.302)
Financiële opbrengsten	51	-	1.063	8.824	-	9.938
Financiële en financieringslasten	-	-	-	-	-	-
Totaal	**141**	**-**	**(2.277)**	**(19.810)**	**(22.321)**	**(44.267)**

In duizend euro	Entiteiten die een gezamenlijke controle of een significante invloed uitoefenen op de entiteit	Niet-geconsolideerde dochter-ondernemingen	Joint ventures	Verbonden onder-nemingen	Overige verbonden partijen	Totaal
	31 december 2021					
Omzetcijfer	-	-	133	709	-	842
Bedrijfslasten	98	-	(2.561)	(20.416)	(21.835)	(44.714)
Financiële opbrengsten	35	13	583	2.591	-	3.222
Financiële en financieringslasten	-	-	-	-	-	-
Totaal	**133**	**13**	**(1.844)**	**(17.116)**	**(21.835)**	**(40.650)**

De bedrijfslasten met de verbonden ondernemingen hebben hoofdzakelijk betrekking op de prestaties van IMA Benelux.

De bedrijfslasten met de andere verbonden partijen betreffen voornamelijk de facturen die aan het OPF worden betaald voor de groepsverzekering van het personeel.

18.2.3 Vergoedingen aan de belangrijkste leidinggevende personen

De bestuurders en de leden van het Directiecomité van Ethias nv worden beschouwd als de belangrijkste leidinggevende personen. De lijst hiervan is opgenomen in hoofdstuk ***13***. ***Governanceverslag***.

Het totaalbedrag van hun vergoedingen omvat de volgende elementen:

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Kortetermijnbeloningen	3.368	2.993
Beloningen na uitdiensttreding	1.183	816
Eindecontractvergoedingen	140	391
Overige langetermijnbeloningen	-	-
Vergoedingen en andere beloningen aan de directieleden en de besturders	**4.691**	**4.201**

De kortetermijnbeloningen zijn samengesteld uit het jaarloon en andere kortetermijnbeloningen.

Niemand van de belangrijkste leidinggevende personen heeft van de Groep een lening of een voorschot ontvangen aan een voorkeursrentevoet.

18.2.4 Overige transacties met de verbonden partijen

In duizend euro	31 december 2022					
	Entiteiten die een gezamenlijke controle of een significante invloed uitoefenen op de entiteit	Niet-geconsolideerde dochter-ondernemingen	Joint ventures	Verbonden ondernemingen	Overige verbonden partijen	Totaal
Gegeven verplichtingen en waarborgen	12.600	-	-	17.400	-	30.000
Ontvangen verplichtingen en waarborgen	15.800	-	-	-	-	15.800
Totaal	**28.400**	**-**	**-**	**17.400**	**-**	**45.800**

In duizend euro	31 december 2021					
	Entiteiten die een gezamenlijke controle of een significante invloed uitoefenen op de entiteit	Niet-geconsolideerde dochter-ondernemingen	Joint ventures	Verbonden ondernemingen	Overige verbonden partijen	Totaal
Gegeven verplichtingen en waarborgen	105.300	-	27.711	-	-	133.011
Ontvangen verplichtingen en waarborgen	178.056	-	-	-	-	178.056
Totaal	**283.356**	**-**	**27.711**	**-**	**-**	**311.067**

Op 31 december 2021 had Ethias een kredietverplichting van 90 miljoen euro ten aanzien van de SIRW en van 15,3 miljoen euro ten aanzien van de FPIM, alsook een verplichting van 27,7 miljoen euro ten aanzien van WLP Holding. Daarnaast heeft Ethias ook van de Gewesten een verplichting ontvangen van 178 miljoen euro met betrekking tot de overstromingen (zie punt 1.3 van hoofdstuk ***II***). ***Verslag van de Raad van Bestuur*** over het geconsolideerde jaarverslag 2021).

Op 31 december 2022 bedroegen de verplichtingen van de gewesten ten aanzien van Ethias met betrekking tot de overstromingen 15,8 miljoen euro. Daarnaast heeft Ethias een leningsverbintenis van 12,6 miljoen euro ten aanzien van de FPIM en een verbintenis van 17,4 miljoen euro ten aanzien van Cityforward.

18.3. Honoraria van de commissaris

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Honoraria voor auditdiensten	1.362	995
Honoraria voor diensten verbonden aan de auditdiensten	98	50
Honoraria voor fiscaal advies	-	-
Overige honoraria voor niet-auditdiensten	60	19
Totaal	**1.520**	**1.064**

18.4. Ontvangen en gegeven verplichtingen

18.4.1 Ontvangen verplichtingen

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Waarborgverplichtingen	717.216	711.967
Financieringsverplichtingen	1.798	1.798
Overige ontvangen verplichtingen	15.800	178.056
Totaal	**734.813**	**891.821**

De waarborgverplichtingen hoofdzakelijk de waarborgen verbonden aan de hypothecaire leningen toegekend door de Groep.

De andere ontvangen verplichtingen hebben betrekking op de geraamde bedragen ten laste van de regering, zoals vastgelegd in het met de Gewesten ondertekende protocol betreffende de overstromingen (zie punt 1.3 van hoofdstuk ***II***). ***Verslag van de Raad van Bestuur*** over het geconsolideerde jaarverslag 2021).

18.4.2 Gegeven verplichtingen

In duizend euro	31 december 2022	31 december 2021
Waarborgverplichtingen inzake financiering	-	-
Overige waarborgverplichtingen	7.357	11.357
Verplichtingen op effecten	444.039	845.360
Overige gegeven verplichtingen	647.603	519.083
Totaal	**1.098.999**	**1.375.799**

De overige waarborgverplichtingen omvatten voornamelijk effecten die als onderpand zijn gegeven in het kader van een door Ethias nv overgenomen geaccepteerde herverzekeringsovereenkomst.

De verplichtingen op effecten omvatten de repoverrichtingen voor 419,4 miljoen euro op 31 december 2022 (tegen 728,4 miljoen euro op 31 december 2021) als gevolg van het bestaan van een investeringsprogramma dat door repo's wordt gefinancierd alsook de in onderpand gestort effecten voor 24,7 miljoen euro op 31 december 2022.

De overige verplichtingen omvatten voornamelijk verplichtingen uit hoofde van de aankoop van effecten (in obligatiefondsen, aandelenfondsen, infrastructuurfondsen, aandelen, deelnemingen) en van leningen.

18.5. Voorwaardelijke verplichtingen

In 2022 heeft Ethias, net als in 2021, geen voorwaardelijke verplichtingen.

18.6. Gebeurtenissen na de rapporteringsperiode die geen aanleiding geven tot aanpassingen

Gebeurtenissen na de balansdatum zijn opgenomen in hoofdstuk ***9***. ***Gebeurtenissen na de consolidatiedatum van de financiële positie***

19. Overige informatie

19.1. Verslag van de commissaris over de jaarrekeningen van het boekjaar afgesloten op 31 december 2022

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS VAN ETHIAS NV OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2022

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Ethias NV (de "Vennootschap") en haar filialen (samen "de Groep"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening en de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Het vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 20 mei 2020, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het audit- en risicocomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2022. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep uitgevoerd gedurende vijftien opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, die de staat van de geconsolideerde financiële positie op 31 december 2022 omvat, de geconsolideerde resultatenrekening, de geconsolideerde staat van het globale resultaat, de staat van de geconsolideerde kasstromen en de staat van de wijzigingen van het geconsolideerde eigen vermogen over het boekjaar afgesloten op die datum, en de toelichting met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. Deze geconsolideerde jaarrekening vertoont een totaal van de staat van de geconsolideerde financiële positie van EUR '000' 18.323.649 en de geconsolideerde resultatenrekening sluit af met een nettoresultaat van het boekjaar van EUR '000' 410.891.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de Groep per 31 december 2022, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie *"Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening"* van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Toereikendheid van de verplichtingen met betrekking tot verzekerings- en beleggingscontracten

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Op 31 december 2022 bedragen de verplichtingen met betrekking tot verzekerings- en beleggingscontracten EUR '000' 14.392.412 en vertegenwoordigen 79% van het balanstotaal van de geconsolideerde financiële staten (nota 14 van de geconsolideerde jaarrekening).

De toereikendheidstest van deze verplichtingen is complex en grotendeels gebaseerd op inschattingen. De veronderstellingen die worden gebruikt kunnen worden beïnvloed door economische omstandigheden, toekomstige managementacties en de wetten en voorschriften die van toepassing zijn op de Groep.

Omwille van de belangrijkheid van deze verplichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, evenals het risico van ontoereikendheid, beschouwen wij de toereikendheid van deze verplichtingen als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Met de hulp van onze interne actuariële experten hebben we de opzet en de operationele effectiviteit van de controles beoordeeld, die door de Groep zijn opgezet om de toereikendheid van deze verplichtingen te waarborgen. We hebben ook bijzondere aandacht besteed aan de controles van de Groep die gericht zijn op het waarborgen van de kwaliteit van de gegevens die worden gebruikt in de toereikendheidstest van de verplichtingen met betrekking tot verzekerings- en beleggingscontracten.

Daarnaast hebben we ook de relevantie beoordeeld van de toereikendheidstest van deze verplichtingen, ten aanzien van de huidige marktomstandigheden en de geschiktheid ervan in vergelijking met de verzekeringstechnische resultaten van het afgelopen boekjaar.

Tenslotte hebben wij een onafhankelijke toereikendheidstest gedaan van deze verplichtingen en de uitkomst ervan vergeleken met de bedragen zoals bepaald door de Groep.

We hebben onze bevindingen ook gedeeld en bevestigd met de actuarissen en de actuariële functie van de Groep.

Op basis van onze controle, zijn wij van mening dat de veronderstellingen die gebruikt zijn bij de toereikendheid van de verplichtingen met betrekking tot verzekerings- en beleggingscontracten redelijk zijn. Onze onafhankelijke testen hebben geen uitzonderingen aan het licht gebracht met betrekking tot de toereikendheid van deze verplichtingen.

Waardering van financiële activa waarvoor een marktprijs op een actieve markt niet beschikbaar is ("niveau 3")

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De Groep houdt financiële activa aan waarvoor er geen marktprijs beschikbaar is op een actieve markt. Zoals vermeld in nota 16.6 van de geconsolideerde jaarrekening, wordt de waarde van een aantal van deze beleggingen bepaald met behulp van waarderingstechnieken die niet gebaseerd zijn op waarneembare marktgegevens.

Op 31 december 2022 bezat de Groep meer bepaald financiële activa (exclusief deelnemingen) van niveau 3, gewaardeerd voor een bedrag van EUR '000' 595.708.

In het bijzonder is de marktwaarde van financiële instrumenten van niveau 3 bepaald op basis van een intern waarderingsmodel of een waardering door een derde partij waarvan de data niet waarneembaar zijn op de markt.

De waardering van deze beleggingen is een kernpunt van de controle vanwege het belang van de gemaakte schattingen en waarvoor de assumpties niet waarneembaar zijn in de markt.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

We hebben de opzet en de operationele effectiviteit van de belangrijkste controles, die zijn opgezet door de Groep om de juistheid van de waardering van deze investeringen van niveau 3 te garanderen, beoordeeld.

Voor een steekproef van investeringen hebben we ook de gemaakte schattingen en de belangrijkste veronderstellingen die zijn gebruikt bij het bepalen van hun marktwaarde beoordeeld. We hebben ook de basisgegevens getest die zijn gebruikt bij het bepalen van de marktwaarde.

Tot slot hebben we beroep gedaan op waarderingsdeskundigen, gespecialiseerd in financiële instrumenten, voor een onafhankelijke herberekening van de marktwaarde van een steekproef van beleggingen.

Op basis van onze controles zijn wij van mening dat de weerhouden marktwaarden van deze beleggingen redelijk zijn.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Groep, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Groep ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling worden hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het omzeilen van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;

- het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het audit- en risicocomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het audit- en risicocomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het audit- en risicocomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig het artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden.

De op grond van artikel 3:32, §2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen vereiste niet-financiële informatie werd opgenomen in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. De Vennootschap heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op het internationaal erkende referentiemodel “UN Global Compact”. Overeenkomstig artikel 3:80, §1, 5° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen spreken wij ons evenwel niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met het in het jaarverslag vermelde referentiemodel.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Andere vermeldingen

Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het audit- en risicocomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Diegem, 18 april 2023

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
Vertegenwoordigd door

Tom Meuleman
Bedrijfsrevisor

PwC Bedrijfsrevisoren BV - PwC Reviseurs d'Entreprises SRL - Financial Assurance Services
Maatschappelijke zetel/Siège social: Culliganlaan 5, B-1831 Diegem
T: +32 (0)2 710 4211, F: +32 (0)2 710 4299, www.pwc.com
BTW/TVA BE 0429.501.944 / RPR Brussel - RPM Bruxelles / ING BE43 3101 3811 9501 - BIC BBRUBEBB /
BELFIUS BE92 0689 0408 8123 - BIC GKCC BEBB

20. Jaarrekeningen van ETHIAS nv

20.1. Balans

Actief	2022	2021
B. Immateriële activa	**108.068.503**	**110.453.754**
I. Oprichtingskosten	0	448
II. Immateriële vaste activa	108.068.503	110.453.306
1. Goodwill	27.325.556	33.317.125
2. Overige immateriële vaste activa	52.604.303	57.932.046
3. Vooruitbetalingen	28.138.644	19.204.135
C. Beleggingen	**15.900.447.200**	**15.983.236.833**
I. Terreinen en gebouwen	135.148.753	147.945.176
1. Onroerende goederen bestemd voor bedrijfsdoeleinden	5.313.220	5.439.251
2. Overige	129.835.533	142.505.925
II. Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen	517.084.679	464.743.040
- Verbonden ondernemingen	357.169.140	410.498.678
1. Deelnemingen	357.169.140	410.498.678
2. Bons, obligaties en vorderingen	0	0
- Overige ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	159.915.539	54.244.362
3. Deelnemingen	146.863.129	41.092.558
4. Bons, obligaties en vorderingen	13.052.410	13.151.804
III. Overige financiële beleggingen	15.244.547.431	15.366.753.409
1. Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten	687.335.122	702.810.540
2. Obligaties en andere vastrentende effecten	13.177.201.265	13.612.416.270
4. Hypothecaire leningen en hypothecaire kredieten	202.828.153	231.059.487
5. Overige leningen	1.104.959.735	798.470.910
6. Deposito's bij kredietinstellingen	70.967.156	21.991.732
7. Overige	1.256.000	4.470
IV. Deposito's bij cederende ondernemingen	3.666.337	3.795.208
D. Beleggingen met betrekking tot de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de activiteitengroep «Leven» en waarvan het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	**1.609.303.201**	**1.778.054.022**
Dbis. Delen van de herverzekeraars in de technische voorzieningen	**224.800.854**	**225.729.774**
I. Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's	77.816	64.649
II. Voorziening voor levensverzekering	1.478.991	2.923.417
III. Voorziening voor te betalen schaden	223.244.047	222.741.708
E. Vorderingen	**484.130.070**	**445.578.103**
I. Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	254.329.478	212.525.979
1. Verzekeringnemers	134.056.487	113.122.373
2. Tussenpersonen	21.556.600	17.310.715
3. Overige	98.716.391	82.092.891
II. Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	145.708.350	113.721.527
III. Overige vorderingen	84.092.242	119.330.597
F. Overige activabestanddelen	**508.749.139**	**371.610.820**
I. Materiële activa	17.090.697	18.634.941
II. Beschikbare waarden	491.658.442	352.975.879
G. Overlopende rekeningen	**152.656.360**	**175.583.193**
I. Verworven, niet-vervallen interesten en huurgelden	152.656.360	175.583.193
Totaal van het actief	**18.988.155.327**	**19.090.246.499**

Passief	2022	2021
A. Eigen vermogen	**1.611.324.752**	**1.528.203.983**
I. Geplaatst kapitaal of equivalent fonds, onder aftrek van het niet-opgevraagde kapitaal	1.000.000.000	1.000.000.000
1. Geplaatst kapitaal	1.000.000.000	1.000.000.000
III. Herwaarderingsmeerwaarde	1.660.619	1.660.619
IV. Reserves	90.841.386	78.776.548
1. Wettelijke reserve	73.650.000	64.150.000
3. Belastingvrije reserves	15.148.911	12.584.073
4. Beschikbare reserves	2.042.475	2.042.475
V. Overgedragen resultaat	518.822.747	447.766.816
1. Overgedragen winst	518.822.747	447.766.816
B. Achtergestelde schulden	**478.604.150**	**474.920.678**
Bbis Fonds voor toekomstige dotaties	**18.378.650**	**18.378.650**
C. Technische voorzieningen	**13.994.771.455**	**13.826.929.300**
I. Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's	294.668.170	295.804.097
II. Voorziening voor levensverzekering	9.571.531.044	9.556.734.162
III. Voorziening voor te betalen schaden	3.904.869.102	3.716.785.219
IV. Voorziening voor winstdeling en restorno's	36.122.762	43.587.400
V. Voorziening voor egalisatie en catastrofen	6.738.032	7.999.520
VI. Overige technische voorzieningen	180.842.345	206.018.902
D. Technische voorzieningen met betrekking tot de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de activiteitengroep «Leven» wanneer het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	**1.609.303.201**	**1.778.054.022**
E. Voorzieningen voor overige risico's en lasten	**38.203.852**	**57.911.114**
I. Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen	0	0
II. Voorzieningen voor belastingen	2.776.732	3.388.783
III. Overige voorzieningen	35.427.120	54.522.331
F. Deposito's ontvangen van herverzekeraars	**165.183.086**	**87.614.523**
G. Schulden	**1.050.536.101**	**1.206.415.351**
I. Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	165.444.448	161.123.997
II. Schulden uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	12.279.138	8.854.046
IV. Schulden aan kredietinstellingen	545.366.890	729.496.657
V. Overige schulden	327.445.625	306.940.651
1. Schulden wegens belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	104.985.292	78.405.358
a) belastingen	61.835.333	41.291.242
b) bezoldigingen en sociale lasten	43.149.959	37.114.116
2. Overige	222.460.333	228.535.293
H. Overlopende rekeningen	**21.850.080**	**111.818.878**
Totaal van het passief	**18.988.155.327**	**19.090.246.499**

20.2. Resultatenrekening

I. Technische rekening Niet-Leven	2022	2021
1. Verdiende premies, onder aftrek van herverzekering	**1.468.685.117**	**1.365.362.599**
a) Brutopremies	1.511.642.376	1.404.327.739
b) Uitgaande herverzekeringspremies (-)	-44.106.353	-39.194.778
c) Wijziging van de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's, zonder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	1.135.927	642.585
d) Wijziging van de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's, deel van de herverzekeraars (stijging +, daling -)	13.167	-412.947
2bis. Opbrengsten uit beleggingen	**179.740.827**	**129.321.439**
a) Opbrengsten uit beleggingen in verbonden ondernemingen of deze waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	2.320.014	3.243.350
aa) verbonden ondernemingen	0	390.854
1° deelnemingen	0	197.156
2° bons, obligaties en vorderingen	0	193.698
bb) overige ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	2.320.014	2.852.496
1° deelnemingen	2.156.816	2.709.825
2° bons, obligaties en vorderingen	163.198	142.671
b) Opbrengsten uit andere beleggingen	151.179.149	101.802.404
aa) opbrengsten uit terreinen en gebouwen	1.521.033	1.341.566
bb) opbrengsten uit andere beleggingen	149.658.116	100.460.838
c) Terugnemingen van waardecorrecties op beleggingen	3.161.437	1.612.551
d) Meerwaarden op realisaties	23.080.227	22.663.134
3. Overige technische opbrengsten, onder aftrek van herverzekering	**2.244.693**	**1.189.171**
4. Schadelast, onder aftrek van herverzekering (-)	**-1.177.382.956**	**-1.082.915.435**
a) Betaalde nettobedragen	1.000.506.749	946.642.838
aa) brutobedragen	1.029.276.913	990.183.567
bb) deel van de herverzekeraars (-)	-28.770.164	-43.540.729
b) Wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, onder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	176.876.207	136.272.597
aa) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, zonder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	181.812.740	203.200.612
bb) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, deel van de herverzekeraars (stijging -, daling +)	-4.936.533	-66.928.015
5. Wijziging van de overige technische voorzieningen, onder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	**25.176.557**	**-273.199**
6. Winstdeling en restorno's, onder aftrek van herverzekering (-)	**-2.153.981**	**-3.752.722**
7. Nettobedrijfskosten (-)	**-253.421.256**	**-250.089.664**
a) Acquisitiekosten	119.924.153	119.849.869
c) Administratiekosten	138.834.444	134.507.098
d) Van de herverzekeraars ontvangen commissies en winstdeelnemingen (-)	-5.337.341	-4.267.303
7bis. Beleggingslasten (-)	**-30.718.704**	**-14.433.840**
a) Beheerlasten van de beleggingen	7.398.563	6.658.183
b) Waardecorrecties op beleggingen	11.567.244	3.656.575
c) Minderwaarden op realisaties	11.752.897	4.119.082
8. Overige technische lasten, onder aftrek van herverzekering (-)	**-40.850.097**	**-40.188.310**
9. Wijziging van de voorziening voor egalisatie en catastrofen, onder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	**1.261.488**	**16.622.494**
10. Resultaat van de technische rekening Niet-Leven		
Winst (+)	172.581.688	120.842.533

II. Technische rekening Leven	2022	2021
1. Premies, onder aftrek van herverzekering	**1.400.737.057**	**1.373.062.558**
a) Brutopremies	1.402.379.858	1.374.424.237
b) Uitgaande herverzekeringspremies (-)	-1.642.801	-1.361.679
2. Opbrengsten uit beleggingen	**323.047.811**	**360.091.317**
a) Opbrengsten uit beleggingen in verbonden ondernemingen of deze waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	8.033.271	5.897.328
aa) verbonden ondernemingen	6.595.881	4.870.793
1° deelnemingen	6.595.878	4.731.202
2° bons, obligaties en vorderingen	3	139.591
bb) overige ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	1.437.390	1.026.535
1° deelnemingen	1.323.965	818.333
2° bons, obligaties en vorderingen	113.425	208.202
b) Opbrengsten uit andere beleggingen	257.447.443	273.429.743
aa) opbrengsten uit terreinen en gebouwen	11.350.445	10.684.787
bb) opbrengsten uit andere beleggingen	246.096.998	262.744.956
c) Terugnemingen van waardecorrecties op beleggingen	6.518.631	4.218.230
d) Meerwaarden op realisaties	51.048.466	76.546.016
3. Waardecorrecties op beleggingen van de actiefpost D (opbrengsten)	**200.845.486**	**225.818.741**
4. Overige technische opbrengsten, onder aftrek van herverzekering	**3.575.336**	**3.223.674**
5. Schadelast, onder aftrek van herverzekering (-)	**-1.488.606.942**	**-1.436.969.444**
a) Betaalde nettobedragen	1.488.606.942	1.436.969.444
aa) brutobedragen	1.490.111.617	1.437.309.411
bb) deel van de herverzekeraars (-)	-1.504.675	-339.967
b) Wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, onder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	0	0
aa) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, zonder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	0	0
bb) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, deel van de herverzekeraars (stijging -, daling +)	0	0
6. Wijziging van de overige technische voorzieningen, onder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	**233.332.489**	**-235.363.193**
a) Wijziging van de voorziening voor levensverzekering, onder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	-61.674.411	-94.939.505
aa) wijziging van de voorziening voor levensverzekering, zonder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	-60.229.985	-96.551.754
bb) wijziging van de voorziening voor levensverzekering, deel van de herverzekeraars (stijging +, daling -)	-1.444.426	1.612.249
b) Wijziging van de andere technische voorzieningen, onder aftrek van herverzekering	295.006.900	-140.423.688
7. Winstdeling en restorno's, onder aftrek van herverzekering (-)	**7.464.638**	**-3.454.541**
8. Nettobedrijfskosten (-)	**-41.176.082**	**-39.750.183**
a) Acquisitiekosten	8.398.574	7.994.321
c) Administratiekosten	32.777.508	31.755.862
d) Van de herverzekeraars ontvangen commissies en winstdeelnemingen (-)	0	0
9. Beleggingslasten (-)	**-81.237.078**	**-40.888.805**
a) Beheerlasten van de beleggingen	18.838.070	18.041.465
b) Waardecorrecties op beleggingen	13.992.822	8.078.153
c) Minderwaarden op realisaties	48.406.186	14.769.187
10. Waardecorrecties op beleggingen van de actiefpost D (kosten) (-)	**-467.384.130**	**-93.521.082**
11. Overige technische lasten, onder aftrek van herverzekering (-)	**-5.736.775**	**-10.290.608**
12bis. Wijziging van het fonds voor toekomstige dotaties (stijging-, daling +)	**0**	**0**
13. Resultaat van de technische rekening Leven		
Winst (+)	84.861.810	101.958.434

III. Niet-technische rekening	2022	2021
1. Resultaat van de technische rekening Niet-Leven		
Winst (+)	172.581.688	120.842.533
2. Resultaat van de technische rekening Leven		
Winst (+)	84.861.810	101.958.434
3. Opbrengsten uit beleggingen	**19.048.035**	**16.997.387**
a) Opbrengsten uit beleggingen in verbonden ondernemingen of deze waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	13.410.946	6.960.588
b) Opbrengsten uit andere beleggingen	4.727.056	4.624.855
bb) opbrengsten uit andere beleggingen	4.727.056	4.624.855
c) Terugnemingen van waardecorrecties op beleggingen	816.907	0
d) Meerwaarden op realisaties	93.126	5.411.944
5. Beleggingslasten (-)	**-28.613.961**	**-26.112.992**
a) Beheerlasten van de beleggingen	26.826.102	26.097.425
b) Waardecorrecties op beleggingen	1.065.857	0
c) Minderwaarden op realisaties	722.002	15.567
7. Overige opbrengsten	**15.482.705**	**18.273.224**
8. Overige kosten (-)	**-25.892.428**	**-22.524.928**
8bis. Lopend resultaat vóór belastingen		
Winst (+)	237.467.849	209.433.658
12. Uitzonderlijke lasten (-)	**0**	**-2.309.653**
15. Belastingen op het resultaat (-/+)	**-46.959.129**	**-17.542.736**
15bis. Uitgestelde belastingen (-/+)	**2.968**	**126.119**
16. Resultaat van het boekjaar		
Winst (+)	190.511.688	189.707.388
17. a) Onttrekking aan de belastingvrije reserves	**41.888**	**378.357**
b) Overboeking naar de belastingvrije reserves (-)	**-1.997.645**	**-1.997.645**
18. Te bestemmen resultaat van het boekjaar		
Winst (+)	188.555.931	188.088.100

Resultaatverwerking	2022	2021
A. Te bestemmen winstsaldo	**636.322.747**	**562.266.816**
1. Te bestemmen winst van het boekjaar	188.555.931	188.088.100
2. Overgedragen winst van het vorige boekjaar	447.766.816	374.178.716
B. Onttrekking aan het eigen vermogen	**0**	**0**
2. aan de reserves	0	0
C. Toevoeging aan het eigen vermogen (-)	**-9.500.000**	**-9.500.000**
2. aan de wettelijke reserve	-9.500.000	-9.500.000
D. Over te dragen resultaat		
1. Over te dragen winst (-)	-518.822.747	-447.766.816
F. Uit te keren winst (-)	**-108.000.000**	**-105.000.000**
1. Vergoeding van het kapitaal	108.000.000	105.000.000

20.3. Toelichtingen

Nr. 1. Staat van de immateriële activa, de onroerende goederen die tot belegging dienen en de effecten bestemd voor beleggingen

Benaming	Betrokken activaposten			
	B. Immateriële activa	C.I. Terreinen en gebouwen	C.II.1. Deelnemingen in verbonden ondernemingen	C.II.2. Bons, obligaties en vorderingen in verbonden ondernemingen
a) Aanschaffingswaarde				
Per einde van het vorige boekjaar	246.221.706	197.133.567	341.695.196	0
Mutaties tijdens het boekjaar:				
- Acquisities	16.253.838		25.633.768	0
- Overdrachten en buitengebruikstellingen	-4.396.640	-251.196	22.342.312	0
- Overboekingen van een post naar een andere				0
- Overige mutaties			-40.122.494	0
Per einde van het boekjaar	258.078.904	196.882.371	304.864.158	0
b) Meerwaarden				
Per einde van het vorige boekjaar			72.345.152	0
Mutaties tijdens het boekjaar:				
- Geboekt				0
- Afgeboekt				0
- Overboekingen van een post naar een andere				0
Per einde van het boekjaar			72.345.152	0
c) Afschrijvingen en waardeverminderingen				
Per einde van het vorige boekjaar	135.767.952	49.188.390	3.541.670	0
Mutaties tijdens het boekjaar:				
- Geboekt	18.603.970	12.634.753		0
- Teruggenomen want overtollig				0
- Afgeboekt	4.361.521	89.525		0
- Overboekingen van een rubriek naar een andere				0
Per einde van het boekjaar	150.010.401	61.733.618	3.541.670	0
d) Niet-opgevraagde bedragen				
Per einde van het vorige boekjaar				0
Mutaties tijdens het boekjaar:			16.498.500	0
Per einde van het boekjaar			16.498.500	0
Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	**108.068.503**	**135.148.753**	**357.169.140**	**0**

Benaming	Betrokken activaposten			
	C.II.3. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	C.II.4. Bons, obligaties en vorderingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	C.III.1. Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten	C.III.2. Obligaties en andere vastrentende effecten
a) Aanschaffingswaarde				
Per einde van het vorige boekjaar	60.761.480	13.151.804	750.521.043	13.927.760.087
Mutaties tijdens het boekjaar:				
- Acquisities	77.387.676	1.400.000	246.387.957	1.933.393.896
- Overdrachten en buitengebruikstellingen	0	1.499.394	243.715.273	2.368.799.446
- Overboekingen van een post naar een andere				
- Overige mutaties	40.122.494	0	0	-34.486.428
Per einde van het boekjaar	178.271.650	13.052.410	753.193.727	13.457.868.109
b) Meerwaarden				
Per einde van het vorige boekjaar		0		
Mutaties tijdens het boekjaar:				
- Geboekt		0		
- Afgeboekt		0		
- Overboekingen van een post naar een andere		0		
Per einde van het boekjaar		0		
c) Afschrijvingen en waardeverminderingen				
Per einde van het vorige boekjaar	10.764.646	0	11.164.503	315.343.817
Mutaties tijdens het boekjaar:				
- Geboekt	788.862	0	7.484.279	-23.144.658
- Teruggenomen want overtollig		0	241.193	2.412.000
- Afgeboekt		0	6.041.627	9.120.315
- Overboekingen van een rubriek naar een andere		0		
Per einde van het boekjaar	11.553.508	0	12.365.962	280.666.844
d) Niet-opgevraagde bedragen				
Per einde van het vorige boekjaar	8.904.277	0	36.546.000	
Mutaties tijdens het boekjaar:	10.950.735	0	16.946.643	
Per einde van het boekjaar	19.855.012	0	53.492.643	
Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	**146.863.129**	**13.052.410**	**687.335.122**	**13.177.201.265**

Nr. 2. Staat betreffende de deelnemingen en maatschappelijke rechten in andere ondernemingen

NAAM, volledig adres van de ZETEL en zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het B.T.W.- of NATIONAAL NUMMER	Maatschappelijke rechten gehouden door			Gegevens geput uit de laatste beschikbare jaarrekeningen			
	rechtstreeks		door de dochteron-dernemingen	Jaarrekeningen vastgelegd op	Munteenheid	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Aantal	%	%			(+) of (-) (in duizenden munteenheden)	
Air Properties SA Rue Léon Lav l 12, L-3372 Leudelange B179.427	140.411	65	0	31-12-2021	EUR	9.936	1.239
Ankaret Invest SA Rue des Croisiers, 24 B-4000 Liège BE 0438.840.866	2.368.879	100	0	31-12-2021	EUR	17.550	-119
Archeion SA Rue des Croisiers, 24 B-4000 Liège BE 0832.269.896	28.410	100	0	31-12-2021	EUR	2.179	113
Ariane Building SA Place Saint-Jacques, 11/104 B-4000 Liège BE 0862.467.382	8.050	25	0	31-12-2021	EUR	-2.748	-976
Ariane Real Estate (ARE) SA Rue des Croisiers, 24 B-4000 Liège BE 0898.866.435	200	100	0	31-12-2021	EUR	8.234	309
Assurcard NV Fonteinstraat 1A/301 B-3000 Leuven BE 0475.433.127	900	20	0	31-12-2021	EUR	3.153	142
Bedrijvencentrum regio Geraardsbergen Herenveld 2 -9500 Geraardsbergen BE 0456.832.584	32	28	0	31-12-2021	EUR	907	31
Bora SA Rue des Croisiers 24 B-4000 Liège BE 0444.533.281	484	100	0	31-12-2021	EUR	5.689	150
Centrexperts Avenue Franklin Roosevelt 104/1 1330 Rixensart BE 0463.891.315	80	10	0	31-12-2021	EUR	176	7
Cityforward Vlaamsekaai, 35 2000 Antwerpen BE 0784.472.652	50.000.000	50	0				
De Oostendse Haard asbl Nieuwpoortsesteenweg, 205 B-8400 Ostende BE 0405.277.282	1.400	16	0	31-12-2021	EUR	21.016	791
E.D.A. SA Avenue de la Cokerie 3 B-4030 Grivegnée BE 0823.162.982	10	10	0	31-12-2021	EUR	315	15
Eiffage Development SA avenue Brugmann 27 B-1060 Saint-Gilles BE 0418.472.450	3.500	35	0	31-12-2021	EUR	24.191	3.318
Epico II Wind BV Rue du Vieux Marché aux Grains 63 B-1000 Bruxelles BE 0787.696.121	3.094.000	39	0				
Epimède SA Lambert Lombard, 3 B-4000 Liège BE 0634.750.380	2.080	20	0	30-6-2022	EUR	9.009	4.748

NAAM, volledig adres van de ZETEL en zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het B.T.W.- of NATIONAAL NUMMER	Maatschappelijke rechten gehouden door			Gegevens geput uit de laatste beschikbare jaarrekeningen			
	rechtstreeks		door de dochteron-dernemingen	Jaarrekeningen vastgelegd op	Munteenheid	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Aantal	%	%			(+) of (-)	
						(in duizenden munteenheden)	
Ethias Patrimoine SA Rue des Croisiers, 24 B-4000 Liège BE 0894.377.612	40	100	0	31-12-2021	EUR	21.739	17
Ethias Services SA Rue des Croisiers, 24 B-4000 Liège BE 0825.876.113	999	100	0	31-12-2021	EUR	3.563	-390
Ethias Sustainable Investment Fund SA (European Equities High Yield) Rue des Croisiers, 24 B-4000 Liège BE 865.127.063	254.156	92	8	31-12-2021	EUR	107.871	20.637
Ethias Sustainable Investment Fund SA (Global Equities) Rue des Croisiers, 24 B-4000 Liège BE 865.127.063	21.144	100	0	31-12-2021	EUR	25.491	4.566
Ethias Ventures rue des Croisiers 24, B-4000 Liège BE 0793.497.216	1.000	100	0				
Expertisebureau Bellefroid NV Kiewitstraat 175 B-3500 Hasselt BE 0429.884.105	13	10	0	31-12-2021	EUR	596	-63
Foncière du Berlaymont sprl Rue des Croisiers, 24 B-4000 Liège BE 0833.012.640	1.000	100	0	31-12-2021	EUR	197	8
Green4you SA boulevard du Roi Albert II 7, B-1210 Saint-Josse-ten-Noode BE 0778.652.157	2.600	26	0				
Hamsterhuren - location écureuil II Begijnhof 58 3800 Sint-Truiden BE 0761.522.848	38.554	22	0				
Het Gehucht SA rue des Croisiers, 24 B-4000 Liège BE 0808.840.636	500	100	0	31-12-2021	EUR	1.419	20
Idelux Développement Drève de l'Arc-en-ciel,98 B-6700 Arlon BE 0205.797.475	75	11	0	31-12-2021	EUR	79.458	961
IMA Benelux square des Conduites d'Eau 11-12, B-4020 Liège BE 0474.851.226	16.500	33	0	31-12-2021	EUR	1.992	-399
Immo Hofveld SA rue des Croisiers, 24 B-4000 Liège BE 0889.535.233	1.000	100	0	31-12-2021	EUR	1.266	34
Immovivegnis SA rue des Croisiers, 24 B-4000 Liège BE 0463.660.394	10.500	100	0	31-12-2021	EUR	9	-26
Impulse Microfinance Investment Fund Sneeuwbeslaan, 20/2 B-2610 Wilrijk BE 0870.792.160	1.200	11	0	31-12-2021	EUR	1.586	1.143
Jan Dockx SA rue des Croisiers, 24 B-4000 Liège BE 0458.920.757	2.500	100	0	31-12-2021	EUR	2.121	18

NAAM, volledig adres van de ZETEL en zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het B.T.W.- of NATIONAAL NUMMER	Maatschappelijke rechten gehouden door			Gegevens geput uit de laatste beschikbare jaarrekeningen			
	rechtstreeks		door de dochteron-dernemingen	Jaarrekeningen vastgelegd op	Munteenheid	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Aantal	%	%			(+) of (-)	
						(in duizenden munteenheden)	
Koala SA rue des Croisiers 24, B-4000 Liège BE 0873.412.150	400	100	0	31-12-2021	EUR	4.436	57
Lothian Developments IV SA rue des Croisiers, 24 B-4000 Liège BE 0463.648.518	1.012.873	100	0	31-12-2021	EUR	3.026	265
Maison de l'assurance Square de Meeûs, 29 B-1000 Bruxelles BE 0403.306.501	2.776	11	0	31-12-2021	EUR	2.814	14
Naos SA Rue Léon Laval 12, L-3372 Leudelange B 207.559	670.000	67	0	31-12-2021	EUR	12.950	1.455
NEB Foncière SA rue Louvrex, 95 B-4000 Liège BE 0480.029.838	145	29	0	31-12-2021	EUR	127	-1
NEB Participations SA rue Louvrex, 95 B-4000 Liège BE 0480.029.739	60.503	29	0	31-12-2021	EUR	65.817	10.932
Network Research Belgium SA P.l. des Hauts-Sarts 2ème avenue, 65 B-4040 Herstal BE 0430.502.430	42.530	68	0	31-12-2021	EUR	116.305	40.808
Palais des expositions congrès de charleroi rue de robiano, 74 B-7130 Binche BE 0401.553.571	9.856	23	0	31-12-2021	EUR	-578	-445
Real Goed Invest SA rue des Croisiers, 24 B 4000 Liège BE 0872.354.157	1.046	100	0	31-12-2021	EUR	2.690	100
Sagitta SA rue des Croisiers 24, B-4000 Liège BE 0812.356.489	240	100	0	31-12-2021	EUR	2.717	64
Veran Real Estate CY SA rue des Croisiers, 24 B-4000 Liège BE 0894.106.012	100	100	0	31-12-2021	EUR	4.608	95
Vital Building SA Place Saint-Jacques, 11/105 B-4000 Liège BE 0875.171.810	5.000	50	0	31-12-2021	EUR	5.064	261
Weerts Logistic Parks Holding Varnstraat, 2 3793 Teuven BE 0837.446.629	39.540.925	33	0	31-12-2021	EUR	112.439	-2.065
Zabrixx I Antoon Catriestraat, 8A 9031 Gent BE 0786.725.725	4.890	49	0				

Nr. 3. Actuele waarde van de beleggingen

Activaposten	Bedragen
C. Beleggingen	**14.300.855.148**
I. Terreinen en gebouwen	154.076.897
II. Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen	901.127.200
- Verbonden ondernemingen	634.012.238
1. Deelnemingen	634.012.238
2. Bons, obligaties en vorderingen	0
- Overige ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	267.114.962
3. Deelnemingen	255.173.260
4. Bons, obligaties en vorderingen	11.941.702
III. Overige financiële beleggingen	13.241.984.714
1. Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten	829.768.090
2. Obligaties en andere vastrentende effecten	11.120.521.598
4. Hypothecaire leningen en hypothecaire kredieten	193.388.657
5. Overige leningen	1.022.651.405
6. Deposito's bij kredietinstellingen	70.967.156
7. Overige	4.687.808
IV. Deposito's bij cederende ondernemingen	3.666.337

Nr. 3bis. Afgeleide financiële instrumenten niet gewaardeerd tegen reële waarde

Raming van de reële waarde van alle categorieën van afgeleide financiële instrumenten niet gewaardeerd tegen reële waarde in de rekeningen, met vermelding van de aard en het volume van de instrumenten	Netto boekhoudwaarde	Reële waarde
Termijncontracten op swaps, volume: 500.000.000 €, renterisico	0	3.401.598
Termijncontracten op obligaties, volume: 2.069.618.500 €, kredietrisico	0	129.363.612
Indexopties, volume: € 14.800, marktrisico	1.256.000	1.286.210

Voor de financiële vaste activa, vermeld in de posten C.II. en C.III., die in aanmerking worden genomen tegen een hoger bedrag dan hun reële waarde : de nettoboekwaarde en de reële waarde van de afzonderlijke activa, dan wel van passende groepen van deze afzonderlijke activa	Netto boekhoudwaarde	Reële waarde
C.II.1 Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen - deelnemingen	120.785.928	96.896.935
C.II.3 Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen - deelnemingen	62.398.449	56.262.067
C.III.1 Overige financiële beleggingen - aandelen, deelnemingen en niet-vastrentende effecten	282.376.011	243.262.446
C.III.2 Overige financiële beleggingen - aandelen en andere vastrentende effecten	11.690.632.845	9.585.169.766
C.III Hypothecaire leningen en hypothecaire kredieten	202.828.152	193.388.657
C.III.5 Overige financiële beleggingen - overige leningen	743.023.773	660.584.828

Voor elk van de in B. vermelde financiële vaste activa, dan wel de in B. bedoelde passende groepen van deze afzonderlijke activa, die in aanmerking worden genomen tegen een hoger bedrag dan hun reële waarde, moeten hierna ook de redenen worden vermeld waarom de boekwaarde niet is verminderd, met opgave van de aard van de aanwijzingen die aan de veronderstelling ten grondslag liggen dat de boekwaarde zal kunnen worden gerealiseerd

C.II.1 Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen - deelnemingen: zie waarderingsregels in toelichting 20 (punt 2)
C.II.3 Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen - deelnemingen: zie waarderingsregels in toelichting 20 (punt 2)
C.III.1 Overige financiële beleggingen - aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten: zie waarderingsregels in toelichting 20 (punt 2)
C.III.2 Overige financiële beleggingen - obligaties en andere vastrentende effecten: zie waarderingsregels in toelichting 20 (punt 2)
C.III.4 Hypothecaire leningen en hypothecaire kredieten. Zie waarderingsregels in toelichting 20 (punt 2)
C.III.5 Overige financiële beleggingen - overige leningen: zie waarderingsregels in toelichting 20 (punt 2)

Voor de posten C.II.1 en C.II.3 “Beleggingen in de verbonden ondernemingen en deelnemingen - deelnemingen” bepalen de waarderingsregels dat deze beleggingen het voorwerp uit van waardeverminderingen in geval van duurzame ontwaarding. Het valorisatiecomité heeft de gevallen van latente minderwaarde geanalyseerd en besloten dat geen enkel hiervan van duurzame aard was.

Voor de post C.III.1. “Overige financiële beleggingen - aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten”, zijn de latente minderwaarden op deze beleggingen niet duurzaam in toepassing van onze regels die bepalen dat ontwaardingen worden geboekt wanneer de minderwaarde meer dan 50% bedraagt vergeleken met de acquisitiewaarde of meer dan 20% gedurende minimum een jaar. De in deze bijlage opgenomen posities beantwoorden niet aan deze criteria.

Voor de post C.III.2 “Overige financiële beleggingen - obligaties en andere vastrentende effecten, blijkt uit de analyse van deze posities door het valorisatiecomité dat de marktwaardedaling voornamelijk toe te schrijven is aan de opwaartse schommeling van de rentevoeten op de markt en niet aan de kredietkwaliteit van de emittenten die niet gedaald is.

Voor de posten C.III.4 “Hypothecaire leningen en hypothecaire kredieten” en C.III.5 “Overige financiële beleggingen - overige leningen”, zijn de latente minderwaarden eveneens toe te schrijven aan de stijging van de rentevoeten op de markt en niet aan een verslechtering van de kredietkwaliteit van de debiteuren van deze leningen.

Nr. 5. Staat van het kapitaal

	Bedragen	Aantal aandelen
A. Maatschappelijk kapitaal		
1. Geplaatst kapitaal (post A.I.1. van de passiva)		
- Per einde van het vorige boekjaar:	1.000.000.000	xxxxxxxxxxxxxx
- Wijziging tijdens het boekjaar:		
- Per einde van het boekjaar	1.000.000.000	xxxxxxxxxxxxxx
2. Samenstelling van het kapitaal		
2.1. Soorten aandelen volgens het vennootschapsrecht	1.000.000.000	20.000.000
2.2. Aandelen op naam of gedematerialiseerd		
Op naam	xxxxxxxxxxxxxx	20.000.000
G. Structuur van het aandeelhouderschap van de onderneming op de datum van de jaarafsluiting		
EthiasCo BV	xxxxxxxxxxxxxx	1.000.010
Vlaams Gewest	xxxxxxxxxxxxxx	6.333.330
Waals Gewest	xxxxxxxxxxxxxx	6.333.330
Federale Staat (SFCI)	xxxxxxxxxxxxxx	6.333.330

Nr. 6. Staat van de voorzieningen voor overige risico's en kosten - Andere voorzieningen

Uitsplitsing van de passiefpost E.III	Bedragen
Voorziening eindeloopbaanplan	20.497.724
Overige voorzieningen voor risico's en kosten	3.585.237
Voorziening voor geschillen	11.344.159

Nr. 7. Staat van de technische voorzieningen en schulden

Betrokken posten van de passiva	Bedragen
a) Uitsplitsing van de schulden (of een deel van de schulden) waarvan de resterende looptijd méér dan 5 jaar is.	
B. Achtergestelde schulden	478.604.150
II. Niet-converteerbare leningen	478.604.150
Totaal	**478.604.150**
b) Schulden (of gedeelte van de schulden) en technische voorzieningen (of gedeelte van de technische voorzieningen) gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op de activa van de onderneming.	
D. Technische voorzieningen met betrekking tot de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de activiteitengroep «Leven» wanneer het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	1.609.303.201
G. Schulden	419.354.947
IV. Schulden aan kredietinstellingen	419.354.947
Totaal	**2.028.658.148**
c) Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten.	
1. Belastingen (post G .V.1.a) van de passiva)	
b) Niet-vervallen belastingschulden	61.835.333
2. Bezoldigingen en sociale lasten (post G.V.1.b) van de passiva)	
b) Overige schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	43.149.959
Totaal	**104.985.292**

Nr. 8. Staat van de overlopende rekeningen van het passief

Uitsplitsing van de passiefpost H	Bedragen
Over te dragen financiële opbrengsten	851.341
Opnieuw to te wijzen resultaat op andere derivaten	827.461
Toe te schrijven financiële lasten (Obligatielening en REPO)	20.171.278

Nr. 10. Inlichtingen betreffende de technische rekeningen

I. Niet-levensverzekeringen

Naam	Totaal	Rechtstreekse zaken			
		Totaal	Ongevallen en ziekte (Takken 1 en 2)	Motorrijtuigen Burgerlijke Aansprakelijkheid (Tak 10)	Motorrijtuigen Andere takken (Takken 3 en 7)
1) Brutopremies	**1.511.642.376**	1.511.433.225	577.261.348	269.906.041	195.972.351
2) Verdiende brutopremies	**1.512.778.303**	1.512.569.152	577.313.439	269.133.752	195.714.554
3) Brutoschaden	**1.211.089.657**	1.208.843.565	521.440.460	237.093.785	112.850.282
4) Brutobedrijfskosten	**258.758.597**	258.563.200	60.912.048	57.412.143	40.392.561
5) Herverzekeringssaldo	**-5.050.719**	-5.050.719	-647.746	-6.158.868	-7.845.167
6) Commissielonen (art. 37)		34.291.278	0	0	0

Naam	Rechtstreekse zaken				
	Scheepvaart Luchtvaart Transport	Brand en andere schade aan goederen	Algemene Burgerlijke aansprakelijkheid	Krediet en Borgtocht	Diverse geldelijke verliezen
	(Takken 4, 5, 6, 7, 11 en 12)	(Takken 8 en 9)	(Tak 13)	(Takken 14 en 15)	(Tak 16)
1) Brutopremies	285.480	258.580.860	100.849.240	19.518	20.291.197
2) Verdiende brutopremies	295.471	252.066.985	100.474.448	19.518	30.579.211
3) Brutoschaden	998.542	166.668.935	87.356.906	126	9.231.174
4) Brutobedrijfskosten	55.445	55.033.995	18.719.464	11.621	3.725.005
5) Herverzekeringssaldo	0	4.390.532	5.210.530	0	0
6) Commissielonen (art. 37)	0	0	0	0	0

Naam	Rechtstreekse zaken		Aangenomen zaken
	Rechtsbijstand	Assistance	
	(Tak 17)	(Tak 18)	
1) Brutopremies	42.481.066	45.786.124	209.151
2) Verdiende brutopremies	42.341.462	44.630.312	209.151
3) Brutoschaden	42.340.259	30.863.096	2.246.092
4) Brutobedrijfskosten	10.203.246	12.097.672	195.397
5) Herverzekeringssaldo	0	0	0
6) Commissielonen (art. 37)	0	0	0

II. Levensverzekeringen

Naam	Bedragen
A. Rechtstreekse zaken	
1) Brutopremies:	1.402.379.858
a) Individuele premies	46.077.654
Premies betreffende groepsverzekeringsovereenkomsten	1.356.302.204
b) Periodieke premies	1.188.123.622
Eenmalige premies	214.256.236
c) Premies van overeenkomsten zonder winstdeling	27.189.311
Premies van overeenkomsten met winstdeling	1.362.983.947
Premies van overeenkomsten waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	12.206.601
2) Herverzekeringssaldo	-1.582.552
3) Commissielonen (art. 37)	3.457.294
B. Aangenomen zaken	
Brutopremies:	0

III. Niet-levensverzekering en levensverzekering, rechtstreekse zaken

Naam	Bedragen
Brutopremies:	
- In België	2.878.680.734
- in de andere lidstaten van de EEG	35.132.348

Nr. 11. Staat betreffende de personeelsleden in dienst

A. De volgende gegevens over het boekjaar en over het vorige boekjaar met betrekking tot de werknemers ingeschreven in het algemeen personeelsregister, en verbonden met de onderneming door een arbeidsovereenkomst of een startbaanovereenkomst	2022	2021
a) Hun volledige aantal op de afsluitdatum van het boekjaar	1.952	1.976
b) Het gemiddelde personeelsbestand tewerkgesteld door de onderneming tijdens het vorige boekjaar, berekend in voltijdse equivalenten overeenkomstig artikel 15, §4 van het Wetboek van Vennootschappen, en opgesplitst op basis van de volgende categorieën:	1.805	1.774
- leidinggevenden	28	26
- bedienden	1.777	1.748
c) Het aantal gepresteerde uren	2.590.757	2.571.733

B. De volgende gegevens over het boekjaar en over het vorige boekjaar met betrekking tot de uitzendkrachten en de ter beschikking van de onderneming gestelde personen	2022	2021
a) Hun volledige aantal op de afsluitdatum van het boekjaar	0	0
b) Het gemiddelde personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten naar analogie met deze van de werknemers ingeschreven in het personeelsregister	4	4
c) Het aantal gepresteerde uren	7.496	7.754

Nr. 12. Staat betreffende het geheel van de administratie- en beheerskosten, uitgesplitst volgens aard

Benaming	Bedragen
I. Personeelskosten	**189.736.834**
1. a) Bezoldigingen	115.370.680
b) Pensioenen	0
c) Andere rechtstreekse sociale voordelen	34.003.257
2. Patronale bijdragen voor sociale verzekeringen	37.235.802
3. Patronale toelagen en premies voor buitenwettelijke verzekeringen	174.889
4. Overige personeelsuitgaven	2.952.206
5. Voorzieningen voor pensioenen, bezoldigingen en sociale lasten	0
a) Dotatie (+)	0
b) Bestedingen en terugnemingen (-)	0
II. Diverse goederen en diensten	**175.203.637**
III. Afschrijvingen en waardeverminderingen op andere immateriële en materiële activa dan de beleggingen	**21.937.275**
IV. Voorzieningen voor overige risico's en lasten	**-5.139.935**
1. Dotatie (+)	0
2. Bestedingen en terugnemingen (-)	-5.139.935
V. Overige lopende lasten	**10.400.398**
1. Fiscale bedrijfskosten	1.319.495
a) Onroerende voorheffing	1.174.202
b) Overige	145.293
2. Bijdragen gestort aan openbare instellingen	3.623.510
4. Overige	5.457.393
VI. Teruggewonnen administratiekosten en overige lopende opbrengsten (-)	**-6.422.200**
1. Teruggewonnen administratiekosten	6.422.200
b) Overige	6.422.200
Totaal	**385.716.009**

Nr. 13. Overige opbrengsten, overige kosten

	Bedragen
A. Uitsplitsing van de overige opbrengsten (post 7. van de niet-technische rekening)	
Terugneming van waardeverminderingen op betwistingen	14.915.577
Meerwaarden op de realisatie van materiële activa	30.000
Overige	537.129
B. Uitsplitsing van de overige kosten (post 8. van de niet-technische rekening)	
Afschrijvingen	448
Waardeverminderingen op vorderingen	16.781.588
Minderwaarde op de realisaties van activa	3.104.429
Overige	6.005.963

Nr. 15. Belastingen op het resultaat

	Bedragen
A. Uitsplitsing van de post 15 a) 'Belastingen':	**48.315.000**
1. Belastingen op het resultaat van het boekjaar:	48.315.000
a) Voorafbetalingen en terugbetaalbare voorheffingen	48.612.518
b) Andere verrekenbare bestanddelen	0
c. Overschot van de voorafbetalingen en/of van de geactiveerde terugbetaalbare voorheffingen (-)	297.518
d. Geraamde belastingsupplementen (opgenomen onder post G.V.1.a) van de passiva)	0
2. Belastingen op het resultaat van vorige boekjaren:	0
a) Verschuldigde of gestorte belastingsupplementen:	0
B. Belangrijkste oorzaken van de verschillen tussen de winst, voor belastingen, zoals deze blijkt uit de rekeningen en de geraamde belastbare winst	
- Mutatie van belastbare reserves, voorzieningen en waardeverminderingen (zonder aandelen):	-13.650.939
- Vrijgestelde opbrengsten en verworpen verliezen op aandelen:	-6.737.419
- Verworpen uitgaven (zonder aandelen):	11.265.711
- Diverse aftrekposten (DBI, innovatie-inkomsten)	-44.650.000
D. Bronnen van belastinglatenties:	
1. Actieve latenties	**1.096.060.000**
- Gecumuleerde fiscale verliezen en DBI (uitstel)	0
- Belaste technische voorzieningen	1.079.430.000
- Belaste waardeverminderingen en financiële voorzieningen	16.630.000
2. Passieve latenties	**0**
Gerealiseerde meerwaarden (gespreide taxatie):	0

Nr. 16. Andere taksen en belastingen ten laste van derden

	2022	2021
A. Taksen:		
1. Taksen op de verzekeringsovereenkomsten ten laste van derden	262.916.042	254.137.135
2. Andere taksen ten laste van de onderneming	918.016	983.097
B. De ingehouden bedragen ten laste van derden bij wijze van:		
1. Bedrijfsvoorheffing	364.011.049	312.149.850
2. Roerende voorheffing (op dividenden)	5.266.463	1.669.722

Nr. 17. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

	Bedragen
A. Zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd door derden voor rekening van de onderneming*:	
B. Persoonlijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd voor rekening van derden:	
C. Zakelijke zekerheden door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen middelen als zekerheid van de rechten en verplichtingen:	
a) van de onderneming:	448.985.879
D. Ontvangen zekerheden (andere dan in baar geld):	
a) effecten en waarden van de herverzekeraars:	110.778.757
b) Overige:	597.436.823
G. Aard en zakelijk doel van de regelingen die niet in de balans zijn opgenomen:	
H. Overige:	**5.113.717.362**
Verplichtingen uit hoofde van de aankoop van gebouwen	139.489.834
Verplichtingen uit hoofde van infrastructuurleningen	29.137.175
Verplichtingen uit hoofde van financiële leningen	53.287.898
Verplichtingen uit hoofde van leningen collectiviteiten	10.000.000
Verplichtingen uit hoofde van hypothecaire leningen	49.674.245
Deelnemingsverplichtingen	95.406.000
Verplichtingen op aandelen	45.000.000
Verplichtingen op obligatiefondsen	118.811.949
Verplichtingen op aandelenfondsen	47.413.701
Verplichtingen op infrastructuurfondsen	38.341.184
Verplichtingen uit hoofde van de aankoop van andere effecten	871.265.000
Verplichtingen uit hoofde van de verkoop van andere effecten	2.581.081.947
Verplichtingen uit hoofde van informaticaprojecten	1.608.429
IRS swap - receive leg	500.000.000
IRS swap - pay leg	500.000.000
Verplichtingen uit hoofde van vastgoedleningen	17.400.000
Raming van de bijkomende vergoedingen - overstromingen	15.800.000

Nr. 18. Betrekkingen met verbonden ondernemingen en met ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

Betrokken balansposten	Verbonden ondernemingen		Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	
	2022	2021	2022	2021
C. II. Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen	**357.169.140**	**410.498.678**	**159.915.539**	**54.244.361**
1 + 3 Deelnemingen	357.169.140	410.498.678	146.863.129	41.092.557
2 + 4 Bons, obligaties en vorderingen	0	0	13.052.410	13.151.804
- overige	0	0	13.052.410	13.151.804
D. II. Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen	**3.271.915**	**4.751.072**	**0**	**0**
1 + 3 Deelnemingen	3.271.915	4.751.072	0	0
E. Vorderingen	**2.535**	**55.449**	**619.019**	**902.784**
I. Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	2.535	37.757	341.943	709.339
III. Overige vorderingen	0	17.692	277.076	193.445

Betrokken balansposten	Verbonden ondernemingen		Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	
	2022	2021	2022	2021
B. Achtergestelde schulden	**3.500.000**	**3.500.000**	**0**	**0**
G. Schulden	**8.681.097**	**12.878.563**	**0**	**0**
I. Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	0	0	0	0
V. Overige schulden	8.681.097	12.878.563	0	0

	Verbonden ondernemingen	
	2022	2021
Andere betekenisvolle financiële verplichtingen	95.473.000	8.831.582

Nr. 18bis. Relaties met verbonden ondernemingen

Relaties met verbonden ondernemingen (*)	2022	2021
1. Bedrag van de financiële vaste activa	**123.183.506**	**79.700.890**
- Deelnemingen	**123.183.506**	79.700.890
2.Vorderingen op verbonden ondernemingen	**1.812.500**	**37.500**
- Op hoogstens één jaar	1.812.500	37.500
5. Andere betekenisvolle financiële verplichtingen	**337.225.893**	**188.484.158**
(*) Verbonden ondernemingen in de zin van artikel 12 van het Wetboek van Vennootschappen		

Nr. 19. Financiële betrekkingen met:

	Bedragen
A. Zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd door derden voor rekening van de onderneming*:	
1. Uitstaande vorderingen op deze personen	0
4. Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen,	
- aan bestuurders en zaakvoerders *	341.357

* Voor de niet-uitvoerende bestuurders en zonder vergoedingen en overige voordelen van het Directiecomité. (door toepassing van artikel 11 van de statuten wordt het mandaat van de uitvoerende bestuurders onbezoldigd uitgeoefend)

Nr. 19bis. Financiële betrekkingen met:

De commissaris en de personen met wie hij verbonden is	Bedragen
1. Bezoldiging van de commissaris:	**947.320**
2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris:	**21.120**
-. Andere controleopdrachten	21.120
-. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	0
3. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de personen met wie de commissaris verbonden is:	**0**
-. Belastingadviesopdrachten	0
-. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	0

Nr. 20. Waarderingsregels:

De waarderingsregels die van toepassing zijn op de jaarrekening worden hieronder vermeld.

Activa van de balans

Immateriële activa (rubriek B)

De immateriële activa worden gekapitaliseerd tegen hun aankoop of verkoopprijs, met inbegrip van bijkomstige kosten.

De software- en ontwikkelingskosten worden gekapitaliseerd als zij verband houden met investeringsprojecten, met name omvangrijke projecten die een belangrijk ondernemingsdoel of -model invoeren of vervangen.

De informaticasoftware en -licenties, die werden aangekocht of intern werden ontwikkeld voor eigen gebruik, zijn uitgedrukt in historische kostprijs, minus de afschrijving en de waardeverminderingen. De intern ontwikkelde software en licenties worden enkel erkend als immateriële vaste activa als de volgende voorwaarden verenigd zijn: identificatiecriterium voor het actief, controle van de resources, waarschijnlijkheid van toekomstige economische voordelen en capaciteit om de kostprijs op betrouwbare wijze te meten.

De door een derde ontwikkelde software, alsook de interne en externe ontwikkelingskosten voor investeringsprojecten worden afgeschreven op vijf jaar in overeenstemming met de lineaire methode vanaf het ogenblik dat de software of de ontwikkelingen klaar zijn voor gebruik. De “kernsystemen” met een langere nuttige levensduur worden afgeschreven op 10 jaar.

De interne en externe onderzoekskosten met betrekking tot deze projecten alsook alle kosten die verband houden met andere ICT-projecten dan investeringsprojecten worden rechtstreeks opgenomen in de resultatenrekening. “ (vrije vertaling uit het Frans)

Immateriële activa andere dan de IT-investeringsprojecten worden afgeschreven volgens de lineaire methode tegen een percentage van 20%, behalve voor de afschrijvingen van de ontwikkelingskosten en van de goodwill wanneer de nuttige levensduur niet op betrouwbare wijze kan worden geraamd, die over maximaal 10 jaar worden gespreid. De periode waarover goodwill wordt afgeschreven, wordt verantwoord in de toelichting bij de jaarrekeningen.

Beleggingen (rubriek C)

Terreinen en gebouwen (onderrubriek C.I.)

Zij worden op de actiefzijde opgenomen tegen hun aanschaffingswaarde of kostprijs, met inbegrip van de bijkomende kosten.

De terreinen worden niet afgeschreven.

De onroerende goederen verworven vóór 1 januari 2011 worden afgeschreven volgens de lineaire methode tegen de volgende percentages:

- Onroerende goederen: 2 %
- Aanpassingswerken: 10 %

De onroerende goederen verworven sinds 1 januari 2011 zijn onderverdeeld in de volgende categorieën:

- Ruwbouw
- Dak
- Buitenschrijnwerk
- Speciale technieken
- Afwerking

Deze onroerende goederen worden lineair afgeschreven over de verwachte gebruiksduur van elk onderdeel, na aftrek van hun restwaarden, voor zover ze betrouwbaar kunnen worden bepaald.

Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen (onderrubriek C.II.)

In geval van duurzame ontwaarding maken deze beleggingen het voorwerp uit van waardeverminderingen. Deze ontwaarding zal enerzijds geval per geval worden verantwoord door de financiële toestand, de rentabiliteit of de vooruitzichten van de vennootschap waarin de deelneming, de aandelen of deelbewijzen worden aangehouden en anderzijds opgenomen worden op voorstel van het Directiecomité.

Overige financiële beleggingen (onderrubriek C.III.)

Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten (C.III.1)

In geval van duurzame minderwaarde maken deze beleggingen het voorwerp uit van waardeverminderingen. Het bestaan van een significante latente minderwaarde ten aanzien van de aanschaffingswaarde, die bepaald wordt op basis van de gewogen gemiddelde prijs over een periode van 12 opeenvolgende maanden voorafgaand aan de afsluiting, vormt een criterium van duurzame ontwaarding. De minderwaarde wordt als significant gekwalificeerd wanneer ze hoger is dan 20 % van de aanschaffingswaarde in een normale marktcontext. Dit criterium kan aan de beoordeling van het Directiecomité worden voorgelegd wanneer de markten volatieler zijn.

Op voorstel van het Directiecomité kunnen er bijkomende of uitzonderlijke waardeverminderingen worden opgenomen. Voor zover het een aanzienlijk bedrag betreft, wordt de impact van deze waardeverminderingen opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening.

Bij een overdracht van effecten wordt de boekwaarde, die gebruikt wordt om de gerealiseerde meer- of minderwaarde te berekenen, bepaald op basis van de gemiddelde gewogen prijs.

Obligaties en andere vastrentende effecten (C.III.2)

Deze beleggingen worden tegen hun aanschaffingswaarde in de balans opgenomen.

Wanneer echter hun actuarieel rendement, berekend bij de aankoop (rekening houdend met hun terugbetalingswaarde op vervaldag) verschilt van hun nominale opbrengst, wordt het verschil tussen de aanschaffings- en terugbetalingswaarde in resultaat genomen, pro rata temporis voor de resterende looptijd van de effecten als rentecomponenten op deze

effecten en toegevoegd aan of afgetrokken van hun aanschaffingswaarde. Rekening houdend met het actuarieel rendement bij aankoop wordt dit verschil op geactualiseerde basis in het resultaat genomen.

Op de vastrentende effecten vermeld in post C.III.2. aan de actiefzijde worden systematisch waardeverminderingen toegepast om overeenkomstig de principes van artikel 19, lid 1, rekening te houden met het risico dat de tegenpartijen van die effecten en vorderingen hun desbetreffende verplichtingen niet of niet volledig nakomen, waaronder begrepen, maar niet beperkt tot, de kans dat de terugbetaling van die effecten en vorderingen geheel of gedeeltelijk onzeker of in gevaar is. Wanneer de marktwaarde van die effecten en vorderingen duurzaam lager ligt dan de netto boekwaarde ervan, wordt dit behoudens bewijs van het tegendeel beschouwd als een duurzaam waardeverlies waarmee rekening moet worden gehouden voor de toepassing van deze bepaling.

Bij iedere afsluiting van de rekeningen wordt er een analyse gemaakt m.b.t. de toepassing van voornoemde regels en de beslissing om een waardevermindering al dan niet te boeken. In deze analyse moet rekening worden gehouden met de volgende criteria om enerzijds de duurzame minderwaarden te identificeren en anderzijds om te evalueren of de opname van een waardevermindering nodig is:

Criteria voor de bepaling van de duurzame minderwaarden

- De betreffende verzekeringsportefeuille / het betreffende afzonderlijke beheer;
- Het vermogen van de onderneming om die effecten tot hun maturiteit aan te houden;
- De duur van de vastgestelde latente minderwaarde.

Criteria die in aanmerking worden genomen om te bepalen of er een waardevermindering moet worden opgenomen

- Een aanzienlijke stijging van de credit spreads voor beursgenoteerde emittenten;
- Een significante ratingverlaging;
- Een vrijwillige of opgelegde herstructurering van de schuld;
- Het voorkomen van een credit event volgens de ISDA-regels;
- Aanzienlijke financiële moeilijkheden;
- Niet-betaling van de interesten of de hoofdsom;
- Het verdwijnen van een actieve markt voor dit financiële actief als gevolg van financiële moeilijkheden;
- Een aanzienlijke daling in de waarde van de collateral of van de onderliggende activa.

Voor de eeuwigdurende leningen moet het verschil tussen hun aanschaffingswaarde en hun lagere marktwaarde beschouwd worden als een duurzame ontwaarding zodat deze effecten gewaardeerd worden op de laagste waarde tussen hun boekwaarde en hun marktwaarde.

Bij een overdracht van effecten wordt de boekwaarde, die gebruikt wordt om de gerealiseerde meer- of minderwaarde te berekenen, bepaald op basis van de gemiddelde gewogen prijs.

In het kader van een arbitrageverrichting wordt de gerealiseerde meer- of minderwaarde op de balans behouden en in de resultaten opgenomen, gespreid over de duur van de wederbeleggingsinvestering.

Hypothecaire leningen en hypothecaire kredieten - Overige leningen (C.III.4 & C.III.5)

Op deze leningen worden waardeverminderingen toegepast volgens dezelfde regel als degene die wordt toegepast op de post C.III.2. hierboven.

Beleggingen met betrekking tot de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de activiteitengroep «Leven» en waarvan het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming (rubriek D - tak 23)

Deze beleggingen worden tegen hun huidige waarde (marktwaarde) in de balans opgenomen.

Deposito's bij kredietinstellingen (onderrubriek C.III.6)

Vorderingen (rubriek E)

Deze posten worden tegen hun nominale of aanschaffingswaarde opgenomen.

Voor de verzekeringsvorderingen in verband met niet-levensverzekeringspremies worden na één jaar (boekhoudkundige datum) waardeverminderingen toegepast. Bovendien worden er waardeverminderingen opgetekend om rekening te houden met de risico's verbonden aan de terugwinning ervan.

Beschikbare waarden (onderrubriek F.II)

Deze posten worden tegen hun nominale of aanschaffingswaarde opgenomen.

Deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen (rubriek D. bis)

Deze post bevat de verbintenis van de herverzekeraars. De opgetekende bedragen worden bekomen conform de verschillende herverzekeringsverdragen die van toepassing zijn.

Overige activabestanddelen (rubriek F)

Materiële activa (onderrubriek F.I.)

De materiële activa worden op het actief opgenomen tegen hun aanschaffingswaarde of kostprijs, met inbegrip van de bijkomende kosten.

De afschrijvingen gebeuren volgens de lineaire methode tegen de volgende percentages :

- installaties, machines, elektronische uitrusting: 33 1/3 %
- rollend materieel: 25 %
- meubilair en kantoormateriaal: 10 %

Het meubilair en kantoormateriaal waarvan de aanschaffingswaarde minder dan 250,00 euro bedraagt, wordt het eerste jaar afgeschreven.

- medisch materiaal: 20 %

Passiva van de balans

Technische voorzieningen (rubriek C)

Deze voorzieningen worden met voorzichtigheid berekend, rekening houdend met de wettelijke en reglementaire bepalingen vastgesteld door de verschillende controleorganen.

De voorziening voor egalisatie en catastrofen wordt geëvalueerd volgens de actuariële methode.

Technische voorzieningen met betrekking tot de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de activiteitengroep «Leven» en waarvan het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming (rubriek D - tak 23)

Deze voorzieningen worden geschat op basis van de huidige waarde van de activa van rubriek D.

Voorzieningen voor overige risico's en lasten (rubriek E)

De voorzieningen die moeten worden aangelegd om de voorzienbare risico's en kosten te dekken, worden met voorzichtigheid, oprechtheid en te goeder trouw bepaald.

De voorzieningen met betrekking tot voorgaande boekjaren worden regelmatig herzien en in het resultaat opgenomen als ze zonder voorwerp zijn.

Deposito's ontvangen van de herverzekeraars (rubriek F) en schulden (rubriek G)

Deze posten worden tegen hun nominale waarde ingeschreven.

Andere bijzondere regels

Rekeningen in deviezen

De monetaire bestanddelen worden in euro gevaloriseerd tegen de contante koers op de afsluitingsdatum van het boekjaar.

De niet-monetaire bestanddelen worden behouden in euro tegen hun aanschaffingskoers.

Het saldo van de negatieve verschillen uit de omrekening van monetaire bestanddelen, andere dan de technische voorzieningen, wordt in de resultatenrekening opgenomen. Het saldo van de positieve verschillen wordt opgenomen in de overlopende rekeningen als over te dragen opbrengst.

Derivaten De ten speculatieve titel aangewende derivaten volgen het voorzichtigheidsprincipe.

Dit betekent dat de latente minderwaarden het voorwerp uitmaken van waardeverminderingen of worden gebruikt om voorzieningen voor financiële risico's mee aan te leggen. De latente meerwaarden worden evenwel niet in het resultaat opgenomen.

De termijnrenteverrichtingen tot microdekking of afgesloten in het kader van het ALM-beheer worden symmetrisch gewaardeerd met de toerekening van kosten of opbrengsten van de gedekte bestanddelen over de resterende looptijd van deze bestanddelen. Onder als dekking bestemde termijnrenteverrichting moet worden verstaan de termijnverrichting die tot doel of gevolg heeft het risico te compenseren of te beperken op een actief, een passief, een recht, een verplichting buitenbalansstelling of een geheel van bestanddelen met homogene kenmerken ten aanzien van hun renteschommelingsgevoeligheid.

Tot slot: de afdekkingsverrichtingen of de verrichtingen afgesloten in het kader van het ALM-beheer moeten van bij het begin als zodanig worden gekwalificeerd.

Nr. 22. Verklaring met betrekking tot de geconsolideerde jaarrekening

De onderneming stelt op en publiceert, overeenkomstig het koninklijk besluit betreffende de geconsolideerde jaarrekening van verzekeringsondernemingen en herverzekeringsmaatschappijen, een geconsolideerde jaarrekening en een geconsolideerd jaarverslag: ja/nee (*): Ja

Nr. 23. Bijkomende inlichtingen die de onderneming op basis van het besluit van 17/11/94 moet verstrekken

Art 27 bis § 3, laatste alinea	Bedragen
2. Obligaties en andere vastrentende effecten	25.323.710

Gebruikte afgeleide instrumenten	
Forward bonds gekoppeld aan forward swaps	12 aankooptransacties en 7 uitoefeningstransacties
Forward bonds sell	40 aankooptransacties en 2 uitoefeningstransacties
Inflatieswap	2 aankooptransacties en 2 verkooptransacties
Put/Call op index	26 aankooptransacties en 15 uitoefeningstransacties

Boekhoudkundige resultaten	Resultaat	Terugneming van waardever-minderingen	Dotatie aan de waardevermin-deringen	Gelopen maar niet vervallen rente
Forward bonds gekoppeld aan forward swaps			-314.772	
Forward bonds sell	1.289.418			
Cap/floor				
Inflatieswap				-260.676
Put/Call op index	-2.031.560		-1.069.271	

Goodwill

Het bedrag van 27 miljoen euro op de actiefzijde van de balans in de rubriek "II.1 Immateriële vaste activa - Goodwill" omvat:

- Een goodwill die voortvloeit uit de fusie met Whestia in 2017, voor een nettobedrag van 10,5 miljoen euro (brutowaarde van 26 miljoen euro), afgeschreven over de duur van de verplichtingen, d.i. 10 jaar
- Een goodwill die voortvloeit uit de acquisitie van de portefeuille Arbeidsongeval wet van 67 op 31 december 2017, voor een bedrag van 16,7 miljoen euro (brutowaarde van 34 miljoen euro), afgeschreven op 10 jaar, op basis van de duur van de verplichtingen.

Dotatie aan de knipperlichtvoorziening

Op 15 november 2022 bevestigt de Nationale Bank, in toepassing van artikel 34quinquies, §4 van het koninklijk besluit van 1 juni 2016 tot wijziging van het koninklijk besluit van 17 november 1994 op de jaarrekening van de verzekerings- en herverzekeringsondernemingen dat zij Ethias nv vrijstelt van de verplichting om bijkomende voorzieningen te doteren voor het boekjaar 2021 aangezien de vereiste solvabiliteitsvoorwaarden vervuld werden.

De COVID-19-pandemie

Vanaf het begin van de pandemie heeft Ethias een zeer actieve rol willen spelen door ondersteuning te bieden aan verschillende actoren in onze samenleving. In 2022 heeft Ethias dit engagement voortgezet, bijvoorbeeld door alle COVID-vaccinatiecentra gratis te verzekeren voor burgerlijke aansprakelijkheid en lichamelijke ongevallen en verder te gaan dan alleen verzekeren door haar steun te verlenen aan sectoren die het nodig hadden:

- Na de krokusvakantie heeft Ethias 1500 alcoholgeldispensers verdeeld aan de bij haar verzekerde kleuter-, lagere en middelbare scholen.
- Daarnaast heeft Ethias de cultuursector een korting van 25% aangeboden op de brandverzekeringspremie 2022
- alsook een nieuwe premiekorting voor de Belgische sportfederaties.

Overstromingen van juli 2021

Na de overstromingen van juli 2021 hebben de verzekeraars en de Gewesten de handen ineengeslagen om de in Eenvoudige Risico's verzekerde schade volledig te vergoeden. In augustus 2021 werd een interventieprotocol ondertekend om de lasten onderling te verdelen. Dit protocol bepaalt dat het Gewest, zodra de schadevergoedingen de dubbele tussenkomstlimiet van de verzekeraar overschrijden, een kredietrekening voor financiële activa wordt geopend. Hierin zijn de schadevergoedingen opgenomen die aan regeringen kunnen worden toegerekend, d.w.z. de schadevergoedingsbedragen boven de dubbele tussenkomstlimiet van de verzekeraar zonder tegenboeking in de technische rekening. Dit protocol bepaalt dat indien de geraamde drempel van 1,7 miljard wordt overschreden, de partijen bijeenkomen om het kostenverdelingsmechanisme, in het protocol de «rendez-vousclausule» genoemd, te bespreken en te verduidelijken.

Op 31 oktober 2022 wordt het totaalbedrag van de schadegevallen in Eenvoudige Risico's in Wallonië geraamd op 1.996 miljoen euro en hebben de verzekeraars 1.693 miljoen euro betaald. Bijgevolg is de rendez-vousclausule in werking gesteld. In januari 2023 is overeengekomen dat het Waals Gewest voor een bedrag van 1.030 miljoen zou tussenkomen. De negen verzekeraars betrokken bij de rendez-vousclausule betalen het geheel van de verschuldigde schadevergoedingen boven het maximumbedrag van de tussenkomst van Wallonië, op basis van een tussen hen overeengekomen proportionele verdeelsleutel.

Op 31 december 2022 bedragen de leningen aan de Gewesten 191 miljoen euro en wordt de aanvullende tussenkomst van Ethias naar aanleiding van het nieuwe akkoord dat in januari 2023 is ondertekend op meer dan 60 miljoen euro geraamd. Een raming van de bedragen die na 31 december 2022 door de regeringen moeten worden betaald, is buiten de balans opgenomen voor een bedrag van 15,8 miljoen euro.

20.4. Sociale balans

Nummer van het paritaire comité dat bevoegd is voor de onderneming: 306

Staat van de tewerkgestelde personen

Werknemers waarvoor de onderneming een Dimona-verklaring heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsregister.

2022 (tijdens het boekjaar)	Totaal	Mannen	Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers			
Voltijds	1.543	832	711
Deeltijds	404	132	272
Totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	1.805	908	897
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren			
Voltijds	2.206.572	1.211.809	994.763
Deeltijds	384.186	121.622	262.564
Totaal	2.590.757	1.333.431	1.257.326
Personeelskosten			
Voltijds	161.600.598	88.748.099	72.852.499
Deeltijds	28.136.236	8.907.100	19.229.136
Totaal	189.736.834	97.655.199	92.081.635
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	891.070	458.623	432.447

2021 (tijdens het boekjaar)	Totaal	Mannen	Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers	1.774	890	884
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	2.571.733	1.319.340	1.252.393
Personeelskosten	176.850.260	90.727.008	86.123.252
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	207.079	106.235	100.844

2022 (op de afsluitdatum van het boekjaar)	Voltijds	Deeltijds	Totaal (VTE)
Aantal werknemers	**1.585**	**367**	**1.825**
Volgens type van arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	1.519	364	1.756
Arbeidsovereenkomst van bepaalde duur	60	2	62
Vervangingsovereenkomst	6	1	7
Volgens geslacht en studieniveau			
Mannen	846	119	916
secundair onderwijs	103	49	131
hoger niet-universitair onderwijs	439	48	468
universitair onderwijs	304	22	317
Vrouwen	739	248	909
secundair onderwijs	86	69	127
hoger niet-universitair onderwijs	377	115	462
universitair onderwijs	276	64	320
Volgens beroepscategorie	-	-	-
Leidinggevenden	27	1	28
Bedienden	1.558	366	1.797

Uitzendkrachten en ter beschikking van de onderneming gestelde personen

2022 (tijdens het boekjaar)	Uitzendkrachten
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	4
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	7.496
Kosten voor de onderneming	305.927

Tabel van het personeelsverloop tijdens het boekjaar

Ingetreden	Voltijds	Deeltijds	Totaal (VTE)
Aantal werknemers waarvoor de onderneming tijdens het boekjaar een Dimona-verklaring heeft ingediend of die tijdens het boekjaar werden ingeschreven in het algemeen personeelsregister	**128**	**5**	**132**
Volgens type van arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	80	3	82
Arbeidsovereenkomst van bepaalde duur	46	2	48
Vervangingsovereenkomst	2	0	2

Uitgetreden	Voltijds	Deeltijds	Totaal (VTE)
Aantal werknemers waarvoor de onderneming tijdens het boekjaar een Dimona-verklaring heeft ingediend of die tijdens het boekjaar werden ingeschreven in het algemeen personeelsregister	**104**	**53**	**134**
Volgens type van arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	75	52	104
Arbeidsovereenkomst van bepaalde duur	27	1	28
Vervangingsovereenkomst	2	0	2
Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst			
Pensioen	9	43	31
Werkloosheid met bedrijfstoeslag	18	3	20
Ontslag	16	1	17
Andere reden	61	6	66

Inlichtingen over de opleidingen voor de werknemers tijdens het boekjaar

2022	Mannen	Vrouwen
Formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever		
Aantal betrokken werknemers	879	910
Aantal gevolgde opleidingsuren	25.293	25.786
Nettokosten voor de onderneming	2.340.164	2.394.275
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleidingen	2.259.083	2.310.335
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen	82.431	85.338
waaronder subsidies en andere ontvangen financiële voordelen (in mindering te brengen)	1.350	1.398
Minder formele of informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever		
Aantal betrokken werknemers	889	933
Aantal gevolgde opleidingsuren	4.813	4.779
Nettokosten voor de onderneming	342.891	340.468

20.5. Vergoeding van de bestuurders

Naam van de Bestuurder (niet-uitvoerend en uitvoerend)	Function binnen Ethias nv	Vergoeding Ethias nv (Presentiegeld)	Vergoeding Ethias nv (Vast)	Aantal vergaderingen Ethias nv (Rvb - Audit- en Risicocomité - Benoemings- en Remuneratiecomité)
Myriam Van Varenbergh	Voorzitter	13.000,00	27.500,00	13
Jacques Braggaar	Niet-uitvoerend bestuurder	18.176,72	9.500,00	13
Marc Descheemaecker	Niet-uitvoerend bestuurder	12.000,00	12.500,00	14
Kathleen Desmedt	Niet-uitvoerend bestuurster	12.473,12	7.500,00	8
Olivier Henin	Niet-uitvoerend bestuurder	18.744,28	9.500,00	13
Ingrid Loos	Niet-uitvoerend bestuurster	21.842,52	12.500,00	18
Claude Melen	Niet-uitvoerend bestuurster	22.591,33	12.500,00	18
Marc Meurant	Niet-uitvoerend bestuurder	20.189,52	12.500,00	18
Philip Neyt	Niet-uitvoerend bestuurder	9.000,00	7.500,00	9
Anne-Marie Seeuws	Niet-uitvoerend bestuurster	17.339,60	9.500,00	13
Karl Van Borm (*)	Niet-uitvoerend bestuurder	9.000,00	7.500,00	9
Bruno van Lierde	Niet-uitvoerend bestuurder	16.000,00	22.500,00	18
Philippe Lallemand (**)	CEO	0,00	0,00	21
Wilfried Neven (**)	CXO	0,00	0,00	17
Nicolas Dumazy (**)	CSDO	0,00	0,00	13
Luc Kranzen (**)	CCDO	0,00	0,00	16
Joris Laenen (**)	CILO	0,00	0,00	17
Izabella Molnar (**)	CDTO	0,00	0,00	12
Maryline Serafin (**)	CFO	0,00	0,00	17
Benoit-Laurent Yerna (**)	CRO	0,00	0,00	18

(*) gestort aan de Stad Antwerpen

(**) het mandaat wordt van de uitvoerende bestuurders onbezoldigd uitgeoefend

Naam van de bestuurder	Functie	Vergoeding vennootschap die tot de consolidatiekring NRB (***) behoort - (Presentiegeld)	Vergoeding vennootschap die tot de consolidatiekring NRB (***) behoort - (Vast)	Aantal vergaderingen NRB (Rvb - Auditcomité - Benoemings- en Remuneratiecomité)
Philippe Lallemand	Voorzitter	9.000,00	13.265,00	19
Maryline Serafin	Niet-uitvoerend bestuurster	5.000,00	5.510,00	10

(***) gestort aan Ethias nv

Naam van de bestuurder	Functie	Vergoeding vennootschap die tot de consolidatiekring NRB (***) behoort - (Presentiegeld)	Vergoeding vennootschap die tot de consolidatiekring NRB (***) behoort - (Vast)	Aantal vergaderingen NRB (Rvb - Auditcomité - Benoemings- en Remuneratiecomité)
Bruno van Lierde	Niet-uitvoerend bestuurder	6.500,00	6.505,00	13
Myriam Van Varenbergh	Niet-uitvoerend bestuurster	4.500,00	5.255,00	9

Naam van het lid van het Directiecomité	Functie	Bruto vergoeding (*)	Bruto variabele vergoeding (*)
Philippe Lallemand	CEO	455.014,16	84.681,00
Joris Laenen	CILO	304.702,88	0,00
Maryline Serafin	CFO	304.702,88	0,00
Luc Kranzen	CCDO	304.702,88	50.091,00
Wilfried Neven	CXO	379.858,52	53.260,00
Benoit-Laurent Yerna	CRO	304.702,88	56.454,00
Izabella Molnar	CDTO	304.702,88	140.000,00
Nicolas Dumazy	CSDO	304.702,88	0,00

(*) omvat niet de andere voordelen

20.6. Verslag van de Commissaris over de jaarrekeningen van het boekjaar afgesloten op 31 december 2022

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS VAN ETHIAS NV OVER DE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2022

In het kader van de wettelijke controle van de jaarrekening van Ethias NV (de "Vennootschap"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Het vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 20 mei 2020, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het audit- en risicocomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2022. Wij hebben de wettelijke controle van de jaarrekening van de Vennootschap uitgevoerd gedurende vijftien opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de jaarrekening van de Vennootschap, die de balans op 31 december 2022 omvat, alsook de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting. Deze jaarrekening vertoont een balanstotaal van EUR 18.988.155.327 en de resultatenrekening sluit af met een te bestemmen winst van het boekjaar van EUR 188.555.931.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Vennootschap per 31 december 2022, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening*" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Toereikendheid van de technische voorzieningen

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Op 31 december 2022 bedragen de technische voorzieningen EUR 13.995 miljoen en vertegenwoordigen 74% van het balanstotaal.

De toereikendheidstest van deze voorzieningen is complex en grotendeels gebaseerd op inschattingen. De veronderstellingen die worden gebruikt kunnen worden beïnvloed door economische omstandigheden, toekomstige managementacties en de wetten en voorschriften die van toepassing zijn op de Vennootschap.

Omwille van de belangrijkheid van deze technische voorzieningen in de jaarrekening, evenals het risico van ontoereikendheid, beschouwen wij de toereikendheid van de technische voorzieningen als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Met de hulp van onze interne actuariële experten hebben we de opzet en de operationele effectiviteit van de controles beoordeeld, die door de Vennootschap zijn opgezet om de toereikendheid van de technische voorzieningen te waarborgen. We hebben ook bijzondere aandacht besteed aan de controles van de Vennootschap die gericht zijn op het waarborgen van de kwaliteit van de gegevens die worden gebruikt in de toereikendheidstest van de technische voorzieningen.

Daarnaast hebben we ook de relevantie beoordeeld van de toereikendheidstest van de technische voorzieningen, ten aanzien van de huidige marktomstandigheden en de geschiktheid ervan in vergelijking met de verzekeringstechnische resultaten van het afgelopen boekjaar.

Tenslotte hebben wij een onafhankelijke toereikendheidstest gedaan van de technische voorzieningen en de uitkomst ervan vergeleken met de bedragen zoals bepaald door de Vennootschap.

We hebben onze bevindingen ook gedeeld en bevestigd met de actuarissen en de actuariële functie van de Vennootschap.

Op basis van onze controle, zijn wij van mening dat de veronderstellingen die gebruikt zijn bij de toereikendheidstest van de technische voorzieningen redelijk zijn. Onze onafhankelijke testen hebben geen uitzonderingen aan het licht gebracht met betrekking tot de toereikendheid van de technische voorzieningen.

Waardering van beleggingen waarvoor geen marktprijs op een actieve markt beschikbaar is

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De Vennootschap houdt beleggingen aan waarvoor er geen marktprijs beschikbaar is op een actieve markt. De waarde van een aantal van deze beleggingen wordt bepaald met behulp van waarderingstechnieken die niet gebaseerd zijn op waarneembare marktgegevens (het zogenaamde niveau 3).

Op 31 december 2022 bezat de Vennootschap activa, gewaardeerd door een derde partij (fondsen in aandelen en schulden alsook niet-genoteerde aandelen) en intern gewaardeerde activa (bedrijfsobligaties) voor een significante boekwaarde.

De waardering van deze beleggingen is een kernpunt van de controle vanwege het belang van de gemaakte schattingen en de impact die de gebruikte waardering kan hebben op toelichting 3 van de jaarrekening en op de bepaling van te boeken waardeverminderingen.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

We hebben de opzet en de operationele effectiviteit van de belangrijkste controles, die zijn opgezet door de Vennootschap om de juistheid van de waardering van deze investeringen te garanderen, beoordeeld.

Voor een steekproef van investeringen hebben we ook de gemaakte schattingen en de belangrijkste veronderstellingen die zijn gebruikt bij het bepalen van hun marktwaarde beoordeeld. We hebben ook de basisgegevens getest die zijn gebruikt bij het bepalen van de marktwaarde.

Tot slot hebben we een beroep gedaan op waarderingsdeskundigen, gespecialiseerd in financiële instrumenten, voor een onafhankelijke herberekening van de marktwaarde van een steekproef van beleggingen.

Op basis van onze controles zijn wij van mening dat de weerhouden marktwaarden van deze beleggingen redelijk zijn.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Vennootschap te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Vennootschap, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Vennootschap ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling worden hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het omzeilen van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening, en van de vraag of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het audit- en risicocomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het audit- en risicocomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het audit- en risicocomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag en de documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, voor het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en van de statuten van de Vennootschap.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag, bepaalde documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, de naleving van de statuten en van bepaalde verplichtingen uit het Wetboek van vennootschappen en verenigingen te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, en is opgesteld overeenkomstig de artikelen 3:5 en 3:6 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de jaarrekening zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden.

De op grond van artikel 3:6, §4 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen vereiste niet-financiële informatie werd opgenomen in het jaarverslag. De Vennootschap heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op het internationaal erkende referentiemodel “UN Global Compact”. Overeenkomstig artikel 3:75, §1, 6° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen spreken wij ons evenwel niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met het in het jaarverslag vermelde referentiemodel.

Vermelding betreffende de sociale balans

De sociale balans, neer te leggen bij de Nationale Bank van België overeenkomstig artikel 3:12, §1, 8° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, bevat, zowel qua vorm als qua inhoud alle door dit Wetboek voorgeschreven inlichtingen, waaronder deze betreffende de informatie inzake de lonen en de vormingen, en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van onze opdracht.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- De resultaatverwerking die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen en verenigingen zijn gedaan of genomen.
- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het en audit- en risicocomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.
- Wij hebben de vermogensrechtelijke gevolgen van de beslissingen van de raad van bestuur van 31 maart 2022, 25 mei 2022 en 14 december 2022 zoals beschreven in sectie 12.4 van de jaarverslag beoordeeld en hebben u niets te melden.

Diegem, 18 april 2023

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
Vertegenwoordigd door

Tom Meuleman
Bedrijfsrevisor

We zijn er voor je. ethias